

DEZBATERI PARLAMENTARE

Parlamentul Republicii Moldova de legislatura a XX-a

SESIUNEA a III-a ORDINARĂ – DECEMBRIE 2015

Ședința din ziua de 3 decembrie 2015

(STENOGRAMA)

SUMAR

1. Declararea ședinței ca fiind deliberativă. (*Onorarea Drapelului de Stat al Republicii Moldova.*) 5
2. Dezbaterea ordinii de zi și aprobarea ei. 5–17
3. Adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.379 din 25 septembrie 2013 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*Legea regnului animal – art. 2, 22, 29 ș.a.; Legea privind fondul ariilor naturale protejate de stat – art. 25*). Proiectul a fost dezbătut într-o ședință anterioară. La ședința de astăzi acesta a fost supus doar votului. 18
4. Adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.302 din 19 august 2015 pentru acceptarea amendamentelor I și II la Convenția privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier (Espoo, 25 februarie 1991). Proiectul a fost dezbătut într-o ședință anterioară. La ședința de astăzi acesta a fost supus doar votului. 18
5. Adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.303 din 19 august 2015 pentru aderarea Republicii Moldova la Protocolul la Convenția din 1979 asupra poluării atmosferice transfrontiere pe distanțe lungi, referitor la finanțarea pe termen lung a programului de cooperare pentru supravegherea și evaluarea transportului la distanță lungă a poluanților atmosferici în Europa (EMEP). Proiectul a fost dezbătut într-o ședință anterioară. La ședința de astăzi acesta a fost supus doar votului. 18–19
6. Adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.359 din 6 octombrie 2015 pentru aprobarea Hotărârii Consiliului șefilor de state al Comunității Statelor Independente privind Concepția de cooperare a statelor-membre ale Comunității Statelor Independente în lupta cu infracțiunile săvârșite cu utilizarea tehnologiilor informaționale. Proiectul a fost dezbătut într-o ședință anterioară. La ședința de astăzi acesta a fost supus doar votului. 19

7. Adoptarea în lectură finală a proiectului de Lege nr.195 din 14 mai 2015 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*Codul penal – art. 67, 89, 91, 96; Codul de procedură penală – art. 82¹; Codul de executare al Republicii Moldova – art. 173, 187; ș.a.*). Proiectul a fost dezbătut într-o ședință anterioară. La ședința de astăzi acesta a fost supus doar votului. 19
8. Adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.395 din 16 octombrie 2015 pentru modificarea și completarea articolului 14 al Legii nr.100-XV din 26 aprilie 2001 privind actele de stare civilă. Proiectul a fost dezbătut într-o ședință anterioară. La ședința de astăzi acesta a fost supus doar votului. 19–20
9. Dezbateră și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.287 din 16 iulie 2015 privind modificarea și completarea unor acte legislative (*Legea cu privire la comerțul interior – art. 21¹; Codul contravențional – 273, 402*). 20–21
10. Dezbateră, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.377 din 12 octombrie 2015 privind participarea Republicii Moldova la misiuni și operațiuni internaționale. 22–30
11. Dezbateră, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.188 din 11 mai 2015 privind importul unui autovehicul. 30–36
12. Dezbateră și adoptarea proiectului de Hotărâre nr.450 din 9 noiembrie 2015 privind constituirea Comisiei de anchetă pentru evaluarea executării angajamentelor care derivă din contractul de concesiune a activelor aflate în gestiunea Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău” și a terenului aferent acestora. 36–60
13. Dezbateră, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.483 din 25 noiembrie 2015 pentru abrogarea Legii nr.760-XIV din 24 decembrie 1999 privind garanțiile sociale ale membrilor de Guvern în cazul demisionării, reorganizării Guvernului sau expirării mandatului său. 60–66
14. Dezbateră Raportului nr.1923 din 9 septembrie 2015 al Comisiei speciale permanente de control al declarațiilor cu privire la venituri și proprietate și al declarațiilor de interese personale ale președintelui și membrilor Comisiei Naționale de Integritate. 66 – 79
15. Dezbateră Raportului nr.1067 din 18 mai 2015 al Comisiei speciale permanente de control al declarațiilor cu privire la 66 – 79

venituri și proprietate și al declarațiilor de interese personale ale președintelui și membrilor Comisiei Naționale de Integritate privind verificarea conflictelor de interese admise în activitatea Comisiei Naționale de Integritate.

16. Dezbateră proiectului de Hotărîre nr.441 din 5 noiembrie 2015 privind rezultatele controlului declarațiilor cu privire la venituri și proprietate și al declarațiilor de interese personale ale președintelui și membrilor Comisiei Naționale de Integritate. La propunerea Președintelui Parlamentului, proiectul nr.441 se retrage din ordinea de zi. 79–91
17. Dezbateră și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.285 din 16 iulie 2015 privind modificarea și completarea unor acte legislative (*Legea privind piața produselor petroliere – art. 2, 47, 15 ș.a.; Codul fiscal – art. 24, 97; Codul penal – art. 248¹; Codul contravențional – 276¹, 411*). Pentru lectura a doua proiectul nr.285 este comasat cu proiectul de Lege nr.215 din 21 mai 2015, proiectul nr.285 fiind ca proiect de bază. 91–93
18. Dezbateră în lectura a doua a proiectului de Lege nr.336 din 28 septembrie 2015 pentru completarea unor acte legislative (*Legea privind comerțul electronic – art. 11; Codul contravențional – art. 344*). Procedura de vot a proiectului nr.336 se transferă pentru o ședință ulterioară. 93–94
19. Dezbateră în lectura a doua a proiectului de Lege nr.338 din 28 septembrie 2015 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*Legea privind securitatea generală a produselor – art. 1, 2, 3, Capitolul IV ș.a.; Legea privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător – art.29*). Procedura de vot a proiectului nr.338 se transferă pentru o ședință ulterioară. 94–95
20. Dezbateră în lectura a doua a proiectului de Lege nr.406 din 22 octombrie 2015 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*Legea cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei – art. 21; Codul contravențional – art. 372*). Procedura de vot a proiectului nr.406 se transferă pentru o ședință ulterioară. 95–109
21. Dezbateră în lectura a doua a proiectului de Lege nr.470 din 21 noiembrie 2013 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi – art. 10; Legea privind activitatea particulară de detectiv și de pază – art. 8, 11, 16 ș.a.*). Procedura de vot a proiectului nr.470 se transferă pentru o ședință ulterioară. 109–111

22. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.396 din 16 octombrie 2015 privind acceptarea de către Republica Moldova a Statutului Conferinței de la Haga de Drept Internațional Privat. 111 –113
23. Rectificarea proiectului de Hotărîre nr.341 din 29 septembrie 2015 privind constituirea Comisiei parlamentare speciale pentru selectarea candidaților la funcția de Avocat al Poporului pentru protecția drepturilor copilului. 113–114
24. Dezbateră și respingerea proiectului de Hotărîre nr.55 din 6 martie 2015 privind constituirea Comisiei de anchetă pentru elucidarea cauzelor construcțiilor ilegale și gestionarea frauduloasă a terenurilor publice în mun. Chișinău. 114–133
25. Audieri parlamentare cu privire la situația din sistemul electroenergetic din Republica Moldova.
Raportori: Valeriu Triboi, viceministru al economiei în exercițiu; 134–171;
Sergiu Ciobanu, director al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică. 171–200
26. Dezbateră și adoptarea proiectului de Hotărîre nr.471 din 19 noiembrie 2015 privind abrogarea hotărîrilor Parlamentului privind desemnarea directorilor Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică. 200–210
27. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.334 din 25 septembrie 2015 pentru modificarea și completarea Legii nr.113 din 17 iunie 2010 privind executorii judecătorești (art. 3, 4, 5 ș.a.). 210–215
28. Întrebări. 215–217

Ședința începe la ora 10.06.

Lucrările sînt prezidate de domnul Andrian Candu, Președintele Parlamentului, asistat de doamna Liliana Palihovici și de domnul Vladimir Vitiuc, vicepreședinți ai Parlamentului.

Domnul Andrian Candu:

Dragi colegi,

Bună dimineața.

Vă rog frumos să vă luați locurile.

Secretariatul Parlamentului,

Să anunțați prezența în sală.

Domnul Maxim Ganaciuc – șeful Direcției generale documentare parlamentară a Secretariatului Parlamentului:

Doamnelor și domnilor deputați,

Bună dimineața.

Vă anunț că la ședința Parlamentului, din totalul celor 100 de deputați, și-au înregistrat prezența 95 de deputați. Nu s-au înregistrat deputații: Ghilețchi Valeriu, Neaguța Andrei – deplasare; Dolință Alla – cerere, Cernat Vladimir.

Domnul Andrian Candu:

Înseamnă că avem 96.

Dragi colegi,

Sînt 96 de deputați în sală. Avem cvorumul. Ședința o declarăm deschisă. Să onorăm Drapelul de Stat. *(Se onorează Drapelul de Stat al Republicii Moldova.)*

Vă mulțumim.

Dragi colegi,

Înainte de a dezbate ordinea de zi, dați-mi voie să vă fac un anunț. Astăzi, 3 decembrie, se sărbătorește Ziua internațională a persoanelor cu dizabilități. Nu e cazul neapărat să se sărbătorească, dar se marchează.

În continuare, Biroul permanent al Parlamentului a propus o ordine de zi, un supliment la ordinea de zi, a fost repartizat tuturor colegilor, iar în mod regulamentar, în baza articolului 46 din Regulamentul Parlamentului, au fost inițiate și câteva propuneri pentru introducerea pe ordinea de zi a unor subiecte.

O primă propunere vine din partea unui grup de deputați ai Frațiunii Partidului Socialiștilor și ține de introducerea pe ordinea de zi a unui proiect de Hotărîre privind constituirea Comisiei de anchetă pentru elucidarea cauzelor construcțiilor ilegale și gestionarea frauduloasă a terenurilor publice din municipiul Chișinău. Nr.55 din 6 martie 2015.

Înțeleg că domnul Bolea o să prezinte acest proiect, această propunere.

Vă rog frumos.

Aveți un minut la dispoziție. Și apăsați butonul. La domnul Golovatiuc, vă rog frumos.

Domnul Vasile Bolea:

Da, domnule Președinte,

Solicităm includerea în ordinea de zi a proiectului nr.55 referitor la constituirea Comisiei speciale a Parlamentului. Sînt foarte multe încălcări în municipiul Chișinău referitor la construcții, repartizarea terenurilor. Un caz elocvent, în preajma Ambasadei Franței se construiesc clădiri, se încalcă convențiile internaționale. Și în cazul respectiv Ambasada Franței a intervenit către, eu știu, mai multe fracțiuni. Trebuie să ne clarificăm cu cazul dat. Și vă rog să fie inclus în ordinea de zi acest proiect. Să fie pus la vot.

Mersi mult.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc foarte mult.

Cine este pentru introducerea acestui subiect pe ordinea de zi, vă rog frumos să votați.

Vă rog frumos numărătorii să dea rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 22.

Domnul Andrian Candu:

Încă o dată sectorul nr.1.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 26.

Sectorul nr.2 – 20.

Sectorul nr.3 – 9.

Domnul Andrian Candu:

Cu 55 de voturi, proiectul de Hotărîre nr.55 din 6 martie 2015 este introdus pe ordinea de zi. O să avem nevoie de informație suplimentară ce ține de comisia sesizată în fond.

Raportorii,

E bine săptămîna viitoare sau astăzi?

Autorii. Domnule Bolea,

Vă rog frumos.

Noi vorbim de o agendă pe două săptămîni.

Domnul Vasile Bolea:

Da, domnule Președinte.

Eu cred că e bine pentru ziua de astăzi. Chiar dacă nu este raportul comisiei, în 5 minute comisia poate să se întrunească și să facă un raport. Este un proiect tehnic, așa că eu cred că nu este nici o problemă.

Domnul Andrian Candu:

Da, rugăm Secretariatul Parlamentului să introducă pe ordinea de zi acest proiect și să distribuie materialele și comisia sesizată în fond... Secretariatul să ne anunțe care este această comisie, să examineze subiectul.

În continuare, la fel, un grup de deputați din partea Frațiunii Partidului Socialiștilor propun introducerea pe ordinea de zi a proiectului nr.471 din 19 noiembrie ce ține de abrogarea unor hotărîri ale Parlamentului privind desemnarea directorilor Consiliului de Administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică.

Înainte de a supune votului și a vă oferi cuvîntul pentru motivarea subiectului, vreau să vă anunț că astăzi, după cum știți, este în ordinea de zi

audierea organizată pentru comisia, cer scuze, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică și Ministerul Economiei.

Domnule Bolea,
Aveți un minut la dispoziție.

Domnul Vasile Bolea:

Da, domnule Președinte,

Noi solicităm includerea în ordinea de zi a acestui proiect privind abrogarea hotărârilor Parlamentului privind desemnarea membrilor ANRE-lui. Noi am stabilit că la desemnarea... la votarea hotărârilor privind desemnarea membrilor Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică a fost încălcată legislația în vigoare. De aceea, noi venim cu un mecanism nou privind abrogarea acestor hotărâri și comisia responsabilă să organizeze un concurs în acest sens.

În ceea ce ține de audieri. Noi deja de o lună și ceva încercăm aceste audieri să le facem, e posibil ca și astăzi să nu ajungem pînă la acest subiect, de aceea noi solicităm să fie inclus în ordinea de zi, să fie votat, pus la vot.

Mersi mult.

Domnul Andrian Căndu:

Vă mulțumim.

Totul depinde de noi și de dumneavoastră în mod special dacă ajungem pînă la audieri.

În continuare, se supune votului introducerea pe ordinea de zi a proiectului nr.471 din 19 noiembrie 2015. Cine este pentru introducerea acestuia pe ordinea de zi, vă rog frumos să vorbiți.

Vă rog frumos, numărătorii, să ne dea rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 22.

Domnul Andrian Căndu:

Domnule Sîrbu,

Vă rog frumos să vă așezați la locul respectiv și să vă îndepliniți misiunea de numărare. Atîta tot, n-aveți multe de discutat. Numărați, vă rog frumos și spuneți-ne rezultatele pe sectorul nr.2.

N u m ă r ă t o r i i:

– 26.

Sectorul nr.3 – 9.

Domnul Andrian Căndu:

Cu 57 de voturi, proiectul respectiv nr.471 din 19 noiembrie este introdus pe ordinea de zi.

În continuare, un grup de deputați din partea Frațiunii Partidului Liberal Democrat solicită introducerea, înțeleg, pe ordinea de zi pentru săptămîna viitoare a audierilor Procurorului General despre starea legalității și ordinii de drept din țară pentru anul 2014.

Vă rog frumos, domnul Agache, aveți un minut la dispoziție.

Domnul Angel Agache:

Mulțumesc, domnule Președinte.

În temeiul articolului 46 din Regulamentul Parlamentului, din numele unui grup de deputați, solicit să includem în ordinea de zi pentru ședința de plen din săptămîna viitoare a raportului Procurorului General despre starea legalității și ordinii de drept din țară pentru anul 2014.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Cine este pentru introducerea acestui subiect, acestor audieri pentru ordinea de zi de săptămîna viitoare, vă rog frumos să vă exprimați prin vot.

Majoritatea din sală.

Vă mulțumesc. Acest subiect este introdus pentru ordinea de zi în supliment pentru săptămîna viitoare. *(Gălăgie în sală.)*

În continuare, la fel, un grup de deputați din partea Frațiunii Partidului Socialiștilor propun introducerea pe ordinea de zi a proiectului de Hotărîre nr.347 din 29 septembrie 2015 privind inițierea procedurii de eliberare din funcție a directorului Serviciului de Informații și Securitate.

Vă rog frumos, cine?

Domnul Mitriuc,

Vă rog frumos, aveți la dispoziție un minut.

Domnul Ghenadi Mitriuc:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi,

Noi ieri toți am fost martori cînd directorul Serviciului de Informații și Securitate, domnul Mihai Balan, de la tribuna Parlamentului a confirmat că conducerea statului despre faptul tuturor... despre faptul tuturor... furtul miliardului din sistemul bancar care, în rîndul său, nu a reacționat nicidecum.

Considerăm că dumnealui era dator să-i dea demisia și, totodată, să facă declarații publice despre acest caz, prin acest gest se putea stopa furtul miliardului.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc.

Cine este pentru introducerea pe ordinea de zi a proiectului nr.347 din 29 septembrie 2015 ce ține de... proiectul de Hotărîre privind inițierea procedurii

de eliberare din funcție a directorului Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova, vă rog frumos să vă exprimați prin vot.

Vă rog frumos, să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 22.

Sectorul nr.2 – 7.

Sectorul nr.3 – 3.

Domnul Andrian Candu:

Cu 32 de voturi, această propunere nu a fost susținută de plen privind introducerea pe ordinea de zi.

În continuare, la fel, un grup de deputați din partea Frațiunii Partidului Socialiștilor propun introducerea pe ordinea de zi a proiectului nr.472 din 19 noiembrie 2015 ce ține de revocarea din funcție a directorului Centrului Național Anticorupție.

Vă rog frumos, domnul Novac, poftiți, un minut.

Domnul Grigore Novac:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi deputați,

Articolul 8 alineatul (4) litera e) și articolul 8 alineatul (7) litera j), articolul 8 alineatul (8) și (9) al Legii nr.1104 prevede... cu privire la Centrul Național Anticorupție prevede clar temeiurile și modalitatea de revocare din funcție a directorului Centrului Național Anticorupție.

De menționat faptul că candidatul la funcția de director al CNA-ului urmează să aibă o reputație ireproșabilă, cerință care, de fapt, este prevăzută de legislație. Amintim că la data de 7 mai 2015, în cadrul audierilor parlamentare, domnul Viorel Chetraru a declarat că CNA anterior cunoștea informația reflectată și prezentată în raportul „Kroll” care a fost discutată. (*Rumoare în sală.*)

De fapt, el asta a confirmat și în cadrul audierilor de ieri. La fel, cu toate acestea, CNA, avînd în structura sa organizatorică direcții specializate care monitorizează toate tranzacțiile bancare, contrar obligațiilor funcționale, n-a întreprins totalitatea măsurilor necesare în vederea contracarării furtului de miliarde care a prejudiciat stabilitatea financiar-bancară a țării.

În mod suplimentar, dorim să atragem atenția dumneavoastră că domnul Viorel Chetraru a fost și subiect de investigație jurnalistică.

Domnul Andrian Candu:

Da. Vă mulțumesc.

5 secunde. O minută a fost depășită.

Vă rog frumos, 5 secunde, faceți propunerea.

Domnul Grigore Novac:

Da, da. A fost subiectul și unei investigații jurnalistice, subiectul a fost o casă de lux care... în posesia căreia dumnealui a intrat în mod miraculos, având în vedere salariul care îl are, deținând funcția de director al CNA.

De aceea solicităm introducerea pe ordinea de zi a proiectului nr.472.

Vă mulțumesc. *(Gălăgie în sală.)*

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

În continuare, se supune votului introducerea pe ordinea de zi a proiectului nr.472 din 19 noiembrie 2015 ce ține de revocarea din funcție a directorului Centrului Național Anticorupție.

Vă rog frumos, cine este pentru introducerea acestui subiect pe ordinea de zi să vă exprimați prin vot.

În minoritate, proiectul nu a fost susținut să fie introdus pe ordinea de zi.

Și în continuare, mai sînt două demersuri care sînt neregulamentare, ceea ce ține de Procurorul General și de Banca Națională.

Acestea fiind toate propunerile, acum dacă sînt propuneri din partea autorilor proiectelor sau din partea comisiilor sesizate în fond.

Vă rog frumos, domnul Untila, vă rog.

Domnul Veaceslav Untila:

Mulțumesc, domnule Președinte.

În legătură cu aceea că lipsește raportul comisiei, eu vă rog să fie transferată chestiunea nr.12 din ordinea de zi, proiectul de Lege nr.470 din 2015. Îl transferăm pentru săptămîna viitoare, sper că eu o să izbutesc să-l trecem în comisie.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

Proiectul nr.12 de pe ordinea de zi cu nr.470 din 8 noiembrie 2015 se transferă pe săptămîna viitoare și rugăm comisia să pregătească proiectul.

Deci e doar transfer pe săptămîna viitoare.

Vă mulțumim.

În continuare, doamna Apolschii.

Vă rog frumos.

Doamna Raisa Apolschii:

Mulțumesc.

Stimate domnule Președinte,

Solicit respectuos, din numele comisiei, pentru a include de a fi supus votului proiectul nr.395 care a fost propus de către comisie în ședința anterioară, pentru a fi votat în lectura a doua. Și mai am o solicitare...

Domnul Andrian Candu:

Nr.395, despre ce este vorba?

Doamna Raisa Apolschii:

Cu oficiile teritoriale ale Serviciului Stării Civile. Și din supliment, proiectul de Lege nr.334 sub nr.3, este o rugămintă de a-l include pentru a fi examinat în lectura întâi astăzi. Proiectul prevede modificarea și completarea Legii cu privire la executorii judecătorești.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Care proiect de pe ordinea de zi din supliment?

Doamna Raisa Apolschii:

Nr.334 sub nr.3. *(Gălăgie în sală.)*

Domnul Andrian Candu:

Sub nr.3 e nr.406, stimată doamnă.

Nr.334 să fie introdus astăzi?

Doamna Raisa Apolschii:

Exact, da.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Da. Vă mulțumim.

În continuare, domnul Ștefan Creangă.

Vă rugăm.

Domnul Ștefan Creangă:

Mulțumesc, domnule Președinte.

În numele comisiei, solicit excluderea din ordinea de zi a proiectului de Lege nr.283 cu privire la creditul agricol, nr.6 în ordinea de zi, în legătură cu faptul că nu este avizul Guvernului.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Proiectul nr.6 pe ordinea de zi cu nr.283 din 16 iulie 2015, comisia solicită excluderea de pe ordinea de zi datorită lipsei avizului din partea Guvernului.

În continuare, domnul Țurcan.

Vă rog frumos.

Domnul Vladimir Țurcan:

Da. Vă mulțumesc.

Deci, două momente de procedură.

Primul. La una din ședințele, ultimele ședințe ale plenului noi am adoptat, de fapt, Hotărîrea cu privire la crearea comisiei speciale sau comisia pentru selectarea candidatului pentru... deci Avocatul Poporului. Din greșeală acolo a fost numită cifra de 7, de fapt, după retragerea reprezentanților Partidului Comuniștilor, au rămas 5 membri de comisie, pentru stenogramă ca să fie o claritate, deci comisia, în număr de 5 persoane, asta este.

Și doi.

Domnul Andrian Candu:

Da, numai puțin.

Haideți să facem în felul următor, numiți numărul proiectului, denumirea exactă, conținutul, modificarea care este și supunem votului. Ca să respectăm, să... Noi am mai avut investigații în Parlament cu cazinouri și cu restul, de aceea, haideți să depășim acest subiect și să mergem în mod regulamentar.

Domnul Vladimir Țurcan:

În cazul dat nu este vorba de o investigație careva...

Domnul Andrian Candu:

Știu foarte bine, dar 7 și 5...

Domnul Vladimir Țurcan:

Eu le-am...

Domnul Andrian Candu:

...după aceea noi să fim investigați. Deci e 5 și nu-i 7. Și... *(Rumoare în sală.)*

Domnule Țurcan,

În timpul plenului anunțați.

Domnul Vladimir Țurcan:

OK.

Domnul Andrian Candu:

O să vă dau cuvîntul și o să anunțați exact numărul proiectului, denumirea lui, despre ce este vorba și ... supunem votului rapid, mai ales că era o chestiune tehnică.

A doua chestiune, de procedură.

Domnul Vladimir Țurcan:

Da. Noi... după finalizarea audierilor, dumneavoastră ați anunțat că astăzi vom discuta problema, dacă este cazul sau nu, să introducem în ordinea de zi întrebările care sînt legate de deci demisia persoanelor care au prezentat rapoarte,

avînd în vedere iarăși conținutul acestor audieri și luările de cuvînt care au fost din partea mai multor fracțiuni, care, de fapt...

Domnul Andrian Candu:

Nu, stimate domn, deja este introdus pe ordinea de zi proiectul ce ține de demisia celor de la ANRE. Deja este introdus pe ordinea de zi. (*Rumoare în sală.*)

Păi, vă rog frumos să spuneți exact despre ce este vorba.

Domnul Vladimir Țurcan:

Bine. Proiectul de hotărîre cu privire la... care deja au fost două proiecte respinse și au rămas acele două pe care dumneavoastră le-ați numit că sînt înaintate neregulamentar.

Dar conform Regulamentului, deci un grup de deputați a propus ca să fie modificată ordinea de zi. Deci absolut regulamentar. De aceea, eu propun ca să puneți la vot aceste două proiecte care în mod regulamentar au fost înaintate...

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

Domnul Vladimir Țurcan:

... și la dumneavoastră sînt.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

În limba engleză există o expresie „never-ending story”.

Dumneavoastră ați fost, ați sesizat Curtea Constituțională. Să examineze Curtea Constituțională atunci abuzul de care dumneavoastră îl invocați că eu îl fac prin nepunerea pe ordinea de zi în vot a acestor subiecte, luînd în considerare legea care mă obligă să am un alt comportament.

Vă mulțumesc frumos.

În continuare, domnul Batrîncea.

Vă rog frumos, de procedură.

Domnul Vlad Batrîncea:

Da. Mulțumesc, domnule Președinte.

Este un mic anunț din partea fracțiunii. Am vrut, ca atare, să venim ieri, însă ieri am avut ședință închisă și de aceea am rămas pentru... am lăsat pentru ziua de astăzi.

Ieri, 2 decembrie, s-au împlinit 98 de ani de la crearea Republicii Democratice Moldovenești. Deci a fost un moment istoric prin care s-a exprimat dorința seculară a poporului moldovenesc de a avea un stat, de a trăi liber și suveran în acest stat.

După aceea a urmat careva evenimente istorice de trădare cînd pe cale militară această statalitate a fost diminuată, însă în curînd vom împlini 100 de ani

de la fondarea acestei Republici Moldovenești Democratice. Este o etapă istorică și am vrea, din partea fracțiunii, să informăm și plenul, și cetățenii Republicii Moldova că acest eveniment istoric trebuie de pregătit și marcat.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Da, să ne aduceți aminte despre lucrul acesta peste un an de zile.

În continuare, doamna Domentî.

Vă rugăm.

Doamna Oxana Domentî:

Domnule Președinte,

Eu am propus și la Biroul permanent al Parlamentului și, din câte țin minte, a fost acceptată această solicitare, dar nu o revăd în agenda Parlamentului, de a-l invita pe ministrul finanțelor și conducerea Companiei Naționale de Asigurări în Medicină pentru a audia situația cu privire la finanțarea sistemului de sănătate.

Reiterez această propunere.

Domnul Andrian Candu:

Doamna Domentî,

Noi vorbeam că ar trebui să fie și ministrul sănătății pentru aceste audieri. Luînd în considerare că ea astăzi nu este în țară, revenim săptămîna viitoare la acest subiect, dacă vreți, într-adevăr, să avem niște audieri.

Doar să auziți o parte, fără să auziți și altă informație.

Insistați să pun la vot?

Doamna Oxana Domentî:

Eu cred că am putea să discutăm, să audiem astăzi ministrul finanțelor și conducerea Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, după care, săptămîna viitoare, dacă va fi necesar, Ministerul Sănătății.

Totuși acum problema cea mai mare vine de la Ministerul Finanțelor, că el nu finanțează domeniul. Și vreau să vă zic, deja din experiența pe care o avem, finanțarea sistemului de sănătate se face doar în zilele în care subiectul se pune pe ordinea de zi în Parlament sau se ridică la Parlament. *(Rumoare în sală.)*

Da, mă simt obligată în fiecare zi să ridic acest subiect în Parlament, pentru ca să reușim o finanțare cîtuși de cît în sistemul de sănătate. De aceea, insist pe acest subiect.

Domnul Andrian Candu:

Da, într-adevăr, ați ridicat acest subiect și la ședința Biroului permanent, iată de ce voi supune votului propunerea de a fi invitat astăzi ministrul finanțelor și conducerea Companiei Naționale de Asigurări în Medicină pentru raport ce ține de finanțarea în domeniul medicinei.

Cine este pentru introducerea acestui subiect ca și audieri pentru ziua de astăzi, vă rog frumos să vă expuneți prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au votat pentru introducerea acestor audieri pentru ordinea de zi.

Iată de ce rugăm Secretariatul Parlamentului să anunțe ministrul finanțelor și conducerea Companiei Naționale de Asigurări în Medicină mai după masă să vină în Parlament cu toată informația respectivă.

Vă mulțumim frumos.

Mă adresez încă o dată, dragi colegi, celor autori care au proiecte sau președinți de comisie cu referire la ordinea de zi.

Domnul Mudreac,

Vă rog frumos.

Domnul Radu Mudreac:

Da, domnule Președinte,

Mulțumesc.

Eu vreau să dau citire la o Hotărâre a Parlamentului nr.298 din 1994: „Luând în considerare importanța și ponderea complexului agroindustrial în economia națională a republicii, se stabilește sărbătoarea – Ziua lucrătorului din agricultură și industria prelucrătoare. Ziua lucrătorului din agricultură și industria prelucrătoare se sărbătorește anual în a patra duminică a lunii noiembrie”.

Eu vreau să vă anunț că am primit un șir de adresări de indignare din teritoriu din partea agricultorilor, a fermierilor, a celor din procesarea produselor agricole privitor la faptul de ignorare de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, prin ministrul în exercițiu domnul Sulă, privitor la sărbătoarea ceea ce ține de Ziua agricultorului.

N-a fost organizată nici o festivitate cu acest prilej. Cu atât mai mult, nici n-a încercat printr-un mesaj televizat sau prin altă modalitate de a felicita agricultorii în situația care este.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult, domnule Mudreac. Și care este propunerea...

Domnul Radu Mudreac:

...solicite.

Domnul Andrian Candu:

...pentru ordinea de zi? (*Rumoare în sală.*) Din partea comisiei.

Domnul Radu Mudreac:

Propunerea este de a invita ministrul agriculturii și industriei alimentare, domnul Ion Sulă, pentru săptămâna viitoare, pentru că nu este la prima încălcare de executare a hotărârilor Parlamentului și de a ne face, totodată, reieșind din situația care este în agricultură, o informație ceea ce ține de domeniul administrat.

Vă rog să punem la vot, pentru că agricultorii sînt în situația care așteaptă acțiuni dar nu, nu știu ce.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Mudreac,

Aveți perfectă dreptate, este un domeniu foarte important, mai ales astăzi sînt și pe ordinea de zi cîteva chestiuni legate de pachetul agricol. Da, știți foarte bine că în mod regulamentar propunerile respective se fac într-o anumită formă.

Iată de ce, vă rog frumos, nu pot să supun votului pînă nu faceți în anumită formă.

În cazul respectiv doamna Domenti a menționat acest subiect în cadrul Biroului permanent și am avut și o discuție în cadrul Biroului permanent. Propunerea dumneavoastră nu pot s-o pun la vot pînă nu faceți în forma prevăzută de Regulament.

În continuare, domnul Apostol.

Vă rog frumos, ce ține de ordinea de zi, dacă se poate. Anunțurile, eventual, la sfîrșit.

De procedură, vă rog frumos.

Domnul Ion Apostol:

Mă bucur că unii colegi își amintesc, ies din amnezia lor ideologică și au pomenit aici de data de 2 decembrie 1917 cînd înaintașii noștri, moldovenii români de aici au votat pentru Republica Democratică și care a fost un fapt premergător actului unirii din 27 martie 1918.

Sperăm că le va reveni în cap memoria istorică și ne vor susține în cauza noastră pentru emanciparea românilor basarabeni.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Și aceasta a fost o chestiune de procedură, după cîte îmi dau seama, și de ordine de zi.

Vreau să vă menționez, dragi colegi, că o să vă întrerup atunci cînd n-o să vă mai referiți la chestiuni de procedură sau la ordinea de zi.

Vă rog frumos, domnul Reidman.

Domnul Oleg Reidman:

Уважаемые коллеги, мне кажется, что в отношении повестки дня, пункта 11, необходимо нам всем, так сказать, посоветоваться.

Речь идет о создании комиссии, следственной комиссии для оценки исполнения обязательств, которые вытекают из рапорта по контракту о концессии.

Уважаемые господа депутаты, дело в том, что до сих пор действует принятое вами, господа – я обращаюсь прежде всего к ЛДПМ – принятое

вами постановление Парламента номер 272, которое говорит, что там все в порядке.

Если мы хотим исследовать исполнение обязательств, вытекающих из этого соглашения, то Парламент, на мой взгляд и на взгляд нашей фракции, не является стороной этого договора. Правительство пусть исследует, а мы должны назначить слушания Правительства по исполнению этого контракта, по исполнению этих обязательств.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Reidman,

Vă rog frumos, puteți să-mi spuneți, dumneavoastră sînteți autor sau sînteți din partea comisiei?

Domnul Oleg Reidman:

Я высказываю мнения свое и фракции.

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos, atunci будете высказывать мнения atunci cînd o să discutăm la punctul nr.11.

Vă mulțumesc frumos.

În continuare, domnul Țurcan, ca președinte de comisie.

Domnul Vladimir Țurcan:

Da. Referitor la proiectul respectiv care noi... el l-am pomenit deja, deci este vorba despre proiectul nr.341 din 29 septembrie 2015 care a fost examinat pe data de 20 noiembrie 2015 cu privire la crearea Comisiei pentru selectarea candidatului la funcția de Avocat al Poporului.

Și noi am aprobat componența comisiei după numărul 5, 5 membri de comisie, și anume: Smirnov Eduard, Dolință Alla...

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos.

Vă mulțumesc.

Rog Secretariatul Parlamentului să ridice toată documentația și să ne aducă în plen pentru toți deputații proiectul nr.341 pe care noi îl introducem acum în ordinea de zi pentru rectificare. Și domnul Țurcan să raporteze.

Vă mulțumesc.

În continuare, acestea au fost propunerile pentru ordinea de zi. Iată de ce supun votului aprobarea ordinii de zi și a suplimentului pentru ordinea de zi în zilele de 3 și 11 decembrie.

Cine este pentru aprobarea acesteia, vă rog frumos să votați.

Vă mulțumesc foarte mult.

Ordinea de zi este aprobată și putem să trecem la examinarea acesteia.

Se supune votului proiectul de Lege nr.379 din 25 septembrie 2013 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, nr.1 pe ordinea de zi, pentru lectura a doua.

Cine este pentru adoptarea acestuia, vă rog frumos să vă exprimați prin vot.
Vă rog frumos, numărătorii, să ne dea rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 26.

Sectorul nr.2 – 40.

Sectorul nr.3 – 23.

Domnul Andrian Candu:

Cu 89 de voturi, proiectul de Lege nr.379 din 25 septembrie 2013 pentru modificarea și completarea unor acte legislative a fost adoptat în lectura a doua și ultima.

În continuare, se supune votului proiectul nr.2 de pe ordinea de zi, la fel, pentru lectura a doua. Este vorba de proiectul de Lege nr.302 din 19 august 2015 pentru acceptarea amendamentelor I și II la Convenția pentru evaluarea impactului asupra mediului în contextul transfrontalier.

Cine este pentru adoptarea acestuia, vă rog frumos să vă exprimați prin vot.
Mulțumesc.

Numărătorii să ne dea rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 26.

Sectorul nr.2 – 40.

Sectorul nr.3 – 21.

Domnul Andrian Candu:

Cu 87 de voturi, proiectul de Lege nr.302 a fost adoptat în lectura a doua și ultima.

În continuare, se supune votului proiectul de Lege pentru aderarea Republicii Moldova la Protocolul la Convenția din 1979 asupra poluării atmosferice transfrontiere pe distanțe lungi, referitor la finanțarea pe termen lung a programului de cooperare pentru supravegherea și evaluarea transportului la distanță lungă a poluanților atmosferici în Europa, e vorba de proiectul nr.303 din 19 august 2015 pentru lectura a doua.

Cine este pentru adoptarea acestuia, vă rog frumos să votați.
Numărătorii să ne dea rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 26.

Sectorul nr.2 – 40.

Sectorul nr.3 – 21.

Domnul Andrian Candu:

Cu 87 de voturi, proiectul nr.303 din 19 august 2015 a fost votat în lectura a doua și ultima.

În continuare, se supune votului proiectul de Lege nr.359 din 6 octombrie 2015 pentru aprobarea Hotărîrii Consiliului șefilor de state al Comunității Statelor Independente privind Concepția de cooperare a statelor membre ale Comunității Statelor Independente în lupta cu infracțiunile săvîrșite cu utilizarea tehnologiilor informaționale, nr.4 pe ordinea de zi.

Cine este pentru adoptarea acestuia în lectura a doua, vă rog frumos să votați.

Vă rog frumos, numărătorii, rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 26.

Sectorul nr.2 – 40.

Sectorul nr.3 – 6 voturi.

Domnul Andrian Candu:

Cu 72 de voturi, proiectul de Lege nr.359 din 6 octombrie 2015 a fost votat în lectura a doua și ultima.

În continuare, se supune votului pentru lectură finală proiectul de Lege nr.195 din 14 mai 2015 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Cine este pentru adoptarea acestuia în lectura a doua, vă rog frumos să votați.

Vă rog frumos, numărătorii să ne dea rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 26.

Sectorul nr.2 – 40.

Sectorul nr.3 – 21.

Domnul Andrian Candu:

Cu 86 de voturi, proiectul de Lege nr.195 din 14 mai 2015 a fost adoptat în lectura finală.

Doamnă Apolschii,

Nr.395 din ce zi e? Și dacă ați putea să dați citire proiectului de lege, denumirea, pentru stenogramă. Vorbim despre proiectul nr.395 ce se referă la oficiile stării civile și care a fost aprobat în primă lectură. Propunerea comisiei a fost să fie adoptat și în lectura a doua.

Doamna Raisa Apolschii:

Prima și a doua lectură. Da.

Da. Denumirea este proiectul de Lege privind modificarea și completarea articolului 14 al Legii nr.100-XV din 26 aprilie 2001 privind actele de stare civilă.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Doamna Raisa Apolschii:

Și data examinării a fost în...

Domnul Andrian Candu:

Nu data examinării, proiectul nr.395 din?

Doamna Raisa Apolschii:

Am impresia că din 20 noiembrie. Nu am datele.

Domnul Andrian Candu:

Cine este pentru adoptarea proiectului de Lege nr.395 cu denumirea menționată de doamna Raisa Apolschii în lectura a doua, vă rog frumos să votați.

Numărătorii să ne dea rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 4.

Sectorul nr.2 – 37.

Sectorul nr.3 – 11.

Domnul Andrian Candu:

Cu 52 de voturi, proiectul de Lege nr.395 a fost adoptarea în lectura a doua și ultima.

Domnule Țurcan,

Vă rugăm frumos să... sau mai bine zis să revenim la proiectul acesta nr.341 pe parcursul ședinței, ca să putem să vedem și materialele.

În continuare, se propune pentru examinare și dezbatere proiectul de Lege nr.285 din 16 iulie 2015 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Îl rugăm pe domnul Creangă, președinte al Comisiei economie, buget și finanțe, să ne prezinte raportul pentru lectura a doua.

Puțin mai târziu, fiindcă redacția nu e gata. Bine. Am înțeles.

În continuare... nr.287 e gata? În continuare, se propune pentru examinare și dezbatere proiectul nr.8 pe ordinea de zi, proiectul de Lege nr.287 din 16 iulie 2015 privind modificarea și completarea unor acte legislative. El e pentru lectura a doua.

Îl rugăm pe domnul Creangă, președinte al Comisiei economie, buget și finanțe, să ne prezinte raportul comisiei.

Domnul Ștefan Creangă:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Onorat plen,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat pentru lectura a doua proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, examinat și aprobat în prima lectură în ședința plenară din 30 iulie curent și informează asupra următoarelor.

În procesul de examinare a proiectului de lege pentru lectura a doua proiectul de lege a fost avizat pozitiv de comisiile permanente și Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului.

Comisia economie, buget și finanțe a acceptat propunerile și obiecțiile expuse în coraportul Comisiei juridice, numiri și imunități și în avizul Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului.

Concomitent, informăm că prevederile Directivei nr.7 din 2011 a Uniunii Europene, a Parlamentului european și a Consiliului privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale stabilește necesitatea modificării cadrului legal existent și stabilirea termenelor de plată în contractele între întreprinderi și contractele dintre autorități publice și întreprinderi.

În rezultatul examinării, Comisia economie, buget și finanțe, cu 7 voturi „pro”, 3 abțineri, propune aprobarea proiectului de Lege nr.287 în lectura a doua ca lectură finală.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

E proiectul de lege ce face parte din pachetul agricol. Dacă sînt întrebări în adresa comisiei și a domnului Creangă? Nu sînt.

Vă mulțumim foarte mult.

În continuare, voi supune votului adoptarea proiectului de Lege nr.287 din 16 iulie 2015 privind modificarea și completarea unor acte legislative. Cine este pentru adoptarea acestuia în lectura a doua, vă rog frumos să vă exprimați prin vot.

Vă mulțumesc.

Numărătorii,

Rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 26.

Sectorul nr.2 – 37.

Sectorul nr.3 – 18.

Domnul Andrian Candu:

Cu 81 de voturi, proiectul de Lege nr.287 din 16 iulie 2015 a fost adoptat în lectura a doua și ultima.

Vă mulțumim.

În continuare, se supune pentru examinare și dezbatere proiectul de Lege nr.377 din 12 octombrie 2015 privind participarea Republicii Moldova la misiuni și operațiuni internaționale.

O rugăm pe doamna Cujbă, viceministru al afacerilor externe și integrării europene, să ne prezinte acest proiect.

Doamna Daniela Cujbă – *viceministru al afacerilor externe și integrării europene în exercițiu:*

Stimate domnule Președinte al Parlamentului,

Stimați membri ai Parlamentului,

Prezentăm atenției dumneavoastră proiectul de Lege privind participarea Republicii Moldova la misiuni și operațiuni internaționale, care a fost elaborat în vederea asigurării unei reglementări exhaustive în cadrul normativ național, a participării Republicii Moldova la misiunile și operațiile internaționale, luând în considerare inclusiv evoluțiile din ultimii ani referitoare la misiunile internaționale.

Totodată, semnarea în decembrie 2012 a Acordului dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană de stabilire a cadrului pentru participarea Republicii Moldova la operațiile Uniunii Europene de gestionare a crizelor a deschis posibilitatea participării statului nostru la toate tipurile de misiuni internaționale de gestionare a crizelor desfășurate sub egida Uniunii Europene, autonomia decizională în fiecare caz concret aparținând Republicii Moldova.

Pornind de la cele menționate și în baza consultărilor cu instituțiile responsabile, s-a propus elaborarea unui proiect de lege unic care să reglementeze întregul mecanism de adoptare a deciziei privind participarea la misiuni și operațiuni internaționale și detașarea personalului Republicii Moldova.

Proiectul menține principiul de bază pentru participarea contingentelor militare ale Republicii Moldova la operațiunile internaționale militare de menținere a păcii, stipulat în Legea nr.1156 din 2000, și anume existența mandatului Consiliului de Securitate al ONU.

Adoptarea legii în speță este prevăzută în Planul național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere RM – UE pentru anii 2014 – 2016. Și, în acest context, rugăm susținerea dumneavoastră pentru aprobarea proiectului de lege respectiv.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Dacă sînt întrebări în adresa ministerului și a doamnei Cujbă? Nu sînt.

Vă mulțumim.

Foarte explicit.

În continuare, îl rugăm pe domnul Untila, președinte al Comisie securitate națională, apărare și ordine publică, să ne prezinte raportul comisiei.

Domnul Veaceslav Untila:

Domnule Președinte,

Onorată asistență,

În conformitate cu prevederile Regulamentului Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797, Comisia securitate națională, apărare și ordine publică a fost sesizată spre dezbatere în fond cu proiectul de Lege privind participarea Republicii Moldova la misiuni și operațiuni internaționale. Conform notei informative, proiectul de lege urmărește un scop dublu.

Primul. Asigurarea îndeplinirii angajamentelor Republicii Moldova asumate în cadrul relațiilor cu organizațiile internaționale, cum ar fi: ONU, OSCE și UE, în vederea aducerii contribuției la menținerea păcii, securității și stabilității internaționale, respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Și doi. Constituirea unei baze juridice pentru participarea Republicii Moldova la un spectru larg de misiuni și operațiuni internaționale.

Și informează Parlamentul că în data de 1 decembrie în cadrul Comisiei a fost luată decizia de a propune Parlamentului spre adoptare acest proiect de lege în lectura a doua, lectură finală.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Sînt întrebări în adresa comisiei, se pare că.

Domnule Gorilă,

Vă rog frumos, prima întrebare.

Domnul Sergiu Stati:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Îmi cer scuze, nu am luat cu mine cartela.

Sergiu Stati.

Domnule președinte,

Dar vreau să vă întreb: de ce pînă acum n-ați venit cu proiectul respectiv, ținînd cont că ați trimis, fără acceptul Parlamentului, în Kosovo unitățile respective, pe care voi le numiți unități de menținere a păcii, dar, de fapt, sînt sub egida NATO ș.a.m.d.? De aceea, asta este prima întrebare.

Domnul Veaceslav Untila:

Da. Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Untila,

Nu știu dacă vi se adresează dumneavoastră, dacă ați trimis pe cineva. Ne referim la raportul comisiei pentru lectura întâi și întrebările sînt strict la raportul comisiei. Dacă eventual, la autor trebuia să vă adresați.

Vă rog frumos, domnule Untila, dacă puteți să comentați, de ce ați trimis și pe cine ați trimis?

Domnul Veaceslav Untila:

Noi am făcut exact tot ce era în competența comisiei.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Domnul Veaceslav Untila:

Ba mai mult, domnul Neguța ne-a propus să examinăm, să reexaminăm, fiindcă voturile se împărțise patru la patru, acum avem, practic, unanim , 5 la 1.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Domnule Stati,

În continuare, a doua întrebare sau precizare?

Domnul Sergiu Stati:

Domnule președinte,

Eu nu v-am întrebat care-i scorul în comisie, adică scorul poate să fie 5 la 0. Deci, respectiv, noi, cei care sîntem legiuitori trebuie să ne gîndim și nu la scoruri, dar la aceia care va fi imaginea noastră, inclusiv în Europa. Deci, respectiv, cred eu că la asta trebuie ca să ne gîndim. De aceea, propunerea mea este ca să retragem proiectul și ca comisia să se mai gîndească la el.

Mulțumesc.

Domnul Veaceslav Untila:

Eu vă mulțumesc, domnule deputat.

Și vreau să mulțumesc și Frațiunii Partidului Comuniștilor care în anul 2006 a început aceste acțiuni de menținere a păcii, Afganistan. Și vreau să vă mulțumim că sînteți primii care ați început aceste acțiuni.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

În continuare, domnule Lipskii, vă rog frumos.

Domnul Oleg Lipskii:

Mulțumesc.

Domnule Untila,

Întrebarea mea e următoarea.

Eu sînt aici, domnule Untila.

Domnul Veaceslav Untila:

Da cine-i?

Domnul Oleg Lipskii:

Lipskii.

Domnul Andrian Candu:

Uitați-vă la monitor, domnule Untila. Acolo sînt cei care vorbesc.

Domnul Oleg Lipskii:

Da, acolo se vede.

Domnul Veaceslav Untila:

Mă bucur mult.

Domnul Oleg Lipskii:

Deci întrebarea mea e următoarea. ONU, e clar – organizație internațională, OSCE, e clar – organizație internațională, dar UE asta e un grup de state, asta e altceva. Deci le-ați pus într-un rînd. Clar. Asta nu este încălcarea neutralității țării, pînă la sfîrșit? Deci n-o să fie misiuni internaționale sub egida ONU, dar o să fie la cerința Uniunii Europene. Ce asta înseamnă? Nu-i încălcare?

Domnul Veaceslav Untila:

Dacă ați fost atent, domnule Lipskii, s-a vorbit foarte mult aici despre relațiile cu organizațiile internaționale în vederea atribuirii contribuției la menținerea păcii, securității și stabilității internaționale, respectarea drepturilor și libertăților omului. La acest capitol, nu mai mult.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Domnule Lipskii,

Aveți a doua întrebare?

Domnul Oleg Lipskii:

Nu, precizare. Pur și simplu diferența cînd se impușcă e menținerea păcii sau a războiului, diferența vedeți că acum e foarte-foarte slabă, cum s-ar zice. Și dacă noi ne implicăm undeva și trimitem băieții noștri tineri undeva să moară pentru cineva, eu cred că asta-i de prisos la moment.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Domnule Nesterovschi,

Vă rog frumos prima întrebare.

Domnul Alexandr Nesterovschi:

Кто выигрывает вследствие миротворческого участия? Кому это выгодно? К примеру, только на обеспечение суточных военнослужащих, направленных в Косово, из публичного бюджета государства было выделено 11 миллионов леев, не говоря уже о вооружении, а муниципии и индивидуальном снаряжении и специальном, необходимом для проведения операции.

Может ли Молдова позволить содержание солдат – миротворцев, когда в стране – бедность, критическое экономическое и политическое положение? Когда из государственного бюджета наглým образом были украдены деньги? В то время, когда сотни тысяч наших граждан голодают и находятся за чертой бедности, так ли силен наш бюджет, чтобы вынести и это бремя? То есть, мы тратим много денег.

Domnul Veaceslav Untila:

Da, eu am înțeles. Noi cheltuim foarte mulți bani în Parlament și pentru translare, dar îi cheltuim, este necesar.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

A doua întrebare, domnule Nesterovschi.

Domnul Alexandr Nesterovschi:

Вы не ответили на вопрос. Вынесет ли бюджета это бремя, мы тратим миллионы лей на это?

Domnul Veaceslav Untila:

Este avizul pozitiv al Guvernului și este lege care a fost înaintată de Guvern, Guvernul poartă grija la acest capitol.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

În continuare, domnule Lupu, aveți prima întrebare.

Domnul Marian Lupu:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi,

Eu n-o să vin cu întrebări către domnul președinte al comisiei, dar vreau să vin cu anumite informații.

Întîi de toate, voi puncta poziția Frațiunii Partidului Democrat. Noi vom susține aprobarea acestui proiect de lege și eu vreau, pentru toți colegii din această sală, să aduc la cunoștință câteva puncte foarte importante ca decizia prin vot să fie una conștientă.

Prima. Întâi de toate, noi trebuie să știm cu dumneavoastră că acest proiect de lege nu vine în premieră, deci, nu vine acum să formeze cadru legal cu privire la participarea militarilor din Republica Moldova la aceste operațiuni internaționale.

Spunînd acest lucru, vreau să vă informez că o atare lege a fost adoptată în anul 2000, mai precis la 26 iunie 2000, publicată, ca și lege, în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu denumirea „Lege cu privire la participarea Republicii Moldova la operațiuni internaționale de menținere a păcii”.

Actuala lege cu care vine Guvernul nu vine decît să actualizeze, să completeze și să extindă pe detalii, pe elemente ca să fie foarte clar în ce condiții, cum și cînd militarii din Republica Moldova pot să participe la aceste operațiuni.

Doi la mîină. Anume în baza acestei legi din anul 2000, de vreo 3, 4 sau 5 ori militarii noștri, cu decizia Parlamentului, atenție, și în această lege mecanismul nu se schimbă, pentru oricare sau, mai bine zis, pentru fiecare operațiune de acest gen care va prevedea participarea militarilor moldoveni va fi nevoie de decizia Parlamentului.

Trei la mîină, stimați colegi. Dacă este să vorbim de cadrul financiar, nu implică această lege nici un bănuț în plus cheltuieli în comparație cu tot ce-am avut noi ca și situații pînă în prezent, mă refer de la '91 încoace. Sută la sută din toate cazurile, finanțarea militarilor moldoveni se producea din bugetul... din fondul... fonduri internaționale, destinate pentru aceste operațiuni. Țara, precum știu eu, practic, nu a purtat cheltuieli din bugetul de stat. Și în continuare, ultimele două puncte.

Patru. Noi ținem foarte tare și ținem constant la ideea statutului de neutralitate al Republicii Moldova. Și vreau să vă spun că acest statut... și am examinat minuțios acest aspect, stimați colegi, exact cum statutul de neutralitate al țării nu a fost un impediment și nu a fost un principiu violat prin Legea nr.1156 din 2000, exact așa acest statut nu va fi afectat nici prin această lege pe care o votăm astăzi, pe simplu motiv că avem relațiile, cadrul de relații cu Uniunea Europeană și exact același cadru de relații cu UE în privința participării militarilor la operațiunile internaționale le au asemenea țări cu statut de neutralitate permanentă, precum sînt: Austria, Elveția, care nu este stat membru al UE, dar și-a format un asemenea cadru în relațiile cu UE ca și Finlanda...

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos, domnul Lupu. Vă mulțumim.

În continuare, domnul Țurcan.

Vă rog frumos.

Domnul Vladimir Țurcan:

Da. Vă mulțumesc frumos.

Domnule președinte al comisiei,

Dumneavoastră puteți să spuneți care este diferența între legea care există astăzi și aceasta? (*Voce nedeslușită din sală.*)

Domnul Veaceslav Untila:

Da, a apărut doar și UE în legătură cu Acordul pe care noi l-am încheiat.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Precizare, vă rog frumos.

Domnul Vladimir Țurcan:

Precizare, vă rog. Luând în considerare că Moldova nu este membru al UE, care-i rostul acum noi să ne grăbim?

Domnul Veaceslav Untila:

Da. Vreau să vă spun că Republica Moldova consumă securitatea de la toți vecinii noștri din jur și este timpul ca noi să fim nu numai consumatori, dar și exportatori de securitate. *(Voce nedeslușită din sală.)*

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

A doua întrebare, domnul Țurcan.

Domnul Veaceslav Untila:

Să fim și beneficiari, da. *(Rumoare în sală.)*

Domnul Vladimir Țurcan:

Spuneți, vă rog, participând la misiunile de pacificare, vasăzică, sub egida OSCE-ului, noi nu acoperim această idee, despre care numai ce ați spus?

Domnul Veaceslav Untila:

Da.

Domnul Vladimir Țurcan:

Atunci pentru ce încă de modificat legea, adăugând UE?

Domnul Veaceslav Untila:

Fiindcă sîntem vecini imediat cu Uniunea Europeană. Este vecinul nostru imediat.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

În continuare, doamna Palihovici.

Vă rog frumos, prima întrebare.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Nu este o întrebare, este o opinie pe care o s-o exprim în numele Frațiunii Partidului Liberal Democrat. Este o lege importantă pentru a fi susținută și pentru întrebările adresate mai devreme, referitor la cheltuieli, este scris expres în nota de argumentare a proiectului dat că adoptarea acestei legi nu aduce cheltuieli financiare suplimentare, iar necesitatea trimiterii unor cetățeni ai Republicii Moldova în careva operațiuni sau misiuni internaționale va fi decisă numai după ce va fi Hotărârea Guvernului referitor la disponibilitatea resurselor financiare.

Acest proiect este unul complex care vine cu mai multe detalii referitor la garanțiile și compensațiile pentru persoanele care vor fi trimise, este partea planului nostru de implementare a Acordului de Asociere pe care împreună l-am votat și ne-am angajat să-l implementăm. Și, deci, îndemnul frațiunii noastre este să susținem acest proiect și în prima și a doua lectură, dacă comisiile, în rapoartele lor, nu au alte opinii.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Nu mai sînt întrebări în adresa comisiei.

Vă mulțumim frumos, domnul Untila.

Domnul Veaceslav Untila:

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

În continuare, o rugăm pe doamna Buliga, președinte al Comisiei politică externă și integrare europeană, să ne prezinte raportul comisiei.

Doamna Valentina Buliga:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi deputați,

În cadrul Comisiei politică externă și integrare europeană a fost examinat acest proiect de lege care a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvernul Republicii Moldova, în contextul realizării Planului național de acțiuni privind implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană și programul legislativ care a fost aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr.146 din 9 iulie 2015.

La fel, constatăm că proiectul are un scop dublu: asigurarea îndeplinirii angajamentelor Republicii Moldova asumate în cadrul relațiilor cu organizațiile internaționale în vederea aducerii contribuției la menținerea păcii, securității și stabilității internaționale și regionale și stabilirea unei baze juridice pentru Republica Moldova privind participarea la misiuni și operațiuni internaționale desfășurate în afara teritoriului național.

În cadrul comisiei au fost examinate toate, practic, îngrijorările pe care le-au expus astăzi unii deputați. Am analizat întreg pachetul legislativ și toată experiența

care țara noastră a avut-o pînă acum și experiența altor țări și mulțumesc colegilor Lupu și Palihovici pentru completări. Și comisia vine către dumneavoastră, stimați deputați, să aprobați acest proiect de lege.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Nu mai sînt întrebări în adresa Comisiei politice externe și integrare europeană?

Vă mulțumim, doamna Buliga. Vă mulțumim.

Succese în activitate.

În continuare, voi supune votului pentru aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege privind participarea Republicii Moldova la misiuni și operațiuni internaționale.

Cine este pentru aprobarea acestuia, vă rog frumos să votați.

Majoritatea celor prezenți în sală au votat pentru aprobarea în primă lectură a acestui proiect, proiectul de Lege nr.377 din 12 octombrie 2015 privind participarea Republicii Moldova la misiuni și operațiuni internaționale a fost aprobat în primă lectură. *(Voce nedeslușită din sală.)*

Altă dată. Vă mulțumim. *(Rumoare în sală.)*

Insistați? Supun la vot în lectura a doua? Da, bine.

Proiectul de Lege privind participarea Republicii Moldova la misiuni și operațiuni internaționale este supus votului pentru lectura a doua.

Cine este pentru, vă rog frumos, să votați.

Vă rog frumos, numărătorii să ne dea rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 4.

Sectorul nr.2 – 23.

Sectorul nr.3 – 25.

Domnul Andrian Candu:

Cu 52 de voturi, proiectul de Lege nr.377 din 12 octombrie 2015 privind participarea Republicii Moldova la misiuni și operațiuni internaționale a fost adoptat în lectura a doua și ultima.

În continuare, se propune pentru examinare și dezbatere proiectul de Lege nr.188 din 11 mai 2015.

Doamna Goța,

Vă rugăm frumos, la tribuna principală.

Doamna Aliona Goța:

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Vă propunem spre examinare și spre aprobare proiectul de Lege nr.188 din 11 mai 2015 privind importul unui autovehicul, care prevede introducerea în țară și

plasarea sub regim vamal de import a unui autovehicul de marca Volkswagen, anul fabricării 1992, acordat cu titlu gratuit (donație) de către comunitatea orașului Riefensberg din Austria cu scutirea de la plata drepturilor de import, fără drept de înstrăinare pentru Penitenciarul nr.7 Rusca al Departamentului instituțiilor penitenciare al Ministerului Justiției.

Scopul acestei donații este sporirea eficienței activității penitenciarului. Automobilul în cauză a fost supus deservirii tehnice ample cu schimbarea pieselor uzate și este în stare bună de funcționare și va fi utilizat la transportarea persoanelor.

În contextul celor expuse, considerăm oportun de a permite introducerea autovehiculului pe teritoriul vamal al Republicii Moldova cu titlu de excepție.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Reidman,

Vă rog frumos, aveți întrebări?

Domnul Oleg Reidman:

Да, у меня вопрос к автору. Несколько странным является. Это – техническое вооружение пенитенциарного учреждения, правильно, да?

Что, Правительство этим не занимается? Что вдруг депутат какой-то? По чьей просьбе это происходит?

Doamna Aliona Goța:

Există niște relații de colaborare dintre comunitatea Riefensberg și penitenciarul în cauză și la rugămintea administrației penitenciarului am înaintat drept proiect de lege în Parlament.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Reidman,

Vă rog frumos, precizările.

Domnul Oleg Reidman:

Администрация этого учреждения имеет отношения с Министерством юстиции. Министерство юстиции имеет отношения с Правительством, оно в составе Правительства. Почему Правительство не выходит с этим? Это какая-то странная вещь.

Я понимаю – там какой-нибудь дом престарелых, или там, который на гранте сидит, или еще что-то такое, но это учреждение пенитенциарное, которое должно быть оборудовано и оснащено определенными вещами.

Значит, если Министерство юстиции не запрашивает этого, то откуда эта инициатива, как она возникает? Ну, подарили, у них какие-то отношения. Кто... у кого сидит, я не понял, там? (*Rumoare în sală.*) Да.

Doamna Aliona Goța:

Exact, așa cum îmi spune și colega mea, este o donație. Am mai auzit, din experiența mea mică în acest Parlament au mai fost și alte inițiative din partea colegilor noștri deputați și au fost aprobate în plenul Parlamentului.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Reidman,
Vă rog frumos, precizare.

Domnul Oleg Reidman:

Уважаемый Парламент, мы же не против того, чтобы в пенитенциаре был микроавтобус, который возит... кого. Куда? По зоне ездит, или охранников привозит на смену и увозит со смены? Для каких целей он? И все-таки странным является, что Министерство юстиции этого не запрашивает, а запрашивают депутаты по чьим-то реляциям, каким-то отношениям. Не очень понятно.

Doamna Aliona Goța:

Pentru transportarea personalului, a angajaților, pentru transportarea persoanelor din acest penitenciar, fie și a deținuților. Adică pentru eficiența activității acestui penitenciar.

Eu am expus un pic mai sus despre acest lucru.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Nu mai sînt întrebări deja.

Vă mulțumim mult. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Goța,

Vă mulțumim mult.

Gata, nu mai sînt întrebări. (*Rumoare în sală.*) În continuare...

Doamna Goța,

Vă mulțumim.

Nu mai sînt întrebări.

În continuare, domnul Creangă.

Vă rog frumos, din partea comisiei dacă ați putea să ne prezentați raportul.

Domnul Ștefan Creangă:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Onorat plen,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege privind importul unui autovehicul, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați și comunică următoarele.

Proiectul de lege prevede permiterea, cu titlu de excepție, Penitenciarului nr.7 din Rusca al Departamentului instituțiilor, penitenciare al Ministerului Justiției

de a introduce în Republica Moldova un autovehicul marca Volkswagen acordat cu titlu de donație de către comunitatea orașului Riefensberg din Austria cu scutirea de plata drepturilor de import și fără dreptul de înstrăinare.

Scopul proiectului de lege este de a spori eficiența penitenciarului, întrucât la moment acesta din urmă dispune doar de un singur autovehicul pentru transportarea persoanelor sau a produselor.

Este de menționat că proiectul este avizat pozitiv de către comisiile permanente, Direcția generală juridică și de către Guvernul Republicii Moldova.

Reieșind din cele expuse, Comisia economie, buget și finanțe propune proiectul de Lege privind importul unui autovehicul spre examinare Parlamentului și adoptare în primă și a doua lectură, ca fiind lectură finală.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnul Reidman,

Vă rog frumos. Aveți întrebări în adresa comisiei?

Domnul Oleg Reidman:

Уважаемый Парламент, у меня нет вопросов к председателю комиссии, потому что я участвовал в этом обсуждении, но давайте задумаемся вот о чем. Год заканчивается, мы в этом году приняли немало подобных законов – надо попросить Правительство, чтобы они подсчитали, какие непоступления, недоборы в бюджет от подобного рода законов за этот год, и посмотрим дальше, как относиться вообще к таким «abrogare» или «derogare».

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnul Oleg Reidman:

OK.

Domnul Andrian Candu:

În continuare, domnul Gorilă.

Vă rog frumos.

Aveți întrebări în adresa comisiei?

Domnul Anatolie Gorilă:

Da, mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule Președinte,

Stimați deputați,

Eu personal n-am nimic împotriva la așa fel de cadouri care nouă ne dau, dar de fapt, nouă trebuie să ne fie rușine că noi am ajuns la așa nivel.

Dar eu am așa o întrebare la domnul președinte.

Domnule președinte,

Dacă puteți, spuneți-mi mie ce relații poate să fie între o localitate din Germania și o închisoare din Moldova? Drept vă spun, iată, idee n-am ce relații pot să fie.

Domnul Ștefan Creangă:

Eu vă răspund, domnule deputat.

Domnul Anatolie Gorilă:

Da, răspundeți-mi, vă rog.

Domnul Ștefan Creangă:

Relațiile de prietenie pur omenești. În momentul în care un oraș poate să facă o donație la un institut penitenciar care are doar un singur automobil, eu cred că trebuie de încurajat astfel de parteneriate. Și aceste relații au fost direct între penitenciarul Rusca și acest oraș. (*Rumoare în sală.*)

Colaborarea. Apoi, stimați colegi, colaborarea nu a interzis-o niciodată la nimeni, nici o instituție. Toate instituțiile sînt în drept să aibă colaborare cu oricine dorește atît timp cît respectă legea.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnul Gorilă,

Vă rog frumos, a doua întrebare.

Domnul Anatolie Gorilă:

Domnule președinte,

Eu n-am... V-am spus de la început, eu n-am nimic împotriva, dar trebuie să ne fie rușine. Ce face dar așa Ministerul Justiției dacă el nu poate să găsească un microautobus de 25 de ani care costă 300 de euro? Să mă scuzați.

Ce face el dar așa?

Domnul Ștefan Creangă:

Ministerul Justiției...

Domnul Anatolie Gorilă:

Așteaptă să vină cadou din Germania?

Domnul Ștefan Creangă:

Ministerul Justiției, după cum cunoașteți, are în subordine foarte multe instituții și în planul de reformă a acestui segment se implementează, inclusiv se procură automobile speciale pentru deservirea instituțiilor penitenciare.

Eu cred că acest cadou este unul binevenit și urmează să-l susținem.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Domnul Golovin,

Vă rog frumos.

Domnul Boris Golovin:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Eu cred că proverbul „calul de dar nu se uită în gură”... eu cred că trebuie să ne uităm, anul fabricării automobilului – 1992, deci 23 de ani. Noi vrem ca să transportăm oameni cu acest automobil. Deja este uzat și automobilul, și este și învechit și obosit metalul.

De ce noi primim așa cadou de 23 de ani?

Ori noi vrem special ca să micșoreze numărul de... să zicem, acei care stau în această închisoare. Doar noi ducem la un risc sporit vasăzică persoanele care o să meargă cu acest transport.

23 de ani. Eu cred că noi trebuie să ne gândim și să refuzăm așa cadou.

Domnul Ștefan Creangă:

Mulțumesc de întrebare.

Domnule deputat,

În primul rînd, vreau să menționez că deținuții din Republica Moldova nu se transportă cu astfel de automobile. Ei se transportă cu automobile speciale, pentru a nu evada. (*Rumoare în sală.*) Pentru a nu evada.

Acest transport este pentru necesitățile instituției penitenciare. Eu am menționat, inclusiv pentru transportarea bunurilor, mărfii care asigură această instituție.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc.

Domnule Golovin,

Dacă nu mai aveți altă întrebare, atunci doamna Palihovici.

Vă rog frumos.

Doamna Liliana Palihovici:

Stimați colegi,

Atît timp cît instituțiile noastre de unele singure nu pot să-și asigure necesitățile de bună administrare, noi, ca Parlament, sîntem obligați să susținem.

Noi am susținut tot felul de derogări pentru tot felul de culturi religioase, pentru tot felul de scări nu știu unde construite, dar cînd vorbim despre condiții mai bune pentru respectarea drepturilor omului începem să căutăm calul de dar.

Stimați colegi,

În numele Frațiunii Partidului Liberal Democrat, propun aplicarea articolului 108 din Regulamentul Parlamentului.

Domnul Ștefan Creangă:

Nu mai sînt întrebări.

Domnul Andrian Candu:

A fost făcută propunerea privind introducerea și invocarea articolului... a fost invocat articolul 108 privind încheierea dezbaterilor.

Cine este pentru aplicarea articolului 108, vă rog frumos să vă exprimați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală s-au expus în privința încheierii dezbaterilor.

În continuare...

Vă mulțumim mult, domnule Creangă.

Se supune votului pentru primă lectură proiectul nr.188 din 11 mai 2015, proiectul de Lege privind importul unui autovehicul.

Cine este pentru aprobarea acestuia în primă lectură, vă rog frumos să votați.

În unanimitatea celor prezenți în sală.

Se propune, la fel, în baza propunerilor parvenite din partea comisiei, se propune adoptarea acestuia în lectura a doua, proiectul de Lege nr.188 din 11 mai 2015 privind importul unui autovehicul.

Cine este pentru adoptarea în lectura a doua, vă rog frumos să votați.

Mulțumesc mult.

Numărătorii să ne dea rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 26.

Sectorul nr.2 – 37.

Sectorul nr.3 – 24.

Domnul Andrian Candu:

Cu 87 de voturi, proiectul nr.188 din 11 mai 2015 a fost votat în lectura a doua și ultima.

În continuare se propune pentru examinare proiectul nr.450 din 9 noiembrie 2015 propus de un număr de... de un număr de autori.

Domnule Deliu,

Din partea autorilor, vă rog frumos.

Domnul Tudor Deliu:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Se propune proiectul de Hotărîre a Parlamentului privind constituirea Comisiei de anchetă pentru evaluarea executării angajamentelor care derivă din contractul de concesiune a activelor aflate în gestiunea Întreprinderii de Stat „Aeroportul Internațional Chișinău” și a terenului aferent acestora.

Prezentul proiect se propune pentru examinare Parlamentului ținând cont de faptul că Întreprinderea de Stat „Aeroportul Internațional Chișinău” reprezintă un obiectiv național de o importanță strategică pentru Republica Moldova.

După concesionarea acestui obiectiv, atât în rîndurile deputaților, cît și în mijloacele mass-media, au apărut foarte mari discuții cu privire la necesitatea concesionării acestei întreprinderi de stat.

Cu atît mai mult, menționăm că prin dispoziția Prim-ministrului Republicii Moldova a fost creată o comisie care pînă la data de 6 noiembrie 2015 trebuia să prezinte un raport privind verificarea executării obligațiilor și termenelor care... de către concesionar, însă rezultatele acesteia s-au soldat cu niște formulări ambigue și contradictorii.

În acest context, concluziile grupului de lucru creat pentru a vedea dacă e posibil de realizat contractul în cazul concesionării Aeroportului Internațional Chișinău ne-au comunicat că datele sînt confidențiale, contractul de concesiune a Aeroportului Internațional Chișinău nu poate fi reziliat deocamdată, din cele 3 obiective de investigație a fost realizată doar una, parcare, celelalte două fiind în lucru, este vorba despre pista și mărirea terminalului, deși contractul prevedea că ele trebuiau deja să fie date în exploatare.

Contractul de concesiune a Aeroportului conține mai multe puncte care fac vulnerabilă poziția Guvernului față de concesionar.

Avînd în vedere concluziile grupului de lucru vizat, rezultatele confidențiale, răspunsul evaziv cînd poate fi reziliat contractul dacă nu acum, recunoașterea încălcării clauzelor contractuale prin neîncadrarea în termenele privind construcția obiectivelor de investiție, se impune crearea unei Comisii de anchetă pentru evaluarea executării angajamentelor care derivă din contractul de concesiune a activelor aflate în gestiunea Întreprinderii de Stat „Aeroportul Internațional Chișinău” și a terenului aferent acestora.

În acest context, în calitatea noastră de aleși ai poporului, ținînd cont de atribuția forului legislativ de control parlamentar, precum și competența acestuia de a constitui comisii de anchetă pe subiectele importante în stat, propunem constituirea prezentei comisii de anchetă din 9 membri, respectiv cîte 2 reprezentanți de la Partidul Socialiștilor din Republica Moldova, Partidul Comuniștilor din Republica Moldova, Partidul Liberal Democrat din Moldova și Partidul Democrat și un reprezentant al Partidului Liberal.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

În continuare, dacă sînt întrebări în adresa autorilor?

Vă rog frumos, domnule Reidman, aveți prima întrebare.

Domnul Oleg Reidman:

Да. Господин Делиу, скажите, а вот это решение премьер-министра о комиссии, которая 6 ноября должна выдать рапорт относительно исполнения

этих обязательств, оно исполнено? Оно уже состоялось, это решение, или это исследования?

Domnul Tudor Deliu:

Domnule deputat,

Eu am adus la cunoștință că, într-adevăr, prin dispoziția Primului-ministru a fost creată o comisie guvernamentală care pînă la data de 6 noiembrie trebuia să prezinte un raport.

Respectiv, eu am văzut... ce am văzut prin mijloacele mass-media, domnul ministru al justiției a raportat că datele din acest raport sînt confidențiale și că contractul de concesiune a Aeroportului Internațional Chișinău deocamdată nu poate fi reziliat, iar din cele 3 obiective care trebuiau să fie îndeplinite pînă la ziua cînd această comisie a prezentat raportul era realizat doar unul. Celelalte deci încă nu erau realizate.

De aceea, eu cred că anume comisia parlamentară va avea menirea ca să stabilească și să aducă la cunoștința deputaților, inclusiv cetățenilor Republicii Moldova, care este situația la moment cu privire la concesionarea aeroportului.

Și nu exclud că odată creată această comisie va avea dreptul să cheme să audieze și comisia sau reprezentanții comisiei guvernamentale care a fost creată de către... prin dispoziția Primului-ministru.

Domnul Oleg Reidman:

O precizare.

Domnul Andrian Candu:

Da, vă rog frumos, precizare.

Domnul Reidman.

Domnul Oleg Reidman:

Если министр юстиции сказал, что данные из этого рапорта являются конфиденциальными, то как и что вы узнали из прессы, не совсем понятно.

Тем не менее, на мой взгляд, было бы логично, если такая комиссия создана, сперва сделать слушания, которые мы можем сделать по настоянию министра юстиции закрытыми, если такие конфиденциальные данные, выслушать Правительство. И если там какие-то neajunsuri, то тогда следует их расследовать, что мы сегодня... comisie de anchetă.

Что мы сегодня расследовать собираемся? В эту comisie de anchetă представители инвестора запросто могут и не прийти, потому что они не подчиняются Парламенту. Поэтому давайте послушаем Правительство сперва с рапортом этим, который должен был быть выдан 6 ноября, отложим решение о создании comisie de anchetă, установим дату слушаний на следующей неделе, завтра, – не знаю когда, с этим рапортом, если он уже готов, и по результатам этого рапорта примем решение – следует образовать comisie de anchetă ori nu.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnul Tudor Deliu:

Eu, domnule Reidman, aș fi fost de acord cu propunerea dumneavoastră, dar să nu uităm că în calitate sa de forum legislativ Parlamentul are dreptul și de control parlamentar. Respectiv, toate discuțiile care au fost împrejurul acestei concesiuni eu cred că trebuie aduse deschis și spuse cetățeanului Republicii Moldova.

Eu nu știu dacă alte date ne va comunica nouă comisia care a fost creată prin dispoziția Primului-ministru, dar aceasta nicidecum nu presupune că Parlamentul nu poate crea această comisie de anchetă ca să exercite controlul parlamentar asupra concesiunii unei întreprinderi foarte importante pentru Republica Moldova, mă refer la Întreprinderea de Stat „Aeroportul Internațional Chișinău”.

De aceea, eu consider că constituirea acestei comisii nicidecum nu va prejudicia rezultatele care au fost în raportul comisiei guvernamentale.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

A doua întrebare.

Domnule Reidman,

Poftiți.

Domnul Oleg Reidman:

Înainte de a doua întrebare, o precizare. Относительно прав Парламента и вообще прав. Правами нужно пользоваться осторожно. Это первое.

Второе. Control parlamentar. В результате осуществления controlului parlamentar появилось постановление Парламента № 272 от 3 октября 2013 года относительно правильности или неправильности передачи в концессию. Там ждали решения Конституционного суда, ș.a.m.d. Это был control parlamentar относительно правильности.

Относительно исполнения обязательств. Парламент не является стороной, стороной этого договора является Правительство.

Как оно исполняет свои обязательства, будучи стороной? Что оно исследовало? Какие результаты оно получило?

Вопрос. Является ли мое предложение заслушать Правительство с этим рапортом, после чего принять решение относительно comisiei de anchetă, неприемлемым с вашей точки зрения?

Domnul Tudor Deliu:

Eu am menționat, domnule Reidman, că este și aceasta o idee, pe care o expuneți dumneavoastră, ca să audiem comisia în Parlament. Dar eu cred că ar fi mai justificat ca această Comisie de anchetă, care va fi creată de către noi anume prin reprezentanții tuturor fracțiunilor, deoarece eu am menționat la început că s-a

vehiculat ideea că sînt date confidențiale, de aceea eu cred că comisia de anchetă în timpul cînd vor audia reprezentanții acestei comisii se vor clarifica, care rezultate sau care date sînt confidențiale și care nu. Și vor veni cu un raport în fața Parlamentului pentru a ne elucida care este situația la moment. De aceea, eu încă o dată zic, nu parez propunerea dumneavoastră, dar eu cred că mai logic ar fi crearea unei comisii de anchetă parlamentară.

Dumneavoastră menționați, anterior, că Parlamentul nu este parte în acest contract de concesiune. Da, eu sînt de acord, însă să nu uităm că în virtutea obligațiilor sale, Parlamentul, încă o dată repet, are dreptul de control parlamentar asupra activității Guvernului. De aceea, orișice acțiune care este ... sau orice act normativ care este elaborat de către Guvern poate fi supus controlului parlamentar.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc.

O ultimă precizare, domnule Reidman.

Domnul Oleg Reidman:

Для того, чтобы такую комиссию de anchetă создавать, необходимо прежде всего отменить Постановление № 272 и заменить его иным.

Domnul Tudor Deliu:

De ce?

Domnul Oleg Reidman:

Потому что это был control parlamentar, за который вы все проголосовали, кстати говоря, не мы и не социалисты. Aici este scris, care este scopul, care este обстоятельство, какой международный финансовый... и т.д. и вы это все поддержали. Поэтому одно из двух: либо действовать последовательно, так, чтобы нас потом не обвиняли в том, что мы конъюнктурно работаем. Вот control parlamentar, 272-е Постановление. Решаем в следующую повестку дня об отмене и замене его другим и назначаем комиссию de anchetă? Или слушаем сперва Правительство, после этого отменяем 272-е и т.д., и тому подобное? Процедура, чтобы она была соблюдена, и чтобы все было чисто, а не конъюнктурно.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Domnul Tudor Deliu:

Eu nu cred că constituirea comisiei de anchetă presupune ceea ce ziceți dumneavoastră: abrogarea hotărîrii anterioare. Să nu uităm că noi sîntem la momentul cînd, potrivit contractului de concesiune, trebuiau îndeplinite mai multe activități. Pînă la momentul dat din contract a fost îndeplinită doar o singură

sarcină, cealaltă două stau pe pista moartă. De aceea, noi trebuie să vedem care au fost cauzele, care au fost, eu știu, impedimentele care nu au permis realizarea promisiunilor contractuale.

De aceea, comisia de anchetă va lua și ca bază și hotărîrea noastră. Fiindcă hotărîrea noastră a fost o hotărîre intermediară, iar acum noi trebuie să revedem, de ce contractantul nu și-a îndeplinit obligațiunile contractuale, care au fost stipulate în contractul de concesiune?

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

În continuare, domnule Sîrbu, vă rog frumos.

Domnul Tudor Deliu:

Domnule Reidman,

Discutăm ... Dar eu am plăcere, fără probleme. (*Rîde.*)

Domnul Serghei Sîrbu:

Stimate domnule Deliu,

Noi cu toții, cu siguranță, ne dorim ca acel contract să fie executat în totalitate și Republica Moldova, într-adevăr, să dispună de un Aeroport cu cele mai bune condiții și susținem acest fapt. Dacă este nevoie de o comisie de anchetă, cu siguranță, noi vom susține. Doar că, domnule Deliu, dacă ați citit, probabil ați citit contractul de concesiune și știți care sînt organele care veghează asupra executării adecvate a aceluia contract, este vorba de o comisie de monitorizare, o comisie interdepartamentală.

Și vreau să vă să spun că este un contract civil între o autoritate guvernamentală și un agent economic. Și Parlamentul în cadrul controlului parlamentar nici într-un caz nu poate să verifice executarea unui contract civil apriori. Și noi avem deja o Hotărîre a Curții Constituționale în cazul „Pădurii Domnești”, unde se indică exact care sînt competențele unei comisii de anchetă foarte clar.

Și, de aceea, eu vin cu o propunere. Ca să nu ne trezim ulterior cu niște litigii în arbitrajele internaționale și cu siguranță noi tot vrem să aflăm, haideți să redenumim această comisie. Și eu vin cu o propunere deci privind constituirea comisiei de anchetă pentru evaluarea activității autorităților statului în procesul de control al executării acestui contract. Și atunci noi nu vom controla cum se execută contractul civil de concesiune, deoarece este atribuția Comisiei de monitorizare, dar noi, ca și comisie de anchetă, vom controla cum autoritățile statului și-au îndeplinit obligațiunile în vederea aceluia control. Și atunci noi vom fi în făgașul legal și constituțional, ca să nu depășim.

Vă mulțumesc.

Domnul Tudor Deliu:

Deci, domnule Sîrbu,

Eu aş fi de acord cu ceea ce propuneţi dumneavoastră, rămîne la latitudinea colegilor din Parlament dacă vor susţine propunerea sau nu. Dar să nu uităm că ... Da, zic că sînt de acord, dar, totuşi, noi discutăm despre o întreprindere de stat, Întreprinderea de Stat „Aeroportul Internaţional Chişinău”, respectiv ea a fost concesionată, aveţi perfectă dreptate, de către o autoritate a statului. De aceea, poate că e şi justificată propunerea dumneavoastră de schimbare a denumirii, adică pentru evaluarea nu autorităţilor, dar poate evaluarea atribuţiilor pe care le-au avut autorităţile în procesul ş.a.m.d. după text. Da.

Domnul Andrian Candu:

Deci această chestiune va fi pusă la vot ca şi schimbare de denumire.

Domnule Sîrbu,

Vă rog frumos, a doua întrebare sau precizare.

Domnul Serghei Sîrbu:

Da, eu am o precizare.

Şi mulţumesc, domnule Deliu, că mi-aţi atras atenţia.

Vreau să vă spun că Întreprinderea de Stat „Aeroportul Internaţional Chişinău”, la moment, există o astfel de întreprindere şi la balanţa acestei întreprinderi, de fapt, nu a rămas, practic, nimic, lucrează trei oamenii acolo şi mai au nişte conturi în bănci. La balanţa acestei întreprinderi deja nu mai sînt active din Aeroport, de aceea este foarte important în denumire să nu existe această sintagmă, deoarece toată balanţa activelor a trecut la acel agent economic „Avia Invest”.

De aceea, noi ar trebui aici corect să redefinim această denumire ca să fie corect, că altfel noi vom examina o întreprindere cu trei angajaţi. Este foarte important să fie foarte corect ce dorim noi să examinăm.

Vă mulţumesc.

Domnul Tudor Deliu:

Deci ceea ce spuneţi, domnule Sîrbu, este o părere sau, poate, şi un adevăr. Dar eu cred că aici este loc pentru activitatea anume a comisiei de anchetă să determine, de ce la momentul dat în întreprindere sînt doar trei oameni? De ce în bancă sînt trei lei? Şi de ce această întreprindere, la ziua de astăzi, care este înregistrată ca Întreprindere de Stat „Aeroportul Internaţional Chişinău”, a ajuns în situaţia care a ajuns?

Deci eu cred că aceasta este un loc pentru ca comisia de anchetă să se pronunţe şi să vină în faţa noastră cu propuneri de ameliorare sau de eficientizare a activităţii acestei întreprinderi sau eu ştiu care vor fi concluziile comisiei respective.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulţumim.

În continuare, domnule Apostol, vă rog frumos.

Domnul Ion Apostol:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule deputat,

Noi, vreau să vă spun că, vom susține formarea acestei comisii și vă spunem de ce. Partidul Liberal întotdeauna a avut o poziție consecventă în problema ce ține de concesionarea „Aeroportului Internațional Chișinău”, știți. Vă aduceți aminte și prin faptul că ... și cred că acesta a fost și unul dintre motivele pentru care Partidul Liberal a fost scos de la guvernare în 2013.

Sper că această idee a unor colegi vine ca o recunoaștere, este ca o recunoaștere indirectă a greșelilor care au fost făcute la timpul respectiv de către Guvernul care era atunci al Alianței respective.

Dar, totuși, o să mă refer clar, ca să stipulăm mai clar atribuțiile comisiei respective, să le stipulăm foarte clar. Și noi cerem ca cota Partidului Liberal să fie mărită – nu un reprezentant, dar doi reprezentanți, fiindcă avem un interes deosebit, ca să demonstrăm că acest Aeroport a fost concesionat în mod fraudulos, ținând cont de situația și riscurile la care este expusă Republica Moldova, securitatea Republicii Moldova în contextul geopolitic actual.

Domnul Tudor Deliu:

Mulțumesc, domnul Apostol.

Vreau să vă zic doar sau să vă răspund că în comisia de anchetă nu trebuie să prevaleze interesele, fie deosebite sau mai puțin deosebite. Comisia de anchetă trebuie să elucideze faptele, să elucideze situația și să vină cu un raport în fața Parlamentului.

Cît privește suplinirea numărului de deputați în comisie, dacă va fi creată din partea Frațiunii Partidului Liberal, rămîne la discreția Parlamentului. Eu am propus doar formula clasică de 9 persoane care a stat la baza constituirii tuturor comisiilor de anchetă.

Dar vreau aici, referindu-mă la ceea ce ați mai zis-o și dumneavoastră, poate că în rezultatul activității acestor comisii, vom da răspuns și la întrebarea domnului Untila, că-l vizez și poate să-mi spună, cînd spunea ieri că a dăruit un număr oarecare de euro nu știu cui și vrea să vadă de ce îi dăruiește. Ori nu este așa, domnul Untila? (*Rîde.*)

Domnul Andrian Candu:

Domnul Apostol,

Aveți a doua întrebare? Vă rog frumos.

Domnul Ion Apostol:

A doua întrebare. Cu permisiunea dumneavoastră, domnule Președinte. Dacă permiteți colegului meu Lilian Carp s-o enunțe.

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos, domnul Zagorodnîi,
Aveți întrebări? Pofțiți.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Da. Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimate domnule autor,

Ținem bine minte noi cînd a început toată epopeea aceasta cu Aeroportul Internațional Chișinău. Și atunci de la tribuna Parlamentului încerca cineva să ne convingă că este bine să dăm acest Aeroport în concesiune, fiindcă așa trebuie.

Și iată că ne-am pomenit într-o situație cînd încercăm să facem unele anchete parlamentare ca să verificăm nu știu ce la acest Aeroport. Și vreau să vă zic că noi atunci, fracțiunea noastră, am propus și am venit cu unele argumente contra acestor afaceri dubioase, fiindcă la moment nu era necesară această concesiune, deoarece venitul anual de la această întreprindere, venitul statului era în jur de 7 milioane de euro care puteau fi reinvestiți în acest Aeroport și nu se primea tot ce s-a primit în următorii ani, ceea ce noi cu toții urmărim, mai ales în viziunea noastră, considerăm că este vorba de niște reglări de conturi.

Și o să argumentez de ce, fiindcă această idee a apărut de îndată de cînd s-a produs aici, în Parlament, o reținere a unui deputat și a doua zi sau urmare a acestor acțiuni, fostul Prim-ministru a ieșit cu ideea de a veni cu verificările ce ține de ilegalitatea concesiunii Aeroportului Chișinău. De aceea vreau să vă întreb dacă, în contextul celor menționate, nu vedeți dumneavoastră că prin această comisie care intenționați s-o...

Domnul Tudor Deliu:

Creăm.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

...s-o creăm, ca să aibă ceea ce vă doriți dumneavoastră, ca să vină în urma unor răspunsuri la acțiunile unor persoane, care v-a afectat fracțiunea dumneavoastră și întreg partidul dumneavoastră. Fiindcă în asemenea cazuri noi, Parlamentul, n-ar trebui să participăm la asemenea reglări de conturi între...

Domnul Tudor Deliu:

Eu cred că este absolut greșită poziția dumneavoastră, domnule Zagorodnîi, și o să încerc să justific. Eu cred că noi, deputații din Parlament, nu trebuie să mergem pe interesele personale, ci pe interesele țării. Și mai repet încă o dată, că această întreprindere este o întreprindere de stat foarte importantă pentru Republica Moldova.

Da, posibil că la momentul concesiunii, atunci cînd s-au adus argumente din partea Ministerului Economiei, că aceasta este o întreprindere care falimentează, noi am crezut că anume prin concesiune putem să redresăm

situația. Și absolut iar nu sînt de acord cu dumneavoastră că inițiativa a venit după demiterea Guvernului.

Eu am menționat anterior că prin dispoziția Primului-ministru a fost creată această comisie încă înainte de demiterea Guvernului pentru a vedea care este situația. Deoarece repet ceea ce ziceam la început că presiunile care au apărut în mijloacele mass-media, să nu uităm și acele acțiuni care au fost făcute de unele partide politice, aici o să-i dau dreptate domnului Apostol, care puneau la dubiu concesionarea acestei întreprinderi.

Și eu cred că astăzi chiar noi sîntem obligați să creăm această comisie pentru a aduce o veridicitate în ceea ce ni s-a spus atunci, ceea ce ni s-a argumentat despre această întreprindere, care a fost situația la moment și care a fost necesitatea concesionării ei, poate că aici aveți dumneavoastră dreptate. Eu nu pot să mă pronunț, este sfera de activitate a comisiei de anchetă, dacă va fi formată astăzi în Parlament.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Domnule Zagorodnîi,

Vă rog frumos. A doua întrebare sau dacă aveți vreo precizare?

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Da. În primul rînd, cu titlu de precizare. Deci nu după demiterea Guvernului s-a întîmplat aceasta. Asta s-a întîmplat după ce a fost arestat un coleg de-al nostru din Parlament. Ulterior Guvernul a ieșit, încă nu era demis, cu această inițiativă.

Și doi. Eu vreau, domnule Deliu, să vă zic că pe data de 3 octombrie 2013 noi am avut audieri pe cazul concesionării,... unde Parlamentul a adoptat o hotărîre din două părți. Prima – ce ține de audierile care le-am avut ieri ce ține de Banca de Economii. Și în partea a doua este vizată anume concesionarea Aeroportului. Și cred eu că acea Hotărîre de Parlament care este în vigoare și astăzi, dumneavoastră v-ați străduit la maximum să demonstrați că totul e bine la Aeroportul Internațional Chișinău și concesionarea a fost bine mersi.

Iată că nu este chiar așa și credem noi că astăzi ar fi bine, dacă aveți careva dubii, să vă adresați, din numele fracțiunii parlamentare pe care o reprezentați, Procurorului General să investigheze și să vadă care sînt cu titlu de respectare a obligațiilor părților care au participat la concesionare, inclusiv atribuțiile statului sau partea ce ține de respectarea obligațiilor statale sau celor care au concesionat.

De aceea nu știu dacă este corect ca noi, deputații din Parlament, să ne implicăm... într-un litigiu sau, mai bine zis, într-o situație contractuală unde sînt două părți și noi să intervenim. De aceea dacă în cazul în care se menține propunerea domnului Sîrbu că va fi redenumit acest proiect de hotărîre, încă putem să ne apreciem la participare în această comisie. În caz contrar, nu vedem sensul participării noastre în această comisie.

Mulțumesc.

Domnul Tudor Deliu:

Da, eu o să răspund, domnule Zagorodnîi. Eu nu prea mi-aduc aminte că ieri să fi discutat noi foarte mult despre problema concesiunii Aeroportului. A fost... da, eu deci despre această hotărîre am discutat, deci, am răspuns și atunci cînd a invocat-o domnul Reidman. Eu cred că nu poate să fie o imixtiune în ceea ce prevede hotărîrea care am adoptat-o anterior.

Cu atît mai mult, eu repet, că în această perioadă a fost creată acea comisie guvernamentală care a venit cu niște rezultate ambigue care pentru mine, personal, nu sînt clare. Și eu aș vrea să... ca anume această comisie parlamentară să vadă care este situația. Cît privește Procurorul, dumneavoastră, domnule Zagorodnîi, ați fost procuror și cunoașteți foarte bine acest lucru. Eu pot să anticip răspunsul Procurorului: „Noi nu divulgăm datele anchetei”. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Da.

Domnul Andrian Candu:

Precizare, vă rog frumos.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Microfonul. Da, mersi mult.

Domnule Deliu,

Cu titlu de precizare, vreau să vă zic că Procurorul, cum este el Procuror, l-ați votat și dumneavoastră pe acest Procuror General. Și cu ce se va finaliza aceasta în cazul în care va fi creată această comisie, oricum dumneavoastră trebuie să remiteți această hotărîre, concluziile care le va avea comisia spun unui organ de constatare: că Procuraturii, că CNA-ului, că Guvernului, oricum. De aceea nu trebuie să dați la o parte acțiunile Procuraturii. Cred că direct ar fi mai bine să mergeți direct la Procuratură și pe urmă să vedem dacă a făcut sau nu trebă.

Mersi.

Domnul Tudor Deliu:

Deci eu nu m-am expus asupra competenței Procurorului, că l-am votat sau nu l-am votat. Eu nu m-am referit la competențele sau la capacitățile domnului Procuror General, fiindcă nu am dreptul moral să fac acest lucru.

Cît privește hotărîrea, aceasta va fi decizia Parlamentului, deoarece la finalizarea activității acestei comisii, clar lucru că se va veni cu o hotărîre. Iar ce va conține această hotărîre, vor decide toți deputații din Parlament.

Eu nu pot să-mi asum acum o responsabilitate și să zic că ea va fi remisă sau nu va fi remisă, dar nu exclud acest fapt.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

În continuare, domnul Agache.

Vă rog frumos.

Domnul Angel Agache:

Stimați colegi,

Tot faceți trimitere la această Hotărîre a Parlamentului nr.227 din 3 octombrie 2013, dar vreau să dau citire unui alineat din această hotărîre. E vorba de articolul 4 alineatul la fel (4) care spune următoarele: „Parlamentul ia act de faptul că subiectul în cauză este în procedură de examinare la Curtea Constituțională și consideră inoportune oricare alte aprecieri politice asupra utilității concesionării Aeroportului Internațional Chișinău pînă la expunerea definitivă a Curții Constituționale pe acest subiect”.

Or, la momentul acesta avem alte circumstanțe și, respectiv, este oportună crearea acestei comisii ca să revenim la examinarea concesionării acestei întreprinderi de stat.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Nu a fost o întrebare, a fost o precizare mai mult.

Domnul Reidman,

Aveți ceva de procedură?

Domnul Oleg Reidman:

Судя по комментариям, которые следуют с трибуны и которые следуют из рядов ПЛДМ все-таки у вас разночтение. Один говорит об исполнении обязательств, другой говорит о необходимости концессии.

Вы, ребята, определитесь между собой. Во-первых.

А во-вторых, господин Делиу...

Domnul Tudor Deliu:

Da.

Domnul Oleg Reidman:

... вы с трибуны предвосхищаете выводы той комиссии и ... moartă și reziliere ș.a.m.d. și все мертво, кроме одного объекта. Вы это откуда знаете?

Domnul Tudor Deliu:

Eu nu am spus acest lucru.

Domnul Oleg Reidman:

Мы возьмем стенограмму и услышим это.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Reidman,

Vă rog frumos.

Domnul Tudor Deliu:

Eu am spus comisia...

Domnul Andrian Candu:

N-am înțeles...

Domnul Tudor Deliu:

...trebuie să determine că una, două, trei. Comisia trebuie să determine. Eu nu am afirmat că așa stau lucrurile.

Domnul Sîrbu a vrut... deci a spus că întreprinderea e pe cale de dispariție, că au rămas câțiva oameni. Eu am afirmat că doar... (*Rumoare în sală.*)

Ei, poate altfel, domnul Răducan. Poate altfel, dar eu am zis că comisia trebuie să determine care este situația. Eu nu pot să-mi asum responsabilitatea asta să fac concluzii într-un fapt care nu-l cunosc care este situația.

Cît privește că sîntem în... Cît privește că nu sîntem pe aceeași undă cu colegii, domnul Agache a dat citire doar unui punct din hotărîrea adoptată de către noi, care prevedea că după ce Curtea Constituțională se va expune noi vom reveni la acest subiect.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

În continuare, domnul Carp.

Vă rog frumos.

Domnul Lilian Carp:

Domnul Deliu,

Este așa un proverb: „E liniște în Bagdad”. De regulă, acest proverb a apărut după ce a fost jefuit de către mongoli și nu mai era nimeni acolo. Așa s-a lăsat și liniștea în Bagdad.

De regulă, așa se întîmplă de fiecare dată după ce este jefuită o întreprindere de stat. De aceea, propunerea care vine din partea Frațiunii Partidului Liberal este de a lărgi obiectivele acestei comisii, nu doar ceea ce privește derivarea din contractul de concesiune, dar și condițiile în care a fost dat acest aeroport și dacă a avut sau nu a avut dreptul Guvernul să dea în concesiune Aeroportul Chișinău.

Domnul Tudor Deliu:

Păi, domnul Carp, în articolul 2 al acestui proiect este stipulat „precum și respectarea interesului statului la semnarea contractului de concesiune”. Aceasta și presupune ceea ce ziceți dumneavoastră.

Domnul Andrian Candu:

Precizare, domnul Carp.

Carp,

Vă rog frumos.

Domnul Lilian Carp:

Și condițiile în care a fost dat aeroportul. Asta este cel mai important, fiindcă este dubios. Noi am menționat și anterior, este dubios cum a fost concesionat Aeroportul Chișinău, un aeroport care este de importanță în securitatea națională.

Mersi mult.

Domnul Tudor Deliu:

Rămîne la latitudinea Parlamentului. Părerea mea că în sintagma „precum și respectarea interesului statului la semnarea contractului de concesiune” se subînțelege și condițiile. Dar, mă rog, încă o dată zic că Parlamentul...

Domnul Andrian Candu:

Da. Voi supune votului această propunere.

În continuare, domnul Țurcan.

Vă rog frumos.

Domnul Vladimir Țurcan:

Da, vă mulțumesc.

Din partea Frațiunii Partidului Socialiștilor aș vrea să expun poziția noastră și anume că, da, e tîrziu. De acord. Deja s-a întîmplat, inclusiv ceea ce se numește jaful statului prin Banca de Economii și în cazul dat, dar noi considerăm că această comisie trebuie să fie creată.

Delegăm din partea noastră, dacă va fi adoptată această hotărîre, vom numi și persoanele care vor fi delegate. Principialitatea care este expusă din partea colegilor noștri din partea Frațiunii Partidului Comuniștilor trebuie să fie demonstrată în cadrul activității deci acestei comisii.

Eu aș vrea să vă aduc aminte că ieri întrebarea referitoare la acest contract a fost pusă în mod direct domnului Chetraru și dînsul în cazul dat destul de sincer a declarat că, în opinia dumnealui, acest contract a fost încheiat în detrimentul intereselor statului. Și este absolut normal, cu atît mai mult după aceste declarații, ca Parlamentul, în forma ceea care este propusă, să elucideze aceste circumstanțe.

Ce ține de proiectul de hotărîre a Parlamentului, în partea ceea care se referă la problema acestui contract, deja efectele juridice ... consumate acestei hotărîri a Parlamentului și nu este nevoie ca noi să ne întoarcem la deci acest punct 4 sau alineatul (4) din această hotărîre.

Domnul Tudor Deliu:

Mulțumesc.

Domnul Vladimir Țurcan:

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

În continuare, domnul Țârdea.
Vă rog frumos.

Domnul Bogdat Țârdea:

Da. Mulțumesc pentru posibilitatea de a formula o întrebare.

Domnule Deliu,

Pînă acum au fost invocate anumite motive, în viziunea mea, neserioase, de formare a acestei comisii. Una este declarația directorului CNA că banii furați din BEM, un miliard aproximativ, trebuie căutați la Aeroport. Unu.

Doi. Directorul Consiliului de administrare Ilan Shor este bănuțit doar pînă ce penal în furtul miliardului.

Al treilea motiv neserios. Concesionarea care s-a produs într-un cadru legal și politic foarte dubios în acest sens existînd și o chemare în judecată din partea unui partid politic, apropo, membru al Alianței.

Al patrulea. Acuzațiile că un partid din cadrul acestei Alianțe de guvernare, și anume Partidul Democrat, ar sta, ar avea interese în cadrul Aeroportului.

Vă rog frumos, spuneți-mi, dar foarte clar, dumneavoastră, pe lîngă aceste motive neserioase enumerate acum de mine, aveți măcar un motiv serios, realmente serios de formare a acestei comisii de anchetă?

Vă mulțumesc.

Domnul Tudor Deliu:

Mulțumesc, domnule Țârdea.

Dacă dumneavoastră considerați neserios argumentul că noi vrem să constatăm cum concesionarul își îndeplinește obligațiunile, eu cred că asta nu mai este... nu poate fi pusă la dubiu.

Am repetat-o și mai repet și acum că potrivit contractului pînă la data... începutul lui octombrie, trebuiau îndeplinite 3 sarcini importante, din care a fost îndeplinită una.

Cît privește ceea ce spuneți dumneavoastră, cu reglări și cu... eu nu am pomenit și n-o să pomenesc nici un partid, că nu am dreptul. Eu zic, comisia de anchetă trebuie să stabilească care este situația în acest domeniu și să trecem de la momentele acestea politice la momentul sau la lucrurile care țin nemijlocit de această situație.

Repet încă o dată ceea ce am zis-o la început. Părerea noastră, a autorilor acestui proiect, este că totuși la ziua de astăzi Întreprinderea de Stat „Aeroportul Chișinău” nu prea a devenit mai bună decît cum a fost pînă la concesionare. Chiar dacă a fost concesionat pe o perioadă îndelungată de ani cînd a fost în contract stipulat care vor fi investițiile în acest domeniu, noi trebuie să vedem care este situația.

De aceea, eu consider, domnule Țârdea, destul de importante și serioase argumentele cînd Parlamentul vrea să vadă ce se face cu patrimoniul statului.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Țârdea,
Mai aveți a doua întrebare?
Vă mulțumim.
În continuare, domnul Gheorghe Mocanu.
Vă rugăm frumos.
Dacă aveți întrebări, domnul Mocanu, poftiți.

Domnul Gheorghe Mocanu:

Eu am o sugestie.
În contextul și discuțiilor de ieri, poate ar trebui această comisie să aibă mandatul de a verifica inclusiv legalitatea resurselor financiare care au fost utilizate și au fost investite în aeroport. Fie ne referim la profit, fie ne referim la alte resurse, pentru ca să fie clar. Pentru că au fost prea multe întrebări ieri.

Deci ca o sugestie.
Mulțumesc.

Domnul Tudor Deliu:

Păi, domnule Mocanu,
Mie mi se pare că în articolul... sau articolul 1 și presupune acest lucru că comisia de anchetă... pentru evaluarea executării angajamentelor care derivă din contractul de concesiune a activelor aflate în gestiune. Părerea mea că se conține în acest punct care comisia doar trebuie să depună eforturi ca să știe ce să facă, ce să ceară și cu ce să vină în fața noastră.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Mocanu,
Vă rog frumos.

Domnul Gheorghe Mocanu:

Dacă considerați că prin această formulare comisia poate avea acest mandat, e OK, doar ca o sugestie să nu uităm să verificăm și legalitatea resurselor.

Domnul Tudor Deliu:

Am înțeles.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim. În continuare...
Domnule Zagorodnîi,
Aveți vreo chestiune de procedură, fiindcă deja ați dat întrebări.
Vă rog frumos, o precizare.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Da. Deci mulțumesc, domnule Președinte.

Foarte succint eu vreau să dezvolt o idee, ceea ce a vorbit domnul Țârdea anterior.

Deci domnule Deliu,

Da, într-adevăr, astăzi în instanța de judecată la Curtea de Apel un partid politic s-a adresat ce ține de rezilierea contractului de concesiune cu Aeroportul. Și în cazul acesta, dacă noi creăm comisia parlamentară, nu vor fi unele presiuni sau care va fi soarta deci din punctul acesta de... juridic eu vorbesc acum, nu mai vorbesc politic.

Dar în cazul acesta cum vom proceda noi? Iată situația dată, fiindcă deja s-a scris și în presă. Este pusă pe rol această cerere, a fost acceptată spre examinare și mai departe noi, Parlamentul, paralel ducem o anchetă parlamentară. Nu va fi o presiune? Nu va fi o imixiune în actul juridic?

Domnul Tudor Deliu:

Părerea mea că nu va fi, deoarece comisia de anchetă nu are scopul de a determina sau de a veni cu concluzii cu care vor veni cei de la Curtea de Apel. Sînt două lucruri absolut diferite.

Comisia de anchetă are menirea, în conformitate cu Regulamentul Parlamentului, sau are atribuțiile stabilite în Regulamentul Parlamentului foarte clare ce trebuie să facă în procesul de anchetare.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult, domnule Deliu.

Nu mai sînt întrebări din partea plenului.

Domnul Tudor Deliu:

Vă mulțumesc și eu.

Domnul Andrian Candu:

În continuare, o rugăm pe doamna Apolschii să ne prezinte raportul Comisiei juridice, numiri și imunități sau... (*Rumoare în sală.*)

Doamnă Apolschii,

Nu aveți raport?

Nici nu este necesar raport. Nu este raport.

Vă mulțumim frumos.

În continuare, voi supune votului inițial propunerile formulate de deputați. Și prima propunere este cea făcută de domnul Serghei Sîrbu.

Vă rog frumos, pentru stenogramă, s-o menționați în mod expres.

Domnul Serghei Sîrbu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Eu propun ca denumirea comisiei de anchetă să fie următoarea: Comisia de anchetă pentru evaluarea exercitării atribuțiilor autorităților statului în procesul de monitorizare a executării angajamentelor care derivă din contractul de concesiune

a activelor aflate în gestiunea Întreprinderii de Stat „Aeroportul Internațional Chișinău”.

De asemenea, la articolul 2 trebuie să existe aceeași denumire a comisiei de anchetă.

Și la articolul 3 din proiect, de asemenea, să efectuăm aceeași modificare, deoarece la articolul 3 noi avem concret: comisia de anchetă va prezenta Parlamentului în termen de o lună un raport cu privire la... și aici, iarăși, cu privire la exercitarea atribuțiilor autorităților statului în procesul de monitorizare și mai departe după text, ca să avem aceeași continuitate în toate acele prevederi.

Și rog să supunem votului.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Propunerea a fost făcută de domnul Serghei Sîrbu.

Domnule Deliu,

În calitate de autor, o ultimă remarcă pe marginea acestei propuneri înainte de a fi pusă la vot.

Domnul Tudor Deliu:

Deci de la tribuna centrală am zis că eu accept această propunere. Dar nu înțeleg de unde s-a luat articolul 3 pe care l-a invocat acum domnul Sîrbu. Articolul 3 din această hotărîre este că: „Prezenta hotărîre intră în vigoare la data adoptării.”

Deci este articolul 1. „Se constituie comisia de anchetă pentru...” și va fi denumirea care a propus-o domnul Sîrbu. Respectiv, în articolul 2 aceeași modificare care spune dumnealui.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Sîrbu,

Vă rugăm frumos.

Domnul Serghei Sîrbu:

Da, o precizare. Articolul 2.

Și încă una.

Stimate domnule Deliu,

Dumneavoastră propuneți raportul să fie prezentat în termen de o lună, adică la 4 ianuarie. Propun poate să extindem acest termen la 3 luni, de exemplu, propunem.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Deliu,

Cu privire la acest subiect.

Domnul Tudor Deliu:

Deci aveți perfectă dreptate și aici, deoarece în această perioadă, potrivit Regulamentului, Parlamentul va fi în vacanță. Potrivit Regulamentului, dacă nu vor fi sesiuni extraordinare, clar lucru.

Domnul Andrian Candu:

Nu-i exclus. Bineînțeles.

Domnul Tudor Deliu:

Nu-i exclus. De aceea, atunci când a fost creată această comisie la data de 9, adică când a fost înregistrat proiectul noi ne-am gândit că reușim până la finalizarea acestei sesiuni. Însă, dacă așa s-a întâmplat, eu sînt de acord să prelungim, să extindem, cer scuze, să extindem deci termenul de prezentare a raportului de către această comisie.

Eu... dar nu 3 luni. Cred că în luna februarie, atunci când își va începe activitatea Parlamentul în sesiunea de iarnă-vară. De aceea, cred că poate fi acceptată propunerea nu „în termen de o lună”, dar „în termen de 2 luni”.

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos, fracțiunile, pe marginea acestei propuneri ca să... dacă sînteți de acord, atunci nu vom mai pune la vot.

Doamna Greceanîi,

Vă rog frumos.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, în principiu, cred că este logic. Noi acceptăm acest termen de două luni.

Domnul Andrian Candu:

Și propunerea de modificare a denumirii comisiei?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Președinte,

Și aceasta.

Domnul Andrian Candu:

Da. Vă mulțumim frumos.

Propunerile domnului Serghei Sîrbu, din partea Partidului Comuniștilor. Domnul Zagorodnîi, la fel, a menționat. Și liberalii, la fel. Atunci nu mai supun votului această propunere făcută de domnul Serghei Sîrbu. Se acceptă și de autori.

În continuare, o altă propunere a fost făcută de domnul Carp, dar dumnealui nu este că să putem s-o... este.

Vă rugăm frumos. Dacă ați putea să mai... în mod expres, pentru stenogramă, înainte de a o pune la vot.

Domnul Lilian Carp:

Da. Vă rog să fie adăugată sintagma în ceea ce privește lărgirea obiectivelor, și anume în ce context a fost acordată concesionarea Aeroportului ca să fi unul din obiective.

Și doi. Dacă a avut sau nu a avut dreptul Guvernul să concesioneze Aeroportul, fiind un obiectiv de importanță a securității naționale.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Deliu.

Domnul Tudor Deliu:

Eu deci am menționat la propunerea domnului Carp sau că... părerea mea că în articolul 2 se conține aceasta prin sintagma „precum și respectarea interesului statului la semnarea contractului de concesiune”.

Deci prin această sintagmă sau această sintagmă și presupune și condițiile, și dacă a fost necesar de concesionat atunci sau nu a fost necesar. Fiindcă eu cred că acceptarea propunerilor domnului Carp care, poate, au și ele dreptul de a fi acceptate, dar eu cred că noi prea mult intrăm în detalii la acest moment.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

În continuare... Domnule Carp,

Insistați să pun la vot propunerea?

Cine este pentru a accepta propunerea domnului Carp, vă rog frumos să vă exprimați prin vot.

În minoritate, respectiv, propunerea nu a fost acceptată.

Și în continuare, voi supune votului adoptarea proiectului de Hotărâre...

Domnule Bolea,

Vă rog frumos. De procedură.

Domnul Vasile Bolea:

Da. Domnule Președinte,

Luînd în considerare faptul că hotărârile se iau, se adoptă cu majoritatea celor prezenți, înainte de a supune votului, vă rog să fie... să-i numărăm pe deputați cîți sînt prezenți în sală.

Domnul Andrian Candu:

Am înțeles. Îi vom număra. *(Rumoare în sală.)*

Vă rog frumos, numărătorii pe sectoare, să ne dea prezența.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 20.

Sectorul nr.2 – 37.

Sectorul nr.3 – 20.

Domnul Andrian Candu:

77 de persoane sînt în sală. 39 de persoane sînt cei care trebuie să voteze pentru a adopta un proiect de hotărîre.

În continuare, înainte de a supune votului această hotărîre, totuși, pe fracțiuni delegarea membrilor. Haideți pe urmă.

Cine este pentru adoptarea proiectului de Hotărîre privind constituirea Comisiei de anchetă pentru evaluarea executării angajamentelor, de fapt, cu o nouă denumire a comisiei. Nr.450 din 9 noiembrie 2015. Vă rog frumos să votați.

Cu unanimitatea celor prezenți în sală, hotărîrea a fost votată.

Și acum delegarea membrilor.

Domnul Deliu,

Cîți membri din partea fiecărei fracțiuni?

Domnul Tudor Deliu:

Eu am propus să fie constituită comisia din 9 membri: cîte 2 – de la Partidul Socialiștilor, 2 – de la Partidul Comuniștilor, 2 – de la Partidul Liberal Democrat, 2 – de la Partidul Democrat și unul de la Partidul Liberal. În total 9 membri.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Cei doi membri din partea Partidului Socialiștilor, vă rog frumos.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Noi propunem să-i delegăm pe domnii Vasile Bolea și Oleg Lipskii.

Domnul Andrian Candu:

Din partea Partidului Democrat, domnule Lupu, vă rog frumos.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Din partea Frațiunii Partidului Democrat – domnul Serghei Sîrbu și domnul Vladimir Andronachi.

Domnul Andrian Candu:

Din partea Frațiunii Partidului Comuniștilor, vă rog frumos, domnule Zagorodnîi.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Noi o să înaintăm după examinarea acestei chesituni în fracțiune și cred că posibil săptămîna viitoare o să delegăm două persoane.

Mersi.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Partidul Liberal Democrat.

Domnul Tudor Deliu:

Partidul Liberal Democrat îi delegă în componența acestei comisii pe domnul deputat Iurie Țap și domnul deputat Agache Angel. Și îl propune la funcția de președinte pe domnul Iurie Țap. Al comisiei. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Nu ceilalți membri trebuie să decidă, ulterior, alegerea președintelui?

Partidul Liberal, vă rog frumos, membrul.

Domnul Lilian Carp:

Domnule Președinte,

Noi am avut o propunere ca să fie înaintate două persoane în această comisie din partea Partidului Liberal.

Domnul Andrian Candu:

Și restul câte trei?

Domnul Lilian Carp:

Pot fi și câte trei.

Domnul Andrian Candu:

Și atunci care-i logica?

Domnul Lilian Carp:

În contextul că noi am vociferat mai des despre faptul că Aeroportul este concesionat în condițiile care sînt, atunci avem tot dreptul să cerem ca să fie două persoane în această comisie. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

Pentru a fi, totuși, număr impar, înseamnă că ceilalți membri... celelalte fracțiuni trebuie să mai delegheze... delege. Să mai ...

Domnule Deliu,

Ce ziceți? Se mărește numărul? (*Rumoare în sală.*)

Domnul Tudor Deliu:

La propunerea domnului Apostol de a suplini din partea Partidului Liberal cu încă un membru, i-am zis că rămîne la latitudinea Parlamentului. Dar eu cred că, părerea mea, nu ar trebui să fie foarte numeroasă această comisie, mai bine să fie o

componentă mai mică, dar să lucreze eficient. Dar rămîne la latitudinea Parlamentului.

Domnul Andrian Candu:

Voi supune votului propunerea Partidului Liberal.

Cine este pentru ca acest grup, această comisie să fie suplinită cu încă un membru din partea Partidului Liberal, vă rog frumos să vă exprimați prin vot.

Doar Partidul Liberal.

Vă mulțumim.

Această propunere nu este acceptată.

În continuare, de procedură.

Doamna Zotea,

Poftiți.

Doamna Alina Zotea:

Domnule Președinte,

Ar mai fi o soluție să fie un membru, dar acela președinte. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Și această propunere se supune votului. Cine este pentru ca președinte să fie din partea Frațiunii Partidului Liberal, vă rog frumos.

Doar Partidul Liberal. Nu, de fapt, și Partidul Democrat vă susține.

De numărul total de voturi avem nevoie atunci. Vă rugăm frumos voturile.

Cine este pentru faptul ca Partidul Liberal să dețină președinția în această comisie, vă rog frumos să vă expuneți prin vot. (*Rumoare în sală.*)

În minoritate. Deci, pînă la urmă, cine este acest membru?

Vă rog frumos, domnul Carp.

Domnul Lilian Carp:

Din partea Partidului Liberal va fi delegat domnul Ion Casian.

Domnul Andrian Candu:

Încă o dată.

Domnul Lilian Carp:

Casian.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Autorii ... Cer scuze, domnul Leancă, da, poftiți.

Domnul Iurie Leancă:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Poate cumva nu s-a observat în Parlament, dar sînt 5 deputați neafiliați. Aș avea o rugămintă să includeți, să ne întîlnim noi, Regulamentul înțeleg că e Regulament, dar sînt 5 din 101, deci nu-i chiar o fracțiune atît de neînsemnată. Să ne permiteți și nouă să discutăm și să desemnăm un reprezentant în această comisie, dacă se vrea, într-adevăr, o analiză serioasă și nu un nou show politic pe un subiect atît de important.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

Voi supune votului și această propunere. Înainte de asta să-i întreb pe autori.

Domnule Deliu,

Ce credeți dacă neafiliații o să fie introduși și ei în grup?

Domnul Tudor Deliu:

Deci, stimați deputați,

Eu mă conduc strict de prevederile Regulamentului cu referire la comisiile de anchetă, care face trimitere, respectiv, la articolele 16, 17, 18, 19, care prevăd că ele se constituie din membrii fracțiunilor parlamentare.

Domnul Andrian Candu:

Cer scuze, domnule Leancă, nu pot să pun la vot datorită acestor prevederi legale din Regulamentul Parlamentului.

În continuare, a fost făcută propunerea ca această comisie să fie condusă de un președinte desemnat din partea Partidului Liberal Democrat în persoana domnului Angel. (*Rumoare în sală.*) Țap. Greșesc. Cer scuze. Domnul Țap – președinte.

Cine este pentru această propunere, vă rog frumos să vă expuneți prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală s-au expus în privința aprobării ca domnul Țap să fie președinte al acestei comisii. Și colegii din Partidul Comuniștilor vor transmite ulterior nominalizarea.

Avem nevoie și de vicepreședinte, și de secretar. Care sînt propunerile? Celelalte fracțiuni, probabil, ar fi cazul ca să propună vicepreședintele și secretarul.

Vă rog frumos, doamnă Greceanîi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Președinte,

Noi îl propunem în calitate de vicepreședinte pe domnul Oleg Lipskii.

Domnul Andrian Candu:

Cine este pentru această propunere ca vicepreședinte să fie domnul Lipskii din partea Fraacțiunii Partidului Socialiștilor, vă rog frumos să vă expuneți prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală. Domnul Lipskii este desemnat în calitate de vicepreședinte.

Și secretar? (*Rumoare în sală.*)

Este propunerea ca domnul Casian din partea Frațiunii Partidului Liberal să fie desemnat în calitate de secretar în această comisie. Cine este pentru, vă rog frumos să vă expuneți prin vot.

Vă mulțumim frumos.

Domnule Casian,

Ați fost desemnat ca secretar al acestei comisii.

Vă mulțumim mult.

Subiectul a fost epuizat.

Și în continuare, se propune pentru examinare și dezbatere proiectul nr.483, nr.13 de pe ordinea de zi. Îl prezintă domnul Vremea. Nu? De fapt, dintre autori domnul Zagorodnîi. Vă rugăm frumos. Pofțiți la tribuna principală.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Stimați colegi,

Deci în calitate de coautor la proiectul de Lege nr.483 din 25 noiembrie 2015 propunem pentru aprobarea ... pentru abrogarea Legii nr.760 din 24 decembrie 1999 privind garanțiile sociale ale membrilor Guvernului în cazul demisionării, reorganizării sau expirării mandatului său.

Deci, astfel normele Legii din o mie nouă sute ... nr.199 reglementează garanțiile sociale în legătură cu încetarea mandatului persoanelor cu funcție de demnitate publică, potrivit cărora la expirarea mandatului în caz de demisie, revocare sau eliberare din funcție, persoana cu funcție de demnitate publică beneficiază de indemnizație unică egală cu 2 salarii ale funcției, dacă legea specială ce reglementează activitatea acestei persoane nu prevede un alt cuantum al indemnizației.

Indemnizația precitată nu se acordă în cazul revocării sau eliberării din funcție a demnitarului pentru motive imputabile acestuia, indicate în actul administrativ de revocare sau de eliberare din funcție, precum și în cazul reîncadrării demnitarului în condițiile articolului 18 alineatul (2) din Legea cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică. De asemenea, dacă după 2 luni de la încetarea mandatului, persoana cu funcție de demnitate publică nu este încadrată în câmpul muncii, ea beneficiază de o indemnizație egală cu un salariu al funcției.

Potrivit „Dispozițiilor finale și tranzitorii” ale Legii cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, Guvernul, în termen de 6 luni, urma să prezinte Parlamentului propuneri pentru aducerea legislației în vigoare în concordanță cu legea dată. În acest sens, Guvernul urma să propună forului legislativ abrogarea Legii nr.760 din 24 decembrie 1999, potrivit căreia membrilor Guvernului care după demisionare, reorganizare a Guvernului sau expirarea mandatului acestuia, nu au intrat în componența noului Guvern sau nu au fost încadrați în autorități publice, li se plătește o indemnizație unică egală cu 6 salarii medii lunare. De asemenea membrilor de Guvern, în cazul demisionării, reorganizării Guvernului sau expirării mandatului său, li se plătește lunar timp de 3

luni indemnizație egală cu un salariu mediu lunar, dacă în această perioadă nu sînt încadrați în cîmpul muncii.

Aplicarea și în continuare a normelor privind garanțiile sociale mult mai avantajoase membrilor Guvernului în comparație cu alte persoane cu funcții de demnitate publică nu asigură transparență și predictibilitate, prin conținutul legii speciale se poate conduce la cheltuieli bugetare excesive, cheltuieli ce pe termen lung nu reprezintă o investiție rațională. De aceea, ținînd cont de cele menționate, rog susținerea inițiativei legislative nr.483 din 25 noiembrie 2015.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim, domnul Zagorodnîi.

În continuare, se pare că nu sînt întrebări din partea plenului.

Vă mulțumim foarte mult.

Și în continuare, o rugăm pe doamna Bodnarenco să ne prezinte raportul Comisiei administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice.
(Rumoare în sală.)

Doamna Elena Bodnarenco:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Comisia administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice a examinat proiectul de Lege nr.483 din 25 noiembrie 2015 pentru abrogarea Legii nr.760 din 24 decembrie 1999 privind garanțiile sociale ale membrilor de Guvern în cazul demisionării, reorganizării Guvernului sau expirării mandatului său înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați și comunică următoarele.

Propunerea legislativă are ca scop ajustarea cadrului legislativ existent la Legea cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică nr.199 din 16 iulie 2010. Astfel, potrivit alineatului (1) al articolului 17 din Legea cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, la expirarea mandatului în caz de demisie, revocare sau eliberare din funcție, persoana cu funcție de demnitate publică beneficiază de o indemnizație unică egală cu 2 salarii ale funcției, dacă legea specială ce reglementează activitatea acestei persoane nu prevede un alt cuantum al indemnizației.

Conform alineatului (2) al aceluiași articol, indemnizația în cauză nu se acordă în cazul revocării sau eliberării din funcție a demnitarului pentru motive imputabile acestuia, indicate în actul administrativ de revocare sau de eliberare din funcție, precum și în cazul reîncadrării demnitarului în condițiile articolului 18 alineatul (2).

De asemenea, dacă după 2 luni de la încetarea mandatului persoana cu funcție de demnitate publică nu este încadrată în cîmpul muncii, ea beneficiază de o indemnizație egală cu un salariu al funcției. *(Gălăgie în sală.)*

Urmare a adoptării Legii cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, Guvernul, în termen de 6 luni, trebuia să prezinte Parlamentului propuneri pentru aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege.

În special a fost necesară abrogarea Legii privind garanțiile sociale ale membrilor de Guvern în cazul demisionării, reorganizării Guvernului sau expirării mandatului său nr.760 din 24 decembrie 1999 care prevede că membrilor de Guvern care după demisionare, reorganizare a Guvernului sau expirare a mandatului acestuia nu au intrat în componența noului Guvern sau nu au fost încadrați în autorități publice, li se plătește o indemnizație egală cu 6 salarii medii lunare, iar în cazul demisionării, reorganizării Guvernului sau expirării mandatului său, li se plătește lunar, timp de 3 luni, indemnizație egală cu un salariu mediu lunar, dacă în această perioadă nu sînt încadrați în cîmpul muncii.

Membrii comisiei au menționat că proiectul de lege nominalizat va exclude aplicarea normelor privind garanțiile sociale mult mai avantajoase membrilor Guvernului în comparație cu alte persoane cu funcții de demnitate publică.

În urma celor expuse, Comisia administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice propune proiectul de Lege nr.483 din 25 noiembrie 2015 pentru abrogarea Legii nr.760 din 24 decembrie 1999 privind garanțiile sociale ale membrilor de Guvern în cazul demisionării, reorganizării Guvernului sau expirării mandatului său spre examinare și aprobare în primă lectură.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Dacă sînt întrebări în adresa comisiei? Nu sînt.

Vă mulțumim foarte mult, doamnă președinte.

În continuare, există și coraport la acest proiect. Și o rugăm, o invităm la tribuna principală pe doamna Domentî, președinte al Comisiei protecție socială, sănătate și familie să ne prezinte raportul comisiei... coraportul comisiei.

Doamna Oxana Domentî:

Stimați colegi,

Și comisia noastră a susținut acest proiect de lege și, cu votul unanim al membrilor săi prezenți în ședință, 9 voturi „pentru”, Comisia protecție socială, sănătate și familie propune examinarea și adoptarea proiectului de lege în ședința de plen a Parlamentului.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Sînt întrebări în adresa comisiei?

Domnul Sîrbu,

Vă rog frumos.

Domnul Serghei Sîrbu:

Mulțumim.

Doamnă președinte,

Spuneți-mi, vă rog, dacă la examinarea acestui proiect comisia a examinat concordanța normelor legale ce țin de garanțiile sociale la eliberarea nu numai a membrilor Guvernului, poate sînt și alți demnitari și alte categorii, unde mărimea acelor garanții este mai mare decît cea mărime care se propune să fie unificată?

Vă mulțumesc.

Doamna Oxana Domentii:

Vă mulțumesc, stimate coleg, pentru întrebare.

Într-adevăr, o întrebare foarte bună. Și noi, cei din comisie, chiar ne-am propus să facem o astfel de analiză.

Și dacă este să privim comparativ, atunci persoanele cu funcții de demnitate publică, inclusiv membrii Guvernului, sînt cei mai dezavantajați la acest capitol. Indemnizațiile unice de eliberare, după această modificare legislativă, vor fi de 2 salarii de funcție, nu salarii medii, dar și în cazul în care nu se angajează în câmpul muncii, suplimentar o indemnizație egală încă cu un salariu de funcție. Celelalte categorii sînt mai avantajate și dacă îmi permiteți pot, așa, să vă dau o descriere scurtă.

Spre exemplu, avem personalul din Cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică, de cabinet propriu au dreptul la... angajați în acest cabinet, cunoașteți: Președintele Republicii Moldova, Președintele Parlamentului, vicepreședintele Parlamentului, toate fracțiunile parlamentare, deputații, miniștrii, Secretarul General al Guvernului, Avocatul Poporului, dar și diferiți șefi de agenții, direcții generale, autorități administrativ centrale, aceștia au dreptul la cabinete, cu șefi de cabinet, consilieri, asistenți, secretari, conform legii.

Deci, aceste persoane angajate vor fi eliberate cu garanții în mărime de indemnizație unică egală cu 6 salarii medii lunare, dar suplimentar încă o indemnizație egală cu un salariu mediu lunar, dacă nu se angajează ulterior în câmpul muncii.

Mai departe avem funcționarii publici da, care au garanții diferite de... inclusiv de persoanele din Cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică. Aceștia se eliberează, la eliberarea din funcție sau la reorganizarea instituției, în caz de lichidare a autorității publice, de reducere a efectivului de personal, vor fi eliberați și vor beneficia de o indemnizație unică egală cu 6 salarii medii lunare.

Avem judecătorii, dumneavoastră știți, ați votat chiar recent această lege. Judecătorii, la demisie sau la concediere, beneficiază de o indemnizație de 50% din produsul salariului mediu lunar cu numărul de ani complet lucrați în funcția de judecător.

Procurorii sînt și mai avantajați în acest sens. Aceștia beneficiază la eliberare de o indemnizație unică egală cu produsul dintre salariul mediu lunar și numărul de ani complet lucrați în funcția de procuror.

Mai departe merg alte categorii care, iarăși, au garanții sociale în funcție de legile speciale. Polițiștii – o indemnizație unică în corespundere cu vechimea

calendaristică în serviciul de poliție de la 6 salarii lunare la 18 salarii lunare. La fel și ofițerii de Informație și Securitate ...

Domnul Andrian Candu:

Doamnă președinte,
Cer scuze.

Doamna Oxana Domentî:

Poliția de frontieră.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă președinte,
Cer scuze, dar noi ne referim la raportul... coraportul comisiei.

Doamna Oxana Domentî:

Am avut întrebare și răspund la această întrebare.

Domnul Andrian Candu:

Și întrebarea...

Doamna Oxana Domentî:

Cred că este...

Domnul Andrian Candu:

Îmi cer scuze, dar nu trebuia s-o primesc în forma în care ea a fost făcută. De aceea, haideți să trecem la următoarea întrebare, pe marginea coraportului.

Doamna Bodnarenco,

Vă rog frumos.

Doamna Elena Bodnarenco:

Eu nu am întrebare. Mulțumesc.

Eu am vrut să propun de procedură, dacă nu vedem că sînt și alte legi unde putem să ne implicăm, pentru ca să nu aibă cineva poziția privilegiată. Dar dacă vorbim de legea actuală, practic, nici la autori, nici la comisia de pofil și nici la comisia care a pregătit coraport nu a fost propunerea și noi propunem și în lectura a doua în cazul dat să aprobăm astăzi proiectul de lege. Și venim cu altă inițiativă legislativă privind alți funcționari.

Mersi.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

În continuare, nu mai sînt întrebări.

Doamnă președinte Domentî,

Vă mulțumim frumos.

Voi supune votului în primă lectură, ca ulterior să întreb și fracțiunile parlamentare în privința celei de a doua lecturi.

Cine este pentru aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.483 din 25 noiembrie 2015 pentru abrogarea Legii nr.760 din 24 decembrie 1999 privind garanțiile sociale ale membrilor de Guvern în cazul demisionării, reorganizării Guvernului sau expirării mandatului său vă rog frumos să votați.

Unanimitate a celor prezenți în sală.

Și acum mă adresez fracțiunilor parlamentare dacă au obiecții cu privire la supunerea votului pentru a doua lectură.

Doamna Greceanîi,

Vă rog frumos.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Nu, eu cred că noi putem s-o votăm și în a doua lectură. Și mi-a plăcut propunerea doamnei Bodnarenco, cine mai sînt trebuie să venim și cu alte inițiative legislative, pentru a-i aduce pe toți la o normă unică.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Din partea Frației Partidului Democrat, vă rog frumos, domnul Diacov.

Domnul Dumitru Diacov:

Noi sîntem de acord, da, concomitent deja este o rugămintă ca Guvernul sau cine să prezinte o informație ce se întîmplă și cu salariile în Republica Moldova, fiindcă noi, iată, reducem aici două indemnizații. Bun, o facem din sărăcie chestia asta, dar noi știm că salariile în Republica Moldova sînt atît de disproporționate. Iată, sînt o serie de organizații obștești care primesc cîte 16, 25 de mii de lei salariul, multe alte organizații. Trebuie de văzut, da.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Nu sînt sigur dacă noi reglementăm salariile la organizațiile obștești.

În continuare, din partea Frației Partidului Comuniștilor, vă rog frumos. Ați făcut, de fapt, propunerea pentru lectura a doua.

Din partea Frației Partidului Liberal Democrat, vă rog frumos, domnul Deliu.

Domnul Tudor Deliu:

Fracțiunea Partidului Liberal Democrat din Moldova susține această propunere și, respectiv, credem că ar fi poate mult mai bine dacă ar veni Guvernul cu modificarea celorlalte acte legislative cu referire la alte funcții la care s-a referit doamna Bodnarenco.

Domnul Andrian Candu:

Da. Vă mulțumim frumos.

Într-adevăr, când vom avea Guvern să vină cu astfel de propuneri legislative. Și din partea Frațiunii Partidului Liberal, domnul Carp.

Domnul Lilian Carp:

Noi vom susține și în a doua lectură acest proiect.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Luînd în considerare că nu sînt obiecții din partea fracțiunilor, voi supune votului pentru adoptarea în lectura finală, a doua lectură, a proiectului de Lege pentru abrogarea Legii nr.760 din 24 decembrie 1999 privind garanțiile sociale ale membrilor de Guvern în cazul demisionării, reorganizării Guvernului sau expirării mandatului său.

Cine este pentru adoptarea în lectura a doua și ultima a proiectului nr.483 din 25 noiembrie 2015, vă rog frumos să votați.

Și numărătorii să ne dea rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 26.

Sectorul nr.2 – 35.

Sectorul nr.3. – 22.

Domnul Andrian Candu:

Cu 83 de voturi, proiectul nr.483 din 25 noiembrie 2015 a fost votat în lectura a doua și ultima.

Și în continuare, se propune pentru examinare și dezbateră proiectul nr.1067 din 18 mai 2015 și nr.1923 din 9 septembrie 2015, ele fiind la același subiect și ne referim la raportul Comisiei speciale permanente de control al declarațiilor cu privire la venituri și proprietate și al declarațiilor de interese personale ale Președintelui și membrilor Comisiei Naționale de Integritate privind verificarea conflictelor de interese admise în activitatea Comisiei Naționale de Integritate.

Raportează domnul Sîrbu, care este președintele Comisiei speciale.

Poftim.

Domnul Serghei Sîrbu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați deputați,

Eu nu voi da citire integral a textului acelor două rapoarte ale Comisiei speciale. Dumneavoastră aveți aceste rapoarte, dar mă voi referi succint la elementele de bază, la aprecierile comisiei și la concluziile care le-a dat Comisia specială.

Dacă îmi permiteți, voi începe cu raportul nr.1923 ce ține de ... raportul Comisiei speciale permanente de control al declarațiilor cu privire la venituri și proprietate și al declarațiilor de interese personale ale Președintelui și membrilor Comisiei Naționale de Integritate. Este un raport generic despre verificarea declarațiilor de venituri și proprietate și de interese ale membrilor CNI, de fapt, ceea ce face orice demnitar și Comisia specială urma să verifice și verifică anual declarațiile de venituri ale membrilor CNI.

Reiterez că Comisia specială permanentă de control a fost constituită prin Hotărârea Parlamentului nr.25 din 27 februarie 2015 și, evident, obiectivul de bază a fost controlul declarațiilor cu privire la venituri și proprietate ale Președintelui și membrilor CNI.

În raport, stimați deputați, sînt descrise foarte amănunțit deci toate capitolele. Au fost menționate veniturile și bunurile imobile, și bunurile mobile, activele financiare ale tuturor membrilor CNI.

Nu le voi da citire. Este foarte clar. Doar vreau să vă dau citire asupra unor constatări ale comisiei și unele deficiențe care noi le-am depistat în declarațiile unor membri CNI.

De exemplu, în declarația de proprietate a Președintelui CNI Anatolie Donciu nu au fost declarate mai multe active financiare, mai multe conturi bancare, conturi de card, de diferite conturi de card deci de la diferite bănci.

De asemenea, nu a fost declarat un bun mobil. Deci nu a fost declarat faptul că soția domnului Donciu figura în calitate de administrator la SRL „Evladi-Agro”.

Ulterior, evident comisia a solicitat explicații de la acei membri CNI unde am depistat divergențe.

Ulterior, mai mulți membri CNI deci au soluționat problema. Mai multe conturi au fost închise, dar deja după ce declarația a fost depusă.

De asemenea, au fost unele divergențe și în alte declarații de proprietate.

De asemenea, mai multe conturi bancare nu au fost declarate. Poate chiar au fost conturi în care lipseau mijloace financiare, dar totuși ele, oricum, formal trebuiau declarate.

Ulterior, doar unii membri CNI au soluționat problema. Acele conturi bancare au fost închise.

Totodată, am depistat că unele acțiuni la unele societăți nu au fost declarate, iarăși, din explicațiile unor membri CNI, care au menționat că nici nu cunoșteau despre existența a astfel de valori mobiliare.

În orice caz, noi am solicitat insistent de la toți membrii CNI să-și aducă în concordanță declarația cu toate datele din toate registrele de evidență ale bunurilor mobile și imobile.

Totodată, stimați colegi, aș vrea să vă menționez că în activitatea de verificare comisia s-a confruntat cu mai multe dificultăți, inclusiv de ordin legislativ, deoarece unele instituții financiare au refuzat să colaboreze cu comisia și au refuzat să prezinte date privind conturile bancare ale unor membri ai CNI, menționînd că comisia nu are acest drept.

A trebuit să avem o corespondență mai îndelungată pentru ca, totuși, să obținem acele informații, deoarece doar comisia noastră este competentă să verifice declarațiile membrilor CNI, alt organ nu există. Și aici, iarăși, este o interpretare legală, o lacună în lege chiar așa vrea să spun care urmează a fi exclusă.

Deci în concluzii și propuneri la raportul nr.1923 menționez următoarele. În rezultatul examinării declarațiilor de interese personale ale membrilor Comisiei Naționale de Integritate, exceptând cazul președintelui Anatolie Donciu care a fost examinat separat, s-a constatat lipsa unor incompatibilități și restricții impuse persoanelor care exercită funcții de demnitate publică, potrivit Legii nr.16 cu privire la conflictul de interese.

Doi. În rezultatul examinării declarațiilor cu privire la venituri și proprietate a fost constatat existența unor deficiențe de completare a declarațiilor de către declaranți, precum și de aplicare a procedurilor de conlucrare cu instituțiile și autoritățile publice competente.

În mare parte deficiențele constatate se datorează imperfecțiunii și interpretării diferite a legislației în vigoare, lipsei unor acte normative privind modul de aplicare ale prevederilor acesteia.

S-a constatat o problemă ce ține de lipsa de informații și date concrete referitoare la obiectul declarării cum ar fi, de exemplu, suma valorii bunurilor nesupuse evaluării în modul stabilit de legislație, lipsa înscrierilor respective în registrul de stat al transportului privind mijlocul de transport înstrăinat, inclusiv prin intermediul unei terțe persoane care activează în bază de procură, lipsa informației privind valoarea mijlocului de transport ce urmează a fi scos din circuitul civil, precum și de alte deficiențe neimputabile declarantului.

Unii membri ai CNI nu au soluționat problemele constatate anterior la verificarea declarațiilor cu privire la venituri și proprietate, comițând aceleași erori.

Legislația privind instituțiile financiare necesită a fi perfecționată în vederea neadmiterii interpretării eronate pentru a nu bloca pe viitor dreptul Comisiei speciale de a solicita informații bancare necesare efectuării controlului.

Se recomandă membrilor CNI să înlăture carențele admise în declarațiile cu privire la venituri și proprietate și să informeze comisia despre măsurile luate.

Se recomandă Guvernului să propună perfecționarea legislației în vigoare în vederea optimizării procesului de control al declarațiilor și înlăturarea lacunelor depistate.

Prezentul raport se remite Procuraturii Generale care urmează, în termen de 6 luni, să examineze și să vină cu măsurile de rigoare, conform legislației. Acesta a fost raportul generic.

Permiteți-mi să trec și la al doilea raport, raportul mai specific, raportul nr. 1067 ce ține de examinarea deci regimului respectării conflictelor de interese admise în activitatea Comisiei Naționale de Integritate, în special ce ține de regimul conflictului de interese admise de către președintele CNI, domnul Anatolie Donciu.

Vreau să vă spun, stimați colegi, că, începând cu anul 2014, în adresa Parlamentului, în adresa Comisiei speciale au parvenit un șir de sesizări, petiții de

la mai multe organe de stat și prin care s-a informat despre faptul că domnul Anatolie Donciu a încălcat regimul conflictelor de interese într-un caz.

Am primit sesizări din partea Centrului Național Anticorupție, am primit sesizări din partea tuturor celorlalți membri ai CNI, 4 membri din 5 ai CNI, de asemenea, au sesizat Parlamentul de nenumărate ori în privința încălcării de către domnul Anatolie Donciu a regimului conflictelor de interese într-un... la examinarea cel puțin a unui caz.

În acest sens, comisia s-a sesizat, evident, s-a sesizat începând cu luna martie 2015, imediat după ce a fost constituită. Comisia a avut, cel puțin, 5 ședințe de lucru la care am examinat toate sesizările și petițiile parvenite anterior.

Noi am audiat întreaga componență a Comisiei Naționale de Integritate, l-am audiat pe domnul Anatolie Donciu. Am audiat autoritățile statului care sînt implicate în acest proces, inclusiv Centrul Național Anticorupție. Și am constatat că, într-adevăr, domnul Anatolie Donciu nu a respectat regimul conflictelor de interese într-un anumit caz. Și, dacă îmi permiteți, voi da citire concluziilor și aprecierilor comisiei.

Este vorba despre examinarea declarației de venituri și proprietate a fostului angajat al Centrului Național Anticorupție, a fostului șef adjunct al Serviciului Prevenire și Combatere a Spălării Banilor al CNA a domnului Mihail Gofman.

Deci problema este că domnul Donciu a recunoscut personal atunci cînd se examina actul de constatare a declarației... în care se verifica declarația de avere a domnului Mihail Gofman că fiul domnului Donciu este subordonat nemijlocit al domnului Mihail Gofman, la acel moment era. Și, efectiv, domnul Donciu a declarat că se abține de la vot în două cazuri atunci cînd se examina acest dosar.

Totodată, comisia a constatat că domnul Donciu nu a respectat prevederile legii, deoarece abținerea de la vot nu a soluționat conflictul de interese, deoarece, conform Legii cu privire la conflictul de interese, există mai multe posibilități de soluționare a aceluși conflict. În afară de abținerea de la vot există și recuzarea de la examinarea... restricționarea de acces la orice informații și alte posibilități.

Și, de asemenea, conform Legii cu privire la conflictul de interese, domnul Anatolie Donciu trebuia să informeze în termen de 3 zile autoritatea ierarhic superioară despre existența conflictului de interese. Acest fapt nu s-a realizat, cel puțin, Președintele Parlamentului nu a fost la acel moment informat despre existența aceluși conflict de interese.

De asemenea, noi, evident, comisia a examinat foarte atent toate aceste declarații și pentru a verifica, totuși, dacă ar fi putut acel conflict de interese să influențeze însuși actul de constatare în acel caz specific al declarației domnului Mihail Gofman.

Noi am solicitat informații de la organele cadastrale, am solicitat actul de constatare și declarațiile domnului Gofman și, suprapunînd acele informații, acele declarații și actul de constatare, și informațiile de la organul cadastral, am constatat divergențe între informațiile oficiale din registru și informațiile din actul de constatare.

Domnul Donciu nu a putut să ne explice cum a fost posibil ca astfel de divergențe să apară în... să fie între actul de constatare și informațiile oficiale de la organele cadastrale.

Ceilalți membri ai CNI ne-au spus că doar domnul Donciu a avut posibilitate să... și este responsabil de conducerea aparatului CNI. Și în afară de conducerea aparatului CNI are acces la toate materialele, dă indicații la toate materialele și ceilalți membri ai CNI au acces la dosar doar în cadrul ședinței plenare a CNI și nu au posibilitate să verifice.

Și, evident, s-a declarat că, de fapt, aceste neconcordanțe puteau să apară doar în cazul în care puteau să existe anumite interese și indicații de la conducerea CNI de la acel moment. De aceea, stimați colegi, dați-mi voie, permiteți-mi să dau citire succint aprecierilor comisiei pe marginea acestui caz.

Comisia specială permanentă de control al declarațiilor cu privire la venituri și proprietate și al declarațiilor de interese personale ale Președintelui și membrilor CNI reține că toate documentele prezentate și faptele relatate de către membrii CNI, reprezentanții Centrului Național Anticorupție constată nerespectarea de către președintele Comisiei Naționale de Integritate Anatolie Donciu a următoarelor obligații care îi revin în conformitate cu prevederile articolul 9 alineatul (1) al Legii nr.16 cu privire la conflictul de interese, adică informarea în scris, în decurs de trei zile, a Parlamentului Republicii Moldova despre existența interesului persoanei sale apropiate, fiul Alexandru Donciu, despre interesul său personal de neconstatare a încălcărilor în declarația de venituri și proprietăți a lui Mihail Gofman, șeful nemijlocit al fiului Alexandru Donciu, care intră în conflict cu interesul său public de a-și exercita atribuțiile în mod obiectiv și imparțial, legat de decizia pe care trebuia să o ia personal sau la luarea căreia trebuia să participe, inițierea controlului prealabil la 10 martie 2014, participarea și semnarea actului de inițiere a controlului la 13 martie 2014, participarea și semnarea actului de constatare din 12 iunie 2014 și de acțiunile pe care trebuia să le întreprindă în exercitarea atribuțiilor sale de serviciu.

Comisia specială permanentă de control constată că acțiunile de abținere de la vot, cu două ocazii întreprinse personal de către președintele CNI Donciu, pot fi calificate ca încercări de soluționare a conflictelor de interese, însă aceste încercări ... ele însele au fost întreprinse cu nerespectarea procedurii scrise de declarare Parlamentului Republicii Moldova și a soluționării lor corespunzătoare.

Remarc că articolul 11 din lege prevede posibilitatea recuzării ca o opțiune de soluționare a conflictului de interese doar în cazul în care conflictul prezintă o probabilitate redusă de a se repeta. În cazul președintelui CNI înzestrat cu împuterniciri extinse de organizare, control, recrutare, concediere și premiere a Aparatului comisiei, care examinează materialele controlului și pregătesc proiectele de decizie ale comisiei, probabilitatea de repetare a conflictului era foarte mare.

Din aceste motive, nu opțiunea de soluționare a conflictului de interese iscat prin recuzarea cu două ocazii era cea mai potrivită și nu președintele CNI urma să decidă personal asupra opțiunii de soluționare a conflictului său, soluția urma să fie

identificată de către Anatolie Donciu împreună cu Parlamentul, după cum prevede articolul 11 din Legea cu privire la conflictul de interese.

În acest caz cea mai bună opțiune de soluționare a conflictului de interese, care putea fi identificată, era cea prevăzută de articolul 11 alineatul (5) litera c), adică „restricționarea accesului persoanei afectate de un conflict de interese la anumite informații” și litera e) „redistribuirea sarcinilor și responsabilităților persoanei atunci când se consideră că un anumit conflict de interese va continua să existe, situație în care recuzarea nu mai este indicată”.

De asemenea Comisia specială a constatat că există divergențe serioase între actul de constatare în cazul Mihail Gofman și înregistrările oficiale în Registrul de Stat al Bunurilor Imobile.

Concluzii și recomandări. Comisia specială permanentă de control al declarațiilor cu privire la venituri și proprietate constată existența și nedeclararea conflictelor de interese a președintelui Comisiei Naționale de Integritate Anatolie Donciu conform raportului, s-a constatat includerea unor date divergente în actul de constatare ce ține de Mihail Gofman.

De asemenea, Comisia specială permanentă de control a declarațiilor cu privire la venituri și proprietate și al declarațiilor de interese deci consideră, iarăși, că acel act de constatare conține serioase divergențe. Se recomandă persoanelor interesele cărora ar putea fi lezate prin actul de constatare respectiv să ceară anularea lui în instanța de judecată, în conformitate cu prevederile articolului 53 din Constituție și legislația contenciosului administrativ.

Comisia specială constată în activitatea președintelui Comisiei Naționale de Integritate Anatolie Donciu încălcarea obligațiilor prevăzute la punctul 13 litera a) și litera g) din Regulamentul CNI, aprobat prin Legea nr.180 din 2011. Raportul se prezintă Parlamentului Republicii Moldova pentru adoptarea unei soluții legale în conformitate cu prevederile legii.

Aici rapoartele au fost încheiate, domnule Președinte.

Dacă sînt întrebări.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Într-adevăr, sînt întrebări în adresa dumneavoastră.

Doamnă Ciobanu,

Vă rog frumos, prima întrebare.

Doamna Maria Ciobanu:

Domnule Sîrbu,

Ce înseamnă raport generic?

Domnul Serghei Sîrbu:

Da, raport generic este vorba de raportul comisiei cu privire la verificarea declarării veniturilor și proprietății de către toți membrii CNI. Este vorba de raportul anual cu privire la verificarea cum toți membrii CNI își declară averile. Și

raportul specific ține de examinarea unui caz concret specific la sesizare, cum a fost în cazul domnului Donciu.

Domnul Andrian Candu:

O precizare, da, sau ...

Doamna Maria Ciobanu:

Am întrebat, întrucât „generic” are alt sens, dar mă rog.

Spuneți-mi, domnule Sîrbu, din raportul prezentat rezultă că toți membrii Comisiei Naționale Integritate au comis abateri de la normele legale privind declararea veniturilor și a proprietăților, de ce nu propuneți în proiectul de Hotărîre nr.441 demisia in-corpore a membrilor Comisiei Naționale de Integritate.

Domnul Serghei Sîrbu:

Mulțumesc de întrebare.

Într-adevăr, am depistat că, practic, toți membrii CNI, poate doar cu excepția unui membru, au admis anumite divergențe în declarațiile de venituri și proprietate, adică nu au declarat unele conturi bancare, unele valori mobiliare. Și i-am invitat absolut pe toți și toți au depus explicații, unele conturi chipurile au fost închise, unele conturi mult timp nu au fost utilizate, de unele valori mobiliare ei nici habar nu aveau de unde au apărut aceste valori mobiliare.

De aceea, noi le-am dat termen ca toate deficiențele să fie soluționate și, ulterior, comisia a fost informată, în termene de două luni marea majoritate a conturilor deci au fost închise și multe probleme au fost soluționate, dar evident nu toate au fost soluționate. Și evident le-am dat în sarcină să depună efort maxim ca toate acele divergențe să fie deci soluționate.

Și anume pentru acest fapt, stimată doamnă deputat, noi remitem raportul dat Procuraturii Generale. Deoarece, conform legii, nedeclararea reprezintă fie o contravenție, fie o infracțiune conform legislației penale, și deja Procuratura Generală va stabili gradul de vinovăție al fiecăruia în fiecare caz în parte. Legea cu privire la CNI, Regulamentul CNI nu prevede expres, imediat demisia lor doar din faptul nedeclarării, deja rămîne să stabilească organele de anchetă.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Ciobanu,

Dacă aveți a doua întrebare.

Doamna Maria Ciobanu:

Doar o concluzie. Cum pot niște persoane care nu sînt integre să facă parte dintr-o Comisie Națională de Integritate și să verifice la alte persoane? Eu cred că chiar e un paradox și este cazul să-și dea demisia in-corpore.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

În continuare, domnule Zagorodnîi, vă rog frumos.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Da. Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimate domnule președinte al comisiei Sîrbu,

Vreau să vă zic că cam a întârziat acest raport pentru dezbateră în Parlament. Fiindcă din ceea ce ați spus dumneavoastră constatăm că domnul Donciu se află în conflict de interese din luna mai, dacă nu greșesc, sau de când ați citit acolo în raport și era bine ca domnul Donciu să-și dea demisia benevol. Fiindcă atunci când a fost investit în funcție, ținem minte cine l-a promovat, și cu ce așa anverguri spunea, că în cazul în care eu timp de 100 de zile sau voi încălca legea, voi pleca singur și așa după text. Iată astăzi ne-am pomenit că noi, deputații în Parlament, trebuie să constatăm, cu regret, că o persoană, într-adevăr, cum a menționat și doamna deputat, care stă în fruntea unei instituții noi formate și care Republica Moldova are angajamente față de racordarea legislației la acquis-ul comunitar și standardele europene, această instituție urma să stea la straja tuturor demnitarilor pentru ca să-și declare veniturile.

De aceea, eu propun, ca în urma acestor audieri și avînd în vedere încălcările care le-a comis acest demnitar, noi, deputații, să ieșim cu un proiect de hotărîre privind demisia din funcție, dacă dumnealui, pînă în prezent, nu a venit benevol să-și prezinte demisia, noi trebuie să-l demitem. Fiindcă nu poate în continuare dumnealui să stea în fața acestei instituții cu o asemenea ... Da, și să știrbească din imaginea acestei instituții.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc frumos.

Domnule Zagorodnîi,

Următorul proiect de act normativ pe ordinea de zi e nr.441, prevede anume acest lucru pe care l-ați menționat și care va fi prezentat ulterior după discuții pe marginea rapoartelor nr. 1067 și nr. 1923, la care ne referim acum.

În continuare, domnule Mocanu, vă rog frumos.

Domnul Gheorghe Mocanu:

Doresc să vă întreb dacă comisia a examinat conexiunile politice ale membrilor Comisiei Naționale Integritate? Pentru că dumneavoastră trebuie să examinați și conflictele de interese. Există între membrii actuali ai Comisiei conexiuni politice cu partidele politice?

Domnul Serghei Sîrbu:

Noi am examinat acele materiale la sesizare și toate materialele care au parvenit în adresa noastră. În privința domnului Donciu au parvenit mai multe plîngerî în acest caz concret și, evident, noi l-am examinat. Alte sesizări, alte

plîngeri, alte conexiuni și suspiciuni de încălcare a regimului conflictului de interese noi nu am primit. Dar, cu siguranță, dacă vom avea astfel de sesizări, noi ne vom întruni și vom adopta soluția legală.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Domnule Mocanu,

Vă rog frumos, precizare sau a doua întrebare.

Domnul Gheorghe Mocanu:

Am dat această întrebare pentru că am verificat și raportul de anul trecut și acolo avem 5 membri ai comisiei care au încălcat legea, nedeclarînd anumite bunuri. De aceea, ținînd cont că au încălcat toți, nu credeți că ar fi corect să fie demși toți? Pentru că dacă se demite unul, se creează impresia că este o răzbunare pe o persoană și pe ceilalți 4 îi protejăm politic.

Deci eu propun să fie demși toți, dacă au încălcat.

Domnul Serghei Sîrbu:

Stimate domnule deputat,

Noi avem probe concludente constatate efectiv și conform legii expres din Regulamentul Parlamentului. Eu recunosc că, într-adevăr, există temeuri legale de revocare a cel puțin unui membru al Comisiei Naționale de Integritate și reieșind din încălcările comise de domnul Anatolie Donciu, adică a încălcat prevederile articolului 13 litera a) și g) din Regulamentul CNI și conform articolului 19... punctului 19) și 20), acesta este temei de revocare a lui din funcție.

În privința celorlalți membri, noi la moment încă nu avem constatate acele încălcări care, conform temeiurilor legale, să ne dea posibilitate acum, imediat să-i demitem, dar dacă vor fi, cu siguranță, comisia va examina și va propune.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

În continuare, domnul Sorocean,

Vă rog frumos.

Domnul Victor Sorocean:

Vă mulțumesc.

Domnule raportor,

Spuneți-mi, vă rog, ați menționat că domnul președinte al CNI Donciu nu a declarat niște conturi bancare, carduri bancare. Cunoașteți care sume au fost, suma totală pe aceste conturi sau conturile bancare? (*Gălăgie în sală.*)

Domnul Serghei Sîrbu:

Da, pot să vă spun. Nu este vorba de sume foarte mari și vă spun. Deci, Anatolie Donciu: pe un cont bancar – 6 euro, pe un cont de card – 84 de lei, pe un

cont de depozit – 0 lei, pe un cont bancar – 2 lei 30 de bani, pe un cont de card – 6 lei și mai există încă un card, dar nu este clară suma. Deci nu este vorba de sume foarte mari, dacă la aceasta v-ați referit. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

În continuare, domnul Deliu.

Vă rog frumos.

Domnul Tudor Deliu:

Da. Mulțumesc mult.

Eu n-o să mă refer la Hotărârea nr.441 și la propunere, eu mă refer la corectitudinea Hotărârii Comisiei speciale permanente, deoarece atunci când se prezintă un act în Parlament, el trebuie să fie și corect.

Domnule Sîrbu,

Vă rog, lămuriți-mi, ce ați avut în vedere prin Hotărârea Comisiei speciale de la proiectul nr.1067 în articolul 2, când ați scris: „Raportul se prezintă Parlamentului în vederea adoptării unei soluții legale”?

Ori presupune că Parlamentul poate să adopte și unele soluții ilegale, ce ați avut în vedere aici?

Domnul Serghei Sîrbu:

Nu. Cu siguranță, am avut în vedere că doar Parlamentul este organul competent să ia atitudine la încălcările unor sau altor membri ai CNI, inclusiv sancțiuni de ordin disciplinar și revocarea, conform Regulamentului CNI. Asta am avut în vedere. Comisia nu are așa competențe, comisia doar aduce la cunoștință Parlamentului despre un fapt constat.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

Domnule Deliu,

Vă rog frumos, dacă aveți a doua întrebare sau precizare.

Domnul Tudor Deliu:

O precizare. Se vede că nu m-ați înțeles, domnul Sîrbu.

Deci articolul 2, părerea mea era că raportul se prezintă Parlamentului. Fiindcă dumneavoastră ați scris în vederea adoptării unei soluții legale în conformitate cu prevederile legii cutare și cutare nr.180. Deci cu atât mai mult că în hotărâre dumneavoastră indicați că raportul se prezintă Parlamentului, Procuraturii ș.a.m.d. Deci ideea care a fost? Că nu poate Parlamentul să adopte o soluție ilegală. De aceea cred că e de prisos să menționați în Hotărârea Comisiei speciale că Parlamentul trebuie să adopte o soluție legală.

Domnul Serghei Sîrbu:

De acord, domnule Deliu. Pentru viitor, cu siguranță, vom omite acea sintagmă.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

În continuare, domnul Țurcan.

Vă rog frumos.

Domnul Vladimir Țurcan:

Vă mulțumesc.

Prima întrebare referitor la proiectul nr.441, da?

Domnul Andrian Candu:

Nu, vorbim doar despre nr.1067 și nr.1923, încă n-a fost prezentat proiectul Hotărîrii nr.441. Urmează.

Domnul Serghei Sîrbu:

Urmează.

Domnul Andrian Candu:

Da, domnul Țurcan,

Vă rog frumos.

Domnul Vladimir Țurcan:

... au fost expuse recomandări, inclusiv una din recomandări care se regăsește, de fapt, în acest proiect. Deci ca raportul să fie remis către Procuratura Generală care, în termen de 6 luni, va prezenta Parlamentului rezultatele respective.

Domnul Serghei Sîrbu:

Rezultatele examinării, da.

Domnul Vladimir Țurcan:

Nu cred că-i cazul ca noi să stabilim un termen de 6 luni atunci când Procuratura, conform Codului de procedură penală etc., are termenele stabilite deja în lege când trebuie să fie luate măsuri. Iată de ce, se propune ca, totuși, să fie reformulat din punct de vedere al termenelor care sînt prevăzute în legislația în vigoare.

Domnul Andrian Candu:

Vom mai reveni la acest subiect, la proiectul cînd îl discutăm în detaliu cel nr.441.

În continuare, al doilea subiect, vă rog frumos.

Domnul Vladimir Țurcan:

Da, vă mulțumesc.

Referitor la soarta membrilor CNI-ului. Dacă nu mă înșel, componența a fost propusă de către fracțiunile respective, au fost înaintate aceste candidaturi. Eu cred că în cazul... din punct de vedere al răspunderii și politice, ca fiecare din fracțiune să se expună referitor la membrul care a fost înaintat în componența acestui organ ca să fie o claritate, ca să fie retras, să fie demisionat, în baza acestei decizii politice a fracțiunilor.

Domnul Serghei Sîrbu:

Conform legii, membrii CNI se numesc de către Parlament.

Domnul Andrian Candu:

Da, la propunerea fracțiunilor, este adevărat, da, odată numiți și au depus jurământul și, respectiv, normal, aparent cel puțin, ar trebui să aibă legătură cu acele fracțiuni de care au fost delegați.

Vă rog frumos, domnul Țurcan. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Domnul Vladimir Țurcan:

O precizare. Eu sînt absolut de acord, de aceea și am invocat această propunere, deoarece... fracțiunile evident că poartă și răspunderea politică. Și pentru ca în viitor la momentul în care noi propunem pe cineva în componența unui sau altui organ, conform legii, trebuie să ținem minte că poate să apară și răspunderea politică și în acest sens, să fim mai responsabili.

De aceea și propunerea ca toți cei membri care au fost numiți din partea fracțiunilor respective, fracțiunile să-și expună poziția referitor la aceste persoane, deoarece comisia însăși n-a formulat nici o decizie referitor la fiecare membru aparte.

Domnul Andrian Candu:

Da. Vă mulțumesc frumos.

Domnule Sorocean,

Aveți a doua întrebare? Da, cer scuze. Am înțeles că nu aveți.

Domnul Victor Sorocean:

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Sorocean,

Vă rog frumos.

Domnul Victor Sorocean:

Din raport n-am auzit nimic despre un membru al comisiei la care a expirat termenul mai mult de un an de zile, dacă nu greșesc. Este vorba de domnul Prijmireanu.

Domnul Serghei Sîrbu:

Într-adevăr, mandatul membrului CNI domnului Prijmireanu este expirat și, conform articolului 7 din Legea nr.199 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, el își exercită mandatul pînă la numirea unui nou membru.

Într-adevăr, așa este. Deci, atîta timp cît Parlamentul nu a numit un nou membru, deci...

Domnul Victor Sorocean:

Dar care-i problema? Un an de zile.

Domnul Serghei Sîrbu:

Deja va fi decizia Parlamentului pentru...

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

În continuare, da, nu mai sînt întrebări la acest subiect.

Domnule Deliu,

Aveți ceva precizări sau propuneri la acest subiect?

Domnul Tudor Deliu:

De procedură, domnule Președinte.

Înainte de a fi pusă la vot Hotărîrea cu privire la rapoartele Comisiei speciale permanente de control, Frațiunea Partidului Liberal Democrat din Moldova cere o pauză pentru 15 minute.

Domnul Andrian Candu:

Încă n-am ajuns la ...

Domnul Tudor Deliu:

Păi, eu am spus: „înainte de”...

Domnul Andrian Candu:

...la proiectul nr.15. Încă n-am ajuns la examinarea lui.

Domnul Tudor Deliu:

... eu am prevenit, înainte de supunerea la vot.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

Întrebări nu mai sînt la rapoarte. De aceea o să rog ...

Domnul Serghei Sîrbu:

Doar o mică precizare.

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos, precizați.

Domnul Serghei Sîrbu:

Stimați colegi,

Dacă îmi permiteți o mică precizare, am uitat să menționez: în cadrul Comisiei speciale, deci, fac parte reprezentanți ai tuturor fracțiunilor parlamentare, absolut ai tuturor și toate hotărârile comisiei, și toate rapoartele au fost votate unanim de către toți membrii. Nu au fost divergențe.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

În continuare, vă rugăm frumos să ne prezentați și proiectul nr.441, nr.15 de pe ordinea de zi.

Domnul Serghei Sîrbu:

Da. Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Ca urmare a rapoartelor Comisiei speciale, toți membrii acestei comisii au înaintat Parlamentului un proiect de Hotărîre privind rezultatele acestor controale. Adică se ia act de raportul comisiei.

Se recomandă membrilor CNI să înlătore carențele admise în declarațiile cu privire la venituri și proprietate.

Raportul comisiei se remite Procuraturii spre examinare.

Guvernul va propune perfecționarea legislației în vigoare în vederea optimizării procesului de control.

Totodată, reieșind din faptul că Parlamentul este unicul organ care să adopte o soluție legală reieșind din acele încălcări comise de domnul Anatolie Donciu, ca rezultat al raportului comisiei și dat fiindcă au existat și propuneri, deputaților le-a fost repartizat și proiectul de hotărîre cu unele amendamente.

Deci se propune ca această hotărîre să aibă denumirea – Hotărîre cu privire la rapoartele Comisiei speciale permanente de control.

Se propune de a introduce în proiect un preambul. Un preambul, adică trimiterile la actele legislative care urmează a fi aplicate și se propune a fi completat cu un nou articol care prevede că domnul Anatolie Donciu se revocă din funcția de membru și Președinte al Comisiei Naționale de Integritate. În rest după text.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

În continuare... (*Rumoare în sală.*)

Domnul Serghei Sîrbu:

Nu, asta-i propunere care a venit din sală.

Domnul Zagorodnîi a venit cu o propunere. Nu, este o propunere.

Domnul Andrian Candu:

În continuare, noi vorbim despre... (*Rumoare în sală.*)

În continuare... Vă rog frumos.

Dragi colegi,

Vă rog frumos, avem Regulamentul Parlamentului pe care-l respectăm întocmai.

Domnul Mocanu,

Vă rog frumos.

Domnul Gheorghe Mocanu:

Noi am primit acum cîteva minute o foaie pe care e scris: hotărîre, proiect, dar nu are nici un număr de înregistrare. Care este varianta originală pe care trebuie s-o luăm în considerare?

Domnul Serghei Sîrbu:

Sînt doar amendamente la proiectul de Hotărîre nr.441. Doar atît. Doar niște propuneri, dar pentru ca să nu... acele propuneri eu puteam să la fac și de la microfon, dar ca să vedem ce votăm sau ce nu votăm, evident, de aceea ele au fost menționate doar pe foaie. Sînt doar propuneri de modificare a proiectului de Hotărîre nr.441. Doar atît.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Mocanu,

Vă rog frumos, a doua întrebare sau precizare.

Domnul Gheorghe Mocanu:

Am o precizare și o propunere. Deci la articolul 3 dumneavoastră propuneți ca... deci se recomandă membrilor Comisiei Naționale de Integritate să înlătore carențele. Totodată, pe parcursul ultimilor ani, CNI, Comisia Națională de Integritate, a emis o serie de comunicate de presă care au fost preluate, prin care, practic, au fost condamnați, ca să zic așa, cei care aveau încălcări sau care nu erau declarate anumite bunuri sau averi.

Deci atunci cînd erau abateri, toate comunicatele se terminau cu fraza: riscă un an de închisoare, o anumită sumă ca amendă și imediat la Procuratură. Noi vorbim despre cei care verifică declarațiile de avere. Dumneavoastră ați constatat

că ei au admis abateri și încălcări și tot dumneavoastră propuneți să recomandăm membrilor să-și înlăture carențele admise.

Eu propun la articolul 2 formularea să fie: se revocă in-corpore conducerea și membrii Comisiei Naționale de Integritate și am să vă rog să fie supus la vot.

Mersi.

Domnul Serghei Sîrbu:

Vă mulțumesc pentru propunere.

Doar că, stimați colegi, noi urmează să adoptăm un act legislativ al Parlamentului și el trebuie să fie în conformitate cu prevederile legale. Și reieșind din prevederile Regulamentului CNI, aprobat de lege, există anumite temeuri de revocare din funcție.

La moment, eu constat că noi avem temeuri legale doar pentru revocarea din funcție a domnului Anatolie Donciu. Pentru ceilalți membri eu acum nu pot să confirm și nu avem temeuri legale de revocare, dar acele încălcări urmează să fie verificate de Procuratura Generală, care să vină cu o soluție: fie este contravenție, fie este infracțiune.

Dar vreau încă o dată să vă spun că articolul 13 din Regulamentul CNI prevede obligațiunile membrilor CNI, punctul 19 prevede temeurile de revocare, ca să nu ne trezim că noi îi revocăm pe toți și ulterior această hotărîre să fie declarată neconstituțională.

Noi avem temeuri legale doar pentru un membru. Dar aveți o propunere. Parlamentul va decide.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Domnul Mocanu,

Vă rog frumos, ultima precizare.

Domnul Gheorghe Mocanu:

Din ce am înțeles, propuneți ca Președintele să fie revocat, iar restul membrilor propuneți, recomandați să înlăture carențele admise.

Domnul Serghei Sîrbu:

Iar Procuratura să examineze. Și dacă vor exista încălcări, atunci Procuratura va intent fie dosare penale, fie soluțiile respective.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

În continuare, domnul Ghimpu.

Vă rog frumos.

Domnul Mihai Ghimpu:

Mulțumesc.

Eu sînt de acord cu cei care au propus ca să fie eliberați toți, dar am o întrebare către domnul. Dacă îi eliberăm, îi eliberăm, dar nu cum vreți voi PD-știi. Ai venit aici să faci inventariere sau ce? Cine-ți dă dreptul, domnule președinte al comisiei, să modifici proiectul, hotărîrea comisiei de la tribuna centrală?

Domnul Serghei Sîrbu:

Nu am...

Domnul Mihai Ghimpu:

Că modificăm cutare punct, cutare, scriem cutare. Ce, a fost ședința comisiei? Cine-ți dă dreptul să vii aici, parcă ești la miting?

Domnul Serghei Sîrbu:

Domnule Ghimpu,

Îmi pare rău că dumneavoastră eronat ați înțeles, de fapt, și rolul Comisiei speciale.

Eu repet. Comisia specială în care a fost și reprezentantul fracțiunii dumneavoastră, noi unanim am constatat încălcarea regimului conflictului de interese a domnului Anatolie Donciu. Unanim, apropo.

Mai mult ca atît, stimate domnule Ghimpu, conform Regulamentului CNI punctul 19, punctul 20, ceea ce a făcut domnul Anatolie Donciu se încadrează direct în temeiurile de revocare din funcție. Și noi la comisie am votat că Parlamentul trebuie să adopte o soluție legală. Soluția legală, conform legii, este revocarea din funcție. Încălcarea a fost constatată de către toți.

Și a venit în Parlament o propunere din partea deputatului Zagorodnîi cu privire la revocare și ceea ce este distribuit dumneavoastră, stimați deputați, sînt doar niște propuneri de modificare a celui proiect de hotărîre reieșind din discuțiile și dezbaterile din Parlament.

Deja dumneavoastră decideți să acceptăm să votăm ori să nu acceptăm. Comisia și-a făcut treaba absolut onest. Unanim, toți membrii comisiei au votat și au constatat această încălcare, stimate domnule Ghimpu. Și ori dacă noi sîntem un stat de drept și vrem ca toți demnitarii să respecte legea, atunci să respecte legea și să începem de acum înainte pentru toți demnitarii să arătăm un exemplu.

Orice încălcare de lege este sancționată.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

În continuare, domnul Ghimpu.

Vă rog frumos.

Domnul Mihai Ghimpu:

Noi o să votăm pentru demisia tuturor. Dar, domnule Sîrbu, eu te mai întreb încă o dată, ai spus de la tribuna centrală că articolul cutare se modifică și nu să ia

act, dar să fie eliberat. Eu întreb: cine ți-a dat dreptul dacă asta nu-i decizia comisiei?

Domnul Serghei Sîrbu:

Orice deputat are dreptul la... domnule Ghimpu.

Domnul Mihai Ghimpu:

Corect. Orice deputat are... Te rog...

Domnul Serghei Sîrbu:

Orice deputat are dreptul la amendamente și au fost propuneri din sală.

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos, liniște. Vă rog frumos. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Ghimpu.

Vă rog frumos.

Domnul Sîrbu,

Vă rog frumos.

Domnul Mihai Ghimpu:

Domnule Președinte...

Domnul Andrian Candu:

Domnule Ghimpu.

Vă rog frumos, numai o clipă. Vă rog frumos să puneți întrebarea. Întrebarea către raportor.

Vă rog frumos.

Domnul Mihai Ghimpu:

Este proiectul comisiei, se supune votului și la el se fac amendamente. Dar le face deputatul, dar nu președintele comisiei. Asta am avut eu în vedere. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Serghei Sîrbu:

Deputatul...

Domnul Mihai Ghimpu:

Și nu are dreptul deputatul, președintele comisiei să modifice proiectul hotărârii comisiei de la tribună. Asta eu am în vedere.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

Domnul Mihai Ghimpu:

Noi, Frațiunea... *(Rumoare în sală.)*

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos, în continuare, domnule Ghimpu.

Domnul Mihai Ghimpu: *(nu vorbește la microfon.)*

Cu voi am înțeles. Cu voi, într-adevăr, nu trebuie să faci alianță.

Domnul Andrian Candu:

Am înțeles în privința alianțelor. *(Rumoare în sală.)*

Domnul Lebedinschi,

Vă rog frumos.

Domnul Adrian Lebedinschi:

Domnule Președinte,

Vă mulțumesc.

Domnule raportor,

Ca propunere. În partea astălaltă.

Domnul Sîrbu,

În stînga, partea astălaltă.

V-aș propune punctul 3 la noi: „Se recomandă membrilor comisiei” ș.a.m.d. după text să fie, în proiectul dumneavoastră să fie 2. Adică mai întîi să le dăm posibilitatea ei să-și lichideze, dar să stabilim un termen de 15 zile din momentul publicării.

Domnul Serghei Sîrbu:

De acord. De acord.

Domnul Adrian Lebedinschi:

Punctul 3, actualul punct 2 care este să rămîină în felul următor: domnul Anatolie Donciu ș.a.m.d., dar să fie introdus încă un punct în care să fie indicat că toți. Dumneavoastră ați menționat că doar o singură persoană nu a încălcat.

În afară de această persoană restul toți, lista celor care au încălcat... să fie inclus alt punct nr.4, prin care să fie demiși fiecare în parte, ca noi să nu ajungem la situația care ați menționat-o dumneavoastră că, ulterior, Curtea Constituțională... sau să nu apară momente ca să fie integral toată hotărîrea noastră anulată. Vom avea posibilitatea să fie anulat doar un punct din hotărîre, un eventual risc care l-ați reclamat dumneavoastră.

Mai mult ca atît, ceea ce a propus și domnul Țurcan la punctul... actualul dumneavoastră punct 4 să fie modificat unde îi scris că în termen de 6 luni de zile. Considerăm că acesta e un termen prea mare pentru ca procurorul să poată să se expună. E suficient o lună, maxim două luni de zile ca ei să se expună asupra legalității, nelegalității și expedierii cauzei în instanța de judecată.

Domnul Serghei Sîrbu:

De acord. Nu am obiecții aici.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

În continuare, domnul Cobzac.

Vă rog frumos.

Domnul Grigore Cobzac:

Da. Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Citesc atent articolul 2 și articolul 3 și constat, la părerea mea, duble standarde. Pentru unele și aceleași încălcări de legislație se aplică diferite tratamente, domnul Donciu demis, celorlalți li se recomandă, li se spune să nu mai faceți așa, le facem din deget. Aceasta ar fi prima obiecție a mea.

Și a doua ar fi. Am auzit aici cu... chiar cu interes încălcările care le-a comis domnul Donciu: 2 lei 63, 6 euro, zero euro și 2 lei și ceva. Mie mi se pare că noi ne ocupăm cu mazochismul în acest caz. În sumă acestea sînt aproximativ 130 și ceva de lei. Poate cineva din această sală, din deputați am în vedere, să bage mîna în foc și să spună că nu a comis o greșeală în declarațiile sale de venituri? eu știu, involuntar, desigur, desigur că involuntar, 2,63, 4 lei și ceva.

Eu nu cred că cineva poate să-și asume asemenea responsabilitate. Eu, de exemplu, o să mă întorc acasă și o să-mi verific declarația mea de venituri, pentru că îmi rămîne numai una să declar ceva eventual mai mult ca să nu mă greșesc cu 2 lei și 63.

Domnul Serghei Sîrbu:

Stimate domnule deputat,

Cu toată stima, dumneavoastră probabil puțin nu ați înțeles ori nu ați citit cu atenție raportul comisiei. Nimeni nu este propus spre revocare dat fiind comiterea anumitor erori sau prezentarea unor date incomplete în declarația de venituri. Punctul ce ține de recomandarea înlăturării neajunsurilor se referă la acele erori din declarații. Și mai departe procuratura va examina dacă există sau nu componența de contravenție ori infracțiune.

Dar domnul Donciu și... conform raportului cu privire la respectarea regimului conflictului de interese, și se propune revocarea lui anume dat fiind că a încălcat regimul conflictului de interese. Și noi avem un raport pe 20 de pagini constatat și probat anume pe această încălcare. Nimeni nu este propus spre demisie la moment pentru erorile din declarații, este un alt aspect, doar pentru încălcarea regimului conflictului de interese.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

În continuare – domnul Cobzac.

Precizare sau a doua întrebare.

Domnul Grigore Cobzac:

Da. Vă mulțumesc, domnule Sîrbu.

Dar nu m-ați convins. Este o expresie în politică îndeobște, eu am auzit-o în limba rusă nu demult. Atunci cînd este o atitudine părtinitoare la cineva se spune așa: „СВОИМ ВСЕ, ЧУЖИМ ЗАКОН.” (*Aplauze în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc.

În continuare...

Domnul Serghei Sîrbu:

Stimate domnule deputat,

Eu repet, raportul nr.1067 a fost votat unanim de toți membrii Comisiei, exponenți ai tuturor fracțiunilor parlamentare. Și toți membrii au constatat încălcarea regimului conflictului de interese. Toți membrii au constatat că soluția legală în acest sens este revocarea din funcție. Și eu vă rog frumos să nu manipulați în acest sens. Și vă rog frumos, citiți încă o dată raportul comisiei.

Domnul Andrian Candu:

Da. Vă rog frumos, de procedură.

Domnul Zagorodnîi.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

De procedură. Propun aplicarea articolului 108 să încheiem dezbaterile, o secundă. Și toate propunerile care au parvenit să fie puse regulamentar la vot și să încheiem cercul acesta care s-a propus.

Ceea ce se întîmplă acum aceasta înseamnă că acei care au promovat persoana respectivă vor să se spele acum pe mâini. De ce să-l elibereze pe cel care n-a încălcat regimul conflictelor de interese? Acolo sînt care nu a încălcat nimeni. Noi cum să-i dăm afară pe acei care nu au încălcat, care cereți voi in-corpore? Cum cereți in-corpore dacă sînt oameni care nu au încălcat? Cum să-i dăm afară? Mîine se duce la judecată și-l restabilește, domnule Ghimpu. Ce facem?

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

Este dreptul fracțiunii să invoce articolul 108.

Cine este pentru aplicarea articolului 108 și încheierea dezbaterilor, vă rog frumos să vă exprimați prin vot.

În minoritate, continuăm dezbaterile.

Domnul Casian,

Vă rog frumos.

Domnul Ion Casian:

Da. Mulțumesc, domnule Președinte.

Eu aș... eu sînt în calitate de membru al comisiei speciale, deci am participat. Noi ne-am expus, ne-am expus inclusiv la imperfecțiunea regulamentului privind Comisia Națională de Integritate unde destul de vag se reglementează anume cînd trebuie să te abții, cînd trebuie să comunici Parlamentului deci și despre aceasta noi am discutat în comisie.

Ceea ce ține de proiectul cu care s-a venit, deci noi... și eu m-am semnat aici, este acest proiect prin care să luăm act. Și, domnule președinte al comisiei, nu știu, eu nu am votat așa ceva cu ceea ce s-a venit aici, într-adevăr, la proiectul nr.441. Al cui este el în primul rînd? El nu este din numele comisiei.

Eu aș propune ca să procedăm în conformitate cu Regulamentul Parlamentului deci să votăm aceea cu ce a venit comisia. Și după aceea, să votăm amendamentele care au fost propuse de deputați deci în ordinea cum ele au parvenit, deci dar să nu... aici, eu spun încă o dată, noi nu... venim cu totul cu altă opinie decît cea care s-a votat în comisie.

Mulțumesc.

Domnul Serghei Sîrbu:

Stimate domnule deputat...

Domnul Andrian Candu:

Da. Așa și vom face. Este propunerea nr.441 de bază, ea a fost... ea e o emitență a... un produs al comisiei. Și va fi pusă la vot ca proiect de bază, ulterior, cu toate amendamentele care au sunat.

În continuare – domnul Bolea.

Vă rog frumos.

Domnul Vasile Bolea:

Da. Domnule Președinte,

Vă mulțumesc.

Într-adevăr, este un caz ieșit din comun atunci cînd în unanimitate Comisia specială privind verificarea declarațiilor și a conflictelor de interese a membrilor CNI a constatat că un membru, el fiind și președintele comisiei, a încălcat legea care trebuia s-o respecte, deoarece a dat și jurămîntul în fața Parlamentului.

În ceea ce ține de proiectul nr.441, dacă este vorba despre revocarea in-corpore, aș vrea să fac un amendament la articolul 3, iarăși, luîndu-se în considerare ceea ce s-a enunțat aici, în ședința în plen, că domnului Prijmireanu deja i-a expirat un an și ceva mandatul.

Și atunci la articolul 3 se recomandă membrilor comisiei, eu cred că recomandările respective le recomandă legea, ceea ce ei nu au respectat, dar articolul 3 să sune în felul următor: „Se ia act de expirarea mandatului domnului Prijmireanu, iar ceilalți 3 se revocă din funcția de membru al Comisiei Naționale de Integritate.”

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:
Și motivele revocării celorlalți?

Domnul Vasile Bolea:
Pentru încălcarea...

Domnul Andrian Candu:
Și dacă legea nu prevede pentru încălcare revocarea?

Domnul Vasile Bolea:
Poftim?

Domnul Andrian Candu:
Dacă legea nu prevede revocarea pentru încălcare? Aceasta încercăm să spunem de o oră și jumătate. Se propune revocarea domnului Donciu pentru conflictul de interese, că e prevăzut de lege, iar în cazul celorlalte încălcări minore se solicită să se găsească să fie înlăturate carențele, dar nu-i motiv de revocare.

Domnul Vasile Bolea:
Și să luăm act...
Domnule Președinte,
Și să luăm act de expirarea mandatului domnului Prijmireanu.

Domnul Andrian Candu:
Este clară propunerea.
Vă mulțumesc mult.
O s-o propun la vot.
Domnule Bolea,
Aveți altă propunere?
Vă mulțumesc frumos.
Domnule Untila,
Vă rog.

Domnul Veaceslav Untila:
Eu vă mulțumesc, domnule Președinte.
Domnule Sîrbu,
Vreau să discutăm puțin la articolul 3 ce ține de înlăturarea carențelor admise. Eu am o experiență deja cu CNI, în anul 2013 am fost funcționar public, am fost demis în luna iunie, în termen de două luni, cum prevede legea, am depus declarație, dar n-am știut că și în 2014 trebuie să depun declarație. Și iată agentul constatator la CNI m-a invitat, mi-a făcut procesul-verbal și peste două săptămîni am fost în judecată și am plătit 2500 de lei pentru carențele despre care dumneavoastră vorbiți.

Întrebarea mea este următoarea. În cazul în care membrii CNI încalcă legea și pedeapsa este una administrativă, nu una penală, cine este agentul constator? Cine face aceste procese-verbale? Și cum se aplică măsuri față de ei? Fiindcă față de ceilalți demnitari legea prevede. Cum facem în cazul acesta?

Domnul Serghei Sîrbu:

Comisia specială parlamentară este unicul organ care poate să verifice declarațiile membrilor CNI, fapt care a fost realizat. Și anume în baza raportului Comisiei speciale, evident noi am constatat acele erori, și mai departe pentru aplicarea sancțiunii contravenționale sau după caz, noi remitem Procuraturii pentru a se expune. Deci doar Comisia specială face acest fapt.

Dar vreau să vă spun, stimate domnule Untila, că legislația conține foarte multe lacune și imperfecțiuni. Anume din acest caz am solicitat Guvernului să vină cu perfecționarea acesteia pentru a elimina acele lacune, care sînt foarte multe, într-adevăr.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc frumos.

În continuare ...

Domnule Untila,

Vă rog frumos, da, aveți întrebare sau precizare?

Domnul Veaceslav Untila:

Anume din acest motiv eu v-am rugat să reacționați. Adică dacă o să facem ordine în legislație, noi trebuie să avem aici agentul constator, în cazul în care încalcă cineva de la CNI, cine o să fie acest agent constator? Și cum o să aplicăm măsurile față de ei? Fiindcă toate lacunele... pentru toate încălcările trebuie să fie tras la răspundere. Așa este părerea mea și legea așa prevede.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Da. Vă mulțumesc frumos.

Domnule Bolea,

Vă rog frumos chestie de procedură.

Bolea,

Vă rog frumos.

Domnul Vasile Bolea:

Da, domnule Președinte,

Vă mulțumesc.

M-au telefonat acum colegii de la „Moldova Curată”, mi-au adus aminte despre un caz. Comisia a constatat, de fapt, că și domnul Leonid Morari este în incompatibilitate cu funcția, dumnealui din 1993 fiind administrator la un SRL. Și

comisia referitor la dumnealui trebuie ... Parlamentul referitor la incompatibilitatea funcției domnului Morari tot trebuie să se expună.

De aceea, în afară de constatarea expirării mandatului domnului Prijmireanu, trebuie să-l revocăm din funcție și pe domnul Leonid Morari, de fapt el fiind în incompatibilitatea de funcție.

Mersi mult.

Domnul Andrian Candu:

În baza cărei constatări?

Domnule Bolea,

În baza ...

Domnul Vasile Bolea:

Sînt rapoartele, domnule Președinte.

Domnul Andrian Candu:

Unde?

Domnul Vasile Bolea:

Sînt rapoartele. Sînt rapoartele, domnule ...

Domnul Serghei Sîrbu:

Domnule Bolea,

Noi doar am constatat ...

Domnul Vasile Bolea:

Domnule președinte,

În calitate de secretar, uitați-vă, vă rog, încă o dată.

Domnul Serghei Sîrbu:

Atunci cînd este vorba de respectarea regimului conflictelor de interese și incompatibilități, noi urmează să constatăm cu un raport aparte și separat. Noi doar am constatat anumite erori și divergențe între declarația de venituri și proprietate. Regimul incompatibilităților trebuie examinat separat.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

Se pare că este o mare, scuzați expresia, debandadă în privința acestui subiect. Luînd în considerare opiniile exprimate atît de mult și de fracțiuni, retrag acest subiect de pe ordinea de zi. Și rog comisia, condusă de dumneavoastră, domnule Sîrbu, să se convoace pentru a avea o comunicare între toți membrii comisiei și o decizie în cadrul comisiei, și o propunere din partea comisiei votată în mod regulamentar, în așa fel încît să veniți, în timpul apropiat, cu un proiect de hotărîre în privința acestui subiect.

Vă mulțumesc frumos.
Declar o pauză de o oră, pînă la 14.30. Revenim cu restul subiectelor.
Vă mulțumesc mult.

P A U Z Ă

*

* * *

D U P Ă P A U Z Ă

Domnul Andrian Candu:

Dragi colegi,
Numărătorii,

Vă rog frumos, să ne dea prezența în sală, ca să vedem dacă avem cvorum, să începem.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 19.

Domnul Andrian Candu:

Sectorul nr.2? Domnul Răducan, poate ne ajutați?
Precizare, sectorul nr.1 – 20.

Domnul Marcel Răducan:

– 20, domnule Președinte.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.3 – 11.

Domnul Andrian Candu:

Rectificare, sectorul nr.2 – 21.
Și sectorul nr.3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.3 – 11.

Domnul Andrian Candu:

Sînt 52 de deputați în sală, avem cvorum, putem să începem.

În continuare, se propune pentru a fi examinat și dezbătut în lectura a doua proiectul de Lege nr.285 din 16 iulie 2015 privind modificarea și completarea unor acte legislative, nr.7 de pe ordinea de zi de bază, ce se referă... comasat cu nr.215, ce se referă la... e un proiect de lege din Pachetul agricol.

Rugăm domnul Creangă, președinte al Comisiei economie, buget și finanțe, să ne prezinte raportul pentru cea de-a doua lectură.

Domnul Ștefan Creangă:

Stimate domnule Președinte,

Onorat plen,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat pentru lectura a doua proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați în Parlament, urmare a activității Comisiei speciale pentru elaborarea și aprobarea de către Parlamentul Republicii Moldova a pachetului de modificări legislative în vederea susținerii agricultorilor, instituită prin Hotărârea Parlamentului nr.103 din 21 mai 2015 și comunică următoarele.

Proiectul de lege are drept scop modificarea conceptuală a mecanismului de formare a prețului la produsele petroliere principale și la gazele lichefiate, precum și acordarea dreptului agenților producătorilor agricoli de a importa motorină exclusiv pentru consum propriu.

De menționat că proiectul de lege, prezentat pentru adoptare, a fost comasat cu proiectul de Lege nr.215 din 21 mai 2015 pentru modificarea și completarea Legii nr.461 privind piața produselor petroliere, acesta din urmă fiind proiect de alternativă.

Astfel, în cadrul ședinței comisiei au fost examinate proiectul de Lege nr.285 pentru lectura a doua, proiectul de Lege de alternativă nr.215 și propunerile formulate de către Guvernul Republicii Moldova, rezultatul examinării fiind redat în sinteza, anexă la proiect.

Printre principalele modificări și completări introduse în proiectul de lege care este redactat, pot fi menționate următoarele:

perfecționarea mecanismului formării prețului la produsele petroliere, produs de autorii proiectului de lege;

excluderea procedurii de notificare a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică de către producătorii agricoli atât la etapa de pînă la efectuarea importului, cât și după, aceasta fiind considerată una inutilă și care implică costuri atât la nivelul producătorului agricol, cât și la nivelul agenției;

stabilirea procedurii de eliberare și retragere a autorizației de import al motorinei, inclusiv prin stabilirea condițiilor clare și exhaustive ce urmează a fi îndeplinite de producătorul agricol în vederea obținerii autorizației de import al motorinei;

stabilirea mărimii taxei de eliberare a autorizației de import al motorinei prin completarea anexei la Legea nr. 160 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător.

Ținând cont de cele menționate mai sus, comisia propune proiectul de lege spre examinare Parlamentului și adoptare în lectura a doua, ca fiind lectură finală.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Vă mulțumim, domnule Creangă, și pentru activitatea pe care ați avut-o în comisie pe marginea acestui subiect.

Nu sînt întrebări. Vă mulțumim.

În continuare, voi supune votului pentru lectura a doua proiectul de Lege nr. 285 din 16 iulie 2015 privind modificarea și completarea unor acte legislative, comasat cu nr. 215 din 21 mai 2015, proiect de lege care face parte din Pachetul agricol.

Cine este pentru adoptarea acestuia în lectura a doua, vă rog frumos să vă exprimați prin vot.

Și numărătorii să ne dea rezultatele pe sectoare.

Domnul Andrian Candu:

Sectorul nr.1,
Vă rog frumos.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 21.

Domnul Andrian Candu:

Sectorul nr.2,
Vă rog frumos.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.2 – 23.
Sectorul nr.3 – 14.

Domnul Andrian Candu:

Sectorul nr.3?

N u m ă r ă t o r i i:

La momentul votului – 14.

Domnul Andrian Candu:

– 14.

Cu 58 de voturi, proiectul de Lege nr.285 din 16 iulie 2015 ce ține de modificarea și completarea unor acte legislative a fost adoptat în lectura a doua și ultima.

Vă mulțumim.

În continuare, se propune pentru a examina și dezbate în plenul Parlamentului un proiect de lege pentru lectura a doua din suplimentul la ordinea de zi, proiectul nr.1 pe ordinea de zi. Proiectul de Lege nr.336 din 28 septembrie 2015 pentru completarea unor acte legislative.

Îl rog pe domnul Creangă, președinte al Comisiei economie, buget și finanțe ,să ne prezinte raportul comisiei.

Domnul Ștefan Creangă:

Stimate domnule Președinte,

Onorat plen,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege pentru completarea unor acte legislative pentru lectura a doua și comunică următoarele. Proiectul de Lege pentru completarea unor acte legislative a fost examinat și adoptat în primă lectură în ședința Parlamentului Republicii Moldova din 19 noiembrie curent.

Pentru lectura a doua, Comisia economie, buget și finanțe a examinat propunerile și obiecțiile expuse în coraportul Comisiei juridice, numiri și imunități și avizele comisiilor permanente și al Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului.

În contextul propunerilor examinate, comisia a decis completarea articolului 2 din proiectul de Lege nr.336 cu prevederile privind aplicarea sancțiunilor în caz de încălcare a cerințelor de informare la încheierea contractelor și pentru persoanele fizice.

Cu referire la propunerea Comisiei politică externă și integrare europeană de a transpune Directivele 83 ale Parlamentului European și a Consiliului European din 26 octombrie 2011 privind drepturile consumatorilor și în Codul civil al Republicii Moldova, Comisia economie, buget și finanțe a susținut poziția autorilor acestui proiect de lege ca aceste modificări să fie aplicate în proiectul noului Cod civil care se află în proces de elaborare și ajustare.

În contextul celor expuse și în rezultatul examinării proiectului de lege, Comisia economie, buget și finanțe, cu votul unanim, a decis susținerea proiectului de Lege nr.336 și îl propune Parlamentului spre adoptare în lectura a doua, ca lectură finală.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Dacă sînt întrebări în adresa autorilor? Mai bine zis în adresa comisiei.

Nu sînt întrebări.

Vă mulțumim foarte mult.

În continuare, se propune pentru examinare și dezbatere următorul proiect de lege de pe ordinea de zi, proiectul de Lege nr.338 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

La fel, domnul Creangă. Vă rugăm frumos, să ne prezentați raportul din partea Comisiei economie, buget și finanțe.

Domnul Ștefan Creangă:

Stimate domnule Președinte,

Onorat plen,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative pentru lectura a doua și comunică următoarele.

Proiectul de lege a fost examinat în primă lectură la data de 26 noiembrie curent. Pentru lectura a doua, Comisia economie, buget și finanțe a examinat propunerile și obiecțiile expuse în avizele comisiilor permanente și Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului.

Urmare a examinării obiecțiilor și propunerilor expuse, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative a fost redactat și ajustat la prevederile proiectului de Lege nr.337 din 28 septembrie 2015 privind supravegherea pieței care este supus examinării pentru lectura a doua în cadrul comisiei și, respectiv, la prevederile Legii privind securitatea generală a produselor.

În acest context, comisia propune completarea proiectului de lege cu noi prevederi de modificare a articolului 7 alineatul (3), articolului 8 alineatul (5) litera a) și alineatul (8) din Legea privind securitatea generală a produselor în scopul uniformizării denumirii și, în mod special, Consiliul Coordonator în domeniul protecției consumatorului și supravegherea pieței.

În rezultatul examinării proiectului de lege, Comisia economie, buget și finanțe, cu votul unanim, propune adoptarea proiectului de Lege nr.338 în lectura a doua, ca lectură finală.

Vă mulțumim.

Domnul Andrian Candu:

Dacă sînt întrebări în adresa comisiei, pentru cea de-a doua lectură?

Vă mulțumim. Nu sînt.

În continuare, propun spre examinare și dezbateri cel de-al treilea proiect de pe ordinea de zi din supliment, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, le fel, pentru lectura a doua.

Prezintă raportul comisiei domnul Untila, președinte al Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică.

Domnul Veaceslav Untila:

Domnule Președinte,

Onorată asistență,

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică a examinat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative și, reieșind din atribuțiile și competențele funcționale, comunică următoarele.

Proiectul a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați în Parlament, fapt ce corespunde articolului 73 din Constituția Republicii Moldova și prevederilor articolului 47 din Regulamentul Parlamentului.

Proiectul propune modificarea și completarea Legii cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei nr.1245 din 2002 și Legii privind întrunirile nr.26 din 2008, și Codului contravențional al Republicii Moldova.

Proiectul a fost inițiat cu scopul stabilirii interdicției de purtare a uniformei similare celei militare de către persoane fizice care nu au acest drept și sancționării persoanelor fizice care încalcă această prevedere.

Propunerile de modificare și completare înaintate au fost luate în considerare la definitivarea proiectului prenotat și sînt expuse în sinteza amendamentelor care se anexează la prezentul raport.

Lînd în considerare cele expuse, Comisia securitate națională, apărare și ordine publică se pronunță pentru examinarea și adoptarea proiectului de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative în a doua lectură.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Dacă sînt întrebări în adresa comisiei?

Vă rog frumos, doamna Spatari.

Poftiți.

Doamna Mihaela Spatari:

Da, mulțumesc.

Sincer mie îmi pare rău că am ajuns în ședința Parlamentului să discutăm despre haine. Or, eu cred că acest proiect este mult mai mult despre haine decît despre securitatea țării.

Cele mai mari riscuri atunci cînd vorbim despre securitatea țării sînt corupția și instituțiile slabe ale statului și nu un anumit tip de stofă, camuflaj care poate fi, apropo, de diferite forme și culori.

Poate pescarii și vînătorii sînt o amenințare la adresa siguranței regnului animal, însă nicidecum la siguranța țării. Or, oamenii care protestează sincer, apropo, o fac pentru că s-au săturat de sărăcie, de corupție, de ineficiența instituțiilor statului și cei cîțiva protestatari în haine asemănătoare uniformei militare constituie un risc numai că nu la securitatea statului, poate la securitatea fotoliilor unora. Inclusiv tinerii care poartă haine, apropo, care sînt în tendințele actuale de modă nu cred că sînt dușmanii noștri.

Domnul Andrian Candu:

Doamna Spatari,

Care-i...

Doamna Mihaela Spatari:

Și, domnule Președinte, eu trec la întrebare în acest moment.

Domnul Andrian Candu:

Care este întrebarea? Da.

Vă mulțumesc.

Doamna Mihaela Spatari:

Conform Codului contravențional agentul constatator în acest caz este Ministerul Apărării. Întrebarea mea este către dumneavoastră, în calitate de

președinte de comisie: cum vă imaginați că se va întâmpla acest lucru? Vor sta militarii la ușile universităților și vor controla tinerii să vadă dacă nu poartă fuste sau tricouri de un anumit tip sau poate vor merge pe stradă și vor amenda pe toți cei care arată ca ei?

Mulțumesc.

Domnul Veaceslav Untila:

Vă mulțumesc foarte mult.

Este o declarație bună, politică. Poate să vă facă imagine. Îmi pare rău că n-ați discutat, n-ați participat la discuțiile care le-am avut pe marginea acestui proiect. A fost o discuție aprinsă, am discutat în jur de o oră, o oră jumătate. Au fost foarte bune propuneri din partea deputaților care toate au fost acceptate.

Și vreau să vă spun, mult stimată doamnă, că ați rămas în prima lectură, fiindcă în lectura a doua cred că nu ați luat cunoștință. Articolul 372 se completează cu alineatul (4) cu următorul conținut. Prevederile alineatului (3) nu se aplică următoarelor categorii de persoane: veteranilor de război, despre care dumneavoastră ați vorbit, din Piață. Noi am avut grijă să nu-i afecteze această lege. Și mai departe litera b) este, membrii Asociației vânătorilor și pescarilor din Republica Moldova în timpul desfășurării activităților. Și aici am avut grijă. Și am avut grijă și de copii, dacă o să găsiți. Am avut grijă de doamnele care poartă această modă militari.

Scopul nostru este unul singur, de a interzice apariția structurilor paramilitare în Republica Moldova. Acest scop a fost și eu cred că această lege a fost atinsă și nu uitați că este vorba despre lectura a doua.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

În continuare, doamna Spatari.

Poftiți.

Doamna Mihaela Spatari:

O mențiune sau mai mult o întrebare retorică. Cine dă garanția că aceste grupări paramilitare, care ar încerca preluarea statului Republica Moldova, nu ar face-o decât în uniformă militară și nu în costume negru, spre exemplu?

Mulțumesc.

Domnul Veaceslav Untila:

Da. Vă mulțumesc.

Ceea ce ține de aplicarea măsurilor, eu cred că pînă la urmă asta nu este ideea de bază a acestui proiect, dar vreau să vă spun că, într-adevăr, agentul constatator este Ministerul Apărării, el o să se gîndească cum să-și exercite aceste funcții.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc.

În continuare, domnul Pistrinciuc.

Poftiți.

Domnul Vadim Pistrinciuc:

Mulțumesc mult.

Domnule președinte,

Deci cu tot respectul, înțelegem sensul care este și am discutat și înainte de lectura întâi. Deci dorința de a preveni apariția anumitor forțe paramilitare este clară. Întrebarea este dacă acest lucru, interzicerea purtării formelor, într-adevăr, îi va opri pe cei care vor dori la un moment dat să se autoidentifice ca o forță paramilitară? Și de ce spun acest lucru, fiindcă noi, într-adevăr, trebuie să lucrăm repede, să venim cu inițiative.

Dar ați văzut că după prima lectură, pînă la aceasta a doua lectură, a fost un val de critici public și care, apropo, nu vine din partea societății care ne este nouă sau dumneavoastră, ca partid, ostilă. Poate totuși e bine să ne gîndim puțin, să consultăm publicul, fiindcă ei au dreptate, sînt foarte multe situații. Înțeleg că acolo au fost prevăzute și copii, și veterani, și multe alte lucruri, și zile de sărbătoare, dar poate să existe lucruri cînd omul și-a cumpărat uniformă, doi-trei s-au dus, au ieșit în centrul satului să facă curat sau la poartă, sau undeva. Există foarte multe.

Domnul Veaceslav Untila:

Nu vă supărați, nu ați citit.

Domnul Vadim Pistrinciuc:

Am citit.

Domnul Veaceslav Untila:

Vă spun sincer că n-ați citit. Haideți s-o luăm de la început atunci. Uitați-vă, articolul 21 alineatul (3) după cuvîntul „departamentală” de completat poziția „precum și purtarea hainei similare celei militare (de camuflaj) de către persoane fizice”, adulții se exclud, „organizate în grup”. Adică, înseamnă dacă o să ieși cu căldarea la apă unul singur, nu o să ai probleme. Dacă o să te duci cu soacra, cu femeia și cu cineva, o să apară probleme. Înțelegi? (*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Deci, domnule Pistrinciuc, vă rog frumos, continuați că în același context.

Domnul Vadim Pistrinciuc:

Încă o dată, nu v-o spun cu pretenții de reproș, dar eu am sesizat o chestie că a fost un val foarte mare de critici și foarte multe întrebări. Poate ar fi rațional să facem o pauză și să ne mai consultăm un pic, fiindcă legătura causală între faptul că cineva, să presupunem, nu dă Doamne, cineva o să vrea, de exemplu, în

Republica Moldova să înființeze așa-zis un grup din acesta paramilitar cu intenții foarte negative antistataliste, ei n-o să se uite că legea dată interzice. O să se îmbrace și o să... Doamne ferește.

Asta vroiam să zic, dar stîrnim niște chestii. Poate o punem pe site-ul Parlamentului, mai lăsăm să vedem niște dezbateri, încercăm să vedem anumite chestii. Încă o dată, cu tot respectul față de intenție că înțelegem că intenția există.

Domnul Veaceslav Untila:

Domnule Pistrinciuc,
Vreau să vă spun...

Domnul Vadim Pistrinciuc:

Este o problemă.

Domnul Veaceslav Untila:

...că este experiența anului '92 cînd nu înțelegeai de care parte cine este și ca să înțelegem care-s ai noștri și care-s ai lor legam cu cordele albe la mîneacă. Dacă să începem niște... hai să zic, niște lucruri care ies de sub control în centrul Chișinăului sau în altă parte, într-un centru raional, noi n-o să înțelegem unde sînt unitățile speciale ale ministerelor de forță care sînt chemate să... ordine publică să facă și n-o să înțelegem care sînt unitățile paramilitare și care sînt cei care... Doar în scopul acesta este, nu este alt scop. Și, credeți-mă, comisia a muncit foarte mult pentru a exclude toate chestiile acestea.

Eu sînt de acord că undeva mai sînt încă niște lipsuri în acest proiect de lege, dar eu sînt categoric împotriva ca să lungim chestia asta. Credeți-mă că este exemplul Bălțului, după asta a doua zi eu nu știu dacă ministrul afacerilor interne a făcut conferință de presă, a promis că o să dea publicității, au început a intra veste antiglonț în... acoperite, multe chestii care... se încep niște lucruri în Republica Moldova și noi trebuie să facem un pas înainte.

Noi tot timpul batem în coadă. Data aceasta eu vreau ca să ieșim puțin înainte. Și, credeți-mă, doar un singur lucru prevede această lege, să nu apară structuri paramilitare bine organizate și în uniformă.

Dacă ei o să apară în diferite uniforme, costume sportive, chestii, aceasta este altceva. Noi să putem delimita că aceasta este unitatea specială a Ministerului Apărării, dar aceștia sînt acei care încalcă ordinea publică.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Aș vrea să vă atrag atenția, dragi colegi și onorat plen, că sîntem în lectura a doua și se examinează doar amendamentele. Iată de ce vă întreb, domnule Cobzac, aveți amendament care, eventual, nu a fost luat în considerare de comisie?

Domnul Grigore Cobzac:

... a fost considerare comisiei, nu a fost înaintat, dar eu cred că este important ceea ce eu ... acum.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos. Data viitoare.

În continuare – domnul Sorocean.

Aveți amendament?

Domnul Victor Sorocean:

Da. Eu vreau să mă refer la amendamentul Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului.

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos.

Domnul Victor Sorocean:

Domnule raportor,

Spuneți, vă rog, cum comentați acest aviz. El este destul de mare, destul de fondat, după părerea mea, de 6 puncte și la urmă se recomandă, totuși, să mai examinați situația că nu tot este așa de simplu cum îi pare cuiva.

Domnul Veaceslav Untila:

Da. Vă mulțumesc, domnule Sorocean.

Am lucrat cu Direcția generală juridică. Întrebări Direcția generală juridică nu mai are către noi.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

Doamnă Bodnarenco,

Aveți vreun amendament?

Doamna Elena Bodnarenco:

Da. Am avut amendament și nu am găsit, totuși, răspuns. Cum rămîne cu haina pentru femei și copii?

Domnul Veaceslav Untila:

Doamnă Bodnarenco,

M-am străduit în articolul 21 alineatul (3) când este vorba despre persoane fizice, am pus în paranteză adulți. Dar lasă să încerce cineva să se anine de o femeie în...

Domnul Andrian Candu:

Da. Vă mulțumesc.

Doamnă Bodnarencu,
Vă rog frumos, continuați.

Doamna Elena Bodnarencu:

OK. Pur și simplu, întrebarea aceasta a provocat discuții pe rețelele sociale și rămîne sub semn de întrebare să nu nimerim noi cu copii după... în locuri de privare de drepturi.

Domnul Veaceslav Untila:

Doamnă Bodnarencu,

Noi nu o să nimerim, din motiv că din două părți sînt protejate categoriile. Este vorba de oamenii care se adună în grup, una. Și a doua, este vorba de oameni adulți.

Și, credeți-mă, că noi o să lucrăm și cu Ministerul Apărării, și cu toți factorii care o să constate aceste încălcări și o să aibă grijă ca să nu se anine pur și simplu de oamenii care nu au nici o treabă cu pericolul care vine la securitatea națională a statului Republica Moldova.

Domnul Andrian Candu:

Continuați, vă rog frumos, precizare în privința amendamentului.

Doamna Elena Bodnarencu:

Mersi. OK. Și dacă 5 doamne o să se îmbrace în așa forme, nu sînt adulți și merg undeva la plimbare pe malul Nistrului ori lacului ce...

Domnul Veaceslav Untila:

Nu o să fie probleme, doamnă...

Doamna Elena Bodnarencu:

OK. Cred că lumea aude.

Domnul Andrian Candu:

Da. Vă mulțumesc.

Domnule Labuneț,

Spuneți-mi, vă rog frumos, aveți amendament?

Domnul Anatolie Labuneț:

Вы знаете, что на комиссии мы были с коллегой против этого законопроекта и отрицательно относимся к этому, поэтому я спрашиваю... хотел спросить вас: а кто будет определять, в чем ходят люди, какой орган силовой структуры? И кто наказывать будет?

Domnul Veaceslav Untila:

În primul rînd, la comisie dumneavoastră nu ați fost împotrivă. OK. Excludem că eu nu am înțeles poziția dumneavoastră.

A doua chestiune. Am vorbit în limba română, eu nu știu, dumneavoastră nu o cunoașteți de aceea că o neglijați sau, pur și simplu, nu aveți capacitate să o învățați. Este vorba... am vorbit de 3 ori, este vorba că agentul constatator în cazul acesta va fi Ministerul Apărării. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Domnule Labuneț,

Dumneavoastră aveți amendamente sau ați avut amendamente în comisie?

Domnul Veaceslav Untila:

Păi, trebuie să pună căștile, dacă nu înțelege...

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos, domnul Labuneț, vorbiți despre amendamente.

Domnul Anatolie Labuneț:

Вы будете делать замечания своим детям, мне замечания вы не здесь будете... Поэтому я вас...

Domnul Andrian Candu:

Domnule Labuneț,

Vă mulțumim frumos.

Dacă nu sînt amendamente, mergem mai departe.

Domnule Novac,

Dumneavoastră aveți amendament?

Da, poftiți, domnul Novac.

Domnul Grigore Novac:

Da, domnule Președinte,

Mulțumesc.

Eu, de fapt, și în comisie am pus o întrebare și așa și nu am putut... de fapt, am adus o propunere. Întrebarea, de fapt, era corectă vizavi de cine este agentul constatator. Aceasta una.

Însă pentru a nu încărca, eventual, instanțele de judecată cu dosare și, ca ulterior, să nu fie atrași ca intervenienți accesorii agentul constatator, adică poliștii care și așa au mult de lucru, eu aș vrea să-l întreb pe domnul autor, avînd în vedere că sînt o sumedenie de tipuri de aceste camuflaje și vreau să vă aduc cîteva exemple: „hachi”, „oligava”, „flora”, „țîfra”, „camîș”, „tigru”, „beriozca”, de care doriți și ele le rîndul lor sînt la fel de mai multe culori.

În acest sens cine... și, iarăși, dacă să facem trimitere la ce a spus cineva din colegi, mai sînt acestea care fac parte din categoria pescarilor, ele iarăși sînt

diverse. Întrebarea mea ar fi: cine o să stabilească ce fel de tip și ce fel de uniformă și dacă cade în genere sub incidența unei eventuale uniforme sau nu știu ce.

Eu aceasta am vorbit și la comisie și am venit și cu propunerea, de fapt, ca să se aducă claritate pentru ... să nu facem, vrem chipurile să facem ceva bun, dar să se primească ca de obicei. De aceea, aș dori ca să aduceți careva claritate în sensul acesta.

Domnul Veaceslav Untila:

Da. Eu repet încă o dată, deja a 4 oară, agentul constatator este Ministerul Apărării, nu-s polițiștii. Ministerul Apărării, patrula Ministerului Apărării când merge și ia controlul asupra militarilor din teritoriu pe care ei îl controlează, dacă văd un om în uniformă și uniformă aceasta îi suspectă, el îl oprește și îl întreabă: cine ești? Eu sînt soldat din unitatea militară cutare. Tu cine ești? Eu sînt... și el dacă o să fie singur nu o să-l oprească niciodată, dacă o să fie 3-4 în aceeași ținută, în aceeași uniformă, atunci apare problema. M-ați înțeles? (*Rumoare.*) Republica Moldova? Date secrete. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Dragi colegi,

Vă readuc aminte, onorat plen, că sîntem în lectura a doua în examinare și se examinează doar amendamentele propuse și neacceptate de comisie. Iată, de ce mă adresez dumneavoastră, domnule Untila.

Domnul Veaceslav Untila:

Da. Spuneți.

Domnul Andrian Candu:

Domnule președinte al comisei,

Spuneți-ne, vă rog frumos, care sînt acele amendamente care au fost examinate în comisie, din partea căror autori și nu au fost acceptate.

Domnul Veaceslav Untila:

Vreau să vă spun că la domnul Reidman nu a fost acceptată și am explicat de ce o singură... Și, în rest, au fost acceptate toate propunerile care au venit. A-a-a, și domnul Sîrbu în privința agentului constatator, dar noi ne-am lămurit pînă la urmă că este Ministerul Apărării.

Domnul Andrian Candu:

Da. Vă mulțumesc frumos.

Domnul Reidman și domnul Sîrbu nu au comentarii în privința... în schimb, au alte persoane.

Domnule Țurcan,

Vă rog frumos. Despre ce este vorba?

Domnul Vladimir Țurcan:

Vă mulțumesc.

Eu din partea Comisiei drepturile omului și relații interetnice, dacă îi posibil. Eu nu cunosc care a fost opinia altor comisii, dar la Comisia drepturile omului și relații interetnice scorul a fost cam altul decât cel care l-ați raportat anterior, nu 5 la 1, dar 10 la 1 contra.

Contra din cauza că noi considerăm... deodată am primit acest proiect de lege ca o glumă, dar, avînd în vedere că, într-adevăr, deci explicația motivelor parcă și au ceva rezonabil, dar, totuși, noi am considerat, Comisia pentru drepturile omului și relații interetnice, că adoptarea acestei legi în așa formă deci și în așa mod, nu mod, dar însuși după așa conținut, va fi o încălcare a drepturilor omului în Republica Moldova, încă o încălcare.

Mersi.

Domnul Veaceslav Untila:

Da. Mulțumesc.

Vreau să vă spun că în prima variantă care a fost, posibil, puteau să fie multe discuții, în varianta aceasta la care noi am ajuns, practic, noi am acceptat toate propunerile care au fost, am modificat legea.

Părerea mea este că în cazul acesta ea nu mai încalcă drepturile omului, dar o să contribuie la asigurarea securității statului Republica Moldova. (*Rumoare în sală.*) Dacă-s 1200 și mai rău e.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Doamnă Ciobanu,

Vă rog frumos, dacă aveți... înțeleg că nu aveți...

Doamna Maria Ciobanu:

Domnule Președinte al Parlamentului,

Eu am doar o sugestie pentru domnul deputat Untila.

Domnule deputat,

Eu cred că era foarte binevenit ca în acest proiect de lege să se regăsească și interzicerea pe teritoriul Republicii Moldova a panglicii bicolore sau cum i se zice în popor „colorado”, fiindcă ea se asociază cu ocuparea de către Rusia a teritoriilor străine.

Domnul Veaceslav Untila:

Da. Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Reidman,

Vă rog frumos, cu referire la amendamentul pe care l-ați avut eventual și nu a fost acceptat de comisie.

Vă rog frumos. Aveți două minute.

Domnul Oleg Reidman:

Я вообще-то не согласен с концепцией этого закона и, пытаясь его исправить, предложил свой амендамент. Вы что же, хотите, господа авторы, чтобы эта форма была в свободном обращении, чтобы ее могли продавать, получать за это выручку – и не давать ее использовать людям?

Когда я вносил предложение – давайте лицензировать оборот ее и импорт, лицензировать, кому можно, кому нельзя, в каких целях, продажу свободную, несвободную членам общества охотников и рыболов, с охотничьим билетом или еще чего-то – вы отказываете в этом амендаменте. Значит, торговцы будут продавать, провоцировать людей надевать, а вы будете их за это наказывать?

Domnul Veaceslav Untila:

Noi o să lucrăm cu acei care importă și realizează aceste uniforme. Noi nu putem să interzicem acest lucru și eu nu cred că poate să mai apară un gen de licențiere.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Domnul Veaceslav Untila:

Я думаю нельзя. Noi sîntem liberali. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Domnule Creangă,

Vă rog frumos. Poftiți.

Domnul Ștefan Creangă:

Mulțumesc.

Domnule președinte Untila,

Comisia economie, buget și finanțe a constatat că completările propuse vor avea un impact negativ asupra agenților economici care au în stoc marfă respectivă sau materie primă pentru confecționare.

Totodată, proiectul de lege prevede expres că intră în vigoare la momentul publicării. Dumneavoastră ați examinat acest aspect în cadrul comisiei? Și văd că în raport nu s-a expus, poate intrarea în vigoare... intră în vigoare peste jumătate de an, peste un an de zile? Ce facem cu acești agenți economici?

Totodată, vreau să aduc la cunoștință plenului că Comisia economie, buget și finanțe a propus respingerea acestui proiect.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

Domnul Veaceslav Untila:

Da, atunci în momentul în care în prima lectură noi am discutat chestia asta, erau interzise toate aceste lucruri. În cazul acesta nu mai este interzis, este vorba de grupuri. Adică eu accept că 60 de mii de vânători în Republica Moldova pot să aibă 60 de mii de ținute pentru vânătoare și ei pot să se ducă la magazin și să procure aceste haine. În prima variantă era o chestie, ei erau excluși din cei care au dreptul. În cazul nostru ei deja sînt aici. Sînt aici combatanții, toți veteranii de război. Apar copii, apar chestii. De aceea, eu n-aș vedea că poate să fie un impact asupra businessmenilor sau a celor care se ocupă de acest gen de activitate.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Domnule Lebedinschi,

Vă referiți la vreun amendament?

Vă rog frumos.

Domnul Adrian Lebedinschi:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Potrivit avizului care a fost prezentat de către domnul Creangă, Direcția generală juridică, este notificat că sintagma „purtarea uniformei similare celei militare poate fi supusă interpretării”. Pe data de 24 noiembrie ați primit astfel de aviz. Respectiv, Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului... ați spus că ei n-au pretenție față de dumneavoastră, dumneavoastră n-aveți față de ei, dar din ceea ce am văzut eu acesta este.

Mai mult ca atît, dumneavoastră propuneți ca să nu fie purtată această uniformă sau similară ei în grup. Pe data de 9 mai la paradă vin o mulțime de persoane care au participat pe timpul războiului, dumneavoastră o să începeți a închide veteranii, a le întocmi procese-verbale?

Mai avem uniformă la zilele de sărbători profesionale, Ziua armatei, Ziua Poliției, Ziua ... ș.a.m.d. Veteranii acestor structuri care chiar nu sînt pensionari încă, dar au purtat această uniformă 10 – 15 – 20 de ani, dumneavoastră și lor le veți interzice s-o poarte?

Dar cum faceți cu ... Pe cazul dat dumneavoastră insistați ca agent constatator să fie Ministerul Apărării. Eu n-am primit și nu văd nicăieri avizul Ministerului Apărării. Poate ei nu sînt singuri de acord să fie așa sancțiune?

Vă mulțumesc.

Domnul Veaceslav Untila:

Da, vă mulțumesc și eu pentru întrebare.

Înseamnă că dacă o să vă uitați atent în articolul 21, o să găsiți la sfîrșitul acestui articol „cu excepția zilelor comemorative, zilelor de sărbătoare și zilelor de

odihnă în Republica Moldova”. Aici se încadrează de minune ceea ce spuneți dumneavoastră.

Și doi. Articolul 372 alineatul (4), litera a) veteranii de război care sînt excluși din categoria aceasta.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Lebedinschi,
O ultima precizare. Vă rog.

Domnul Adrian Lebedinschi:

Da. Vă mulțumesc.

Eu am vorbit și de zilele profesionale. Aceste zile nu se includ nici în sărbători și nici în zile comemorative. Într-adevăr, ați menționat veteranii de război, dar eu vorbesc și despre veteranii, despre pensionarii structurilor date și despre persoanele care au atitudine și au activat în aceste structuri.

Domnul Veaceslav Untila:

Păi, este vorba de veteranii războiului din Afganistan, care au ...

Domnul Adrian Lebedinschi:

Nu, eu vorbesc despre acei care acum au activat și săptămîna trecută s-au concediat. Se duce la Ziua Poliției, normal că băiatul își îmbracă și el uniforma, a lucrat și el cîțiva ani de zile. Sau, eu nu știu, e Ziua armatei, Ziua carabinierilor, el vrea să fie împreună cu colegii săi să sărbătorească.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Lebedinschi,
Este clară întrebarea.

Domnul Veaceslav Untila:

Ei intră în aceste categorii. Se cuprinde această categorie, intră în acest alineat.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnule Mitriuc,

Vreau să vă întreb: aveți amendament? Fiindcă încercăm să ne ținem de Regulament ce ține doar de amendamente.

Domnul Mitriuc.

Domnul Veaceslav Untila:

Doar de sinteză.

Domnul Ghenadi Mitriuc:

Da. Deci, domnule președinte,

Dacă țineți minte dumneavoastră, eu personal sînt parte din Comisia securitate națională, apărare și ordine publică și am votat împotriva. Am o întrebare pur și simplu. Cum ați spus dumneavoastră, agent constator o să fie Ministerul Apărării, da? Asta ce înseamnă că zilnic pe teritoriul Republicii Moldova noi putem să avem patrula militară sau cum?

Domnul Andrian Candu:

Dragi colegi,

Vă rog frumos, ori avem Regulamentul Parlamentului pe care îl respectăm, ori nu. Mai mult ca atât, îmi pare foarte rău, domnule Mitriuc, dacă ați fost și ca membru al comisiei, ați avut discuțiile acestea în comisie, de ce ele trebuie aduse... readuse înapoi în plen? (*Rumoare în sală.*) Vreau să ...

Domnul Veaceslav Untila:

Așa a fost.

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos să ne referim doar la amendamente.

Domnule Țurcan,

Dumneavoastră mai aveți ceva, un amendament? Nu.

Vă mulțumim frumos.

Domnule Apostol,

Aveți vreun amendament care n-a fost acceptat de comisie? De procedură, vă rog frumos. Strict de procedură.

Domnul Ion Apostol:

Domnule Președinte,

Domnule președinte al comisiei și stimați colegi,

Eu văd că multe întrebări care răsună aici au avut deja un răspuns în prezentarea domnului președinte de comisie, deputatului Untila. Și chiar și v-a adus aminte de cîteva ori ... plus la asta domnul Președinte al Parlamentului v-a adus aminte că este lectura a doua deja. Și eu cred că trebuie de aplicat prevederile articolului 108 și de terminat.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Apostol,

Eu vă mulțumesc foarte mult că încercați să mă ajutați.

Vă mulțumesc foarte mult.

În continuare, nu mai sînt întrebări.

Vă mulțumim frumos, domnule Untila.

Domnul Veaceslav Untila:

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Aici s-a încheiat examinarea și dezbateră subiectului în lectura a doua.

Vă mulțumesc foarte mult.

În continuare, se propune pentru examinare și dezbateră proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative. Nr.470. La fel, în lectura a doua.

Și-l rog pe domnul Untila, președintele Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică, să ne prezinte raportul.

Domnul Veaceslav Untila:

Stimați colegi,

Este un proiect de lege care a fost înaintat acum doi ani de zile. Din păcate, nici un autor astăzi nu este în Parlament ca să poată să ne ajute, de aceea o să mă strădui eu singurel să ne descurcăm. Este vorba că pe parcursul reformei Ministerului Afacerilor Interne a fost modificată legea și în acel moment când legea a fost modificată s-au început acele reforme, nu s-a ținut cont de așa noțiune de „detectiv și pază”.

Deci scopul proiectului de lege, potrivit notei informative, reprezintă modificarea și completarea Legii nr.283 din anul 2003 privind activitatea particulară de detectiv și de pază, în vederea definirii clare a competențelor, drepturilor și sarcinilor persoanelor indicate în activitatea de pază, axându-se totodată pe o nouă abordare în ceea ce privește licențierea acestora.

Pe marginea proiectului s-au expus comisiile parlamentare, Direcția generală juridică, la fel și Guvernul Republicii Moldova. Propunerile de modificare și completare au fost examinate și sînt incluse în sinteză, parte componentă a prezentului raport. Proiectul, de asemenea, a fost redactat, inclusiv anexat la prezentul raport.

În contextul celor relatate, Comisia securitate națională, apărare și ordine publică înaintează proiectul pentru modificarea și completarea unor acte legislative spre adoptare în a doua lectură ca lectură finală. El s-a întins doi ani de zile din motiv că Ministerul Afacerilor Interne nu era de acord cu foarte multe prevederi din acest proiect.

Am avut mai multe ședințe, mai multe discuții, mese rotunde și în linii mari Ministerul Afacerilor Interne și-a scos toate pretențiile care le-a avut, sinteza o aveți și eu cred că în linii mari a ieșit un proiect bun, un proiect pe care noi cu dumneavoastră astăzi am putea să-l votăm în lectură finală.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Se pare că nu sînt întrebări la acest capitol.

Ba da, numai puțin.
Doamnă Ciobanu,
Vă rog frumos.

Doamna Maria Ciobanu:

Nu știu dacă o să-mi puteți răspunde, domnule deputat, dar la articolul 22 alineatul (2) este scris că sînt absolvenți ai cel puțin studiilor gimnaziale, dar mai departe trebuie să aibă terminate cursuri. Practic ei nu sînt acceptați la cursuri. Se contrazic aceste două prevederi. Să fie absolvent, cel puțin, al treptei de școlaritate gimnaziale și totodată să aibă absolvite cursuri. La cursuri el nu poate fi acceptat dacă nu are studii liceale.

Domnul Veaceslav Untila:

Vă mulțumesc, doamnă Ciobanu.

Este vorba de cursurile care sînt în cadrul agențiilor de detectiv și de pază. Sînt cursuri de 3 luni de zile, ele sînt cu plată.

Doamna Maria Ciobanu:

Și nu contează...?

Domnul Veaceslav Untila:

Și nu contează, contează sănătatea, partea fizică și după aceea sînt acceptați în serviciu.

Domnul Andrian Candu:

Doamna Spatari,
Vă rog frumos.

Doamna Mihaela Spatari:

Stimate domnule președinte,

Modificările pe care acest proiect le aduce la articolul 22 alineatul (2) din lege și o să îl și citesc, că „organizația particulară de pază nu are dreptul de a practica o altă activitate de întreprinzător, cu excepția vânzării-cumpărării utilajului necesar pentru desfășurarea activității particulare de pază”. Și aici vroiam să vă întreb, pentru că spuneți că ați discutat în ultima perioadă despre acest proiect, de ce este necesar acum ca organizațiile de pază să se ocupe și cu vânzarea-cumpărarea utilajului necesar?

Domnul Veaceslav Untila:

Da, ei s-au ocupat tot timpul pe parcursul activității lor. Este vorba de utilajul care, într-un fel, asigură protecția obiectelor care sînt păzite. Și fiecare își cumpără în funcție de necesități și este o concurență între ei, cine are mai bun utilaj, cine are mai rău utilaj. De aceea noi nu putem să le interzicem chestia asta.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

Vă readuc aminte, sîntem iarăși în lectura a doua. De aceea se discută doar în privința amendamentelor. Nu mai sînt alte întrebări.

Vă mulțumim foarte mult, domnule președinte.

Domnul Veaceslav Untila:

Vă mulțumesc, stimați colegi.

Și la primul material, la Legea nr.460, eu îmi cer scuze, poate am fost emotiv.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Nu vă faceți griji, sînteți unul din autori, aveți dreptul să fiți emotiv.

Vă mulțumim.

În continuare, se propune pentru examinare și dezbatere proiectul de Lege nr.396 din 16 octombrie 2015 privind acceptarea de către Republica Moldova a Statutului Conferinței de la Haga de Drept Internațional Privat.

Prezintă proiectul din partea Ministerului Justiției domnul Nicolae Eșanu, viceministru.

Vă rugăm frumos. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Nicolae Eșanu – viceministru al justiției în exercițiu:

Stimate domnule Președinte,

Doamnelor și domnilor deputați,

Conferința de la Haga de Drept Internațional Privat este una din cele mai vechi organizații internaționale, a fost constituită în anul 1893, cu statut permanent din anul 1995 și a devenit un for recunoscut internațional de unificare a normelor de drept internațional privat.

Republica Moldova, deși nu este parte a acestei organizații, a ratificat deja 8 convenții elaborate în cadrul acestei conferințe, și avînd în vedere faptul că migrația cetățenilor Republicii Moldova solicită imperios ca țara noastră să fie parte a acestor convenții astfel încît să poată garanta respectarea drepturilor cetățenilor Republicii Moldova aflați peste hotare, Guvernul propune ratificarea statutului.

Pentru participarea în această organizație, țările membre achită o contribuție, pentru Republica Moldova se preconizează o sumă puțin mai mare de 6 mii de euro, adoptată anual. Deci adoptarea... aderarea la această convenție nu necesită modificări ale legislației, nu necesită crearea cărorva structuri și alte cheltuieli suplimentare celor care au fost menționate.

În aceste condiții, rugăm acceptarea ratificării acestui tratat internațional.

Mulțumim.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Dacă sînt întrebări în adresa Ministerului Justiției?

Se pare că nu sînt.

Vă mulțumim, domnule Eșanu. Succese în continuare.

O invităm la tribuna principală pe doamna Buliga, președinte al Comisiei politice externe și integrare europeană, să ne prezinte raportul comisiei la acest subiect. (*Gălăgie în sală.*)

Doamna Valentina Buliga:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi deputați,

Comisia politică externă și integrare europeană a examinat prezentul proiect de lege, constatînd că acest proiect se încadrează perfect în Legea nr.595 din 24 septembrie 1999. La fel, Conferința de la Haga de Drept Internațional Privat este o organizație internațională dedicată codificării și unificării relațiilor juridice internaționale de drept privat, de la chestiunile privind dreptul aplicabil, competența instanțelor, recunoașterea hotărîrilor judecătorești și a actelor de stare civilă pînă la protecția copiilor și adopțiile internaționale.

Prima reuniune a Conferinței de la Haga de Drept Internațional Privat a avut loc în 1893, forumul devenind o organizație internațională în anul 1955. Activitatea Conferinței este coordonată de Consiliul pentru Afaceri Generale și Politică, prin intermediul Biroului permanent condus de Secretarul General.

La fel, cheltuielile bugetare ale Conferinței sînt repartizate între statele membre ale Conferinței, cheltuielile de deplasare și de ședere ale delegațiilor și ale comisiilor speciale se vor achita de către guvernele reprezentante. Bugetul Conferinței este supus în fiecare an aprobării reprezentanților diplomatici la Haga ai membrilor.

La fel, în raport este menționat și convențiile pe care Republica Moldova le-a adoptat și la care este parte. N-o să le citesc, pentru că le aveți în raport. La fel, obiectul reglementărilor convențiilor Conferinței reprezintă cooperarea judiciară internațională în materie civilă, comercială și în materie a drepturilor familiei, prin intermediul autorităților centrale desemnate de statele contractate care sînt ministerele specificate în Republica Moldova, Ministerul Justiției, spre exemplu.

Ținînd cont de cele expuse, Comisia politică externă și integrare europeană propune acceptarea statutului Conferinței de la Haga de Drept Internațional Privat, prin adoptarea unei legi organice, în prima și a doua lectură.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

În continuare, dacă sînt întrebări în adresa comisiei? Se pare că nu sînt.

Vă mulțumim, doamna Buliga.

În continuare, doamna Raisa Apolschii, președinte al Comisiei juridice, numiri și imunități, o rugăm să... o invităm la tribuna principală pentru a ne prezenta coraportul comisiei.

Doamna Raisa Apolschii:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Comisia a examinat proiectul care este acum în discuție. De fapt, obiecții Comisia juridică, numiri și imunități nu are. Și, cu unanimitate de voturi, a propus examinarea și adoptarea acestui proiect de lege.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Dacă nu sînt întrebări în adresa comisiei, voi propune votului pentru aprobarea în primă lectură a acestui proiect de Lege nr. 396 din 16 octombrie 2015 privind acceptarea de către Republica Moldova a Statutului Conferinței de la Haga de Drept Internațional Privat.

Cine este pentru aprobarea în primă lectură, vă rog frumos să vă exprimați prin vot. (*Rumoare în sală.*)

Majoritatea celor prezenți în sală, proiectul de lege a fost aprobat în primă lectură.

Vă mulțumesc.

În continuare, există un subiect, nr.9 pe ordinea de zi în supliment, se referă la o rectificare și precizare pentru stenogramă și dați-mi voie să-i dau cuvîntul domnului Țurcan, care să ne lămurească despre ce este vorba în proiectul nr.341 din 29 septembrie 2015.

Vă rog frumos.

Domnul Vladimir Țurcan:

Da, vă mulțumesc, domnule Președinte.

După cum eu deja am încercat să explic plenului, pe data de 20 noiembrie anul curent a fost adoptat proiectul de hotărîre... Hotărîrea nr. 341, sub nr. 17, deci, nr. 341, care era sub nr. 17 în ordinea de zi.

Deci la momentul prezentării acestui proiect, greșit a fost numită cifra „7” ca numărul de membri ai Comisiei pentru selectarea candidaților la funcția de Avocat al Poporului pentru protecția drepturilor copilului. În realitate au fost nominalizați 5 membri ai acestei comisii care au fost și proiectul hotărîrii a fost adoptat și, respectiv, membrii acestei comisii au fost acceptați de către plenul Parlamentului.

Deci eu vin ca, pur și simplu, pentru stenogramă să fie corectată cifra, nu „7”, dar „5”, cum este în realitate.

Domnul Andrian Candu:

Da, Direcția generală juridică ne confirmă că nu este nevoie de vot, e vorba doar de o rectificare că, de fapt, cei 7 erau 5.

Și, la fel, pentru stenogramă este vorba de Dolința Alla – din partea Frațiunii parlamentare a Partidului Socialiștilor, Serghei Sîrbu – din partea Frațiunii parlamentare a Partidului Democrat, Casian Ion – din partea Frațiunii parlamentare a Partidului Liberal, Spataru Mihaela – din partea Frațiunii parlamentare a Partidului Liberal Democrat și Smirnov Eduard – din partea Frațiunii parlamentare a Partidului Socialiștilor.

Dacă nu sînt întrebări la această chestiune tehnică? Nu sînt întrebări.

Vă mulțumim frumos, domnule Țurcan.

În continuare, succese cu alegerea Avocatului Poporului pentru protecția drepturilor copilului.

Și o ultimă chestiune.

Da, domnul Casian, ceva de procedură?

Domnul Ion Casian:

De procedură.

Domnule Președinte,

Eu vin și cu propunerea ca membrii Comisiei speciale pentru selectarea candidaților la funcția de Avocat al Poporului pentru drepturile copilului să ne convocăm la întreruperea care va fi, prima întrerupere, să ne convocăm în biroul patru sute... 505.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Comisia deja se apucă de lucru.

Vă mulțumim foarte mult, domnule Casian.

În continuare, o ultimă chestiune, înainte de audieri, și anume proiectul nr. 6 de pe ordinea de zi din supliment, proiect de Hotărîre nr.55 din 6 martie 2015 privind constituirea Comisiei de anchetă pentru elucidarea cauzelor construcțiilor ilegale și gestionarea frauduloasă a terenurilor publice în municipiul Chișinău.

Cine ne prezintă acest proiect?

Domnule Bolea,

Vă rugăm frumos.

Vă invităm la tribuna principală.

Domnul Vasile Bolea:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Se prezintă Parlamentului proiectul de inițiativă cu nr.55 din 6 martie 2015 privind constituirea Comisiei de anchetă pentru elucidarea cauzelor construcțiilor ilegale și gestionarea frauduloasă a terenurilor publice în municipiul Chișinău.

Cunosc cu toată... că în ultima perioadă în municipiul Chișinău se atestă o creștere semnificativă a cazurilor de construcții ilegale, fapt confirmat prin multiple sesizări parvenite inclusiv din partea locuitorilor capitalei.

Deseori cetățenii atestă o atitudine iresponsabilă din partea factorilor de decizie din cadrul autorităților publice cît locale atît și la nivel central, precum și a funcționarilor din instituțiile guvernamentale de resort. Mă refer la Inspekția de Stat în Construcții, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor ș.a.m.d.

Ultimele cazuri arată că deciziile au un caracter intransparent și sînt luate de autoritățile locale fără respectarea normelor prevăzute de legislația în vigoare, fără respectarea normelor sanitare în construcții, fără consultarea prealabilă cu locatarii zonelor adiacente unde au loc sau demarează aceste construcții.

Mai mult ca atît, au fost atestate cazuri cînd unii factori din sistemul judecătoreesc de asemenea au fost implicate în aceste procese. Un caz elocvent este construcția unui bloc cu 9 etaje în nemijlocita apropiere cu Ambasada Franței în Republica Moldova. În cazul respectiv este încălcată nu numai legislația națională, dar sînt încălcate și un șir de acorduri internaționale sau convenții la care Republica Moldova este parte.

Respectiv, luarea unor astfel de decizii care sînt în detrimentul societății cu încălcarea flagrantă a drepturilor omului urmează a fi curmată printr-o decizie a forului legislativ sau prin luarea nu numai a unor decizii, dar și constatarea unor lucruri de fapt.

Și, prin prisma celor expuse, se propune plenului Parlamentului constituirea unei Comisii speciale de anchetă pentru elucidarea cauzelor construcțiilor ilegale și gestionarea frauduloasă a terenurilor publice în municipiul Chișinău.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult, domnule Bolea.

În continuare, întrebări în adresa coautorilor.

Vă rog frumos, doamna Bodnarenco, întrebările dumneavoastră.

Doamna Elena Bodnarenco:

Да. Господин Голя... Боля, извините. Не кажется ли вам, что создание такой комиссии будет вмешательством в дела органов местного публичного управления, которые являются в нашей стране отдельной ветвью власти? Это первый вопрос.

Возможно, ее нужно переименовать... Я бы так предложила: переименовать в проверку соответствия законодательству Республики Молдова и проверить в комплексе, как мы это делали на публичных слушаниях, которые проводили в Комиссии по публичному управлению по незаконным... незаконному строительству не только в Кишиневе, а во всех местах, с тем чтобы разработать пакет законов или один законопроект, который был бы эффективным и качественным документом, и рассмотреть,

Domnul Andrian Candu:

Să reformulăm denumirea comisiei.

În continuare, domnul Untila.

Vă rog frumos.

Domnul Veaceslav Untila:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Am o întrebare la autor. Articolul 9... 109 din Constituție principiul autonomiei locale, eu cred că tot ce ați propus dumneavoastră contravine acestui principiu. Este o imixtiune în competența administrației publice locale, competența ... urbanismul intră în competența lor.

Eu cred că noi, Parlamentul, cel puțin am putea să controlăm Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor la capitolul inspectoratul în construcții, dar nu mai mult.

Noi nu avem voie nici să plecăm la ei să ne implicăm, nici să invităm încoace în Parlament în cadrul unei comisii ca ei să depună niște, eu știu, proiecte sau chestii care... unde noi credem că ei au încălcat. De aceea, eu vă propun ca să nu continuăm mai departe acest lucru, fiindcă din momentul în care o să fie adoptat acest proiect, noi o să ne adresăm la Curtea Constituțională.

Mulțumesc.

Domnul Vasile Bolea:

Dacă îmi permiteți, domnule Președinte.

Atunci când vorbiți despre articolul 9 din Constituție, după părerea mea, ar trebui dumneavoastră să argumentați viziunile dumneavoastră.

După părerea mea, nu este o imixtiune. Dacă noi vom vorbi despre cazurile concrete, noi putem să invităm Inspecția de Stat în Construcții care să ne relateze despre cazurile concrete în ceea ce ține de construcțiile din municipiul Chișinău.

Or, după părerea noastră, problema este mult mai gravă și ea ar trebui să fie discutată în Parlament. Cunoașteți cu toții în mare parte domeniul construcțiilor, da, sau această piață mai mult este dezvoltată în capitală. Iarăși, dezvoltându-se piața construcțiilor, apar foarte multe probleme, de aceea, trebuie să vedem. Sînt din partea cetățenilor foarte multe nemulțumiri, inclusiv se adresează și deputaților în Parlament și noi trebuie să reacționăm la acest capitol. Și constituirea unei comisii speciale de anchetă vine anume pentru a da curs sau a răspunde la unele întrebări care le pun cetățenii în fața, inclusiv a deputaților.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc.

Domnule Untila,

Dacă aveți ceva de precizat sau a doua întrebare la subiectul respectiv?

Domnul Veaceslav Untila:

Eu doar vreau să precizez un lucru. Nu există un obiect în orașul Chișinău cu actele în ordine care să înceapă activități de construcție și să nu fie cineva nemulțumit de chestia aceasta.

Și îmi pare foarte rău că eu văd colegii noștri din Parlament, socialiștii, care des se iau de... la hartă cu populația și încearcă să apere pe cineva care îi drept sau mai puțin drept. Adică la părerea mea, că ați găsit o nișă unde speculați niște lucruri pentru a atrage voturi de la orașeni, dar aceasta este altceva.

Eu vreau să vă spun un singur lucru: din momentul în care noi o să începem să facem o revizie la tot ce face consiliul municipal aici noi încălcăm principiul autonomiei locale, aici îl încălcăm. Dacă dumneavoastră o să lucrați cu Inspecția de Stat în Construcții, da, este o chestie care Parlamentul poate să o facă, dar nu mai mult. Deciziile consiliului municipal nu pot fi revizuite de o comisie parlamentară.

Mulțumesc.

Domnul Vasile Bolea:

Domnule președinte,

Eu nu am vorbit despre revizuirea deciziilor consiliilor locale. Eu am vorbit despre existența unei probleme unde Parlamentul trebuie să se sesizeze în acest caz și să constituie o comisie specială să lucreze cu departamentele, instituțiile la nivel central.

Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Inspecția de Stat în Construcții au subdiviziuni inclusiv pentru municipiul Chișinău, au destulă informație ce, unde, cum, inclusiv și documente, dacă va fi necesar comisia să le vadă care a fost legalitatea.

Și foarte bine că dumneavoastră ați recunoscut că în municipiul Chișinău nu există nici o construcție care este perfect legală. În acest sens, comisia specială, nu numai dumneavoastră, dar și comisia specială trebuie să ajungă la această concluzie, s-o prezinte Parlamentului, ca Parlamentul să știe ceea ce se întâmplă în acest domeniu.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

În continuare – domnul Deliu.

Vă rog frumos.

Domnul Tudor Deliu:

Mulțumesc mult, domnule Președinte.

Domnule Bolea,

Domnilor autori,

Deci Frațiunea Partidului Liberal Democrat din Moldova consideră că există aici o problemă, însă nu se va antrena în susținerea proiectelor anticonstituționale și ilegale.

Poate o să repet ceea ce a zis-o și doamna Bodnarenco și domnul Untila, însă în primul rând acest proiect de lege încalcă flagrant articolul 109 din Constituție cu referire la principiile de bază ale administrației publice locale, și anume ale autonomiei locale.

Nu poate organul legislativ să se implice în activitatea unei alte autorități, mă refer la Consiliul municipal Chișinău, fie Ghetlova, fie Ghelăuza, nu contează la care.

De aceea, propunerea noastră: ori că refacem denumirea și abilităm cu acest drept, ceea ce spunea și domnul Untila, Inspekția de Stat în Construcții sau Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, nu știu, sau dumneavoastră aveți o fracțiune destul de numeroasă în consiliul municipal și aveți dreptul de a crea o comisie în cadrul consiliului municipal pentru a evalua cauzele construcțiilor neautorizate.

În caz contrar, deci este o imixiune care din start vă spun, domnule Bolea, am zis că recunoaștem că există problemă, dar noi nu vrem să participăm la adoptarea unor acte ilegale.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

Domnul Vasile Bolea:

Domnule deputat,

Dacă doriți să reformulăm denumirea comisiei, propuneți și poate aș fi de acord cu chestia aceasta.

În ceea ce ține de Frațiunea Partidului Socialiștilor în Consiliul municipal Chișinău, vreau să vă spun că de la constituirea Frațiunii Partidului Socialiștilor în Consiliul municipal Chișinău nu o singură dată am atras atenția asupra acestei probleme, adică colegii, nu o singură dată au atras atenția.

De asemenea, au venit și cu unele soluții privind instituirea moratoriului pe unele construcții problematice. Vă aduc aminte foarte multe proteste, inclusiv cazul Codreanca, dumneavoastră... probabil, toată țara l-a văzut.

Iarăși, vă aduc aminte, inclusiv Ambasada Franței s-a adresat la toate fracțiunile să vedem care-i problema și cum să soluționăm. Dacă trebuie de modificat legislația, să venim cu asemenea propuneri.

Ceea ce ține de activitatea Consiliului municipal Chișinău să mă credeți că ideea sau nu este intenția de a... crearea acestei comisii de a... ideea unei imixiuni, da, în activitatea consiliului municipal și acele decizii care se iau în consiliul municipal.

Dacă vorbiți despre faptul să excludem în municipiul Chișinău să extindem pe întreg teritoriul țării, atunci nici o problemă din denumirea proiectului... denumirea comisiei.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Deliu,

Vă rog frumos, dacă aveți o precizare la acest subiect.

Domnul Tudor Deliu:

Da, o precizare. Eu nu știu dacă acum o să pot propune o redactare a denumirii.

Dar, domnule Bolea, sincer, eu nu o singură dată am menționat și menționez că dumneavoastră sînteți un bun jurist. Și nu ar trebui ca dumneavoastră să insistați asupra unui act ilegal. Și mă refer la ce? E vorba de un patrimoniu care este gestionat de către municipalitate, nu e patrimoniu de stat, dar e patrimoniu care-i gestionat de către administrația publică locală.

Respectiv, încă o dată repet, doar de competența acestei autorități stă sau este... sine anchetarea sau, eu știu, inspectarea cum consiliul municipal își efectuează sau își onorează atribuțiile sale legale.

De aceea, dacă dumneavoastră... eu nu pot ad-hoc acum să propun, dar eu aș vedea privind constituirea comisiei de anchetă pentru evaluarea activității, eu nu știu cum acolo, nu știu. (*Rumoare.*) Da.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

În continuare – doamna Ivanov.

Vă rog frumos.

Doamna Violeta Ivanov:

Domnule raportor,

Construcțiile ilegale, într-adevăr, prezintă una din problemele cu care se confruntă municipiul. Dar eu cred că sînt probleme mult mai grave în municipiul Chișinău, cum ar fi și depozitarea ilegală a deșeurilor în apropierea comunei Bubuieci unde are loc și poluarea apei, și aerului, și astăzi am ajuns la consecințe foarte grave în urma acestor nereguli.

Astăzi vreau să vă spun că populația din această regiune deci, conform datelor medicilor, numărul bolilor de cancer a sporit în ultimii 4 ani de 20 de ori. Trebuie să ne pună pe gînduri.

În afară de aceasta, mai avem și stația de purificare care s-a transformat într-o sursă de poluare. Multe, multe alte probleme. Dumneavoastră cum, considerați că trebuie comisie parlamentară pe fiecare subiect în parte?

Domnul Vasile Bolea:

De ce nu?

Doamna Violeta Ivanov:

Dar cu ce o să se ocupe atunci Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor cu instituția din subordine – Inspecția de Stat în Construcții,

Ministerul Mediului cu structura respectivă – Inspectoratul Ecologic de Stat, Procuratura Generală ș.a.m.d.?

Domnul Vasile Bolea:

Doamnă deputat,

Anume la... ca idee privind constituirea acestei comisii, noi vrem să vedem cu ce se ocupă și Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, și Inspekția de Stat în Construcții, care este abordarea lor că noi am ajuns la o așa situație. Înțelegeți?

Sînt organe centrale de stat care trebuie să supravegheze inclusiv respectarea normelor în construcții, legislația în vigoare. Or, noi astăzi vedem că situația a ajuns la... mă rog, este critică.

Și comisia va avea menirea anume să constate inclusiv să dea aprecieri activității Inspekției de Stat în Construcții și poate, de ce nu, vom veni cu unele propuneri către minister sau Guvern, pentru a vedea ce este de făcut ca lucrurile să se schimbe spre mai bine, spre bine.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Ivanov,

Vă rog frumos, continuați. A doua întrebare sau precizare.

Doamna Violeta Ivanov:

Eu cred că în cazul dat putem să invităm aici ministerele respective, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Ministerul Mediului, alte ministere deci ca să audiem conducerea acestor instituții, să vedem cu ce propuneri, soluții vin ministerele. Și să vedem, deoarece noi, prin crearea comisiei respective, încălcăm Constituția.

Domnul Vasile Bolea:

De ce? De ce?

Eu vă rog... eu îmi cer scuze...

Doamna Violeta Ivanov:

Da, noi sîntem pentru regulă în țară, dar noi nu putem crea comisii parlamentare pe fiecare subiect în parte, avînd în stat ministere, avînd Guvern ș.a.m.d. care trebuie să se ocupe cu lucrurile respective.

Domnul Vasile Bolea:

Stimați colegi,

Eu îmi cer scuze, ca și jurist, vreau să vă rog insistent, atunci cînd vorbim că încălcăm Constituția, argumentați, vă rog, prin ce se încalcă Constituția. Eu am înțeles de la domnul Deliu, probabil îi deranjează denumirea „în municipiul Chișinău”. OK. O scoatem și extindem ...

Dar atunci cînd vorbiți despre faptul că se încalcă Constituția, argumentați, vă rog. Că nu este vorba de imixtiuni în activitatea administrației publice locale, în activitatea consiliilor locale ș.a.m.d. Noi prin crearea acestei comisii, avem cu totul alt scop, pentru a vedea, totuși, care este problema? De ce organele centrale de resort nu activează? Poate este problemă în legislație? Și să venim cu careva propuneri și soluții.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Domnul Vasile Bolea:

Dar problema există, ca să înțelegeți. Și faptul că noi vom invita aici ministerul, noi de fiecare dată la fiecare construcție, atunci cînd ne sesizează cetățenii, noi invităm Inspecția de Stat în Construcții.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnule Vlas.

Vă rog frumos.

Domnul Vasile Bolea:

Și de fiecare dată Inspecția nu vine, înțelegeți?

Domnul Ștefan Vlas:

Da. Vă mulțumesc.

Domnul Vasile Bolea:

... atunci cînd îi invită deputații. Mă scuzați.

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos, domnul Vlas.

Domnul Ștefan Vlas:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimate raportor,

Deci noi primind acest proiect de lege, încalcăm grav Constituția, articolul 109 încă o dată. Și mai mult ca atît, Carta europeană a autonomiei locale se încalcă grav. Fiindcă nu este treaba Legislativului să intervină în treburile interne ale unei entități de nivelul întâi sau doi a administrației publice locale. Mai mult ca atît, e un proiect de populism.

Da, problema există în municipiul Chișinău și nu numai în municipiul Chișinău, de aceea noi am venit cu un proiect de lege care este pe agendă, acum prin comisii merge, proiectele de Lege nr.417 și nr. 418 care vin să contracareze aceste încălcări – construcțiile ilegale și comerțul ilegal. Așa cum a menționat și

doamna deputat Ivanov, acestea sînt treburile ministerelor. Și anume Codul contravențional trebuie să vină pentru a fi modificat și a fi inclus un articol nou în Codul contravențional, unde administrația publică locală devine ca agent constatator. Fiindcă primăriile nu au pîrghii de a se lupta cu acest flagel care este peste tot răspîndit și în municipiul Chișinău, și pe teritoriul republicii.

De aceea ... Și îmi pare rău că socialiștii în comisie, cu părere de rău, acest proiect nu-l votează, dar, totodată, ați ieșit cu alt proiect de lege analogic, să zicem așa, dar care, practic, contravine Constituției, în primul rînd.

Mulțumesc.

Domnul Vasile Bolea:

Știți cum socialiștii vin cu alt proiect analogic cu al dumneavoastră și spuneți că contravine Constituției. Dacă este analogic, înseamnă că și al dumneavoastră proiect contravine Constituției.

Domnul Andrian Candu:

Proiect de lege era vorba.

Domnul Vasile Bolea:

Proiectul de lege. Eu îmi cer scuze. Iar în ceea ce spuneți dumneavoastră, vreau să vă aduc un exemplu. În 2012 în Parlamentul Republicii Moldova a fost constituită o Comisie specială privind elucidarea cazurilor de distrugere a monumentelor de arhitectură, inclusiv în municipiul Chișinău. Și dacă să facem analogia la activitatea comisiei care a fost creată în 2012, care a venit cu un raport amplu în fața Parlamentului, atunci dumneavoastră tot vreți să spuneți că și comisia ceea a activat cu încălcarea Constituției, articolul 109? Eu consider că nu.

Ceea ce spuneți dumneavoastră de amendarea sau cu venirea unor modificări la Codul contravențional, probabil că măsura respectivă este necesară, dar, după părerea mea, această măsură nu este suficientă pentru ca problema respectivă să fie rezolvată. Și aici noi venim încă cu o măsură, care, probabil, nu este suficientă, dar este necesară pentru a aborda problema construcțiilor ilegale.

Poftim, solicităm sau intervenim către dumneavoastră să susțineți această inițiativă.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

În continuare, domnul Vlas, dacă aveți o precizare sau a doua întrebare la autor?

Domnul Ștefan Vlas:

O precizare.

Domnul Andrian Candu:

Vă rog.

Domnul Ștefan Vlas:

Aici doar noi nu putem nicidecum să intervenim în treburile unei administrații publice locale că-i contrar legii. În primul rând, articolul 109, a treia oară îl menționăm, că încălcăm Constituția. Nu avem dreptul să intervenim în funcționarea unei administrații, că Legislativul face legi, dar nu face control în administrația publică locală de nivelul întâi sau nivelul doi.

De aceea, noi putem modifica Codul contravențional, putem chema Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor ca să facă o amplă informație, dar nicidecum nu putem să chemăm o primărie la „covor” în Parlament, ca să ...

Domnul Vasile Bolea:

Dar nu vom invita, stimate coleg, primăria la „covor”, că primăria este consiliul local. Cum dumneavoastră considerați, o să-i invităm pe toți 51 de consilieri și o să-i întrebăm ceea ce s-a întâmplat.

Dar mulți dintr-înșii nu se regăsesc sau nu se regăseau și în legislaturile trecute. Eu vă spun despre faptul că există o problemă și dumneavoastră singuri vedeți această problemă. Din alt punct de vedere spuneți că măsura este populistă. Dacă există problema, de ce să n-o discutăm, să întreprindem careva măsuri în această ordine de idei?

Și noi venim anume cu propunerea ... Bine, dacă spuneți că trebuie să fie reformulată denumirea acestei comisii, propuneți, vă rog, și eu am s-o susțin. *(Rumoare în sală.)* Vreți ca să ...

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnul Vasile Bolea:

... excludem „în municipiul Chișinău”? Dacă vă deranjează „municipiul Chișinău” îl scoatem. Și vă spun că o să invităm reprezentanții ministerului de resort.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Domnul Vasile Bolea:

Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, inclusiv.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

Domnule Bolea,

Cu cât o să reușiți mai explicit, mai operativ să fiți, cu atât mai multe întrebări o să reușim să punem.

Domnule Novac,

Vă rugăm frumos.

Cer scuze, Novac.

Domnul Grigore Novac:

Vă mulțumesc domnule Președinte.

Eu chiar nu înțeleg, eu îi înțeleg pe colegii din sectorul de dreapta, pe dînșii îi mănîncă tare construcțiile acestea în municipiul Chișinău. Eu îi mai înțeleg pe ceilalți care au făcut ce au făcut. De zece ori s-a repetat aici că nu-i vorba... nimeni nu are de gînd... care imixtiune în activitatea primăriei? Noi acum... colegul Bolea de zece ori a spus și domnul Vlas ... (*Rumoare în sală.*)

Da, eu am citit articolul 109, este vorba despre ... Dacă este nevoie, o să invităm inclusiv la această eventuală comisie, despre care vorbim, Inspekția de Stat în Construcții, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor. Nimeni nu spune că ne ducem... se duce comisia la primărie ori toată primăria e invitată aici. Despre ce vorbiți voi de zeci de ori?

Iată Mihai Fiodorovici șede și se uită și nici el nu înțelege ce vorbiți voi aici. (*Rumoare în sală.*) Este vorba ... De ce duceți în eroare? Vorbiți una și aceeași, batem pasul pe loc. Avem 40 de minute discutăm despre nimic. Nu vă place comisia?

Problema, într-adevăr, există în municipiul Chișinău și asta cunosc toți aici, toți absolut cunosc. Absolut. Dar dacă voi doriți să protejați într-un fel sau altul aceste construcții ilegale, așa și spuneți. (*Rumoare în sală.*) Dar nimeni nu atentează la independența administrației publice locale. Asta să fie clar. Și a repetat colegul Bolea de zece ori. Voi tot o țineți una și bună că Constituția.

Domnul Vasile Bolea:

Domnule Novac,

Haideți să revenim la subiect, dacă deputații au întrebări față de ... sau propuneri?

Domnul Andrian Candu:

Am înțeles propunerea. Să citim toți articolul 109 în cor. (*Rumoare în sală.*)

Da, bine, faceți propunere.

Domnule Novac,

Vă rog frumos.

Domnul Grigore Novac:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Propun aplicarea articolului 108 și să încheiem dezbaterile. Că tot 109, 109, 108 din Regulament.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Da, 108 din Regulament de data aceasta.

Vă mulțumesc frumos. (*Rumoare în sală.*)

Da, vă rog frumos. Da cine a fost vizat? Ați fost nominalizat? Cer scuze. M-am concentrat foarte mult la 108 și 109, că ...

Vă rog frumos.
Domnule Ghimpu,
Vă rog frumos.
Aveți un minut la dispoziție

Domnul Mihai Ghimpu:

Domnule Novac, da? Novac. Vreau să vă aduc la cunoștință că dacă e vorba de o adresare în formă rusească, păi conducerea Rusiei îmi spunea Mihail Teodorovici. Mihai Teodorovici. Ai auzit? Și termin-o cu asta. Eu sînt domnul Ghimpu sau domnul președinte, dar nu sînt Mihail Fiodorovici. Adresarea e corectă așa. Sau domnul deputat. (*Rumoare în sală.*) Sau domnul deputat.

Eu vreau, totuși, odată să înțelegi că locuiești pe pămînt românesc și noi avem adresarea noastră. (*Rumoare în sală.*) Și nu învăța Constituția Rusiei, dar învăța Constituția noastră. O zi bună.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

A fost invocat articolul 108 din Regulamentul Parlamentului. De aceea, permiteți-mi să pun la vot inițial încheierea dezbaterilor.

Cine este pentru încheierea acestor dezbateri, vă rog frumos să vă exprimați prin vot.

Aș avea nevoie de numărul... de niște rezultate pe sectoare, ca să vedem cum stau lucrurile. (*Gălăgie în sală.*)

Vă rog frumos. Inițial mă adresez către numărători să ne dea prezența în sală, deoarece între timp a mai fost completat forumul.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 23.

Domnul Andrian Candu:

Prezența, vă rog frumos.

Sectorul nr.2 și sectorul nr.3.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.2 – 27.

Domnul Andrian Candu:

Sectorul nr.2 – 27.

Și sectorul nr.3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.3 – 23.

Domnul Andrian Candu:

73 de deputați în plenul Parlamentului. Și acum cine este pentru a încheia dezbaterile, vă rog frumos să vă exprimați prin vot.

Și, vă rog frumos, numărătorii pe sectoare să ne dea rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 23.

Sectorul nr.2 – 24.

Domnul Gheorghe Mocanu:

În sectorul nr.3 sînt 13 voturi. Dar vreau să amintesc ceea ce s-a întîmplat și ieri, eu de fiecare dată cînd anunț rezultatul, mi se întrerupe microfonul și nu pot pune întrebări, că devin iarăși ultimul.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Mocanu.

Domnul Gheorghe Mocanu:

De asta, vă rog să-mi permiteți la sfîrșit.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Mocanu,

Vreau să vă mai reiterez cele reiterate și ieri. Lîngă evidența electronică, am și evidența manuală și eu vă văd cînd dumneavoastră vreți să luați cuvîntul sau să puneți întrebări și vă înscriu în lista mea, în catastif sînteți oricum. Și chiar dacă se întrerupe, eu oricum vă dau cuvîntul atunci cînd ajunge să dau cuvîntul, inclusiv doamnei Maria Ciobanu, care-i atît de supărată că reușește mai puțin să ajungă la microfon și domnul Deliu, la fel, și mulți alții, la fel, care sînt supărați din cei 100 de deputați pe Președintele Parlamentului. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Nu, este o listă chiar albă, uitați-vă. E o listă albă.

Vă mulțumesc foarte mult.

47 de voturi, s-au încheiat dezbaterile la acest subiect.

Vă mulțumesc foarte mult, domnul Bolea.

Vă mulțumim foarte mult.

Doamna Raisa Apolschii,

Spuneți-ne, vă rugăm frumos, normal ar trebui dumneavoastră să fiți cea care prezentați un raport sau ceva de felul ăsta.

Doamna Raisa Apolschii:

Da, dar mai întîi Ministerul Justiției cred că în calitate de autor.

Domnul Andrian Candu:

Nu, Ministerul Justiției nu e autor. Aici domnul Bolea a fost unul dintre autori.

Doamna Raisa Apolschii:

Aaa, eu cu proiectul nr.334. (*Rîsete în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Nu, noi la nr.55 încă sîntem. N-aveți raport.

Vă mulțumim frumos.

E o luare de cuvînt.

Domnule Țap,

Vă rugăm frumos, din partea Frațiunii Partidului Liberal Democrat, aveți la dispoziție 7 minute. Alte luări de cuvînt se pare că încă nu sînt.

După această luare de cuvînt se va supune votului.

Vă mulțumesc.

Domnul Iurie Țap:

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Așa cum nu am reușit să am intervenția regulamentară, pentru că au fost aplicate prevederile articolului 108, am solicitat această luare de cuvînt pentru a face, într-un fel, anumite clarificări. Ori bucură, de fapt, faptul că au loc discuții la acest subiect. De altfel, cred că ideea este una pertinentă, fiindcă problema există ca atare, dar odată ce avem o idee bună, trebuie adecvat s-o implementăm. (*Rumoare în sală.*) În acest sens, aș vrea să fac trimitere atît... cît și pentru autori.

Deci Parlamentul are instrumentele de lucru adecvate. În acest sens, articolul 111 prevede clar: „Executarea legilor”. Deci comisia de specialitate, unu, sau în acest caz pot fi create comisii speciale care să asigure controlul executării legilor. De exemplu, ar fi 835, privind principiul urbanismului și amenajării teritoriului, care este legea-cadru, legea specială sau toate legile sectoriale.

În acest context, dumneavoastră veniți la soluționarea problemei pe care ați abordat-o. Aceasta este calea legală, altă cale legală este cea ce ține de interpelări ori moțiuni simple. Deci, adresînd o interpelare, Guvernul, ministerul respectiv sau Inspekția de stat urmează să vină cu un răspuns în acest context. Și, în baza interpelării, poate fi înaintată moțiunea simplă, ori moțiunea simplă privind problema respectivă poate inițial fi înaintată și se dezbate în mod regulamentar. Problema... (*Voce nedeslușită din sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Domnule Țap,

Continuați, continuați.

Domnul Iurie Țap:

Deci, domnule ... eu respect întotdeauna cînd vorbiți și, de altfel, vroiam doar... vă privește, dar, totuși, ține de etichetă. Eu cred că a venit timpul... (*Rumoare în sală.*)

Deci, îmi pare rău, domnule Reidman, vă respect mult, dar îmi pare rău.

Stimați colegi,

Insist asupra acestei luări de cuvânt, pentru că un dicton spune: a face lucruri bune bine. Adesea noi, parlamentarii, singuri mergem pe o cale nu prea corectă, nelegală, ilegală, dacă vreți. De aceea și vreau să îndemn colegii: haideți să încercăm să mergem pe o cale regulamentară și să încercăm să găsim soluții adecvate la problemele care sînt. Și cred că atunci o să aibă de cîștigat toți. Problema există, să aplicăm instrumentele respective și să găsim soluțiile adecvate.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

În continuare, doamna Bodnarenco.

Vă rugăm din partea Frațiunii Partidului Comuniștilor. Aveți la dispoziție 7 minute.

Doamna Elena Bodnarenco:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi, Парламент, конечно, политический орган. Но Парламент, позвольте вам напомнить, законодательный орган. И хотелось бы, чтобы, кроме политических деклараций, здесь звучали и какие-то конкретные предложения, которые бы улучшили каждую конкретно сложившуюся ситуацию и в муниципии Кишинев, и в муниципии Бельцы, и в Оргееве, и в Сороках, и в Хынчештах, и в других населенных пунктах нашей страны, где существуют незаконные строения.

Парламентская комиссия постоянно действующая по публичному управлению, региональному развитию, окружающей среде и изменениям климата провела уже свыше 10 публичных слушаний по различным острым и болевым проблемам населенных пунктов, в том числе по проблеме незаконных строений.

В рамках парламентской комиссии, – а это одна из форм и одна из, на мой взгляд, самых действенных форм, потому что парламентская комиссия тоже имеет право возвращаться, проводить дополнительные какие-то слушания, приглашать и других, не принявших участие в первоначальном слушании актеров для того, чтобы получить наиболее полную картину, и для того, чтобы не в рамках какого-то контролирующего и, как исходит из названия вашей инициативы, и наказывающего в будущем органа, а в качестве органа, который эту ситуацию должен улучшить.

После того, как мы провели публичные слушания, уже были зарегистрированы законодательные инициативы депутатами, членами нашей комиссии, в том числе и та инициатива, о которой говорил господин Влас. Готовятся другие инициативы, которые на самом деле помогут эту проблему решить.

Я, к большому сожалению, хочу сказать нашим коллегам слева от меня, которые только что перечисляли, кто из нас как себя ведет, кого они

понимают, кого они не понимают. Я тоже не понимаю, когда много законодательных инициатив, когда их по 5–10 каждую неделю, а на заседание комиссии тот, кто эту инициативу подготовил, не приходит для того, чтобы ответить на вопросы коллег, и мы с одного заседания на другое переносим и переносим эти инициативы, или на публичные слушания.

Только господин Липский очень активно приходит и задает вопросы, вот за это я ему хочу сказать спасибо. Другие представители вашей фракции, уважаемый господин Боля, на парламентские слушания не приходят, а туда мы приглашаем экспертов. Кстати, в рамках нашей парламентской комиссии решением всей комиссии утверждены группы экспертов и по публичному управлению, и по экологии, и по региональному развитию, и мы постоянно их приглашаем, когда идет речь о тех или иных вопросах.

Мы постоянно запрашиваем авизы конгресса местных властей Молдовы, которые в свою очередь советуются с представителями органов местного публичного управления, а их на сегодняшний день состоит в этой организации более 700.

То есть, вы говорите о том, что проблема есть. Никто, ни один депутат ни из одной фракции, с вами не спорит. Вы говорите о том, что ее надо решать, мы тоже говорим, что надо. Но не так, чтобы выйти в очередной раз попиариться и показать потом кишиневцам картинку – вот как мы о вас заботимся. Мы же тоже можем сказать, что вы о сороканах не заботитесь, о кагульчанах не заботитесь, об орхейцах не заботитесь, потому что в названии этой законодательной инициативы их нет. Ну и последнее – она все-таки противоречит Конституции Республики Молдова. (*Aplauze.*)

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Înainte de a trece la următoarea persoană cu luările de cuvânt, a fost menționată Frațiunea Partidului Socialiștilor în luare de cuvânt, dacă considerați, aveți dreptul la replică sau domnul Bolea.

Doamna Greceanîi,

Vă rog frumos, aveți un minut la dispoziție.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Eu înțeleg că toți vor să facă bine. Problema există și a fost invocată problema unde există cea mai dureroasă și unde sînt o sumedenie de adresări ale cetățenilor.

Haideti să încercăm împreună să găsim soluție la această problemă. Asta este rugămintea noastră, indiferent de care... ce apartenență politică avem, fiindcă chiar asta nu contează. Degrabă o să se transforme Chișinăul în ceea ce s-a transformat deja și o să fie și mult mai grav. Și cred că pe fiecare din noi ne doare lucrul acesta.

De aici și a apărut această inițiativă, nu pe alte localități, dar anume pentru municipiul Chișinău.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

În continuare, domnul Ghimpu.

Vă rog frumos, luare de cuvânt. Aveți 7 minute la dispoziție.

Domnul Mihai Ghimpu:

Domnule Președinte,

Stimați deputați,

Eu sînt de acord că această construcție lângă Ambasada Franței este una nu la locul ei. Și nu este unica construcție în Chișinău care se ridică fără certificatul de urbanism și certificatul de autorizație a primăriei.

Iată, așa cum Parlamentul vrea să hotărască în locul Consiliului municipal sau al Primarului, așa iau decizie și judecătorii la noi.

Această clădire este, se construiește și se ridică în baza unei hotărîri a instanței de judecată. Primăria a refuzat să ofere dreptul de a construi și s-a dus în judecată și au câștigat, și, iată, astfel avem noi foarte multe clădiri, cu atît mai mult că e în partea istorică a orașului și este o decizie a Primarului că partea istorică a orașului trebuie păstrată și orice construcție acolo trebuie să corespundă arhitecturii vechi, că-i partea istorică a orașului.

Vedeți că așa cum judecătorul a considerat că el decide, așa și Parlamentul vrea să decidă, dar nu-i corect așa, stimați colegi.

Acum altă vorbă: ce vreți voi?

Comisia specială, asta e același lucru, vreți să faceți cum a făcut judecătorul. Deci noi sîntem organul legislativ suprem, noi adoptăm legi. Iată, noi trebuie să punem baza legislativă așa încît nici unul și judecătorul n-are dreptul să decidă în locul Consiliului municipal Chișinău.

Dumneavoastră credeți că numai această casă e permisă? Dumneavoastră știți cîte terenuri s-au luat în baza hotărîrilor instanțelor de judecată de la noi din Chișinău? Știți că de... vorba cînd a spus Filat de aici că Dorin Chirtoacă are 600 de dosare, acestea-s dosare administrative, fiindcă Primarul nu vrea să execute hotărîrile ilegale ale judecătorilor, de a da mii de hectare de pămînt, case ș.a.m.d. Știți care-s dosarele? Acestea-s dosarele, de fapt. Și Primarul apără orașul, apără partea istorică a orașului și din cauza asta are dosare administrative.

Documentați-vă și o să vedeți că e adevărat, domnul Novac.

Deci asta-i o problemă pe care noi trebuie s-o hotărîm.

Și a doua problemă. Știți că primăria nu are dreptul să demoleze construcțiile neautorizate? Toată lumea cere, și nu numai în Chișinău, este vorba, în genere, de primarii din toate localitățile.

Este inițiativa noastră și a fost și... din păcate, am fost la guvernare AIE 1, AIE 2, AIE 3 și tot din cauza unor care văd în felul său, cu interese, multe proiecte

de legi n-au fost adoptate ca și la fel și proiectul noii Constituții. Din 2009 l-am înaintat. L-au pregătit specialiști în domeniul dreptului și, iată, au rămas 3 luni, vine Președintele și noi iar nu avem mecanismul de alegere a Președintelui și iar intrăm în criză.

Eu tare îmi doresc ca fiecare din noi să conștientizeze că să facem ceea ce putem face la locul său de lucru.

Noi, ca organ suprem legislativ, haideți să adoptăm legi, să oferim societății și tuturor celor care dețin funcții, fie la nivel local sau central, să aibă lege și legea să fie una pentru toți. Nu cel care dacă-i polițist în stradă, el e șef, dacă intră la veceu privat, acolo e domnișoara sau domnul privat și ea decide să intri fără bani sau cu bani. Dacă ești primar, să faci tu ce vrei ș.a.m.d.

Și, iată, cred că problema e în noi și noi trebuie să găsim, să facem așa încât să funcționeze la noi legea și nu funcția. Și asta-i problema cu clădirea, ca să știți, nu Primarul a autorizat. Și nu-i vinovat Primarul, nici viceprimarul, dar este hotărârea instanței de judecată.

Haideți acum să vedem noi, juriștii din Parlament, de aici, de ce la noi judecătorii hotărăsc ce vor ei. Adică, ei obligă Consiliul să dea teren, ei obligă Consiliul sau Primarul să dea casa în arendă, să vîndă casa. Apoi, într-o bună zi o să ne trezim că un judecător hotărăște să vîndă Parlamentul. Și unde o să stai, domnule deputat, mai departe? (*Rumoare în sală.*) Ei, da, le-am dat salarii mari, ca să oprim corupția.

Stimați judecători,

Asta nu înseamnă stat de drept.

Mulțumesc. (*Aplauze.*)

Domnul Andrian Candu:

Numai puțin. Înainte de a vă oferi ultimul cuvînt, în calitate de autor, asta solicitați, bănuiesc. Da, domnule Bolea? Vreau să fac o rectificare, că aplicarea articolului privind încheierea dezbaterilor a fost votată de 60 de deputați și nu de 47, așa cum am menționat anterior.

Vă rog frumos, domnule Bolea, aveți dreptul la ultimul cuvînt înainte de vot, în calitate de autor.

Domnul Vasile Bolea:

Stimați colegi,

Și din stînga, și din dreapta am auzit că proiectul... Din spate n-am auzit, domnule Ghimpu, că proiectul nu este în concordanță cu Constituția ș.a.m.d.

Regulamentul Parlamentului... (*Rumoare în sală.*)

Regulamentul Parlamentului, articolul 54. Odată intrînd în procedură legislativă, un proiect trebuie să treacă inclusiv prin Comisia juridică numiri și imunități. Așa-i, domnul Creangă? Unde Comisia juridică numiri și imunități, în decurs de 30 de zile, trebuie să dea aviz. (*Rumoare în sală.*) Direcția generală juridică, îmi cer scuze. Trebuie să dea aviz la concordanța proiectului sau propunerii legislative, inclusiv cu prevederile Constituției.

Nimeni din dumneavoastră nu a argumentat de ce proiectul respectiv este... nu este în concordanță cu Constituția. Dumneavoastră doar ați enunțat 109, administrația publică locală, există separația, da, administrației publice locale de cea centrală. Dar prin ce proiectul respectiv încalcă drepturile administrației publice locale?

Crearea unei comisii speciale, eu iarăși v-am adus un argument. În 2012 a fost creată o Comisie specială privind elucidarea cazurilor de dispariție sau deteriorare a patrimoniului cultural, inclusiv a clădirilor care sînt înscrise în registrele monumentelor din municipiul Chișinău și comisia a activat perfect în conformitate cu legislația în vigoare și a prezentat și un raport.

Iar, încă o dată reiterez, proiectul respectiv nu are menirea de a interveni în activitatea administrației publice locale, în activitatea Consiliului municipal Chișinău. Și eu sper că dumneavoastră o să mă auziți în cazul respectiv și o să susțineți proiectul.

Mulțumim.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

În continuare, după procedură, supunem votului adoptarea proiectului de Hotărîre nr.55 din 6 martie 2015 privind constituirea Comisiei de anchetă pentru elucidarea cauzelor construcțiilor ilegale și gestionarea frauduloasă a terenurilor publice în municipiul Chișinău.

Cine este pentru adoptarea acestuia, vă rog frumos să vă expuneți prin vot.

Probabil, n-are rost nici să supunem numărătorului.

Proiectul nu a fost susținut de plenul Parlamentului. Votat doar cu minoritate. Respectiv, proiectul de Hotărîre nr.55 privind constituirea Comisiei de anchetă nu a fost susținut.

Vă mulțumesc foarte mult,

În continuare, o chestiune ... (*Rumoare în sală.*)

Doamna Domentî,

Secretariatul Parlamentului ne anunță că pentru audierile pe care le-ați menționat dumneavoastră și care au fost aprobate de Parlament e mai greu de regăsit ministrul finanțelor și conducerea CNAM-ului. De aceea, sugestia poate, eventual, ar fi fost, într-adevăr, să revenim săptămîna viitoare și cu ministrul sănătății.

Vă rog frumos, doamna Domentî, microfonul domnului Vrenea.

Doamna Oxana Domentî:

Da, mulțumesc.

Între timp, noi avem și o informație mai detaliată ce se întîmplă astăzi la capitolul de finanțare.

Evident, datoriile pe care le are Ministerul Finanțelor față de Compania Națională de Asigurări în Medicină sînt mari. S-au mai redus din momentul în care am început să discutăm în Parlament la acest subiect.

Dar, totodată, datoria la momentul de față pentru pînă în noiembrie este de 401 milioane de lei și pentru luna decembrie încă 200 de milioane de lei. Deci circa 600 de milioane de lei.

Evident că trebuie să vorbim cu factorii de decizie din cadrul Ministerului Finanțelor, să ne explice de ce nu se îndeplinește legea și care sînt prioritățile ministerului la acest capitol.

De aceea, noi insistăm pe audierea conducerii Ministerului Finanțelor, conducerii Companiei Naționale de Asigurări în Medicină. Și îmi sugerează aici colegii că ar dori să vadă și conducerea Ministerului Sănătății. Și probabil că au dreptate. Să vedem toate părțile aici, pentru că și acolo avem rezervă pe cheltuirea ineficientă a banilor în sistem.

Cu toți acești factori de decizie politici propun să amînăm discuția pentru săptămîna viitoare. Și păcat că astăzi, totuși, nu s-a găsit conducerea ministerului să vină să ne raporteze.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Să fim înțelegători față de ministere.

Luînd în considerare propunerile și din partea doamnei Domenti, mă adresez plenului și fracțiunilor parlamentare, dacă nu aveți nimic împotriva ca să amînăm acest subiect pentru data de 10 decembrie, ziua de joi, săptămîna viitoare, în așa fel încît, într-adevăr, să fie și prezent ministrul sănătății la acele audieri.

Fracțiunea Partidului Socialiștilor văd că este de acord. Fracțiunea Partidului Comuniștilor, la fel. Fracțiunea Partidului Democrat, la fel. Fracțiunea Partidului Liberal, la fel.

Da. Cu permisiunea voastră, onorat plen, atunci amînăm subiectul legat de audierile parlamentare privind situația din domeniul de finanțare în medicină la care vor fi invitați ministerul... conducerea Ministerului Finanțelor, ministrul finanțelor, conducerea casei... Companiei Naționale de Asigurări în Medicină și conducerea Ministerului Sănătății pentru săptămîna viitoare, ziua de 10 decembrie, joi.

În continuare, mai avem două subiecte interconectate între ele, este vorba de audierile cu privire la situația din sistemul electroenergetic din Republica Moldova. Sînt două instituții: Ministerul Economiei și Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.

Îl invităm pe domnul Triboi la tribuna principală, viceministrul economiei, să ne prezinte raportul în privința situației la ora actuală din sistemul electroenergetic din Republica Moldova.

Propunerea este către plen. Luînd în considerare, iarăși, lipsa unor reglementări stricte și exprese în Regulamentul Parlamentului, dar și scenariul deja tradițional, pînă în 30 de minute raportul și o oră, 60 de minute, întrebări/răspunsuri, dacă plenul este de acord cu o astfel de propunere, vă rog frumos să vă expuneți prin vot.

Cine este pentru aprobarea acestui scenariu, vă rog frumos să votați.

Vă mulțumesc foarte mult.

În continuare, domnule Triboi, aveți până la 30 de minute. Și după, sesiunea de întrebări/răspunsuri.

Poftiți.

Domnul Valeriu Triboi – *viceministru al economiei în exercițiu:*

Mulțumesc.

Stimate domnule Președinte,

Stimați domnilor deputați,

Onorat plen,

Vă prezint raportul privind situația în sectorul energetic. Actualmente o societate modernă cu o dezvoltare economică și socială stabilă nu poate fi concepută fără un complex energetic eficient și capabil să asigure țara cu resurse energetice și energie în mod fiabil și de lungă durată.

Complexul energetic are ca scop principal asigurarea cu energie calitativă la prețuri rezonabile a tuturor consumatorilor din țară și realizarea conceptului de dezvoltare durabilă a economiei naționale. Obiectivul în cauză poate fi atins în baza principiului de competitivitate a unei piețe energetice liberalizate.

Conform cadrului legal național, Guvernului Republicii Moldova îi revine atribuțiile de a asigura securitatea și eficiența energetică a statului prin monitorizarea și coordonarea procesului de dezvoltare și buna funcționare a sistemelor energetice, precum și monitorizarea acoperirii balanței cererii și ofertei pe piața energetică în condițiile de lege.

Actualmente principala provocare pentru sectorul energetic din Moldova este dependența de mai bine de 90 la sută de resursele energetice primare importate.

În contextul situației geopolitice complicate din regiune, Republica Moldova a fost afectată inclusiv la compartimentul energetic. Evidențiem că Ucraina a suspendat din noiembrie 2014 exportul de energie electrică în Republica Moldova din cauza cantității insuficiente de energie pe piața internă ca urmare a deficitului de cărbune pentru centralele electrice după pierderea bazinului de cărbune din estul țării. Astfel, Republica Moldova a fost pusă în situația procurării energiei electrice practic doar dintr-o singură sursă, Centrala Electrică de la Cuciurgan.

La capitolul gazelor naturale depindem în continuare de o singură sursă de import a gazelor naturale furnizate în Republica Moldova.

Este de menționat că gazoductul Iași-Ungheni asigură la moment sub unu la sută din consumul total de gaze naturale pentru circa 10 mii de consumatori din raioanele Ungheni și Nisporeni. Iar construcția gazoductului Ungheni-Chișinău rămîne a fi o prioritate absolută pentru Guvernul Republicii Moldova, deoarece acesta va contribui esențial la creșterea securității energetice a țării.

Din alte provocări cu care se confruntă în prezent sectorul energetic din Moldova voi evidenția: volumul redus al investițiilor în sectorul energetic și insuficiența interconexiunilor cu sistemul energetic european, lipsa capacităților necesare de generare a energiei electrice în partea dreaptă a Nistrului pentru

acoperirea propriului consum, uzura avansată a echipamentelor energetice de circa 60-70 la sută la centralele electrice, linii de tensiune înaltă și rețele de distribuție, eficiența energetică scăzută, circa de 3 ori mai mică, comparativ cu indicii respectivi din țările vecine, nivelul redus de utilizare a surselor de energie regenerabile ș.a.

Totodată, vreau să menționez că Guvernul Republicii Moldova depune toate eforturile necesare pentru asigurarea unei activități normale în sectorul energetic, precum și depășirea provocărilor și riscurilor existente în sector.

Pe parcursul anului 2015 prioritatea Guvernului Republicii Moldova în domeniul energetic a fost promovarea proiectelor prioritare de interconexiuni în domeniul energetic, obiectivul de bază fiind aderarea la piața energetică europeană.

Astfel, în contextul provocărilor expuse mai sus, Guvernul acordă o atenție majoră diversificării căilor și surselor de aprovizionare cu gaze naturale și energie electrică pentru a asigura securitatea energetică a țării.

În acest sens, realizările de bază sînt următoarele:

- semnarea în mai 2015 a Memorandumului de înțelegere dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind realizarea proiectelor necesare interconectării rețelilor de gaze naturale și energie electrică dintre Republica Moldova și România;

- coordonarea proiectelor de interconexiuni energetice Republica Moldova – Uniunea Europeană în cadrul vizitelor de nivel înalt;

- crearea grupurilor de lucru la nivel de experți, atît din partea Republicii Moldova, cît și din partea României pentru implementarea proiectelor de interconexiune;

- operaționalizarea în luna martie 2015 a gazoductului Iași-Ungheni;

- finalizarea studiului de fezabilitate pentru gazoductul Ungheni-Chișinău și organizarea dezbaterilor publice pentru analiza de impact social și de mediu;

- finalizarea evaluării ofertelor privind realizarea studiului de fezabilitate pentru cele 3 interconexiuni, și anume linia Vulcănești-Chișinău cu stația Back-to-Back, linia Suceava-Bălți cu stația Back-to-Back și linia Iași-Strășeni... Iași-Ungheni-Strășeni cu stația Back-to-Back, toate de 500 de megawați, finanțarea studiului fiind asigurată de către BERD;

- elaborarea studiului de fezabilitate privind interconectarea sistemelor electroenergetice ale Ucrainei și Republica Moldova la sistemul ENTSO-E;

- implementarea proiectelor de interconexiuni în domeniul energetic, conform Hotărîrii Guvernului nr.409 din 16 iunie 2015 cu privire la foile de parcurs în domeniul energetic pentru perioada 2015-2030.

Din celelalte realizări și succese ale Guvernului la capitolul energetic, în conformitate cu prevederile Programului de activitate al Guvernului pentru 2015 – 2018, voi menționa în mod deosebit:

- aprobarea de Guvern a proiectului de Lege cu privire la energia electrică în redacție nouă, elaborat pentru transpunerea Pachetului energetic 3;

– aprobarea Hotărîrii de Guvern nr.489 din 10 august 2015 cu privire la pregătirea economiei naționale și a sferei sociale către sezonul de toamnă-iarnă 2015 – 2016;

– aprobarea de către Guvern a proiectului de Lege cu privire la gazele naturale în redacție nouă, elaborat pentru transpunerea Pachetului energetic 3;

– finalizarea restructurării, conform prevederilor Pachetului energetic 2, și a creării noii companii Societății pe Acțiuni „Furnizarea Energiei Electrice Nord”, societate creată în urma reorganizării prin separare a rețelelor electrice de distribuție Nord și rețelelor electrice de distribuție Nord-Vest;

– intrarea în vigoare a Acordului de finanțare a proiectului de îmbunătățire a eficienței sectorului de alimentare centralizată cu energie termică între Republica Moldova și Banca Internațională de Reconstrucție și Dezvoltare, care a acordat un credit din partea Băncii Mondiale de 40,5 milioane de dolari SUA pentru proiectul investițional de eficientizare a noii Companii Societatea pe acțiuni „Termoelectrica” la condiții favorabile.

– lansarea activității fondului F4p, Fondului parteneriatului Europei de Est pentru eficiență energetică și mediu în Moldova și participarea la 12 octombrie 2015 la ședința Comitetului de Supraveghere a Fondului pentru Ucraina, Armenia, Georgia și Republica Moldova, unde au fost alocate 3 milioane de euro în formă de grant pentru CET-Nord, municipiul Bălți.

Reieșind din cele expuse și ținând cont de importanța strategică a sectorului energetic pentru economia națională, la moment prioritățile imediate ale Guvernului în sectorul energetic sînt următoarele:

– deblocarea Programului de suport bugetar, acordat de către Uniunea Europeană pentru sectorul energetic, întru realizarea matricei de politici pentru anul 2015;

– finalizarea studiului de fezabilitate cu analiza impactului social și de mediu pentru gazoductul „Ungheni – Chișinău” și semnarea Acordului de finanțare între Guvern și instituțiile financiare internaționale;

– demararea elaborării studiului de fezabilitate pentru interconectarea sistemelor electroenergetice ale Republicii Moldova și România cu suportul financiar al BERD;

– transpunerea Pachetului energetic 3 prin aprobarea proiectului de Lege cu privire la gaze naturale și energia electrică;

– extinderea contractului de livrare și tranzit al gazelor naturale între „Moldovagaz” și „Gazprom” pentru anul 2016;

– monitorizarea pregătirii corespunzătoare pentru sezonul rece 2015 – 2016;

– implementarea proiectului de eficiență energetică și valorificarea surselor regenerabile de energie, inclusiv prin intermediul Fondului pentru eficiență energetică și mediu.

Stimați deputați,

Onorat plen,

Aceasta este o scurtă trecere în revistă a situației din sectorul energetic în Republica Moldova și pașilor întreprinși de Guvern. Vreau să declar cu toată

responsabilitatea că Guvernul Republicii Moldova gestionează și ține la control situația din sistemul energetic, este în contact permanent cu toți operatorii din sistem și intervine prompt pentru a soluționa problemele apărute în sectorul dat.

Mai mult, cetățenii Republicii Moldova vor fi asigurați și în continuare cu resurse energetice necesare, iar Guvernul va întreprinde toate măsurile necesare pentru a nu admite înrăutățirea situației în sectorul energetic în sezonul rece 2015 – 2016.

Vă mulțumesc pentru atenție.

Și sînt gata pentru întrebări.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

16.28, 60 de minute la dispoziție pentru sesiunea de întrebări-răspunsuri.

Și prima întrebare vine de la doamna Zotea.

Poftiți.

Doamna Alina Zotea:

Domnule viceministru,

Cum explicați că după o investiție de 26 milioane de euro nu avem un gazoduct funcțional? Iar diferite surse vehiculează ideea că din partea Republicii Moldova nu s-a făcut o cerere pentru a primi gaze din România.

Mulțumesc.

Domnul Valeriu Triboi:

Vă mulțumesc.

Doamnă deputat,

Am dat răspuns, practic, și oficial dumneavoastră personal. La moment gazoductul „Iași – Ungheni” este funcțional, s-au importat, din cele un milion de metri cubi contractați pentru 2015, 707 mii de metri cubi de gaze naturale. Pînă la finele anului vor fi importate încă 300 mii de metri cubi. Ulterior, vor fi prelungite contractele ori cu OMV Petrom, ori cu un alt agent din România pentru livrarea de gaze naturale din România în Republica Moldova.

La moment sîntem în așteptarea finalizării studiului de fezabilitate, ca să finalizăm a doua etapă a acestui important gazoduct pentru Republica Moldova și anume construcția gazoductului „Ungheni – Chișinău”. Credem că în aprilie 2016 studiul de fezabilitate va fi finalizat pentru „Ungheni – Chișinău” și vom demara la proiectul tehnic și construcția ulterioară.

Mersi.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Doamnă Zotea,

Vă rog frumos, în continuare aveți a doua întrebare?

Doamna Alina Zotea:

A doua întrebare pentru domnul viceministru. De ce pînă în prezent nu este efectuată construcția liniei electrice de tensiune înaltă pe segmentul Fălciu – Gotești?

Domnul Valeriu Triboi:

La moment România ... deci Uniunea Europeană și Comunitatea Statelor CSI, sîntem în două zone diferite, în două zone cu diferiți parametri tehnici. Noi, astăzi, ca să putem importa energie electrică din România trebuie să avem ori stațiile Back-to-Back, care în raport le-am prezentat, împreună cu liniile de conexiune și, la fel, linia care dumneavoastră spuneți, ori să importăm în insule. Ceea ce pentru securitatea energetică este în defavoare.

Domnul Andrian Candu:

Aveți vreo precizare?

Doamnă Zotea,

Poftiți.

Doamna Alina Zotea:

O precizare. Deci în următorul apropiat acest segment nu va fi funcțional, da?

Domnul Valeriu Triboi:

La moment sîntem ... Avem pe viitor dorința să avem un studiu de fezabilitate pentru toate interconexiunile pe tot segmentul Republica Moldova – România și acest studiu va fi demarat începînd cu decembrie 2015. Deoarece consultantul de către BERD deja a fost ales, avem certitudinea că semnarea contractului va fi într-o săptămîină, deoarece chiar astăzi consultantul a declarat că este de acord cu contractul și va fi semnat contractul cu BERD-ul, după care începe elaborarea studiului de fezabilitate.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

În continuare, domnule Mocanu, poftiți.

Domnul Gheorghe Mocanu:

Vroiam să vă întreb, dacă ... și din ce am văzut în presă, că noi, astăzi, cumpărăm mai ieftin energia electrică de la intermediarul „Energocapital” decît dacă am fi cumpărat de la Cuciurgan direct, da? Cu un cent sau doi.

Domnul Valeriu Triboi:

Să răspund sau ...

Domnul Gheorghe Mocanu:

Dacă da, atunci întrebarea este: cum se întâmplă asta?

Domnul Valeriu Triboi:

Deci, la moment, Centrala Electrică de la Cuciurgan este numai producător, furnizorul lor de bază este „Energocapital”. Prețul este de 6,775 cenți dolari de livrare a energiei electrice de la „Energocapital” către „Energocom”.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Precizare sau întrebare?

Domnule Mocanu,

Poftiți.

Domnul Gheorghe Mocanu:

Întrebarea în continuare este. Această companie intermediară reușește să ne ofere un preț mai ieftin decât dacă ne-ar oferi producătorul. Și întrebarea este: nu cumva datorită faptului că, de fapt, se aprovizionează cu gaze de pe teritoriul transnistrean, gaze care vin, ulterior, ca datorie a Republicii Moldova, ei oferă aceste resurse Cuciurganului și, ulterior, plătesc doar prelucrarea? Deci, respectiv, reiese că noi achităm, pe de-o parte, gazul, pentru că oricum toți cetățenii achită, achită energia electrică, dar, pe de altă parte, se calculează ca datoria Republicii Moldova. Este așa sau nu?

Domnul Valeriu Triboi:

V-aș ruga, practic și în comisie am spus-o, ar fi fost foarte bine, poate, în Comisia securitate națională, apărare și ordine publică sau altă comisie să discutăm un astfel de subiect, este legat de securitatea energetică. Nu uitați că la moment avem numai un singur furnizor de energie electrică. În situația în care ieri am fost contactat de către ministrul Ucrainei să semnăm un contract de parteneriat sau de ajutor reciproc în caz de forță majoră, situația la moment este foarte complicată. Eu aș putea răspunde la orișice întrebare legată de securitate, dar, dacă e posibil în comisiile parlamentare.

Domnul Andrian Candu:

Informația pe care vreți s-o furnizați menționați că e atât de sensibilă? Ca să înțeleagă și plenul Parlamentului de ce nu puteți să ...

Domnul Valeriu Triboi:

Într-adevăr, este foarte sensibilă și poate fi tractată de către partenerii cu care am semnat contract. Și am semnat contract, vorbesc chiar și cu „Energocapital”, au fost niște negocieri dificile în condițiile în care Ucraina, începând cu noiembrie 2014, au sistat energia electrică sau exportul de energie electrică către Republica Moldova.

La moment din păcate, într-adevăr, nu avem altă sursă, noi sîntem în căutare. Am fost vineri în Ucraina la minister, acum cine a cerut... și domnul Streleț, încercăm cu Rusia să găsim parteneri, la moment este dificil.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Mocanu,

Vă rog frumos.

Domnul Gheorghe Mocanu:

Dacă informația este catalogată la „secret de stat”, atunci, bineînțeles, nu putem să discutăm în afara legii și putem să discutăm în prima etapă în Comisia economie, buget și finanțe. Și ulterior decidem ce facem mai departe.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

Domnul Creangă,

Dacă ați putea, într-adevăr, să menționați, să planificați discuții de genul ăsta și poate, eventual, o audiere și în comisie, dar între timp, poftiți, și întrebările pe care le aveți.

Domnul Ștefan Creangă:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimate domnule ministru,

Recent a fost în presă difuzată o informație destul de amplă despre încălcările la „Chișinău-Gaz”, „Moldovagaz”. Spuneți-ne, vă rog, ce măsuri întreprinde Ministerul Economiei pentru ca tot consumul fraudulos să nu fie achitat de către consumatorii finali?

Mulțumesc.

Domnul Valeriu Triboi:

Da. Vă mulțumesc.

Pînă la moment noi nu putem spune că deja avem niște... certitudine că, într-adevăr, ceea ce a fost în presă s-a... nu avem certitudine că este într-adevăr așa. Dar totodată, noi am cerut demisia domnului Gusev. Și cred că în viitorul apropiat vom primi-o.

Domnul Andrian Candu:

Vă rugăm frumos, ce înseamnă, ați cerut demisia? Ministerul Economiei are posibilitatea, o face, cum o face și care-i procedura?

Vă rog frumos explicați plenului.

Domnul Valeriu Triboi:

Nu, eu i-am cerut personal domnului Gusev să scrie cerere.

Domnul Andrian Candu:

Așa se întâmplă de obicei? Un viceministru îi spune cuiva să plece și pleacă? Spuneți-ne care-i procedura atunci? (*Rumoare în sală.*)

Domnul Valeriu Triboi:

Procedura, domnule Președinte, în contextul situației de astăzi.

Domnul Andrian Candu:

Da, bine, înțeleg. N-aveți mai multe informații sau iarăși e sensibilă, probabil, pentru comisie.

Domnul Creangă,

Vă rog frumos.

Domnul Ștefan Creangă:

Mulțumesc.

Eu cred că acțiunile Ministerului Economiei sînt binevenite. Trebuie de făcut o dată regulă la „Moldovagaz”. Și a doua întrebare ce ține de acest „Moldovagaz”, acest mare gigant.

Spuneți-ne, vă rog, se vehiculează devieri financiare foarte mari, inclusiv pe segmentul „Moldovagaz”. Da, da, întrebarea ține strict și de Ministerul Economiei și de ANRE. Ministerul Economiei referitor la acest segment „Moldovagaz” și, respectiv, pe segmentul energetic. Care sînt acțiunile, cu cine ați început discuțiile, negocierile referitor la aceste devieri și cum vede Ministerul Economiei soluționarea acestor probleme?

Mulțumesc.

Domnul Valeriu Triboi:

Mulțumesc.

Noi discutăm în permanență cu „Moldovagaz”. „Moldovagaz”, la rîndul lor, discută cu „Gazprom”-ul despre... datoriile care le au „Moldovagaz” față de „Gazprom” și acum am venit cu cîteva sugestii sau cîteva soluții pentru restructurarea datoriilor „Moldovagaz” față de „Gazprom”. Tot ce-i legat de devieri, cred că colegul meu se va expune. Devieri la moment sînt și în sectorul electroenergetic și la gaze naturale, este o problemă a societății unde... cred eu că o să trebuiască s-o soluționăm.

Domnul Andrian Candu:

Îl rugăm pe domnul Ciobanu în raportul său să se refere și la acest subiect.

În continuare, vă rog frumos, domnul Creangă, ultima precizare.

Domnul Ștefan Creangă:

Da, pentru precizare.

Domnule viceministru,

Dar problema datoriei Transnistriei cu gazul, s-a discutat în cadrul Ministerului Economiei și cu reprezentanții „Moldovagaz”, inclusiv cu reprezentanții Lukoil, Rusiei?

Domnul Valeriu Triboi:

„Gazprom”-ului.

Domnul Ștefan Creangă:

„Gazprom”-ului, da. *(Gălăgie în sală.)*

Domnul Valeriu Triboi:

Da, s-a discutat și permanent se discută negocierea unui nou contract unde să fie împărțite aceste datorii față de „Moldovagaz”, ca să fie „Moldovagaz” și „Tiraspoltransgaz” separate aceste datorii. La moment, pînă ce soluții nu avem, din păcate, deoarece avem datorii față de... chiar și partea dreaptă are datorii față de „Gazprom”, dar le căutăm și sperăm să le soluționăm.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Mulțumim, domnul Creangă.

În continuare, domnul Lipskii.

Vă rog frumos.

Domnul Oleg Lipskii:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Deci eu am vrut să întreb care este volumul de energie electrică, consumată zilnic în Republica Moldova în mediu, clar că, cred că aveți cifra aceasta și cîtă energie este produsă în Moldova? *(Rumoare în sală.)*

Domnul Valeriu Triboi:

Încep de la anual. Deci, avem 4 miliarde anual, dintre care 25 la sută producem la centralele din municipiul Chișinău și Bălți. Zilnic, la ziua de ieri, de exemplu, au fost tranzitate către Țările Baltice și Turcia 70 de milioane de metri cubi zilnic.

Domnul Oleg Lipskii:

Nu, nu, eu spun nu de gaz, eu spun de energia electrică.

Domnul Valeriu Triboi:

A, sorry, îmi cer scuze. Energie electrică avem zilnic, în dependență de zi. De exemplu: iarna mai mult, vara mai puțin. Date concrete acum nu am. *(Voce nedeslușită din sală.)*

Domnul Andrian Candu:

Consumul pe an?

Domnul Valeriu Triboi:

4 miliarde anual, dintre care 25 la sută avem... 4 miliarde de kilowați/oră, dintre care 25 la sută sînt produse local.

Domnul Andrian Candu:

Da. Vă mulțumesc.

Domnule Lipskii,

Dacă mai aveți a doua întrebare sau precizare?

Domnul Oleg Lipskii:

Da. Deci, a doua întrebare. Vreau să înțeleg cum este stimulată dezvoltarea în țară a energiei recuperabile, energiei verzi, cum s-ar zice? Cum este stimulată treaba asta? Noi spunem că n-avem, deficit, ne trebuie. Cum se stimulează?

Domnul Valeriu Triboi:

Energia regenerabilă?

Domnul Oleg Lipskii:

Da, da.

Domnul Valeriu Triboi:

Prin legea care sperăm că în viitorul apropiat va fi de către dumneavoastră adoptată în lectura a doua, vor fi cîteva modalități de susținere a regenerabilelor. Dar totodată, trebuie să înțelegem că din păcate regenerabilele vor mări tariful la consumatorul final, dar, totodată, pentru securitatea energetică este un plus.

Domnul Andrian Candu:

Domnule viceministru,

Eu aș zice să-i invitați pe toți cei care sînt interesați în energia regenerabilă la evenimentul de mîine și o să afle mai multe.

Domnule Lipskii,

Dacă mai aveți alte întrebări?

Domnul Oleg Lipskii:

O mică precizare.

Domnul Valeriu Triboi:

Mai mult ca atît, noi am făcut cîteva mese rotunde unde au fost invitați toți experții, am invitat parlamentarii, 4 ori, din păcate, numai un parlamentar a venit.

Domnul Andrian Candu:

Să nu spuneți cine. S-ar putea să fie secret de stat.

Domnul Valeriu Triboi:

Nu este secret de stat. (*Rîsete în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

Domnul Lipskii,

Precizare.

Domnul Oleg Lipskii:

Deci eu totuși, dacă se poate, de ce o să crească prețul?

Domnul Valeriu Triboi:

Poftiți?

Domnul Oleg Lipskii:

De ce o să crească prețul?

Domnul Valeriu Triboi:

La energia regenerabilă?

Cred eu că colegul meu o să... Pentru astăzi avem câteva prețuri – 1,96, de exemplu, pentru energia eoliană sau energia fotovoltaică. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Poftim? 1,24 a fost, dacă aveți în vedere de energia domnului care de la nordul Moldovei, o singură elice de un megawatt, dacă aceea, 1,24, după care 1,40... Dar colegul meu cred că va... dar de ce prețul astăzi de import este de 6,600, 6,775 dacă să luăm în 1,96, sînt aproape 10 cenți dolari.

Deci vrem, nu vrem, asta îi unu. Și doi. Trebuie să plătim și pentru echilibrare. Deci în momentul în care, de exemplu, vîntul se oprește, o să trebuiască să achităm și echilibrarea, deoarece trebuie...

Domnul Oleg Lipskii:

Clar. Deci este vorba, în primul rînd, de echilibrare, da?

Domnul Valeriu Triboi:

Echilibrarea și prețul mai mare la achiziții.

Domnul Oleg Lipskii:

Și tranzit. Și tranzit.

Domnul Valeriu Triboi:

Echilibrare și prețul...

Domnul Oleg Lipskii:

De la furnizor, de la furnizor?

Domnul Valeriu Triboi:

Nu, deja restul pentru tarif, noi vorbim ca să avem pentru toți tranzitele, deci distribuția, furnizarea e una și tariful...

Domnul Oleg Lipskii:

Noi avem doar tariful astăzi mai mult de 2 lei, așa-i?

Domnul Valeriu Triboi:

Unul și același tarif e la toți: la tranzitare, la distribuție, la furnizare.

Domnul Oleg Lipskii:

Nu, eu spun, dar pentru consumator este mai mult de 2 lei, da 1 și 96 spunem că este...

Domnul Valeriu Triboi:

Asta-i prețul de import cum ar fi. Putem compara cu prețul de import. 6 întreg și...

Domnul Oleg Lipskii:

Bine. Eu cred că vorbim mâine...

Domnul Valeriu Triboi:

Nu, nu, da-i simplu. 1,96, asta-s 10 dolari cenți și 6 șaizeci... 6,75 noi importăm. Diferența aici e.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

În continuare, domnul Furculiță.

Vă rugăm frumos.

Domnul Corneliu Furculiță:

Domnule ministru,

Eu am mai spus anterior, într-o ședință, că vine iarna și ea nu prea face nimic cu politica. Ea vine și este frig. Corespunzător, noi am vrea să știm cât de bine este pregătit ministerul, municipiile cât de bine sînt pregătite, au rezerve pentru centralele termoelectrice și vreau să liniștiți populația că în această iarnă va fi totul normal și nimeni nu va îngheța.

Domnul Valeriu Triboi:

În raport, practic, m-am și expus că trebuie să fim siguri că toți cetățenii vor avea îndeajuns energie electrică, gaze naturale, toate resursele energetice. Vom face tot posibilul.

La moment, contractele legate de energia electrică sînt pînă în martie 2016. Un contract... un contract numai care permanent la finele anului, restul noi toate le-am schimbat la 31 martie.

Un contract numai, din păcate, care e legat de gazele naturale de la Gazprom, este finalizat la 31 decembrie, dar și acest contract va fi semnat în o săptămîină-două maxim.

Domnul Andrian Candu:

Da. Domnul Furculiță,

Vă rog frumos, precizare.

Domnul Corneliu Furculiță:

Eu m-am referit și în particular la centralele termoelectrice care funcționează pe bază de combustibil. Deci aș vrea să știu, în cazul în care combustibilul de bază este lipsă, sînt asigurate variantele de rezervă sau nu?

Domnul Valeriu Triboi:

Dumneavoastră vorbiți de...

Domnul Corneliu Furculiță:

Ceea ce ține de municipiul Chișinău, municipiul Bălți.

Domnul Valeriu Triboi:

În municipiul Chișinău și municipiul Bălți alternative sînt – păcura. Principalul este gazele naturale.

Domnul Corneliu Furculiță:

Gazele naturale. Deci...

Domnul Valeriu Triboi:

Și noi, la moment, suntem... v-am spus că avem contract.

Domnul Corneliu Furculiță:

Păcura este în...

Domnul Valeriu Triboi:

E alternativă.

Domnul Corneliu Furculiță:

În cantitate suficientă, care...

Domnul Valeriu Triboi:

Păcura este 80 la sută din necesarul pentru securitatea energetică, pentru două săptămîni. Aşa prevede legea.

Domnul Corneliu Furculiță:

Doar două săptămîni, da?

Domnul Valeriu Triboi:

Da.

Domnul Corneliu Furculiță:

Bine. Întrebarea a doua. Eu apreciez personal efortul dumneavoastră, dar totuși noi am reiterat în nenumărate rînduri că am dorit totuși să vină în plenul Parlamentului și ministrul economiei odată.

Iarăși, subliniez, apreciez efortul dumneavoastră și în cazul comisiilor am văzut un profesionalism foarte bun din partea dumneavoastră, dar am dori totuși ca să cunoaștem și acest ministru, foarte important în Cabinetul de miniștri, care este ministrul economiei.

Bine.

Domnul Valeriu Triboi:

Vă mulțumesc.

Vreau să vă comunic că acum, la orele 4, la 16.00, Premierul a convocat pe securitatea energetică o ședință unde domnul Bride este la această ședință.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Da. Vă mulțumim. (*Rumoare în sală.*)

Da, da, a doua întrebare.

Vă rog frumos.

Domnul Corneliu Furculiță:

Aș vrea să știu, cumva ați spus că procentul de energie electrică produs de către producătorii locali este, pare-mi-se, 25. Da? ...

În strategia dumneavoastră de dezvoltare se prevede majorarea sau care este dinamica acestui procent și foarte mulți din consumatorii noștri ar vrea să se asigure că dumneavoastră, în viitorul cel mai apropiat, prevedeați careva inițiative privitor la facilitatea consumatorilor în ceea ce noi am și discutat în cadrul comisiei, ceea ce ține de diferența de prețuri la energia electrică zi, noapte, dacă va fi aplicată ea cîndva la noi.

Avem niște curențe în evidența energiei electrice consumate de către consumatori, prevedeați cumva influență asupra furnizorilor de energie electrică ca într-un sfîrșit să-și asigure și să-și asume obligațiile de investiții care trebuiau să le facă și pînă în prezent nu sîntem la un nivel cu țările care sînt în vecinătatea

noastră și nu beneficiem de un service de furnizare a energiei electrice corespunzător.

Domnul Valeriu Triboi:

În strategiile 2020, „Moldova 2020”, avem legată de energia regenerabilă ca 17 la sută din volumul total consumat să fie din regenerabile. În Strategia „Moldova 2030” avem și în vedere modernizările care vrem să le facem și la CET, care deja, practic, și au început la CET-Nord acele 10 milioane de euro care le-am luat și asta ar da mai mult, deci ar da posibilitatea de a produce energie electrică mai mult.

CET-Nord – 10 milioane, dintre care 7 milioane sînt împrumut și 3 milioane cum v-am spus în... cum am expus în raport, 3 milioane de euro ca granturi. Pentru modernizarea CET-Nord, legat de „Termoelectrica” actualmente, ceea ce era CET-1, CET-2, „Termocom”, la moment avem aceste investiții, modernizări de 40 de milioane de dolari pentru eficientizare la fel. Adică să diminuăm pierderile ca să putem crește și producerea. Din păcate, numai nu putem produce mai multă energie electrică, că aici facem altă investiție la puncte individuale termice, facem o eficientizare ca să diminuăm tarifele la consumatorul final.

În general, legate de investițiile companiilor private și cele de stat, avem anual investiții care sînt preconizate pentru întreprinderile de stat care, practic, și le facem.

Din păcate, 2015 a fost un an mai greu, dar, în general, tot timpul se modernizează și chiar și putem demonstra asta prin aceea că vînturile care au fost recent, partea de Nord a fost cît de cît bine. Din păcate, în partea de Sud am avut careva probleme acolo unde avem un privat, unde-i Gaz Natural Fenosa, zona lor de distribuție.

Privitor la investițiile la Gaz Natural Fenosa, cred că tot colegul meu vă va informa cîte și pe ce perioadă trebuia să le facă și le-au făcut.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Precizare, domnul Furculiță.

Poftiți.

Domnul Corneliu Furculiță:

Deci totuși cînd considerați că consumatorii vor beneficia de posibilitatea de a achita energia electrică diferențiat? Una mai scumpă ziua, alta mai ieftină în perioada de noapte.

Domnul Valeriu Triboi:

Noi trebuie să înțelegem, trebuie să facem investiții majore la contorizare. Normal că o să... aceste modernizări trebuie făcute, dar, din păcate, o să fie pe seama consumatorului. Ele vor fi incluse în tarif și cred eu că legea nouă, care, practic, v-am și prezentat-o dumneavoastră, dă posibilitatea aceasta ca, ulterior, în

viitorul apropiat să începem pas cu pas să modernizăm aceste distribuții și furnizări, dar, totodată, trebuie să înțelegem că avem nevoie de bani mari sau ca Guvernul să-și asume aceste cheltuieli pentru contoarele pentru cetățeni.

Domnul Corneliu Furculiță:

Considerați că este corect ca investițiile să fie puse în tarife?

Domnul Valeriu Triboi:

Toate investițiile sînt puse în tarife tot timpul. Iarăși, colegul meu va...

Domnul Corneliu Furculiță:

Păi, este investiție. Cum investiția poate să fie în tarif inclusă?

Domnul Valeriu Triboi:

Nu, eu cred că aici e domeniul chiar al...

Domnul Corneliu Furculiță:

Investițiile fac parte din obligațiile furnizorului.

Domnul Valeriu Triboi:

Din obligații, dar ele ulterior sînt puse în tarife.

Domnul Corneliu Furculiță:

Dar nu este corect.

Domnul Andrian Candu:

Da. Vă mulțumesc.

Domnul Valeriu Triboi:

Altfel cum el poate să-și scoată înapoi banii dacă nu-i pune în tarife sau cum ... (*Rumoare în sală.*)

Domnul Corneliu Furculiță:

...serviciul.

Domnul Valeriu Triboi:

Da, el își îmbunătățește serviciile lui, modernizarea, dar vine anul viitor la ANRE cu investițiile și se includ în tarif.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnul Panciuc,

Vă rog frumos.

Poftiți.

Domnul Vasilii Panciuc:

Mulțumim, domnule Președinte.

Уважаемый господин вицеминистр, вы в своем докладе назвали, что износ электросетей составляет более 60%. Существует ли программа восстановления или соблюдения состояния этих сетей по восстановлению, и можете ли вы назвать объем капитальных вложений в текущем году или на следующий год?

Domnul Valeriu Triboi:

Если можно, еще раз. Извините, я просто...

Извините.

Domnul Vasilii Panciuc:

Вы в докладе называли, что процент износа электросетей составляет более 60%. Вопрос. Существует ли программа восстановления сетей и объем капитальных вложений на текущий год и на следующий год?

Domnul Valeriu Triboi:

Существует.

Domnul Vasilii Panciuc:

И, если можно, второй вопрос сразу.

Domnul Valeriu Triboi:

Eu în... Da, într-adevăr, anual „Moldelectrica”, dacă vorbim ca transportator de sistem și întreprinderea de distribuție, într-adevăr, fac investiții anuale în liniile de transport și distribuție.

Din păcate, ei nu pot să... Noi trebuia să facem mult mai multe investiții, trebuia să avem modernizări mai mari, dar necesită bani mari.

Acum, noi prin aceste interconexiuni care venim să împrumutăm niște bani, interconexiuni legate de Vulcănești-Chișinău, aceasta va fi o linie de 330 de kilowați împreună cu stația aceasta Back-to-Back, aceasta va fi un segment nou și multe alte modernizări care putem să le facem.

Tot ce-i legat de stații de transformare, la moment, sînt cîte una pe an aproximativ așa cam se renovează. Adică, cu alte cuvinte, investiții se fac, dar nu atît cum poate ar trebui.

Am moștenit ce am moștenit de la perioada post sovietică, atunci erau bune, dar, din păcate, au trecut 25 de ani și cam investițiile au fost puține.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnule Panciuc,

Vă rog frumos, precizare.

Domnul Vasiliu Panciuc:

Сегодня средства выделяются по мере их нахождения, а не в соответствии с программой восстановления. Я так понял, да?

Domnul Valeriu Triboi:

По мере возможности.

Domnul Vasiliu Panciuc:

И второй вопрос, если можно. По требованиям второго энергопакета реорганизованы «Ред Норд-Вест» и «Ред Норд». На ваш взгляд, это привело к повышению эффективности работы данной кампании или нет?

Спасибо.

Domnul Valeriu Triboi:

În baza Pachetului energetic 3 s-au... deci distribuția și furnizarea s-au separat. La moment va fi o... două tipuri de management: unul se va ocupa de mentenanță și distribuție și altul de furnizare.

Prin aceasta va fi și... se prevede că va fi mai eficient, prin aceste... un management mai bun care se va ocupa numai de furnizare ca să nu se încurce, ca să nu fie de acestea investiții, cum să mă exprim corect, pentru furnizare să dea la distribuție, de la distribuție să dea la furnizare, перекрестные финансирование. Да.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Panciuc,

Dacă nu mai aveți întrebări, vă mulțumesc foarte mult.

Domnul Dudnic, în continuare.

Vă rog frumos.

Domnul Corneliu Dudnic:

Domnule viceministru,

Aici sînt. Aici. Am două întrebări. Și prima întrebare este: dacă statul nostru deține rezerve de gaze naturale? Și care este volumul, dacă avem noi rezerve?

Și a doua întrebare, nu știu dacă a întregat colega mea, de ce nu funcționează în capacitate maximă gazoductul Iași-Ungheni? Ce trebuie făcut ca să funcționeze la capacitatea maximă?

Mulțumesc.

Domnul Valeriu Triboi:

Vă mulțumesc.

După cum știți, la moment în concesiune sînt Văleni și Victorovca. Volumele sînt care... de către „Valiexschimp”, deci sînt concesionate de către „Valiexschimp”. La Victorovca și Văleni sînt niște volume foarte mici de exploatare a gazelor, țiteiului și gazelor naturale, numai 2 sate din... 2 – 3 sate sînt

aprovizionate. Dacă... ca să fie mai multe, deci ar trebui să facem mai multe prospecțiuni, mai multe investiții ca să vedem, într-adevăr, volumul de gaze care sau/și țitei care le avem.

Ceea ce e legat de Ungheni-Chișinău, de Iași-Ungheni, mai degrabă spus. Ca să finalizăm a doua etapă a acestui proiect mare trebuie... deci ca să funcționeze la o sută de procente trebuie să finalizăm etapa 2, deci să construim conducta de la Ungheni pînă la Chișinău.

Pentru aceasta ne trebuie în jur de 83 pînă la 100 de milioane de euro, 83 – 100 de milioane de euro și să finalizăm studiul de fezabilitate. Sperăm că în aprilie va fi finalizat de către Fishner, sponsorizat sau achitat de către BERD.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

În continuare, domnule Reidman.

Vroiți ceva de procedură?

Domnul Oleg Reidman:

Da. De procedură для стенограммы. Линия Вулканешты-Кишинев – не 30 киловатт.

Domnul Valeriu Triboi:

330.

Domnul Oleg Reidman:

Не 300 и даже не 330 киловатт, а 330 киловольт.

Domnul Valeriu Triboi:

КИЛОВОЛЬТ. Конечно.

Da. Mersi.

Domnul Andrian Candu:

Da, pentru stenogramă. Cei care vor citi în istorie să vadă profesionalismul deputaților noștri.

În continuare – domnul Golovatiuc.

Vă rog frumos.

Voce din sală:

Putere și...

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule ministru,

Ați menționat că trebuie să fim siguri. Dar informația de care eu dispun nu permite așa ceva. 2-3 săptămîni în urmă eu am atras atenția dumneavoastră la situația care s-a creat la „Termoelectrica”. Țineți minte?

Domnul Valeriu Triboi:

„Termoelectrica”?

Domnul Vladimir Golovatiuc:

„Termoelectrica”. Da. Eu am informația că situația acolo este nu prea bună, în special după venirea la conducere a domnului Ene. Sînteți la curent?

Domnul Valeriu Triboi:

Că a venit domnul Ene sau că nu chiar bună?

Domnul Vladimir Golovatiuc:

După venirea domnului Ene la conducerea... после этого на станции начались достаточно интересные движения, которые не только необъяснимы с точки зрения технологии, но и мешают. По сути, некоторые эксперты, бывшие специалисты, которые были уволены, освобождены от занимаемых должностей, хотя на станции проработали не один десяток лет. Они это объясняют тем, что убивается генерация в Республике Молдова.

Станция... ситуация достаточно критичная, не дай Бог, вы сказали: trebuie să fim siguri, не дай Бог, будут сильные морозы, станция не готова. Второй блок: практически не закончен ремонт. Более того, он был практически закончен, потом в сентябре месяце приостановлен, затем была бригада принуждена демонтировать оборудование, и сейчас неизвестно, когда будет там наведен порядок.

То есть ситуация достаточно критичная. В принципе, это ситуация которая должна беспокоить жителей municipiului Chișinău. Я надеюсь, я не... ничего не сказал антиконституционного.

Domnul Valeriu Triboi:

Domnul Ene a venit... Mulțumesc.

Domnul Ene are 3 luni de cînd a venit. În momentul în care a venit, a moștenit o datorie de 2,4 miliarde de lei față de „Moldovagaz”, adică total datoria era 2,4 de milioane de lei. Din păcate, într-adevăr, problemele acum... toate conturile lor sînt blocate și toate sumele merg spre achitare la „Moldovagaz”. Noi facem tot posibilul ca „Termoelectrica” să lucreze mai eficient.

Dacă aveți date că cineva a fost eliberat dintre cei mai buni specialiști, putem să facem o discuție comună împreună cu directorul, cu specialiștii. La moment, practic, s-au... locurile vacante numai s-au radiat. Au plecat cîțiva pensionari. Din 2300 de muncitori la moment sînt 2060. Vorbesc de

„Termoelectrica”, CET-1, CET-2 și „Termocom”, toți împreună. Dar putem să discutăm.

Blocul doi care ați spus este în modernizare. Situația... investiții necesită, aceasta și facem. Din păcate, vă spun că toate conturile sînt blocate.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Golovatiuc,

Vă rog frumos, precizare la acest subiect sau a doua întrebare.

Domnul Golovatiuc.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Da. O precizare. Речь не идет о том, что кто-то законно или незаконно был освобожден от занимаемой должности, тем более пенсионеры. Та информация, которая у меня есть: этим людям далеко еще до пенсии, то есть им 56 лет, 58 лет и т.д.

Речь идет... Вот мне прислали по вопросу специалисты: готовность генерирующего оборудования к зиме в случае сильных морозов? Ответ их был – вряд ли.

Дальше. Второй энергоблок в ремонте, демонтаж оборудования – это очень серьезно. Речь идет о технологии, это не просто ветряные мельницы, это энергетическая безопасность, в данном случае – нашей столицы.

Спасибо.

Domnul Valeriu Triboi:

Cunosc, săptămîna trecută am fost la ei, cunosc situația, sîntem la curent. Facem tot posibilul ca să pornim și blocul doi. La moment, după cum cunoașteți și CET-1 am pornit-o, deși cu dumneavoastră noi vorbisem că „CET-1” posibil se va opri. Dar noi facem tot posibilul ca, practic, „Termoelectrica” să facă față lucrurilor.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

Domnule Dudnic,

Cer scuze, dumneavoastră mi s-a părut că ați avut două întrebări, dar dacă am greșit, vă rog frumos, a doua întrebare sau precizare.

Domnul Corneliu Dudnic:

Tot pe tema aceasta. Am vrut să-l informez pe colegul meu că, într-adevăr, am făcut și eu... значит, ознакомился и я с ситуацией на «Термоэлектрики». На самом деле кредиторская задолженность составляет 2 миллиарда лей, и она накопилась не за эти три месяца, когда пришел нынешний руководитель. И хочу сказать, что одной из проблем «Термоэлектрики» является то, что не могут взыскать оплату с конечного потребителя.

Поэтому, colega, если вы меня слышите, из-за того, что нет механизма, законодательство не позволяет взыскивать напрямую с потребителя электроэнергии задолженностей, через примэрию, через консилиум там, всякого рода организации. Поэтому над этой частью надо поработать, и предлагаю вам, colega Головатюк, по-моему, да, присоединиться ко мне. Я как раз готовлю законодательную инициативу по этой части, поэтому – добро пожаловать.

Спасибо.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

În continuare ...

Domnule Pleșca,

Dacă permiteți doamnei Ciobanu.

Vă mulțumesc frumos.

Doamnă Ciobanu,

Poftiți.

Doamna Maria Ciobanu:

Vă mulțumesc.

Sînteți foarte amabil, domnule Președinte al Parlamentului.

Domnule viceministru,

Îmi exprim și eu la rîndul meu regretul că ministrul dumneavoastră Bride fuge de deputații moldoveni. Spuneți-i, vă rog, să vină să-l vedem, fiindcă l-am văzut o singură dată la învestirea Guvernului.

Și acum întrebarea. „Energocapital” a cîștigat licitația de furnizare a energiei electrice pe teritoriul Republicii Moldova, dumneavoastră ați solicitat, la depunerea ofertei, care sînt fondatorii? Spuneți-ne, vă rog, și nouă.

Domnul Valeriu Triboi:

Deci „Energocapital” are un contract cu Centrala Electrică de la Cuciurgan. „Energocapital” este un furnizor cu licență pentru prestarea serviciilor de furnizare a energiei electrice la prețuri nereglementate. Mai avem încă 13 alți agenți economici care au aceeași licență. Ei, la moment, sînt furnizorii Centralei Electrice de la Cuciurgan, ei au contract direct cu ei. Chiar dacă au făcut, nu știu, licitații sau interne, nu cunosc cum au fost desemnați. Tot ce e legat deja cu „Energocom”, cu „Energocapital”, oferta la momentul decembrie 2014 a fost cea mai bună de la „Energocapital”.

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos precizare, doamnă Ciobanu.

Doamna Maria Ciobanu:

Îmi pare rău că nu doriți să dați numele. Când se încheie contracte, se încheie cu persoane și nu cu instituții.

Acum a doua întrebare, vă rog. Parlamentul ...

Domnul Valeriu Triboi:

Persoane juridice.

Doamna Maria Ciobanu:

Da, dar nu cu instituții. Și dumneavoastră era cazul să dați numele fondatorilor.

Acum, spuneți-mi, vă rog, în Parlament a fost ratificat un acord pentru realizarea investiției de termoficare a municipiului Bălți, la ce etapă se află această investiție, dacă, practic, Bălțul nu are primar, întrucât Usatîi se află permanent la Moscova? Cu cine conlucrați acolo?

Domnul Valeriu Triboi:

Deci a câștigat CET-Nord din municipiul Bălți. Asta este întreprinderea, Societatea pe Acțiuni CET-Nord care furnizează energie termică locatarilor. Și electrică. Ei au câștigat acest concurs, ei au câștigat acești bani. N-au câștigat, dar au semnat contractul de finanțare cu BERD-ul, tot la ei se face modernizarea. Deci cu directorul Gologan, numele lui este, cu el și conlucrăm.

Domnul Andrian Candu:

Da, vă rog frumos, doamnă ...

Domnul Valeriu Triboi:

Este o societate pe acțiuni 100% de stat.

Domnul Andrian Candu:

Da, vă rog frumos, doamnă Ciobanu, precizare.

Doamna Maria Ciobanu:

Eu am înțeles că domnul Usatîi poate sta la Moscova pînă la finele mandatului, da? Nu este nevoie să se prezinte. (*Rumoare în sală.*) Să afle și cetățenii municipiului Bălți pentru cine au votat sau cu cine au votat.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Domnul Valeriu Triboi:

Noi cu domnul Gologan lucrăm foarte bine, modernizarea va fi făcută în termen.

Domnul Andrian Candu:

Deci am înțeles, domnule ministru, ...

Domnul Valeriu Triboi:

Cîștigul va fi ...

Domnul Andrian Candu:

... nu lucrați cu domnul Usatîi.

Domnule Reidman,

Vă rugăm frumos.

Domnul Oleg Reidman:

Mersi.

Два вопроса, на которые я имею право. Когда один из экспертов по энергетическому проекту, в результате которого был там упразднен «Термоком» и т.д., и тому подобное, пригласил меня лично для беседы по поводу этого проекта, он мне сказал, что он как специалист – энергетик не просто приятно удивлен, а ошеломлен тем, в каком состоянии находится «ТЭЦ-1», в каком хорошем состоянии она пребывает. Да, она старая технологически, она неэффективна технологически и по ценам и т.д., однако она в прекраснейшем техническом состоянии.

Тогда я ему сделал предложение: может быть, мы возьмем и сделаем из нее лабораторию энергетического факультета межрегиональную – для одесского Политеха, кишиневского Технического Университета и т.д. и тому подобное, чтобы люди могли там учиться? А заодно будем иметь резервную мощность на тот случай, о котором говорил Головатюк, что наши энергоагрегаты не выдержат зимой, потому что один в ремонте, а другой недоремонтирован. Какова судьба «ТЭЦ-1» в будущем?

Domnul Valeriu Triboi:

Da. Vă mulțumesc.

Domnule deputat,

Dacă vă aduceți aminte, asta a fost în 2012 cred că, da?

Domnul Andrian Candu:

Domnule Reidman.

Precizare.

Domnul Oleg Reidman:

În 2014.

Domnul Valeriu Triboi:

De ce am întrebat? Deoarece modernizarea era preconizată, deci aceste 40 de milioane și tot proiectul care a fost, a fost preconizată pentru „Termocom”. Dar

am înțeles întrebarea. Deoarece la moment, practic, „Termocom”, CET-1 și CET-2 sînt împreună, este Compania „Moldelectrica”. CET-1 la moment este funcțională și sezonul rece 2015 – 2016 va funcționa. În viitorul apropiat va fi un studiu, într-adevăr, făcut cu experți, ce putem, cum o putem moderniza pe ea? Deoarece, la moment, erau discuții în principiu de a o deconecta din sistem, deoarece prețul pentru un kilowatt energie electrică și un gigacalorie energie termică era diferită. Modernizarea.

Deci a fost pregătit, într-adevăr, studiul pentru ca s-o scoată din sistem, deoarece la momentul 2012 – 2014, inclusiv acum nu este eficientă. CET-2 este mai eficient. (*Domnul Reidman vorbește din sală.*) De acord. Asta și facem.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Reidman,

Vă rog frumos, precizare. Vă rog frumos. Aveți tot dreptul la o precizare. Menționați.

Domnul Oleg Reidman:

Еще раз повторю – законсервировать и оставить в виде резервной мощности, если не модернизировать, потому что, когда будет авария зимняя, вам будет все равно, по какой цене брать тепло.

Domnul Valeriu Triboi:

La comisie, dacă vă aduceți aminte, eu am venit cu o concretizare, pentru mine personal este s-o modernizăm. De ce s-o modernizăm? Deoarece cogenerarea în general este foarte interesantă pentru noi.

Domnul Oleg Reidman:

Este clar.

Domnul Valeriu Triboi:

Următoarea întrebare, trebuie să mai conectăm toate instituțiile statului, inclusiv Parlamentul.

Domnul Oleg Reidman:

Este clar. Precizare. Încă o precizare. Проблема модернизации – это проблема не только «ТЭЦ-1», но и «ТЭЦ-2», почему? Потому что эти станции заточены были на тепло, а не на электроэнергию. Сегодня из них выжимают больше электроэнергии, и поэтому их тарифы и на тепло, и на электроэнергию такие высокие, дороже, чем импортные. Потому что модернизация в смысле переориентирования на электроэнергию – это обязательно. ОК.

Второй вопрос. Вот относительно запасов газа и других углеводородов. Ведется ли сейчас, продолжается ли, – потому что она велась, правда, не очень результативно, – продолжается ли работа с Министерством геологии

Российской Федерации, которое приняло всю документацию от Министерства Геологии СССР, и где находятся все геологические материалы, геологические карты относительно месторождений в районе озера Кагул, Валены ș.a.m.d.?

Ведется ли какая-то работа? Да, они там были сосредоточены, потому что это были совершенно секретные материалы союзного значения, сегодня это могут быть совершенно секретные материалы, так сказать, по нашей территории. Ведется ли какая-либо работа по получению этих данных и этих геологических карт с тем, чтобы определить, может быть, следует привлечь какого-то инвестора к доразведке и разработке?

Domnul Valeriu Triboi:

Vă mulțumesc.

Întrebarea ar fi bine să o dăm Ministerului Mediului. Ei se ocupă cu domeniul dat. Dar ceea ce ține de mine ar trebui s-o facem, deoarece reieșind din securitatea statului este mult mai bine să avem țitei și gazele produse în Republica Moldova.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Reidman,

Vă rog frumos.

Domnul Oleg Reidman:

К сожалению, должен сказать, что эта работа действительно очень трудная и дипломатическая, и не удалось ее сделать и ранее по известным причинам, в зависимости от энергопоставок, так сказать, это серьезный, очень мощный рычаг, да? Но для того, чтобы хоть как-то продвигаться, хоть как-то разговаривать на эту тему, нужно иметь хорошие отношения.

Domnul Valeriu Triboi:

Sînt de acord. Mai mult ca atît, chiar ieri, împreună cu ministrul Bride, am semnat o scrisoare către Ministerul Mediului să înceapă împreună cu Academia de Științe și relațiile de care dumneavoastră spuneți să le utilizeze. Ieri chiar.

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos, domnul... (*Voce nedeslușită din sală.*)

O precizare în calitate de glumă, vă rugăm frumos, 3 minute.

Domnul Oleg Reidman:

Да. Вы знаете, как получали фонды, когда Молдова, Республика Советская Молдавия, была в составе СССР? Загружали вагон известно чем, ехали туда и за это получали фонды на республику. Если вы хотите получить карты, нужно ехать туда, а не писать им письма, и не с пустыми руками.

Domnul Valeriu Triboi:

Vă mulțumesc. (*Rumoare în sală.*)

Vreau să fac o precizare că ultimele sondări de genul acesta au fost în 47–52, din păcate.

Domnul Andrian Candu:

Și încă o precizare, domnul Reidman.

Acuma nu mai putem să plecăm, deoarece e blocată piața și vinurile noastre nu se mai regăsesc acolo. În continuare... (*Voce nedeslușită din sală.*) (*Rîsete în sală.*)

Domnul Valeriu Triboi:

Relațiile cu Novac tot îs mai bune și mai bune, domnule Reidman.

Domnul Andrian Candu:

Nu...

Domnul Valeriu Triboi:

Ministrul energiei din Rusia.

Domnul Andrian Candu:

Da, cu ministrul energiei din Rusia, într-adevăr, relațiile sînt bune.

Domnul Bolea,

Vă rog frumos.

Domnul Vasile Bolea:

Da. Mulțumim, domnule Președinte.

Domnule ministru,

Dumneavoastră ați povestit despre contractele la furnizarea energiei electrice, contractele la furnizarea gazului, ați menționat că avem contracte pentru gazele naturale pînă la finele... pînă la 31 decembrie 2015.

Domnul Valeriu Triboi:

2015.

Domnul Vasile Bolea:

Iar contractul pentru furnizarea energiei electrice...

Domnul Valeriu Triboi:

31 martie 2016.

Domnul Vasile Bolea:

...este în vigoare pînă la data de 31 martie 2016. Spuneți, vă rog, contractul la furnizarea gazelor naturale a fost încheiat, ... a expirat în 2011 și de fiecare dată

a fost prelungit pe un an de zile. Spuneți, vă rog, când vom avea un nou contract? Că tot se vehiculează despre... că este rău, este bun. Noi constatăm că este un contract bun, deoarece avem o micșorare de preț substanțială la gazele naturale. Și în ceea ce ține de contractul pentru energia electrică, eu să înțeleg că consumatorii noștri așteaptă din luna martie, din luna aprilie 2016 majorarea prețului, iarăși, la energia electrică? Este posibil așa un scenariu?

Domnul Valeriu Triboi:

Dacă să trecem la gaze naturale, deci, într-adevăr, avem un contract semnat cu „Gazprom” care anual îl prelungim. Ne dorim deja de 2 ani de zile, domnul Medvedev, viceministrul domnului... domnului Miler, mă scuzați, vicedirectorul domnului Miler a fost anul trecut cu domnul Președinte Candu a dus negocieri chiar aici la Chișinău. Ne dorim un contract nou cu condiția ca să diversificăm ceea ce v-am spus, datoriile „Tiraspoltransgaz” și „Moldovagaz” să fie separate.

Din păcate, pînă ce n-am ajuns la un consens, că sînt probleme cu datoriile, cu datoriile părții drepte, la moment avem datorii, practic, și tot timpul erau. Și după restructurarea acestor datorii și înțelegerea din partea „Gazprom”-ului, sper că va fi în 2016 ca să începem o negociere pentru 2017, să avem un contract nou pe 3–5 ani, așa s-a discutat.

La moment, într-adevăr, dumneavoastră sînteți corect că metodologia pe noi ne favorizează, deoarece internațional țiteii au scăzut barilul pînă la 40, 40 și ceva de dolari pentru baril. Și din acest context, gazele naturale pentru Republica Moldova în 2015 au scăzut în preț. În viitorul apropiat nu știm cum va fi și ne dorim să avem un contract nou, sigur.

Cu energia electrică avem contract pînă în 2016, 31 martie 2016. Pînă atunci facem tot posibilul, ducem negocieri cu partea ucraineană, totuși, ca să avem furnizări, să diversificăm furnizările, să nu fie numai de la Centrala Electrică de la Cuciurgan. În cazul în care vom avea un preț și sperăm să avem un preț mai mic, atunci vom putea negocia și cu Centrala și consumatorul final să aibă posibilitatea de a avea un preț mai mic la tarife.

Dar nu trebuie să uităm că mai avem o problemă, care domnul Ciobanu o va spune, despre devierile tarifare care le-am acumulat pe parcursul anilor, începînd din 2011 pînă în 2015, deoarece tarifele la energia electrică din 2012 și la gazele naturale din 2011, nu s-au ajustat.

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos, domnul Bolea, dacă mai aveți a doua întrebare.

Domnul Vasile Bolea:

Precizare. Adică este posibil că din martie 2016 noi să avem iarăși o majorare a prețului?

Domnul Valeriu Triboi:

O micșorare.

Domnul Vasile Bolea:

Nu, dumneavoastră nu dați garanții.

Domnul Valeriu Triboi:

Noi vom face tot posibilul.

Domnul Vasile Bolea:

Condiționați cu negocierile care le veți face cu partea ucraineană.

Domnul Valeriu Triboi:

Da.

Domnul Vasile Bolea:

Și al doilea. Ceea ce am înțeles din răspunsul la întrebarea mea, că contractul pentru furnizarea gazelor naturale este un contract avantajos pentru cetățenii Republicii Moldova și pentru Republica Moldova, acel contract pe care dumneavoastră an de an îl prelungiți, eu așa am înțeles, dumneavoastră așa ați spus, că este avantajos.

Domnul Valeriu Triboi:

Nu este avantajos, din ce considerent, vă spun. El este avantajos metodologic pentru partea dreaptă, pentru segment, dar anual pe seama „Moldovagaz” se acumulează 700 de milioane de dolari datorii de la Transnistria, asta este problema și noi dorim să diversificăm aceste datorii, să fie pentru „Tiraspoltransgaz” separat și „Moldovagaz” separat, asta-i problema nr.1.

Deci metodologia, în principiu, dacă s-ar achita transnistrenii, ar fi avantajoasă. În momentul în care...

Domnul Vasile Bolea:

Metodologia inclusă în contract este avantajoasă pentru Republica Moldova.
(*Rumoare în sală.*)

Corect. A doua ...

Domnul Valeriu Triboi:

În cazul în care se vor achita transnistrenii, dar ei deja de câțiva ani nu se achită.

Domnul Vasile Bolea:

Întrebați-i pe ei de datorii.

Domnul Andrian Candu:

A doua întrebare, vă rog frumos, domnul Bolea.

Domnul Vasile Bolea:

A doua întrebare. Iarăși o să revin la ideea colegului Lipskii referitor la generarea energiei electrice din sursele regenerabile, da, panouri fotovoltaice...

Domnul Valeriu Triboi:

Toate tehnologiile.

Domnul Vasile Bolea:

...stațiile eoliene. Totuși, dumneavoastră ați menționat că în această Strategie 2020, deci noi pînă în 2020 trebuie să...

Domnul Valeriu Triboi:

17 la sută.

Domnul Vasile Bolea:

...generăm 17 la sută din... adică energia regenerabilă. În același timp, și am discutat cu dumneavoastră altă dată cînd ați venit în Parlament, în același timp, Guvernul instituie accize de 8 sau 10 la sută pentru importul panourilor fotovoltaice, în același timp, Guvernul instituie altele, adică taxe, accize care, practic, nu permit unor investitori să vină să investească anume în o asemenea afacere. Și dacă eu nu greșesc, acum generarea din sursele... generarea energiei electrice din sursele regenerabile este circa 2%–3%, dacă nu greșesc, în Republica Moldova.

Totuși, cînd o să vină Guvernul cu niște mecanisme care să faciliteze acest gen de afacere? Că noi am văzut acel tarif care-l instituie ANRE-ul, da, de 1 leu 90, totuși, este mult mai mic, decît acele 2,16 lei, 2 lei 16 bani care îi plătesc cetățenii noștri azi. Totuși, este o diferență, aproape 20 și ceva de bani.

Domnul Valeriu Triboi:

Pot să încep de la...

Domnul Vasile Bolea:

Cînd va veni Guvernul cu un mecanism clar? Aveți Strategia 2020, unde v-ați angajat, în același timp, impuneți niște bariere artificiale prin taxe ș.a.m.d. care nu permit afacerilor în acest domeniu să se dezvolte. Are Guvernul o strategie privind deblocarea situației și facilitarea generării energiei electrice din sursele regenerabile?

Domnul Valeriu Triboi:

Mulțumesc.

O să vin cu o precizare. Cînd vorbim de 2 și 16, asta înseamnă: „Moldelectrica” tarif pentru transport care costă 14,5 în 2,16, distribuții – 87 de bani, furnizare – 6 bani plus 6,675 – energia electrică care o importăm. Deci, dar toate restul: pentru furnizare, distribuție, transport, vor fi plătite și la energia

regenerabilă. Noi trebuie să înțelegem un lucru, când vorbim de preț, trebuie să vorbim de prețul de import și prețurile care ANRE le instituie pentru energia regenerabilă. Deci când vorbim 1,96, putem să-l comparăm numai cu 6 întreg și 600 șaptezeci și... 6775 import. Numai aici. Când vorbiți de preț. Vă dau răspuns pînă la...

Deci în Strategia „Moldova 2020” avem, într-adevăr, 17 la sută volum total. Din consumul total 17 la sută să fie din energie verde. Deci nu din eolian, numai din eolian sau numai fotovoltaic, sau numai biomasă, biogaz. *(Rumoare în sală.)*

Așa e, deci ... *(Rumoare în sală.)* Nu, biogaz și biomasă noi vorbim. Când vorbim de biomasă asta înseamnă energie regenerabilă, care putem s-o primim pentru energie termică, energie electrică și ... utilizăm biomasa și biogazul doar. *(Rumoare în sală.)*

Permiteți-mi să vă răspund. Deci astăzi, la moment, statistica ne arată că undeva din aceste 17 la sută, ceea ce în strategie noi ne-am luat, trebuia 9 la sută, 9 – 10 la sută să fie din energia de biomasă, 4 la sută – din eoliene și 2 la sută – din fotovoltaice, totală din toate acestea 17.

Noi vedem că pentru noi astăzi este mai important și mai eficient ca banii să rămînă în țară, să utilizăm energia din biomasă. Facem tot posibilul ca aceste proiecte ... energie și biomasă care ... prin... toate proiectele care le avem astăzi chiar sîntem în Moldova Eco-Energetică la care mîine o să participați, sînt energia din surse regenerabile, energia verde așa-numită. În aceste 17 la sută intră.

Cînd vorbim despre ce strategii facem ca noi să susținem producătorii de energie electrică din eoliene și fotovoltaice, aici avem legea pentru regenerabile care va fi în Parlament în viitorul apropiat și aici susținerea numai este pentru fotovoltaic și eolian. *(Rumoare în sală.)*

Nu-i aparte. Pur și simplu, marea majoritate va fi lovitură din fotovoltaice și eolian. Aici este. A venit un importator sau un producător de energie cu 100 de megawați sau cu 70 de megawați și, practic, s-a rezolvat situația.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

În continuare, domnul Pleșca.

Vă rog frumos.

Domnul Nae-Simion Pleșca:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnul Andrian Candu:

Nae-Simion Pleșca. Cer scuze.

Poftiți.

Domnul Nae-Simion Pleșca:

Domnule ministru,

În presa din Republica Moldova, pe rețelele de socializare, se vorbește frecvent despre furturi enorme, excrochieri, scheme frauduloase ș.a.m.d.

Dincolo de toate acestea, pe care noi toți le cunoaștem și dumneavoastră le recunoașteți, se mai vorbește și de calitatea proastă a gazului propriu-zis ca materie primă către furnizor.

În acest context, aș vrea să vă întreb dacă există o inspecție sau există o posibilitate de monitorizare ca furnizorul să primească gazele de calitate bună?

Domnul Valeriu Triboi:

Vă mulțumesc.

Zilnic, zilnic accentuez, la toate punctele de intrare în Republica Moldova se prelevă probe și se certifică acest gaz de care dumneavoastră vorbiți, de calitatea gazelor. El întrunește toate ce este necesar. Deci este un certificat de conformitate care se dă în permanență zilnic.

Domnul ministru... Prim-ministru Gaburici, dacă vă aduceți aminte, la o volantă, exact același lucru a făcut, după care am fost la câteva din întreprinderile din municipiul Chișinău și la „Franzeluța” chiar, am preluat probe. 67 de probe în diferite puncte s-au preluat, s-a dat la cerificare și s-a confirmat calitatea gazelor.

Deci sînt numai niște discuții, din păcate... pentru întrebare.

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos, în continuare, precizare.

Domnul Nae-Simion Pleșca:

Domnule ministru,

Oricum, în localitățile republicii noastre se vorbește despre o compoziție care numai gaz nu este, care conține aer, apă etc. De aceea, aș vrea să vă rog foarte mult că dincolo de investițiile care le-a făcut „Moldovagaz” în evidența cu privire la furnizarea gazelor către consumator să aibă grijă și de calitatea gazelor care vine la consumator și presiunea gazului.

Domnul Valeriu Triboi:

Infrastructura calității este o responsabilitate a Ministerului Economiei. Și aici cînd vorbim de certificări, noi le-am făcut independent, în diferite laboratoare, ca să vedem diferența. Deci... și în România, printre altele, și s-a constatat calitatea gazului.

Dar vom face tot posibilul ca în continuare cetățenilor Republicii Moldova să li se presteze niște servicii calitative.

Domnul Andrian Candu:

Continuați, vă rog frumos. A doua întrebare.

Domnul Nae-Simion Pleșca:

Domnule ministru,

Ați vorbit și despre România. O persoană, dragă nouă, are o vorbă: iarna nu-i ca vara.

Domnul Valeriu Triboi:

Așa-i.

Domnul Nae-Simion Pleșca:

Cetățeanul din Republica Moldova este îngrijorat, de fapt, e cu frica în sîn și pornind de la această situație dificilă, Parlamentul, cu vreo cîteva săptămîni în urmă, a amendat o lege în vederea... privind tranzitul de gaze. Dumneavoastră, împreună cu instituțiile statului, ați descoperit mai multe scheme frauduloase și ilegalități care aveau loc la „Chișinău-Gaz” și la „Moldovagaz”.

În acest context, în colaborarea strînsă pe care o aveți cu ANRE, n-ați încercat să faceți o contabilizare în ce proporții a fost afectat consumatorul, să zicem, în procente și perspectiva despre care au mai vorbit colegii noștri, de diminuare a tarifelor pentru iarna curentă?

Mulțumesc.

Domnul Valeriu Triboi:

Vă mulțumesc.

Cred eu că cunoașteți că acest amendament „Furdui”, care toată lumea așa-i spune, a fost pregătit nu de către Guvernul Republicii Moldova, dar de către parlamentari. Deci a trecut în Parlament, amendamentul care a fost introdus în legea veche.

Tot de către parlamentari, acum, în decembrie, în noiembrie a fost această amendare modificată. Noi am venit, Ministerul Economiei a venit cu o lege nouă și, după cum cunoașteți, am trecut-o prin... nu toate comisiile, dar jumătate din comisiile parlamentare unde deja acest amendament era... nu mai era, nu mai exista.

Deci în legea nouă a gazelor naturale, unde ne dorim liberalizarea pieței de energie electrică și gaze naturale, acest amendament ... nu mai era.

Privitor la „Moldovagaz” și „Chișinău-Gaz”, și toate structurile care au fost, pînă ce nu avem o confirmare. Avem o suspecție de către Procuratura Generală și organele de drept. După ce va fi finalizat acest proces și vom vedea despre ce se discută, cît, ce volume, vom putea, împreună cu colegii de la ANRE, să estimăm dacă a fost sau nu a fost această deviere pentru consumatorul final și în care parte: minus, plus.

Domnul Andrian Candu:

O ultimă precizare.

Vă rog frumos.

Domnul Nae-Simion Pleșca:

Domnule ministru,

Aș vrea să încerc, dacă cunoașteți, să-mi spuneți, Ministerul Economiei a avizat amendamentul cu pricina despre care vorbiți dumneavoastră, privind tranzitul de gaze? Ministerul Economiei dacă l-a avizat și...

Domnul Valeriu Triboi:

Acest care acum a fost?

Domnul Nae-Simion Pleșca:

Nu, cel despre care ați vorbit atunci, de atunci. A fost avizat? Nu cunoașteți?

Domnul Valeriu Triboi:

După cum... eu atunci nu eram la moment, nu vă pot spune, dar ceea ce e clar, că Guvernul a venit cu o lege, în legea dată, în lectura a doua, a fost introdus acest amendament.

Domnul Nae-Simion Pleșca:

Domnule ministru,

A fost aviz pozitiv din partea Ministerului Economiei și Comisia economie, buget și finanțe din legislatura precedentă a votat unanim. Dar vreau să mai fac o precizare. Contorul de evidență a gazelor, când intră în Republica Moldova, e pe teritoriul Republicii Moldova sau e pînă la frontiera Republicii Moldova?

Domnul Valeriu Triboi:

Sînt cîteva contoare, dacă cunoașteți. Avem, investiția care am făcut-o de la Căușeni pînă la Chișinău este pe teritoriul Republicii Moldova. Este altul la Ananiev în Ucraina, dar la toate aceste contoare sînt reprezentanți ai Ucrainei, Moldovei și sigiliile la ambele țări. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

Domnul Valeriu Triboi:

Nu este un consens. Dar ca să înțelegem este... după cum cunoașteți, gazoductele date au fost construite pe timpul sovietic cînd era numai o țară și atunci nu era altă posibilitate.

Mai mult ca atît, dacă vom face, chiar la moment va trebui să avem investiții foarte mari ca să le aducem pe teritoriul părții drepte a Republicii Moldova aceste... alte instalații de contorizare. Și atunci va fi o problemă.

Domnul Andrian Candu:

Sîntem la sfîrșitul sesiunii de întrebări-răspunsuri. O ultimă întrebare din partea colegilor de la Frațiunea Partidului Liberal.

Vă rog frumos, domnule Carp.
Poftiți.

Domnul Lilian Carp:

Domnule ministru,

Păcat că nu a venit domnul Bride, mai ales că am avut câteva întrebări în ceea ce privește legea pe care dumnealui am înțeles că a retras-o referitor la piața energetică și resursele regenerabile. Dar, mă rog, noi nu putem să conducem după proverbul: „Dacă nu vine Mohamed la munte, vine muntele la Mohamed”.

Dar întrebarea: spuneți-mi, vă rog, dacă este corect ceea ce se vehiculează cu suma de bani, aproape 10 milioane de lei care lunar este plătită către „Energocapital” pentru tranzitul de energie electrică în Republica Moldova? Fiindcă sînt mai multe suspiciuni, atît în 2008, precum că „Energocom” și „Moldelectrica”, o întreprindere care a fost fondată la cîteva luni de zile de a cîștiga licitația pentru tranzit, apoi avem „Energocapital”. Spuneți-mi, vă rog, este corect sau nu că această întreprindere are venituri din tranzitare... această sumă?

Domnul Valeriu Triboi:

Deci furnizorul, dacă vorbim de furnizor, de „Energocapital”, el plătește pentru transport, pentru distribuție pînă la... deci el este furnizor la prețuri nereglementate.

Întrebarea nu pot s-o înțeleg, deoarece un furnizor plătește pentru transport distribuției. Deci consumatorul final, dacă vorbim de consumatorul final, el tot timpul plătește tariful final. Aici la dumneavoastră, în contextul întrebării dumneavoastră, avem un contract între „Energocom” și „Energocapital”.

„Energocom” – întreprindere de stat 100%. „Energocapital” – o societate care este furnizorul de la Centrala Electrică de la Cuciurgan. Deci cînd vorbim de furnizare, nu putem vorbi de transport, de tranzit sau ceva... numai furnizorii.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Carp,

Vă rog frumos, precizare la acest subiect.

Domnul Lilian Carp:

Ca precizare. Totuși, ar fi bine pentru viitor să anunțați cine sînt fondatorii acestor întreprinderi.

A doua întrebare. Spuneți-mi, vă rog, care este puterea calorică deci a gazului care intră în Republica Moldova? Și cîte procente sînt gaze inerte, pentru a nu... ca să știm exact ce plătește cetățeanul Republicii Moldova, plătește pentru gaze inerte care intră în volumul general sau plătește pentru gazul pur 85% metan.

Domnul Valeriu Triboi:

Deci vă voi da în scris informația dată, deoarece zilnic sînt niște limite de la pînă la și acum dacă voi da o informație, va fi diferită de cea care va fi mîine. Dar

în condițiile... deci certificatul are o limită de la X pînă la Y și ei sînt în această limită tot timpul.

Domnul Andrian Candu:

Și nu ați răspuns la întrebarea, ceea ce s-a menționat, dacă este adevărat sau nu retragerea proiectului de Lege din Parlament ce ține de energia regenerabilă.

Domnul Valeriu Triboi:

Energia regenerabilă este... da, a plecat domnul Creangă, nu-l văd, deci acum este în Comisia economie, buget și finanțe acest proiect de lege, în a doua lectură. Așteptăm în viitorul apropiat să fie în Parlament. Nu este retras.

Domnul Andrian Candu:

Deci nu este retras? (*Rumoare în sală.*)

Domnul Valeriu Triboi:

Aceasta a fost o... în primul rînd, ministrul niciodată nu... îmi cer scuze, dar la Comisia economie, buget și finanțe, deci la comisia dată eu am fost tot timpul legat de această lege, nu putea să vină domnul Bride să ceară să... mai ales că nu este în drept. Acum este dreptul numai deputaților, a comisiei să decidă ce să facă cu această lege, să vină cu ea în Parlament sau s-o retragă. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Sîntem la final deja, dar de procedură, bineînțeles.
Domnule Cobzac,
Poftiți.

Domnul Grigore Cobzac:

Domnul Președinte,
Este foarte importantă această sesiune de întrebări-răspunsuri, eu aș propune să prelungim sesiunea de întrebări-răspunsuri cu domnul viceministru măcar cu 15 minute, să am posibilitatea și eu să acord cîteva întrebări pe care aștept foarte de mult să le acord.

Domnul Andrian Candu:

Doar plenul Parlamentului poate să decidă o astfel de prelungire.

Domnul Grigore Cobzac:

Solicitez susținerea plenului.

Domnul Andrian Candu:

Propunerea din partea Frațiunii Partidului Liberal Democrat este de a prelungi această sesiune a întrebărilor și răspunsurilor. (*Rumoare în sală.*) Da, dar

noi am votat un regulament. Domnul viceministru poate să fie de acord, dar plenul decide pînă la urmă.

Cine este pentru prelungirea sesiunii de întrebări-răspunsuri pînă la ora 18.00 cu 20 de minute, vă rog frumos să vă exprimați prin vot. (*Rumoare în sală.*)

În minoritate, ne cerem scuze, prelungirea nu a fost acceptată de plen. (*Rumoare în sală.*)

Vă mulțumim frumos...

Domnul Valeriu Triboi:

Pot o remarcă?

Domnule Președinte,

Numai să anunț o...

Domnul Andrian Candu:

Da. Vă rugăm frumos, o ultimă remarcă.

Domnul Valeriu Triboi:

Stimați domnilor deputați,

Dacă vă aduceți aminte, la toate comisiile am venit cu rugămintea să vin la dumneavoastră să discutăm pe toate legile importante, cum este regenerabile, energia... Legea despre energia electrică, gazele naturale. Sînt gata orișicînd doriți...

Domnul Andrian Candu:

Fracțiuni, vă referiți în fracțiuni în mod special.

Domnul Valeriu Triboi:

De la fracțiuni, da, la fracțiuni.

Domnul Andrian Candu:

Deci fracțiunile sînt încurajate, dacă au nevoie de informație suplimentară, să solicite și Ministerul Economiei cu mare plăcere va furniza informații, inclusiv va fi prezent în ședințele fracțiunilor.

Domnul Valeriu Triboi:

Voi fi onorat.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

Nu faceți trafic de influență, domnule Ghimpu. Și la mulți ani, ați strănutat.

În continuare, cuvînt i se oferă și îl invităm la tribuna principală pe domnul Sergiu Ciobanu, director al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, să ne prezinte raportul dumnealui.

La fel, ca și data trecută, pînă în 30 de minute raportul ca, ulterior, sesiunea de întrebări-răspunsuri.

Poftiți.

Domnul Sergiu Ciobanu – *director al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică:*

Domnule Președinte,

Onorat plen,

Probabil că în ultimele 7... 5 luni am fost cel puțin de 3 ori în Comisia economie, finanțe și buget cu raport vizavi de situația în sectorul electroenergetic. Am fost cel puțin de 2 ori aici, în plenul Parlamentului. 3 săptămîni în urmă am remis Parlamentului acel raport care a fost solicitat. Probabil că ați făcut toți cunoștință cu el.

Și de aceea, cu permisiunea dumneavoastră, o să încerc să scot în evidență tot parcursul cel puțin al activității consiliului de administrare în ultima perioadă, cu scoaterea în evidență a celor mai importante activități care au avut loc fără a vă spune foarte multe cifre care nu tot timpul adică pot fi înțelese din perspectivă metodologică sau a calculelor.

De aceea, o să scot în evidență faptul că, începînd cu luna martie, practic, au fost depuse pe rol de către toți operatorii mai multe cereri de ajustare a tarifelor. Într-un termen de 4 luni de zile agenția le-a examinat, ca, ulterior, în luna iulie să venim cu ședință de consiliu pentru revizuirea acelor tarife din perspectiva noastră metodologică și acelor calcule care au fost făcute de către colegii sau echipa care stă în spatele consiliului de administrare vizavi de toate calculele care au fost prezentate.

Vreau să vă spun că a fost o muncă extrem de importantă, extrem de... enorm de complicată din perspectiva socială, dacă vreți. Dar, pînă la urmă, noi am încercat să facem lucrul profesionist, corect și echidistant din perspectivă că pe această perioadă am avut mai multe presiuni, inclusiv politice, ca să nu fim implicați în politică și de aceea mai puțin și am comunicat ultima perioadă, adică față de societate.

De aceea, folosindu-mă de acest prilej, aici, la tribuna Parlamentului, o să reiterez deciziile care au fost luate în luna iulie, în 17, 18 iulie vizavi de prețul sau tariful la gazele naturale și energia electrică.

În exclusivitate pot să vă spun că 94 la sută creșterea tarifului la energia electrică a fost cauzată de cursul valutar. Reiterez, 94 la sută a fost cauza care a dus la majorarea tarifului la energia electrică.

Totodată, majorarea aceasta trebuie privită și prin altă prismă sau din altă optică. Sîntem în plin proces, deja finisat, prin stabilirea acestor tarife noi am liberalizat complet piața energetică în Republica Moldova, electroenergetică mă refer. De aceea, orice consumator, mîine dacă apare un furnizor, poate să ... achitînd un tarif de distribuție, fie în unele cazuri și de transport, să-și încheie contract cu orice furnizor din țară care dorește el. Acest angajament derivă din

Pachetul energetic 2. Și vreau să vă spun că, într-adevăr, la ziua de astăzi avem o piață electroenergetică complet liberalizată.

Totodată, în urma aprobării acestor tarife în luna iulie, foarte multe discuții au apărut față de caracterul sau ponderea procentului de creștere a acestor tarife. Noi înțelegem situația că, într-adevăr, o creștere de 36 la sută, este una esențială. Dar vreau să vă spun că, ținând cont de factorul social, măcar că din perspectiva noastră legală, noi doar ajustăm tarifele ținând cont de factorii obiectivi care există. Totuși consiliul de administrare a decis ca să ajustăm tarifele, ca să nu mai generăm pierderi sau devieri financiare în sector și tot ceea ce ține de devieri financiare să le amânăm în timp, unde să mai analizăm fiecare cifră care a fost prezentată Agenției și într-o perioadă proximă să venim cu o decizie vizavi de aceste devieri financiare, cum urmează să fie ele recuperate în timp cu impact minor asupra consumatorului și să asigurăm stabilitatea sectorului electroenergetic.

De aceea, ajustarea a fost doar din perspectiva pentru a stopa, reiterez, pierderile care le au operatorii din sector din perspectiva deprecierei leului față de dolar. Și pornind de la aceste multiple discuții care au avut loc, vreau să vă spun că, pînă la urmă, din perspectiva consumatorului, ca să mai demonstrăm o dată temeinicia deciziilor noastre, am decis să contractăm sau compania să contracteze niște audite internaționale pentru a veni și a opri toate discuțiile care erau. Vreau să vă spun că undeva erau și discuții, cineva încerca să facă și capital politic pe astfel de ... în acea situație.

De aceea, am decis să suspendăm tarifele pentru o perioadă de două luni de zile, ca, într-adevăr, să contractăm niște companii terțe, străine, cu renume internațional să vină să facă un audit la acele calcule care au fost prezentate Agenției de către operatori.

Aici anticipez o întrebare de a dumneavoastră, inițial discutam că aceste calcule să fie incluse în tarif. Vreau să vă spun, la ziua de astăzi, că aceste costuri ale acestor auditări în tarif nu au fost incluse. Și ca rezultat al acestui exercițiu, companii cu renume ca „KPMG”, „Ernst & Young” au făcut audite la aceste cifre și calcule, care au fost prezentate, ca într-un final să venim în ședința consiliului să confirmăm faptul că decizia care a fost luată pentru sectorul electroenergetic a fost una aproape de decizia consiliului ... decizia care a fost în raportul de audit. De aceea, consiliul a decis ca decizia din 18 vizavi de energia electrică să intre în vigoare începînd cu 9 noiembrie.

Ceea ce ține pentru sectorul gazelor naturale din perspectiva acelor controale care le-am efectuat și noi, și a celui raport de audit făcut de către Compania „Ernst & Young”, am reușit să excludem anumite sume din calculul tarifului și am putut diminua creșterea de tarif la gazele naturale de la 15 la sută, practic, la 9 întreg și ceva procente.

Totodată, acum un exercițiu destul de important este și faptul următoarelor activități de control, care urmează să aibă loc la toate aceste companii din sector vizavi de devierile financiare, după aceea public să le discutăm și să vedem mecanismele care urmează să fie implementate pentru a acoperi aceste devieri financiare și să discutăm cred că pe o platformă mai largă, împreună cu Guvernul,

cu colegii din Comisia economie, buget și finanțe, activitatea vizavi de aceste sume mai departe.

O să scot în evidență un fapt foarte important, tarifele la energia electrică trebuiau ajustate încă în anul 2012. Sau mai bine-zis cursul valutar care a fost inclus în tariful la energia electrică în anul 2012 deja nu mai corespundea aceluși tarif care era la momentul aprobării.

Un exemplu elocvent o să vi-l dau, că dacă aveam aceeași situație din perspectiva cursului valutar, noi la ziua de astăzi trebuia să reducem tariful cu 10 bani, nu să-l creștem.

Dar, totodată, pornind de la aceste decizii care au fost luate, vreau să vă spun că în iulie noi am decis să ne adresăm și cu un demers către partenerii de dezvoltare, în special Ambasada Suediei, pentru a ne veni cu un suport, cu un grant mai bine-zis, de a contracta o companie cu renume internațional sau mondial, dacă vreți. Am aici și raportul, el este prezent și pe site-ul Agenției. Partenerii noștri suedezi au decis să contracteze Compania „Grontmij”, o companie destul de serioasă și importantă pe piața serviciilor de mediu și energie în Europa, care reprezentanții acestei companii au fost alături de noi în analiza acelor audite care au fost prezentate de către operatori.

Apropo, să scot în evidență un fapt, că dacă la momentul recomandării de a face aceste audite Agenția avea buget, noi aveam să achităm din bugetul nostru aceste sume care au fost plătite companiilor care au efectuat auditul.

Și în urma examinării colegilor suedezi, au venit și cu anumite propuneri de îmbunătățire a activității de reglementare pe viitor. Totodată, au confirmat și ei faptul acelor costuri care au fost incluse în tarif și au confirmat faptul că tarifele au fost ajustate pentru a opri doar... un cuvânt foarte metaforic, „sîngerările” în sector. Adică ca operatorii să nu mai aibă pierderi financiare, care deși sau de altfel cu cât mai mult dura acest proces, cu atît mai mult în timp consumatorii aveau să plătească mai mult pentru aceste pierderi.

În linii mari vreau să vă spun că vorbeam de presiune, inclusiv presiune în sensul din partea operatorilor, ei aveau și situații care noi înțelegem că din cauza cursului valutar la fiecare kilowatt tariful nu acoperea în jur de 35 de bani, 36 de bani.

De aceea, s-au adresat Secretariatului Comunității Energetice în luna mai, astfel în luna mai am primit, adică Guvernul a primit o scrisoare din partea Secretariatului Comunității Energetice, de altfel sîntem parte a Tratatului energetic european, cu un termen de două luni de zile să vedem care este situația din perspectiva Tratatului european deci orice operator trebuie să activeze, cel puțin, la niște costuri adecvate, reale, adică pentru a nu avea pierderi.

De aceea și din perspectiva discuției cu colegii de la Secretariatul Comunității Energetice de la Viena am avut discuții foarte multe, pentru a veni și a ajusta tarifele, reiterez, doar pentru a opri aceste pierderi financiare. Că din perspectivă metodologică și legală, noi eram obligați să includem aceste devieri financiare.

Dar pentru a nu avea presiuni de creștere de tarife enorme, deci am decis să ajustăm doar la curs. De aceea, am încercat să evităm un eventual proces de infringement pentru Republica Moldova din această perspectivă și cu trei zile anterior expirării acestui termen, care a fost dat Moldovei pînă în 25 iulie, noi am ajustat, am făcut ședința în 17 – 18 iulie în cadrul Agenției.

În linii mari aceasta este informația care am vrut să v-o prezint. Sînt gata să răspund la orice întrebări care le aveți vizavi de acest subiect, reiterez, unul foarte important pentru economie, social și pentru infrastructurile care le avem în țară.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim, domnule Ciobanu.

În continuare, sesiunea de întrebări-răspunsuri. Este 17.53 – pînă la 18.53.

Prima întrebare.

Vă rog frumos, domnule Cobzac.

Poftiți.

Domnul Grigore Cobzac:

Da. Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Prima mea întrebare ar fi următoarea. A sunat în întrebările anterioare despre construcția liniilor de interconexiune a sistemelor energetice „Moldova – România”. Doamna Alina Zotea a acordat această întrebare. Tot la aceeași temă. Disponibilitatea Bucureștiului de a construi aceste ... de a participa, de a ne susține la construcția acestor linii electrice noi o avem aproximativ de la sfîrșitul anului 2009 – începutul anului 2010. Cam așa.

Iată noi, astăzi, avem 2015 și noi sîntem la etapa studiului de fezabilitate. Direct sau indirect aceasta a dus, dacă luăm în considerare și războiul din Ucraina, care a dus la faptul că Ucraina nu mai poate exporta energie electrică, astfel noi ne-am pomenit într-o situație cînd noi importăm energie electrică numai dintr-o sursă, Cuciurgan. Aceasta înseamnă monopol, cu toate consecințele de aici. Monopolul îți impune orice.

Este la modă noțiunea acum de „suspiciuni”, noi, în principiu, am avea suspiciuni că această situație ar fi construită artificial. Problema, domeniul este de Ministerul Economiei. Or, în urma acestei situații, au de cîștigat unii. Dumneavoastră ați recunoaște că această situație, fie prin acțiune, fie prin inacțiunea Ministerului Economiei, dar a adus la o situație de monopol la importul energiei electrice.

Domnul Sergiu Ciobanu:

Nu vă supărați, domnule deputat, n-o să comentez poate declarațiile dumneavoastră politice. Deci o să mă refer din perspectiva pur profesionistă sau din optica noastră instituțională. Vreau să vă spun că cel puțin în ultima perioadă colegii noștri plenar sînt implicați în foarte multe procese care au loc sub egida Ministerului Economiei cu interconexiuni cu partea română cu țeva, cu studiile,

din perspectiva de a veni cu suportul nostru ce ține de reglementare mai departe, când o să apară aceste infrastructuri.

Nu pot să fiu de acord cu dumneavoastră că sîntem... suspiciuni, nu știu, asta-i partea politică. Vreau să vă spun că noi sîntem dependenți de o singură sursă deja de foarte, foarte mulți ani, vorbim sincer cum este. Noi sîntem dependenți din perspectiva istorică.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Domnul Cobzac,

Vă rog frumos, a doua întrebare.

Domnul Grigore Cobzac:

Da, precizare.

Domnul Andrian Candu:

Precizare, poftiți.

Domnul Grigore Cobzac:

Problema, într-adevăr, este una istorică. Dependența sau securitatea energetică a Republicii Moldova este una istorică și care noi o conștientizăm de foarte mult timp. Iată că odată cu disponibilitatea Bucureștiului de a construi aceste interconexiuni, noi am diminua, eu nu vorbesc că noi vom refuza de sursele de energie din est, nici într-un caz. Dar apare cu totul și cu totul o situație mult mai favorabilă pentru negociatori atunci când știi că este una de rezervă.

Și a doua mea întrebare ar fi: iarăși astăzi a sunat în această sală despre obiectivele noastre în producerea și utilizarea energiei regenerabile s-a vorbit foarte mult și am auzit astăzi cifra de 17% către anul 2020 ca și obiectiv național a producerii energiei noastre din surse de energie regenerabilă.

Domnul Sergiu Ciobanu:

...

Domnul Grigore Cobzac:

Nu este așa? Cadrul legal în vigoare prevede altceva, prevede 20%. Și eu vă dau citire la punctul 59) litera b) din Strategia energetică a Republicii Moldova pînă în anul 2030.

El vorbește: „Stimularea utilizării energiei produse din surse de energie regenerabilă raportate la consumul total brut: 20% în anul 2020”. Și același alineat (2) din Legea nr.166 din 2012 pentru creșterea economică și reducerea sărăciei stipulează: „Asigurarea ponderii producerii anuale de energie electrică din surse regenerabile în volum de 10% către anul 2020”. (*Gălăgie în sală.*)

Dumneavoastră cunoașteți toate acestea, eu nu v-am spus o noutate. Dar pentru mine a fost o surpriză totală atunci când în legea care se află în Parlament

Ministerul Economiei vine cu propunerea ca acest obiectiv să fie stabilit prin lege de 17%, fără să anuleze obiectivele precedente. Eu înțeleg că este complicat și acuș mă voi expune la acest capitol. Este așa sau nu este așa că Ministerul Economiei încearcă să schimbe obiectivele și angajamentele asumate, inclusiv față de partenerii noștri de dezvoltare de producere a energiei din surse regenerabile? *(Voce nedeslușită din sală.)*

Domnul Andrian Candu:

Da. Am înțeles subiectul. Să răspundă domnul Ciobanu și așteptăm să revină domnul Triboi și o să ne răspundă dumnealui.

Domnul Sergiu Ciobanu:

Sincer, eu nu pot să vă răspund la întrebare, eu nu cunosc aceste cifre ce-au făcut colegii în discuții în comisie, eu sincer, nu cunosc și nu pot să vă răspund, adică asta-i. Probabil că întrebarea ține de competența colegilor de la Ministerul Economiei, nu a noastră.

Apropo, eu am... și legea intenționat am luat, și Regulamentul, din perspectivă tarifară, vă răspund la orice întrebare. Securitatea energetică nu ține de competența, într-adevăr, a noastră. *(Gălăgie în sală.)*

Domnul Andrian Candu:

Da, aveți a doua întrebare, domnul Cobzac.
Poftiți.

Domnul Grigore Cobzac:

Vă mulțumesc.

Iarăși, nu necesită energie de echilibrare capacitățile mici de producere a energiei electrice de așa-numiții producători mici. Legea nr.160 din 2007, legea veche prevede acest lucru. Eu vă dau două exemple: gospodăria domnului Luca Secrii din Sănătăuca, Florești, telefonul de contact: 69352743. La 24 august 2012 a realizat un sistem voltaic și a încheiat un contract de furnizare a surplusului de energie cu compania de distribuție. El nu primește plata.

Aceeași gospodărie... ambii sînt pensionari. Aceeași gospodărie, Boris Grama din Hîrtopul Mic, Criuleni a investit, de asemenea, într-un sistem fotovoltaic de 3 kilowați, are o datorie la compania de distribuție la moment de 2124 de lei. Nu i se plătesc.

Este o tendință, spuneți-mi vă rog, atunci cînd furnizorii capacitățile mici care noi știm ei produc, ce înseamnă capacități mici? Ei produc pentru dînșii, surplusul ei îl varsă în sistemul energetic național. Credem că este ceva extraordinar de important. Iată aceste două exemple pe mine mă îngrijorează dacă... fie și în contextul legii vechi, dar era posibil de investit. *(Rumoare în sală.)*

Domnul Sergiu Ciobanu:

Domnule deputat,

Eu sincer acum în memorie... noi avem foarte multe tarife date vizavi de proiecte regenerabile mici, într-adevăr, gospodării țărănești, eu nu-mi aduc aminte acum. Haideți să le discutăm adică în mod privat aceste cazuri, să ne autosesizăm, să vedem. Cel puțin, pentru raionul Telenești, pare-mi-se s-a spus, noi acum recent am eliberat un tarif de... sau Florești am eliberat un tarif adică. Dar haideți să vedem în mod privat aceste două cazuri. Nu sînt gata să vă răspund la ele, de la Telenești...

Domnul Andrian Candu:

Da. În privința primului subiect legat de angajamentele noastre și de strategie, rugăm Ministerul Economiei să ne dea răspuns.

Domnul Triboi,

Vă rog frumos, de la primul microfon din lojă.

Domnul Valeriu Triboi:

Noi sîntem parte contractantă a Tratatului Comunității Energetice. Angajamentele Republicii Moldova față de Comunitatea Energetică sînt 17 la sută. Pot confirma, aduce actele. Noi deseori vorbim, într-adevăr, ne luăm tot timpul mai mult... puțin, ne luăm 20 la sută ca să îndeplinim cele 17 care le avem angajamente față de Comunitatea Energetică.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Da. Vă mulțumim.

Precizare, domnul Cobzac, poftiți.

Domnul Grigore Cobzac:

Da. Mulțumesc.

Domnule ministru,

O să discutăm la particular și eu o să vă dovedesc că eu am dreptate în afirmațiile mele cu cadrul legal în vigoare.

Eu rog, domnule director, să îmi faceți și mie o invitație la evenimentul de mâine, nu știu unde este, tare aș dori să particip.

Domnul Andrian Candu:

Nu organizează Agenția Națională, Ministerul Economiei...

Domnul Grigore Cobzac:

Ministerul Economiei?

Domnul Andrian Candu:

Așa că, gata, deja aveți invitație, practic, din câte am înțeles. (*Voci nedeslușite din sală.*) (*Rumoare în sală.*)

Teatrul „Eminescu”, dacă nu greșesc, are capacitate mai restrânsă, nu cred neapărat că toți 101 deputați o să încapă.

Da. Vă mulțumim frumos.

În continuare, doamna Domentî,
Poftiți. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Doamna Oxana Domentî:

Domnule raportor,

Dacă puteți să ne spuneți anumite subtilități din procedura de examinare a tarifelor. Spre exemplu, dacă atunci cînd dumneavoastră decideți să luați anumiți parametri în calculul tarifelor sau altor, dumneavoastră țineți cont de capacitatea populației de a achita tarifele, dacă țineți cont de consumul mediu anual al populației, care este capacitatea populației de a consuma? Și dacă dumneavoastră aveți o analiză, spre exemplu, comparativă. Ne-ar interesa foarte mult să ne spuneți ce se întîmplă cu tarifele în țările vecine, da, în Republica Moldova în comparație cu țările vecine, în valoare nominală, la paritatea puterii de cumpătare, spre exemplu: Ucraina, România, Ungaria, Rusia, Germania, Italia.

Ce se întîmplă în Republica Moldova în comparație cu aceste țări la capitolul cota parte din cheltuielile casnice sau ponderea cheltuielilor cu serviciile comunale în raport cu cheltuielile totale ale populației? Care este consumul mediu pe cap de locuitor în Republica Moldova, spre exemplu, de gaz, de energie electrică în raport cu locuitorii acestor țări?

După mine, este un lucru foarte important să-l luați în calcul atunci cînd stabiliți aceste tarife, pentru că în funcție de asta ar trebui poate să propuneți și o clasificare sau diferențiere a acestor tarife în funcție de capacitățile populației, agenți economici, persoane fizice. Poate să solicitați anumite subsidii din partea Guvernului la anumite capitole.

Deci dacă luați în calcul aceste lucruri și care sînt acești parametri să ne spuneți și nouă.

Domnul Sergiu Ciobanu:

OK. Mulțumesc frumos.

Vreau să vă spun că din perspectiva celor metodologii care avem, noi nu facem această analiză din perspectiva puterii sau capacității de plată a cetățenilor, a consumatorilor.

Obiectiv, noi, din perspectivă pur strict economico-financiară a activității acestor întreprinderi vizavi de... adică din domeniul care sînt distribuții, furnizare, transport, nu contează, pînă la urmă am avut o perioadă probabil că de prin anul 2007–2008 deci o subvenționare încrucișată a tarifelor pentru a-i face pe cei care consumă mai puțin să plătească mai puțin, pe cei care consumă mai mult să

plătească mai mult. În special era folosită această încrucișare la tariful la gazele naturale.

Apropo, deci noi am menținut această situație și în tarifele acum la ziua de astăzi că cei care consumă pînă la 30 de metri cubi să plătească mai puțin și cei care consumă mai mult de 30 metri cubi, adică mai mult, să plătească mai mult.

Am pornit de la aceeași premisă că paturile... pur din perspectivă, dacă vreți, a consumatorilor sau umană, că paturile social vulnerabile sînt cei care consumă pînă la 30 de metri și de aceea am și lăsat aceasta.

Dar vreau să vă spun că din perspectivă metodologică și a normelor europene deci subvenționarea nu este binevenită. Adică se presupune că, uite, tarifele ar trebui să fie obiective, juste și corecte și statul să vină cu un mecanism social de ajutorare a acestor categorii de populație care nu pot achita aceste servicii.

Dar o să reiterez aici, dacă îmi permiteți, o să răspund și la întrebarea vizavi de diferențierea tarifelor la energia electrică. A fost o întrebare către colegul meu de la Ministerul Economiei, domnul viceministru. Vreau să vă spun că atît timp cît noi nu avem capacități de a... producătorii nu au capacități să facă sau să divizeze tarif de noapte și de zi, noi nu putem oferi această posibilitate nici cetățenilor sau consumatorilor pînă la urmă.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc.

Doamnă Domentî,

Dacă aveți a doua întrebare sau precizare la acest subiect în continuare.

Doamna Oxana Domentî:

Da, foarte rău, stimate raportor, că dumneavoastră nu solicitați o astfel de analiză și nu luați în calcul aceste lucruri, pentru că ați vedea o cortină foarte tragică la acest capitol atunci cînd cetățenii noștri în mediu cheltuie aproape 20% din toate cheltuielile pe serviciile comunale. Acest procent este unul mult mai mare decît țările despre care v-am întrebat, pentru că m-am informat un pic înainte de a vă pune această întrebare. Și nu este bine adică să luați aceste decizii din cosmos. Este foarte bine să știți situația reală și atunci ați putea poate altfel să discutați cu cei care vin să le aprobați aceste tarife.

Vă solicităm acest lucru să-l cereți și să-l analizați în continuare.

Și cea de-a doua întrebare. Vreau să vă întreb, așa, să ne amintiți, da, sursele de formare a bugetului ANRE, care este ponderea în acest buget a cheltuielilor de remunerare a muncii, cîți salariați se ocupă de calculul tarifelor, care este salariul dumneavoastră personal și dependența cu modificarea tarifelor?

Domnul Sergiu Ciobanu:

Deci la ziua de astăzi avem circa 85 de angajați, care, nemijlocit, fără 6 persoane, participă în procesul de calculare a tarifelor. Din perspectiva că începînd cu anul trecut avem în competență și apa și canalizarea, avem în

competență și termia, deja cu legea nouă care a fost aprobată și, practic, sîntem în plin proces de aprobat toate actele regulatorii subordonate legii și să începem a calcula sau a trece toate CET-urile care există în procedura clasică de reglementare.

Vreau să vă spun că în toată lumea instituțiile de reglementare au salarii mari, dacă vreți.

Obiectiv, noi nu avem nici un secret care este salariul sau sursele cum se formează bugetul Agenției, sînt plăți regulatorii care le plătesc operatorii, care, de altfel, măriile voastre, aici, în Parlament, aprobă bugetul la nivel de procent. Indiferent de care nu ar fi tariful deci noi nu putem colecta mai mulți bani decît stabiliți dumneavoastră sumă plafon ca sumă, ca valoare. Indiferent de care nu ar fi tariful.

Foarte mult se vehiculează, cu cît e mai mare tariful, cu atît sînt mai mari veniturile Agenției. Absolut este un bluf. Deci Parlamentul aprobă nivelul maxim de cheltuieli care poate fi efectuat anual aici și nivelul de încasări respectiv adică la nivel anual.

Salariul unui director sau al unui membru al Consiliului de administrare este în jur de 41 de mii de lei și salariul unui angajat este în jur de 9 mii de lei.

Vreau să vă spun că este o chestie foarte complicată din perspectiva că operatorii unui... plătesc salarii de mult de 10 ori mai mari decî angajaților care se ocupă de reglementare în cadrul companiilor lor și este foarte complicat adică să vii cu persoane.

Cel puțin noi ne mîndrim că avem persoane cu foarte mare experiență care sînt apreciați, de altfel, și la toate forurile europene la care facem parte, adică la toate evenimentele. În unele grupuri de lucru noi chiar sîntem mediatori sau raportori, chiar conducem aceste grupuri de lucru pe anumite domenii de reglementare deci în cadrul reuniunilor europene care le avem.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Acestea au fost întrebările. O ultimă precizare.

Doamna Oxana Domentii:

Noi ne bucurăm că dumneavoastră sînteți activi în plan internațional și chiar că cunoașteți experiența internațională cu privire la salariile în lume în astfel de agenții, dar nu cunoașteți care este situația cetățenilor noștri și capacitatea lor de a cumpăra aceste servicii.

Și dacă totuși îmi puteți spune, chiar dumneavoastră credeți că munciți de 5 ori mai mult decît un Prim-ministru? Avînd salariul de 41 de mii în raport cu 7, 8 mii de...

Domnul Andrian Candu:

Am înțeles. Sugestia dumneavoastră e să majorăm salariul Prim-ministrului.

Domnul Lupu,
Vă rog frumos. A fost vizat Ministerul Economiei și partidul.
Vă rog frumos.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Aveți perfectă dreptate, regulamentar mă voi folosi de dreptul la replică din momentul în care unul dintre antevorbitori a venit, cică, cu vreo două întrebări către raportor și pe bună dreptate raportorul nu a răspuns la ele și le-a calificat ca întrebări cu tentă evidentă politică, vizînd ministerul, cît și fracțiunea.

Păi, iată, cu titlu de replică, cu disponibilitatea partenerului din România privind finanțarea și investițiile în rețelele pentru interconexiune, eu aș mai adăuga aici chiar și sistemul de conductă de gaz.

Nu este cazul, dacă este să vorbim obiectiv și profesionist, să încercăm toate aceste proiecte să le dăm pe umerii unui singur minister, fiindcă am cunoscut prim-miniștri care erau tare buni să meargă să taie panglica roșie, dar nu erau buni deloc ca să se ocupe serios și a duce pînă la bun sfîrșit asemenea proiecte de anvergură. Fiindcă în cazul unor asemenea proiecte de mare anvergură, este întreg Guvernul în frunte cu cel care-l conduce să ducă negocierile pînă la bun sfîrșit, nemaivorbind că avem și un întreg Minister al Afacerilor Externe și Integrării Europene și o ambasadă a noastră la București, misiunea căreia, conform legii, este zi și noapte să contribuie la promovarea acestor negocieri și la asistența care trebuie s-o acorde instituțiilor care sînt la Chișinău. Este responsabilitatea lor.

Și doi la mîna. Nu are nici un temei profesionist ideea cu... de ce 17, de ce nu 20? Dacă e să vorbim ca oameni care înțeleg situația în domeniu, economiști, profesioniști, trebuie să ne uităm ce se întîmplă în asemenea țări, precum în Germania, de exemplu, în Uniunea Europeană, care, din momentul în care a refuzat de la energia atomică, s-a confruntat imediat cu probleme la nivel de prețuri și noi trebuie să ne dăm foarte bine seama că probabil doar energia electrică cu proveniență din biomasă poate să concureze la nivel de preț cu resursele tradiționale de energie electrică, pe cînd energia eoliană și energia solară sînt mult mai scumpe.

Și atunci, cine vine cu asemenea idei eroice să punem 25 la sută, 30, 40 la sută pondere din aceste resurse energetice alternative înseamnă că trebuie să le spună la oameni, spunînd A, să spună și B. Că în acest caz cu o pondere foarte înaltă, prețurile o să sară de 2 sau de 3 ori mai sus și oamenii să înțeleagă că e vorba și de surse de energie, dar și care este prețul care urmează să fie plătit.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

În continuare – doamna Zotea.

Vă rog frumos, poftiți.

Doamna Alina Zotea:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule director,

Vă voi adresa două întrebări. Prima este: cum explicați majorarea tarifelor la gaze, gazele naturale, dacă prețul de cumpărare de la furnizor a scăzut?

Și a doua întrebare este: în ce bază s-a ajuns la aceste mărimi de taxe?

Domnul Sergiu Ciobanu:

Îmi cer scuze, cu taxele ce... (*rumoare*) a-a-a, tarife, da. O să scot în evidență un fapt.

Doamnă deputat,

Într-adevăr, foarte bună întrebare. Noi foarte mult discutăm, deci prețul la gazele naturale scade, într-adevăr, el scade. Vreau să vă spun că în comparație cu anul 2011 pur matematic când am avut 400,5 dolari la 11,8 lei era 4 mii 760 de lei costul gazului în lei inclus în tarif.

Anul acesta avem 260 de dolari este costul gazului înmulțit la 19,6, 7 deja avem 5 mii de lei costul gazului. 300 de lei, în lei e mai scump gazul, chiar dacă avem o descreștere de 40 la sută a prețului la gaz, din cauza cursului valutar, matematic, 400 de dolari în 2011 înmulțit la 11,8 avem 4700 și 260 prețul mediu anual în anul 2015 când înmulțești la 19,6 e 5 mii de lei.

Aici avem 3,2 creșterea la gaz, la costul gazului în lei, noi vorbim de lei, nu de dolari, în dolari el scade, dar noi vorbim în lei, că noi îl transformăm în lei pe teritoriul Republicii Moldova. Unu la mână.

Doi. Am avut, bine, amendamentul, cum spuneți dumneavoastră, renumitul amendament. Vreau să vă spun că în vara aceea agenția a dat două avize consiliului de administrare negativ față de acest amendament. Din păcate, nu au fost luate în considerare. Practic, costul gazului și amendamentul și mai sînt, cel puțin, la nivel de 2-3% niște costuri indexate.

Vreau să vă spun că salariul minim în anul 2011 era 1100 de lei, acum, în 2015, deja salariul minim e 1900 de lei, salariul minim care se ia în calcul la orice salariu, niște indexări sau niște ajustări la nivel de costuri și aceasta este toată creșterea care a fost pentru gazele naturale.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Domnul Sergiu Ciobanu:

La energia electrică, 94 la sută a fost datorată cursului de schimb.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Doamnă Zotea,

Dacă aveți o precizare la acest subiect?

Doamna Alina Zotea:

Domnule Ciobanu,

Am impresia că dumneavoastră ați stabilit tariful după salariul dumneavoastră și nicidecum după salariile cetățenilor. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Da.

Domnule Lebedinschi,

Vă rog frumos, poftiți.

Domnul Adrian Lebedinschi:

Vă mulțumesc.

Spuneți, vă rog, aveți careva conlucrare cu Academia noastră de Științe, Universitatea Tehnică din Moldova cu privire la implementarea tehnologiilor noi, implementarea tehnologiilor noi care vor genera... dumneavoastră împreună cu ministerul aveți careva conlucrări cu aceste două instituții ale noastre, noi altele nu le avem, cu părere de rău, care poate să genereze economia de energie electrică, unele surse, să spunem așa, precum și de gaze.

Domnul Sergiu Ciobanu:

Da. Dacă îmi permiteți, domnule deputat, vreau să vă spun că în Moldova noi avem o instituție colegă se numește Agenția pentru Eficiență Energetică în cadrul ministerului sau subordonată Ministerului Economiei cu fondul de eficiență energetică cu tot. Adică toate politicile ce țin de eficiența energetică sînt în cadrul Agenției pentru Eficiență Energetică. Există așa instituție.

Apropo, ei sînt și organizatorii acestui eveniment acum toată săptămîna cu eficiența energetică. Și toată competența vizavi de acest proces le aparține colegilor, sînt foarte activi, foarte multe proiecte, dacă sincer, din perspectiva mea personală, dacă vreți.

Domnul Adrian Lebedinschi:

Am întrebat, dumneavoastră, agenția care o reprezentați dumneavoastră, nu implicați absolut deloc, adică pentru dumneavoastră îi rentabil că se consumă cît mai mult?

Domnul Sergiu Ciobanu:

Nu. Noi implicăm Universitatea Tehnică și Academia de Științe în procesul de elaborare a normativelor tehnice, a metodologiilor, a actelor regulatorii vorbind, adică tot ce ține de procesul de producere, transportare, distribuții, îi legat cu partea tehnică în linii mari.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

A doua întrebare, vă rog frumos.

Domnul Adrian Lebedinschi:

Puteți să ne spuneți care îi procentul de asigurare cu gaze naturale pe teritoriul Republicii Moldova acum? Câte localități sînt asigurate deplin cu conducte de gaze ș.a.m.d.?

Domnul Sergiu Ciobanu:

Nu, nu pot să vă dau...

Domnul Adrain Lebedinschi:

Tot nu aveți.

Domnul Sergiu Ciobanu:

Sincer, dacă doriți, probabil că informația o dețin colegii de la Ministerul Economiei integral. Dacă vreți, mâine, în format electronic, în scris, vă remitem, nu-i nici o problemă. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

La microfon, vă rugăm frumos, domnule Triboi, dacă aveți informație, dacă nu, în formă scrisă sau suplimentar o să fie expediat.

Vă mulțumim frumos.

În continuare – domnul Ghilețchi.

Vă rugăm frumos.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule director,

Am două întrebări. Una ține de investiții și alta de intermediari. Cum considerați, includerea investițiilor în tarif nu este o practică vicioasă, nesănătoasă? Orice agent economic atunci cînd investește își asumă anumite riscuri. Companiile noastre energetice nu își asumă nici un risc. Știm că costul investițiilor sînt incluse automat în tarif.

Pe de altă parte, presupun că agenția încearcă să coordoneze, să reglementeze aceste investiții, dar ne trezim cu un alt efect și anume avem țevi private, avem linii electrice private și atunci apar amendamente gen Furdui.

Care este practica internațională? Nu credeți că ar trebui de revizuit, de fapt, această politică de includere a investițiilor în tarif?

Domnul Sergiu Ciobanu:

Da. Dacă îmi permiteți, haideți să divizăm ceea ce înseamnă investiții, adică din perspectiva noastră ca reglementator. Poate dumneavoastră aveți altă viziune. Deci sînt investiții anuale care operatorul le face pentru mentenanță, pentru întreținere, schimbare de capacități, îmbunătățirea infrastructurii care el o are. În toată lumea deci aceste investiții se includ în tarif și se calculează rentabilitatea la ele. Unu la mîna.

Doi. Deci dacă practica anterioară în cadrul agenției era că investițiile în tarif erau aprobate de către o singură persoană prin scrisoare, vreau să vă spun deci, cel puțin, acum în ultimul an, de când avem noul consiliu, noi facem aceasta în cadrul consiliului cu invitarea operatorilor și cu acei care eventual ar putea fi afectați: fie o primărie, fie o autoritate publică locală, adică nu contează pînă la urmă.

Ceea ce ține de investițiile care le fac. Noi încercăm preponderent, apropo, avem și regulament elaborat pe acest subiect, deci investițiile care aduc efecte economice în primul rînd. Nu mai tolerăm investițiile care le-au făcut operatorii, investim astăzi și efectele le vedem peste 48 de ani, avem și astfel de investiții sau au fost astfel de investiții.

Totodată, aceste investiții care se fac se efectuează preponderent pentru a ridica calitatea serviciului sau calitatea energiei, pentru a face ca anumite regiuni noi sau construcții noi să aibă acces la aceste infrastructuri, vorbim de energia electrică în special. Și tot... și al treilea, pentru a veni cu tehnologii mai noi care ar veni să aducă pînă la urmă, dacă vreți, și eficiență energetică sau costuri mai puține de întreținere și de exploatare a celor instalații, utilaje de care dispun operatorii.

Dar investițiile care sînt făcute în infrastructură din perspectiva mentenanței și altor parametri tehnici deci se fac din tarif.

Mai mult ca atît, am aici raportul pe care l-au făcut suedezii, colegii noștri din Suedia. Și ne-au... negru pe alb scrie că metodologiile care le avem aici îs euroconforme și sînt exact unu la unu chiar cu cele care sînt în Suedia, metodologiile tarifare care le avem noi în Republica Moldova.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Ghilețchi,

La acest subiect, dacă aveți vreo precizare sau a doua întrebare?

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Da, la acest subiect o mică precizare.

Știți cum e, domnule director, noi avem foarte multe regulamente euroconforme, dar sînt aplicate în Republica Moldova și nu totdeauna această conformitate ne dă și rezultatul dorit, pentru că este factorul uman.

Este foarte dificil să faci o distincție sau să evaluezi în mod clar dacă această investiție cu adevărat își atinge scopul despre care dumneavoastră vorbiți, pentru că este o investiție reglementată și aici mi se pare că intrăm pe un teren un pic lunecos. Pentru că orice companie, repet, cînd își investește banii, ea își va calcula ținînd cont de riscurile și, eventual, profitul pe care poate să-l obțină.

A doua întrebare ține de intermediari. Rostul intermediarilor. Vedeți că și intermediarii afectează tariful. Noi nu avem o transparență clară cu privire la intermediari. Avem intermediari care sînt din zone off-shore, avem intermediari despre care nu cunoaștem foarte multe lucruri. Și uneori se creează impresia că, de fapt, rolul intermediarului este mai degrabă, folosesc acest cuvînt deja deseori folosit și în presă, pentru a legaliza eventual și un „otkat”. Adică, de ce nu putem

noi reglementa sau de ce nu pot exista contracte directe între furnizori și companiile care distribuie energia electrică, între distribuitori? Adică care este rostul lor? Putem ... e necesar, poate, în Regulament de venit asupra rolului și rostului intermediarilor?

Pentru că, repet, există prea multă suspiciune. Și cred că este rezonabilă această suspiciune legată de rolul intermediarilor și modul cum ei afectează tariful.

Domnul Sergiu Ciobanu:

Mulțumesc.

Eu am să vă răspund din perspectiva noastră instituțională foarte simplu. Deci dacă mâine apare orice furnizor în țară care o să dea mai ieftin decât avem contractele prezentate de către operatorul privat și furnizarea ... companiei furnizoare de stat cu prețuri mai joase, noi o să calculăm în tarif acel preț mai jos care o să fie prezentat.

Vreau să vă spun că unul dintre operatori, noi nu cunoaștem, noi nu avem treabă cu importurile în Moldova absolut, asta nu este optica sau competența noastră, unul dintre operatori are contract la ziua de azi cu 6,9 și cu 6 întreg, spunea domnul ministru, 75 pare-mi-se. Noi avem o clauză elementară care spune, că luăm cel mai mic preț care a fost prezentat. Asta este logica.

Dar, reiterez, dacă mâine apare cineva cu un contract real de furnizare a energiei electrice cu preț mai mic, noi sîntem gata să-l considerăm în tarif pe cel mai mic.

Domnul Andrian Candu:

Precizare, domnule Ghilețchi, vă rog frumos.

Poftiți.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Da. Ultima precizare. Pe de-o parte, ce spuneți este logic, dar ce este contrar logicii este următorul lucru, cum poate o companie care furnizează energie să furnizeze printr-un intermediar mai ieftin decât ar furniza în mod direct? Deci oricum apare o lipsă de logică în cazul dat. Dacă există o companie care produce energie electrică și ea poate furniza această energie electrică în mod direct, fără a avea intermediari, în mod logic aici ar trebui să fie rezerva aceea și aici am putea coborî tarifele. Dar așa aparent parcă-i logic, ei oferă un preț mai ieftin, dar apare din nou lipsa de transparență. Nimeni nu știe ce stă în spatele acestor contracte care s-au încheiat între cei care au produs energia și același, am zis, furnizor intermediar care vine și semnează contractul.

Domnul Andrian Candu:

Da. Vă mulțumesc frumos.

Probabil, este o confuzie și ține neapărat de Pachetul energetic 3, care spune că producătorul trebuie să fie diferit față de distribuitor și față de furnizor, domnule

Ghilețchi. Producătorul nu poate să vîndă, producătorul este diferit față de distribuitor și față de furnizor.

Domnule Reidman,
Vă rog frumos. Poftiți.

Domnul Oleg Reidman:

Да. Спасибо.

Господин директор, скажите, относительно электрической энергии: в тарифе какая доля потерь вами учтена?

Domnul Sergiu Ciobanu:

9,35 pierderile tehnice la ziua de astăzi.

Domnul Oleg Reidman:

9 întreg, ce? La sută?

Domnul Sergiu Ciobanu:

Procente.

Domnul Oleg Reidman:

Procente?

Domnul Sergiu Ciobanu:

Procente.

Domnul Oleg Reidman:

Din tarif?

Domnul Sergiu Ciobanu:

Din tarif. Din volumul de energie.

Domnul Oleg Reidman:

Din volumul de energie. OK.

Domnul Sergiu Ciobanu:

Care se măsoară în ...

Domnul Oleg Reidman:

OK. OK. Какие организационные, технические мероприятия вы спрашиваете у распределителей или у транспортировщиков электроэнергии по сокращению этих потерь?

Я поясню, что я имею в виду. Система распределения, которая существует в Республике Молдова, была рассчитана и заточена на активно работающую промышленность, подстанции распределительные всех уровней

оснащены трансформаторами довольно высокой мощности, нагрузка на которую сегодня в результате потребления промышленным сектором значительно меньше, что генерирует реактивную мощность, которая является чистыми потерями.

Насколько мне известно, ни «RED Union Fenosa», ни, так сказать, ее дочери, ни «RED Nord», ни «RED Nord Vest», тем более «RED Nord Vest», не предпринимают усилий по выведению из эксплуатации и неначислению амортизации на недогруженные трансформаторы с переключением на полную 75 процентную загрузку других трансформаторов, откуда и возникают эти потери, которые они вам предъявляют. Что вы на это скажете, как вы с ними боретесь в этом смысле?

Поэтому, извините, у нас бывает на Виадукe – горит свет днем, не потому, что они забыли выключить, а потому, что они компенсируют реактивную мощность.

Domnul Sergiu Ciobanu:

Eu am înțeles întrebarea. Vreau să vă spun că 9,35, care o avem la ziua de astăzi, sînt niște pierderi care, cel puțin, în ultimii 5 ani de zile dinamica e în scădere, din anul 2010, pare-mi-se, la 14 la sută, la ziua de azi e 9,35. Stimularea se face prin metodologia tarifară, adică în fiecare an urmează să fie diminuat nivelul pierderilor cu 05 la sută, ceea ce presupune că dacă chiar operatorul nu se încadrează în acest nivel de pierderi, adică în fiecare an pe perioada de 5 ani de zile diminuarea cu 05 la sută, adică 05 la sută nu este considerat în tarif ca sumă absolută, adică nivelul acesta de pierderi. Unu la mîină.

Doi. Ceea ce ține, în general, de conceptul acesta. Noi foarte mult discutăm în ultima perioadă de pierderi fie în sectorul gazelor naturale, fie în sectorul electroenergetic. Vreau să vă spun că discutînd cu colegii noștri, în toată lumea, cel puțin în lumea avansată, cel puțin în lumea avansată există procese tehnice sau tehnologice de măsurare a acestor pierderi în luna august cînd îi consumul mic, în luna, de exemplu, ianuarie sau decembrie cînd e consumul mare.

Noi facem calcularea acestor pierderi în baza încă acelor instrucțiuni care erau, în baza acelor instrucțiuni sau tipuri vorbim din tipurile sovietice încă, care, pînă la urmă, în proces sau în dinamică ele sînt în scădere ca procent sau procentual. Și noi vedem adică efectul de la an la an. Dacă anul acesta e 9,45, la anul o să avem 9, exact așa. Dar în ce măsură ei eficientizează, eu am înțeles, sau scot din uz, din circuit acele active care generează adică energie sau ... Ține de logica sau de viziunea lor. Noi ne uităm general sau conceptual la nivelul procentual de pierderi la nivel de companie și aceasta este cel mai important pentru noi, adică el să fie, procentul acesta, în scădere, în conformitate cu strategiile care există și cu cifra de facto sau fizică a acestor pierderi în cadrul companiei.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Reidman,

Vă rog frumos continuați.

Precizare sau treceți la a doua întrebare?

Domnul Oleg Reidman:

Precizare. Я понимаю, что основной инструмент у вас снижения потерь – методические, от методологии. Вы говорите, что в следующем году вы примете потери на полпроцента меньше от них. Это не значит, что у них эти потери реально меньше, это не значит что они с другого хода, с другого конца не компенсируют эти потери, требуя от вас повышения там каких-нибудь других расходов. Это надо проверять конкретно. Это эффективность. Тем более что эти компании распределительные берут с экономических агентов, которые потребляют много энергии, плату за генерирование реактивной мощности. Вы учитываете это, надеюсь, в свои методологии, все суммы оплаты. ОК. Хорошо.

Значит, я прошу обратить внимание на то, что важно не то, что вы им сказали – возьмете меньше потерь, важно, чтобы они и реально были меньше, чтобы они не заходили с другого конца к вам. И здесь, так сказать, очень важно, чтобы все ваши 85 человек, которые у вас сидят, занимались реальным делом.

Потому что – я сейчас я задаю второй вопрос, – вы говорите о том, что с 2012 года тарифы не повышались, одновременно вы говорите, что ваше агентство не имплицировано в политику. Скажите, что, курс не уходил с 2012 года, или тарифы, или потери не уменьшались, или не было колебания цен по исходным материалам по самой энергии и по газу, и т.д.? Значит, вы, 85 человек с зарплатой в среднем 9 тысяч лей, три года сидели, ничего не делали по этому, по крайней мере, направлению? Может, вам всем зарплату вернуть обратно? Я не понимаю, что вы делали, если тарифы никак не двигались? Вы накопили рост тарифов.

Каждый год статистика нам доказывала, что заработная плата в стране – по крайней мере номинальная, я уж не говорю о реальной – растет чуть ли не на 10–12 процентов, а тарифы стояли на месте, всем было хорошо.

Сегодня, когда вы накопили... Не хотели к выборам повышать к одним, не хотели к выборам повышать к другим, или вам говорили не повышать к одним, к другим выборам... Сегодня вы выстреливаете – ну да, еще и курс, рывок курса был, действительно – сегодня вы выстреливаете таким повышением потому, что до следующих выборов, думаете, далеко, значит, относительно имплицирования в политику – это раз, что вы тянули, задерживали, и то, что вы не исполняли в своем агентстве, со всеми 85 работниками, необходимых обязанностей для, так сказать, движения тарифа.

Спасибо.

Domnul Sergiu Ciobanu:

Vreau doar un singur exemplu, domnule Reidman.

Deci, în anul 2012, spre exemplu, tariful la energia electrică, cursul valutar care a fost inclus în tarif în anul 2012 și cu cel efectiv era diferența de vreo 4–5 la sută deja, odată cu stabilirea în 2012, cel puțin 4–5% erau premiză în anul 2012.

În anul 2013 – 7 la sută, deja în anul 2013 efectiv de cursul valutar, adică care erau chestii obiective, adică care urma metodologic, dacă este devierea mai mult de 3 la sută, adică să ajustez tarifele. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Мы пришли...

Domnul Andrian Candu:

Domnul Reidman,

Permiteți să răspundă în continuare.

Domnul Sergiu Ciobanu:

De aceea, eu sînt de acord cu dumneavoastră. De aceea anual, la sfîrșitul fiecărui an, noi trebuie să vedem exact care sînt... cauze obiective de majorare sau de diminuare a tarifelor și cel puțin ajustate anual ca să nu mai avem. Bine, acum avem o situație extraordinară, 93 la sută, reiterez, e cursul valutar. Dacă nu ar fi acest curs valutar, tarifele să fie ajustate cel puțin la niște indicatori care sînt obiectivi mai mult de 3 la sută și influențează anual. Și lumea o să perceapă chestia altfel și, din perspectiva șocurilor tarifare, n-o să existe ..

Domnul Andrian Candu:

Domnul Reidman,

Vă rog frumos, precizarea.

Domnul Oleg Reidman:

93 la sută asta-i mișcarea tarifelor... mișcarea cursului, da? Din care... pînă la noiembrie 2014, cîte?

Domnul Sergiu Ciobanu:

Десять. 10.

Domnul Oleg Reidman:

И что? 10, 10? А 93 это с этими десятью относительно 2012 года.

Domnul Sergiu Ciobanu:

Да. В 2013...

Domnul Oleg Reidman:

То есть арифметику... мы с вами не будем здесь отвлекать, так сказать, весь Парламент на эту арифметику. Ясно, что из этого повышения, которое вы сегодня делаете, там 35 процентов на электроэнергию, предположим, да? За эти годы 16–17 процентов должно было двигаться по чуть-чуть, потихонечку, и должно было быть обеспечено ростом заработной платы,

ростом доходов населения, по крайней мере, Правительство было бы этим озабочено.

Сегодня вы выкатываете это дело. Кому? Населению, у которого – что? И сами доходы упали, зарплата выросла, а в долларовом выражении упала. Все, спасибо, мне ясно. Ясно одно, что эти три года, с 2012 по конец 2015 или по середину, вы начали в середине 2015, да? Ясно, что эффективность работы вашего агентства была ну, прямо скажем, отрицательная.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc foarte mult.

În continuare, domnul Ghimpu.

Vă rog frumos.

Domnul Mihai Ghimpu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Am și eu câteva întrebări. Dar, de fapt, nu meritați, domnule Ciobanu. Așa că eu o să votez pentru demisia dumneavoastră.

Mulțumesc.

Domnul Sergiu Ciobanu:

Și eu vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

În continuare, domnul Furculiță.

Vă rog frumos.

Domnul Corneliu Furculiță:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule director,

La o situație care a avut loc în momentul schimbării tarifelor de la tariful cu prețul mai mic și tariful cu prețul mai mare, a fost la mijlocul de lună, eu am scris o interpelare în adresa agenției dumneavoastră și a Union Fenosa, în care am stabilit, în opinia mea și în opinia mai multor persoane și juriști, o inechitate în calcularea prețului și a sumei, evident, care consumatorii au plătit-o din cauza, știți care. Fiindcă a fost calculat în baza indicatorilor medii.

Cu toate că legea care este astăzi în aplicare interzice calcularea în baza indicatorilor, doar în baza indicatorilor unităților care... contoarelor, așa să spunem, da, Dumneavoastră aveți un regulament care contravine acestei legi. Iarăși, aș vrea să știu, nu considerați că v-ați depășit atribuțiile prin acest regulament și nu aveți de gând să-l modificați astfel, ca să nu prejudiciați interesele consumatorilor?

Domnul Sergiu Ciobanu:

Da, eu cunosc situația. Deci apropo, noi am avut cred că câteva sute de petiții de la consumatori, toți cei care s-au adresat, compania le-a făcut recalcul.

Regulamentul de furnizare a fost aprobat, pare-mi-se, 2 ani în urmă sau... 2 ani în urmă. Acum urmează, este Legea nouă cu privire la energetică în Parlament, imediat cum ea o să fie aprobată, imediat o să fie și regulamentele, și toate actele legate de energia electrică o să fie modificate absolut.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc.

Domnul Furculiță,

În continuare, precizare.

Poftim.

Domnul Corneliu Furculiță:

Dumneavoastră ați menționat că doar a fost făcut recalcul doar celor care s-au adresat?

Domnul Sergiu Ciobanu:

Care s-au adresat, da.

Domnul Corneliu Furculiță:

Atunci iarăși mă întorc la echitate, de ce n-ați făcut recalcul tuturor? De ce doar celor care s-au adresat?

Domnul Sergiu Ciobanu:

Nu noi facem recalcul.

Domnul Corneliu Furculiță:

Eu înțeleg că nu dumneavoastră faceți, dar sînteți regulator, puteați să interveniți către furnizorii de energie electrică, să le faceți măcar un avertisment, fiindcă situația aceasta iarăși s-a repetat în luna următoare sau cealaltă lună, atunci cînd a fost, deja, iarăși calculat și iarăși au fost prejudiciați.

Și dacă să luăm într-un coraport la cantitatea totală de consumatori și suma care a fost eronat calculată în cazul dat, vorbim despre sume, eu consider, frumoase, de genul milioane. Deci v-aș ruga foarte mult, sînt sigur că astăzi va fi pusă la vot... *(Gălăgie în sală.)*

Domnul Sergiu Ciobanu:

OK.

Domnul Andrian Candu:

Da. Vă mulțumim frumos.

În continuare, vă rog frumos, domnul Creangă.

Domnul Ștefan Creangă:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimate domnule director,

Una dintre atribuțiile ANRE pe care le are mai noi este segmentul apă și canalizare. Spuneți-ne, vă rog, la ce etapă se află agenția cu metodologia de stabilire a calculelor pentru acest segment?

Mulțumesc.

Domnul Sergiu Ciobanu:

Deci, în urma aprobării de către Parlament a acestei legi, au fost identificate, noi am numit-o foaie de parcurs, 6 acte regulatorii, adică a metodologiei, care urmau să fie aprobate. Vreau să vă spun că în ultimele 3 luni probabil că, cel puțin, vreo 15 agenți economici au venit și au luat licență pentru acest serviciu, la nivel de oraș și vinerea viitoare îs ultimele 2 acte care în colaborare deci cu Asociația „Apă-Canal” care există în țară au fost definitivitate și urmează să fie puse, aprobate și tot spectrul adică sau toate documentele regulatorii din 6 acte care au fost identificate sînt în vigoare și pot fi aplicate.

Domnul Andrian Candu:

Aveți alte întrebări? Nu aveți.

Vă mulțumesc frumos.

Domnul Golovatiuc,

Poftim.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Спасибо, господин Председатель.

Господин директор, несколько недель назад я хотел задать вопрос и обратиться к вам не столько как к техническому директору, а учитывая то, что вы, прежде всего, экономист.

Во-вторых, вы были не просто сотрудником, вы были руководителем ну, практически, академического института по экономике, экономике, финансам, статистике, но экономического академического института. Я хотел задать тогда вопрос, и там была бы и теория, и кривая спроса, кривые предложения, сдвиг кривой спроса и так далее – макроэкономические последствия, но оставим все это в стороне.

Сегодня буду проще. Проблема тарифов и цен на продукцию ну, скажем так, естественных монополий – это достаточно сложная проблема, даже в рыночных экономиках есть регулирование цен и тарифов. Есть предельные цены, есть фиксированные цены, в которых разница между затратами и ценой, по которой поставляется эта продукция или эти услуги, она компенсируется государством.

Вы сами отмечали, что 94 процента вот этой необходимости повышения тарифа связано с обесцениванием лея к доллару США. Вот в связи с этим возникает вопрос: ведь НАРЭ – это не просто агентство, это Агентство по государственному регулированию. И как академический экономист вы должны были понимать, что увеличение тарифа без

соответствующего увеличения доходов населения приведет только к одному – к увеличению долгов. Как вы могли за это голосовать?

Вопрос риторический. Вы можете спросить: а что я должен был делать? Уйти в отставку. Подать в отставку и заявить, что я как экономист не могу за это голосовать, ибо это ничего не даст экономике и финансово-экономическому положению поставщика, кроме как ухудшение и увеличение задолженности дебиторской. Вы это должны были понимать.

Domnul Andrian Candu:

...comentat la acest subiect, dacă nu, atunci următorul.

Domnul Untila,

Vă rog frumos.

Domnul Veaceslav Untila:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Am și eu două întrebări. La prima vreau să întreb, eu îmi amintesc, dumneavoastră erați director la institut când domnul Dodon a primit 7... a încasat 70 de mii de lei?

Domnul Sergiu Ciobanu:

Nu.

Domnul Veaceslav Untila:

Dar cine era atunci director?

Domnul Sergiu Ciobanu:

Alt director.

Domnul Veaceslav Untila:

Altcineva. Da, bine.

Bine. Mulțumesc de întrebare. (*Rumoare în sală.*)

El nu știe, că nu era director și acum nu îi este chiar comod să răspundă la întrebarea asta.

Uitați-vă, domnule Ciobanu, mai am la dumneavoastră o întrebare. Care este prețul astăzi la 1000 de metri cubi de gaz?

Domnul Sergiu Ciobanu:

În dolari sau în lei?

Domnul Veaceslav Untila:

În dolari.

Domnul Sergiu Ciobanu:

212.

Domnul Veaceslav Untila:

212. Consumatorul final cît în dolari plătește pentru 1000 de metri cubi de gaz?

Domnul Sergiu Ciobanu:

Poftim?

Domnul Veaceslav Untila:

Consumatorul final. Iată, eu, consumatorul final, 1000 de metri cubi am cheltuit, cît plătesc eu în dolari acasă la mine?

Domnul Sergiu Ciobanu:

În dolari dacă vreți să calculez?

Domnul Veaceslav Untila:

Puteți să-mi spuneți în lei atunci. Spuneți prețul în lei și cît plătim în lei. Eu vreau să știu diferența.

Domnul Sergiu Ciobanu:

6500.

Domnul Veaceslav Untila:

6500.

Domnul Sergiu Ciobanu:

Da.

Domnul Veaceslav Untila:

Dar cît costă?

Domnul Sergiu Ciobanu:

5000 și... 5000 adus. 5000 de lei adus, fără transport, fără...

Domnul Veaceslav Untila:

5000 de lei adus și plătim 6000 și...

Domnul Sergiu Ciobanu:

Cinci sute. D-apoi, aici avem 3 componente, de furnizare.

Domnul Veaceslav Untila:

7000 plătim.

Domnul Sergiu Ciobanu:

Poftim? 6500. Nu vorbesc de TVA-ul care-l dați statului.

Domnul Veaceslav Untila:

OK. 1500, aici include transportarea și încă ce?

Domnul Sergiu Ciobanu:

Transportul, distribuția și furnizarea. Trei componente.

Domnul Veaceslav Untila:

Credeți că-i normală diferența asta?

Domnul Sergiu Ciobanu:

Nu, ce înseamnă cred sau nu cred. Sînt metodologiile care le aplicăm, adică e matematică. Totul e matematică, nu este nimic absolut.

Domnul Veaceslav Untila:

Săracul țăran la ... dacă știe el matematica.

Mulțumesc.

Domnul Sergiu Ciobanu:

E pur matematic.

Domnul Andrian Candu:

În continuare, domnul Lipskii.

Vă rog frumos.

Domnul Oleg Lipskii:

Mulțumesc.

Deci o întrebare mai simplă. Eu aș vrea să știu cîte grupe de tarife controlează sau, da, controlează ANRE-ul și regulează. Să zicem, gazul noi știm, electricitatea. Cu apa, dar tot vă ocupați?

Domnul Sergiu Ciobanu:

Cu apa și canalizarea.

Domnul Oleg Lipskii:

Apa, canalizarea și?

Domnul Sergiu Ciobanu:

Mai nou, acum a apărut în reglementare clasică ca și apa, ca și energia și gazul, termia.

Domnul Oleg Lipskii:

Aha, termia.

Domnul Sergiu Ciobanu:

Termia.

Domnul Oleg Lipskii:

Așa.

Domnul Sergiu Ciobanu:

Acestea 4... și produsele petroliere în măsură nu de reglementare, adică de monitorizare doar a pieții. Asta este logica.

Domnul Oleg Lipskii:

Deci 5 grupe de tarife ca atare, da, se poate de spus. Câți angajați aveți la ANRE? Asta-i precizarea.

Domnul Sergiu Ciobanu:

85.

Domnul Oleg Lipskii:

85. Și atunci a doua întrebare, ca să fie mai scurt, da.

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos a doua întrebare.

Domnul Oleg Lipskii:

Vreau să pun așa o întrebare. În momentul acesta când totul este computerizat, da, sînt diferite programe, eu întreb ca să înțeleg poziția dumneavoastră, chiar atîția oameni trebuie să fie la Agenție, să lucreze?

Deci calculatorul nu poate să... Noi avem date de intrare, date de ieșire. Date de intrare ceva s-a schimbat, cursul s-a schimbat, s-a schimbat.

Eu ca întrebare, eu nu afirm asta. Vă întreb.

Domnul Sergiu Ciobanu:

Domnul Lipskii,

Eu sînt de acord, dar dacă vom avea computere care ar merge pe dealuri la transformatoare, la linii să le fotografieze, să facă inventariere, să le... ar fi poate, într-adevăr, ar fi o soluție. Eu, exact deci Departamentul tehnic avem numai vreo 18 persoane care merg la fiecare investiție care se face în teren, merge echipa, face fotografiile, rapoarte, motorizare etc.

Adică, e un volum de lucru enorm anual. Doar ca un exemplu să înțelegi, sînt niște chestii care, da, noi eficientizăm, e-licențiere, e-petiție, aici poți să eficientizezi, dar sînt activități care nici un utilaj sau nici un computer factorul uman n-o să-l schimbe.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

Apropo, e de remarcat, astăzi a fost votat un proiect de lege în Parlament în lectură finală care o să aducă o atribuție suplimentară ANRE-ului ce ține de eliberarea autorizațiilor pentru fermieri, legat de importul produselor petroliere.

În continuare, domnul Nesterovschi.

Vă rog frumos.

Domnul Alexandr Nesterovschi:

Вопрос в связи с обращением граждан. В Молдове существуют многоэтажные дома, в которых технически невозможно подключить газ. В связи с этим они были оборудованы электрическими плитами. Долгое время для данных потребителей были более низкие цены на электричество, но в данный момент они сравнялись.

Есть ли возможность для домов, оборудованных электрическими плитами, ввести более низкие цены на электричество?

Domnul Sergiu Ciobanu:

Cer scuze. Da puteți să-mi transmiteți foaia ceea mie și eu să mă... să vedem adică...

Domnul Alexandr Nesterovschi:

Да. Я оформлю тогда, как запрос. Хорошо.

Domnul Sergiu Ciobanu:

Dacă e posibil.

Domnul Andrian Candu:

Da. Vă mulțumim frumos.

Domnul Alexandr Nesterovschi:

Спасибо.

Domnul Andrian Candu:

Nu mai sînt întrebări în adresa domnului Ciobanu.

Vă mulțumim foarte mult.

Vă mulțumim.

Domnul Sergiu Ciobanu:

Și eu vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Luări de cuvînt nu am fost anunțat să fie și de aceea încheiem dezbaterile și audierile pe acest subiect.

Mulțumim frumos colegilor de la Ministerul Economiei și de la Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică și trecem la următorul subiect pe ordinea de zi.

Pe ordinea de zi este un proiect de Hotărîre nr.471 din 19 noiembrie 2015 privind abrogarea unor hotărîri ale Parlamentului privind desemnarea directorilor Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică.

Din autori, domnul... Cine prezintă acest proiect? (*Rumoare în sală.*)

Dacă nu vreți, domnul Bolea, putem să-l excludem de pe ordinea de zi? Nr.7 de pe ordinea de zi, suplimentul la ordinea de zi.

Aveți grijă. Nu puneți mîna pînă nu vă dau eu voie. Nr.471 din 19 noiembrie 2015.

Vă rog frumos, prezentați proiectul.

Domnul Vasile Bolea:

Stimați colegi,

Se propune plenului Parlamentului proiectul de Hotărîre înregistrat cu nr.471 din 19 noiembrie 2015 privind abrogarea hotărîrilor Parlamentului privind desemnarea directorilor Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică.

Cunoașteți cu toții că există un mecanism privind numirea în funcție a directorilor Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică. Acest mecanism este prevăzut în articolul 4² din Legea cu privire la energetică unde la prima investire directorii Consiliului de administrație al Agenției sînt desemnați de Parlament în felul următor: directorul general este desemnat pe un termen de 6 ani, doi directori sînt desemnați pe un termen de 4 ani, și doi directori sînt desemnați pe un termen de 2 ani.

Nici un ... Nici unul dintre membrii Consiliului de administrație nu poate deține funcția mai mult de 12 ani.

În acest caz, vreau să relatez următoarele, că directorul general al Agenției, domnul Parlicov, a fost numit, conform Hotărîrii Parlamentului, pe un termen de 6 ani. Acum, la moment, funcția este vacantă.

Doi directori au fost numiți prin Hotărîrea Parlamentului nr.182 din 12 iulie 2013 pe un termen de 6 ani.

Și doi directori, alți doi, au fost numiți prin Hotărîrea Parlamentului nr.340 din 24 decembrie 2013, de asemenea, pe un termen de 6 ani.

În acest caz, noi constatăm devieri de la legislația în vigoare în aceste hotărîri.

Urma ca doi directori să fie desemnați pe un termen de 2 ani și doi directori pe un termen de 4 ani.

Însă, în realitate, hotărîrile Parlamentului, prin care au fost desemnați acești patru directori ai Consiliului de administrație ai ANRE, au fost desemnați pe un termen de 6 ani.

În vederea rectificării erorii comise, considerăm că altă soluție decât abrogarea hotărîrilor litigioase nu există. De aceea, venim cu acest proiect.

Și rugăm susținerea.

Domnul Andrian Candu:

În continuare, dacă sînt întrebări în adresa autorilor?

Vă rog frumos, domnule Serghei Sîrbu.

Poftiți.

Domnul Serghei Sîrbu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimate domnule autor,

Deci din cîte înțelegem din nota de argumentare, dumneavoastră propuneți abrogarea hotărîrilor denumirii din simplul motiv că nu a fost respectată deci acea consecutivitate a denumirii: 6, 4 și 2 ani.

Domnul Vasile Bolea:

Legislației în vigoare.

Domnul Serghei Sîrbu:

Eu citesc articolul 4² din Legea cu privire la energetică care prevede că mandatul directorilor ANRE este de 6 ani. E o normă generală. Și mai departe la prima desemnare directorii se numesc, într-adevăr, directorul general – pe 6 ani, 2 – pe 4 ani și 2 – pe 2 ani.

Eu din cîte înțeleg norma legală, este vorba de prima desemnare a primei componente a ANRE. Și aici, într-adevăr, prin Hotărîrea Parlamentului nr.140 din 2009 într-adevăr, au fost desemnați: Parlicov – pe 6 ani, Botezatu, Profir – pe 4 ani, Belinschi, Răileanu – pe 2 ani.

Ulterior, prin Hotărîrea Parlamentului nr.182 din 2013, Pârțu și Onica sînt desemnați pe 6 ani, Lungu și Ciobanu – pe 6 ani. Deci, din cîte observăm, reieșind din prevederile legale, Hotărîrea Parlamentului nr.140, prima componentă a ANRE, într-adevăr, a fost desemnată conform legii: 6, 4 și 2 ani.

Componentele ulterioare, conform aceluiași articol 4², evident, se desemnează conform regulilor generale pe 6 ani. Și înțeleg logica legiuitorului, pentru ca următoarele componente deci membrii să fie schimbați nu toți odată, dar consecutiv, consecutiv.

Și dumneavoastră ați spus că este o eroare. Și prima mea întrebare: unde vedeți dumneavoastră aici eroarea?

Vă mulțumesc.

Domnul Vasile Bolea:

În hotărîrile care au fost adoptate de Parlament și le-am enunțat.

Stimate domnule deputat,

Dacă cunoașteți dumneavoastră, dacă nu greșesc, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică a fost instituită, da, dacă nu greșesc, în 1997. Deci în cazul respectiv noi nu putem vorbi că domnul Parlicov și ceilalți domni despre care ați vorbit dumneavoastră au fost la prima investiție, în general, în agenții, au existat și alți directori.

Legea cu privire la energetică este din 1998. Ceea ce spuneți dumneavoastră eu citesc clar din lege, la prima investiție, nu a componentei, prima componentă a agenției, dar la prima investiție, în general, al candidatului, 2... candidaților, 2 sînt numiți pentru 4 ani, 2 – pentru 2 ani și unu – pentru 6 ani, care este directorul general.

Domnul Andrian Candu:

Precizare la acest subiect, domnul Sîrbu, eventual. Sau a doua întrebare.

Domnul Serghei Sîrbu:

Da. Precizare la prima.

În primul rînd, vreau să vă spun că acel articol 4² a fost expus într-o nouă redacție în anul 2011, atunci ANRE a trecut în subordine parlamentară, practic, a fost schimbat statutul. De aceea, acea hotărîre despre care eu am vorbit este prima desemnare a acelei componente.

Și legea prevede că membrii Consiliului de administrație sînt desemnați de Parlament. Și, evident, nu trebuie să fim mari filosofi și filologi ca să interpretăm...

Domnul Vasile Bolea:

În lege nu este indicat...

Domnul Serghei Sîrbu:

... că este vorba de desemnarea primei componente. Nu. Dar, iarăși, ca să mă înțelegeți...

Domnul Vasile Bolea:

Stimate domnule deputat,

Legea nu prevede expres că la prima desemnare după modificarea articolului... sau desemnare a componentei noi ș.a.m.d. Legea clar stabilește că 2 sînt pentru 2 ani, 2 – pentru 4 ani și directorul general pentru 6 ani.

Domnul Serghei Sîrbu:

Nu. Nu. Domnule, domnule, stimate... am înțeles.

Stimate domnule deputat,

Eu vă asigur că legiuitorul anume această logică a urmat, ca toate componentele ulterioare să fie numite consecutiv. Dar, iarăși, este clar...

Domnule deputat,

Este clar care este...

Domnul Vasile Bolea:

Nu există o lege de interpretare, domnule...

Domnul Serghei Sîrbu:

Nu. Nu.

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos.

Domnule Bolea,

Deputatul are dreptul la precizare care, de obicei, doar e o precizare la întrebare și, de obicei, nu se comentează și nu se răspunde.

Vă rog frumos a doua întrebare, domnule Sîrbu.

Domnul Vasile Bolea:

Mă scuzați.

Domnul Serghei Sîrbu:

Da. Vă mulțumesc.

Ca să fie clar, nu este vorba despre faptul că... poate, într-adevăr, această componentă poate, într-adevăr, merită să fie demisionată, poate au avut încălcări, poate, într-adevăr, merită. Dacă merită și sînt temeuri legale, atunci să fie dați afară și să facem regulă în sistem. Dar aceasta este o altă întrebare.

Eu vorbesc acum pur tehnic și juridic. Dumneavoastră propuneți abrogarea hotărîrilor de numire, dar vreau să vă spun că aceste hotărîri de numire deja sînt... deci sînt niște hotărîri care au fost consumate din punct de vedere juridic. Ce abrogăm noi?

Și vreau să vă dau un exemplu. Noi am avut așa un caz în 2013 cînd a fost abrogată Hotărîrea de numire a Procurorului General. Și Curtea Constituțională știți ce a spus? Că dumneavoastră, de fapt, ați abrogat un act consumat.

Și, de fapt, aceasta nu este o abrogare, dar este, pur și simplu, o demisie.

Păi, dacă doriți să veniți cu un proiect de demisie a componentei ANRE, păi, atunci așa și veniți, veniți cu un proiect de revocare a lor, conform normei legale și temeiurilor juridice, ca să fie clar, ca să nu ne trezim noi cu o nouă hotărîre a Curții Constituționale.

Și dacă noi ne dorim o finalitate a procesului, atunci haideți să o facem corect juridic. Dar dacă ne dorim un act populist să arătăm la oameni, uitați-vă, noi i-am pedepsit pe răii aceștia care ne-au ridicat tarifele, politic ... vă înțeleg, dar ori noi sîntem profesioniști și adoptăm hotărîri corecte. Haideți să o facem corect juridic, ca să nu ne fie rușine pe urmă.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Bolea,

Vă rog frumos.

Domnul Vasile Bolea:

A fost un enunț. Nu am văzut o întrebare, nu am auzit o întrebare, un enunț.

Domnul Andrian Candu:

Da. Domnule Ghimpu,
Vă rog frumos.

Domnul Mihai Ghimpu:

Domnule autor,
Spuneți, vă rog, abrogarea acestei hotărâri înseamnă că revine în putere hotărârea precedentă și componența cealaltă, veche?

Domnul Vasile Bolea:

Nu. În proiectul hotărârii este punctul 3: „Comisia economie, buget și finanțe, în termen de o lună, va organiza un concurs public și va veni cu propunerea privind numirea în funcție a directorilor Consiliului de administrație.”

Domnul Mihai Ghimpu:

Da poate modificați puțin hotărârea, proiectul adică și veniți cu demiterea lui Ciobanu, ca să aveți un vot, dar altfel, n-o să aveți.

Domnul Andrian Candu:

Mai mult ca atât, aș vrea să vă menționez, dragi colegi, că prin aprobarea acestui proiect, toate hotărârile ANRE din 2013 pînă în prezent, într-un fel, dispar.

Domnul Vasile Bolea:

Nu dispar, domnule Președinte.

Domnul Andrian Candu:

Așa, juridic vorbind.
Vă mulțumesc frumos.

Domnul Vasile Bolea:

Hotărârea luată... care va fi luată azi va avea efect pe viitor.

Domnul Andrian Candu:

Am mari dubii în privința artificului ingineresc-juridic pe care l-ați propus dumneavoastră, domnul Bolea, dar plenul o să decidă.

Domnul Ghimpu,
Aveți dumneavoastră o altă întrebare sau precizare? Nu mai aveți, am înțeles.

În continuare, domnul Reidman.

Vă rog frumos.

Domnul Oleg Reidman:

Eu n-am cerut.

Domnul Andrian Candu:

Din greșeală s-a aprins. Avem probleme cu electricitatea. (*Rumoare în sală.*)
Este acel exces de care vorbeți dumneavoastră de pe viaduct, e același în Parlament la microfoane, după cum observați.

Domnul Reidman,

Vă rog frumos. Totuși, v-ați decis.

Domnul Oleg Reidman:

Господин Боля, в вашей ноте и в самом тексте предложенного проекта написано следующее. Ну, мало того, что там отменяются эти постановления, – я согласен в общем-то, что там были нарушения при их принятии, – но написано, что провести новый конкурс. Ведь эти люди... то есть мы неправильно приняли постановление, люди эти конкурс прошли. Почему мы должны новый конкурс объявлять?

Domnul Vasile Bolea:

Ну, объявление нового конкурса не подразумевает тот факт, что будет наложен какой-то запрет на то, чтобы эти люди участвовали в конкурсе.

Domnul Oleg Reidman:

În limba de stat, eu vă rog. Я тренируюсь. (*Rîsete în sală.*)

Domnul Vasile Bolea:

Deci persoanele...

Domnul Andrian Candu:

Este de încurajat, domnule Reidman.

Vă mulțumim frumos.

Domnul Bolea,

Vă rog frumos, în limba română.

Domnul Vasile Bolea:

Persoanele respective vor avea dreptul să participe la un nou concurs, în condițiile legii.

În același timp, ca să înțelegeți, prin Hotărîrea nr.182, două persoane au fost numite pe un termen de 6 ani, cu toate că, conform legii, trebuiau să fie numite pentru 2 ani.

Noi sîntem în situația în care în iulie 2015, dacă ar fi existat, dacă hotărîrea respectivă ar fi fost votată, conform legislației în vigoare, deja termenul de activitate a acestor persoane trebuia să expire. Pentru doi... Dar nu există probabilitatea cine dintr-înșii ... nu este stabilit cine dintr-înșii trebuia să fie numit

pentru doi ani și cine trebuia să fie numit pentru patru ani de zile. De aceea, este necesar organizarea unui nou concurs pentru ca să vină ... Da, să fie desemnați directorii Agenției. Și asta este logica.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

În continuare, domnule Creangă Ștefan, vă rog frumos.

Domnul Ștefan Creangă:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimate domnule autor,

Eu așa avea o întrebare ... În primul rând, aș vrea să susțin poziția domnului Serghei Sîrbu în partea ce ține de proiect ca și forma juridică, el din start contravine Constituției și nu poate fi susținut acest proiect ca și formă.

Spuneți-ne, vă rog, dumneavoastră interpretați în favoarea autorilor norma care reglementează norma tranzitorie 2, 4 și 6 ani. Ulterior în lege, în articolul 4¹ din Legea cu privire la energetică stabilește expres acești 6 ani. Cum poate Parlamentul să voteze un astfel de proiect de hotărîre cînd în articolul 4¹ din Legea cu privire la energetică stabilește expres temeiurile pentru care poate fi eliberat din funcție un director al ANRE? (*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

Domnul Vasile Bolea:

Domnule deputat,

Deci cunoașteți că sînt în Consiliul de administrație al ANRE cinci directori și articolul 4²... trebuie să coborîți puțin mai jos să citiți, la prima desemnare Consiliul de administrație se desemnează de către Parlament în felul următor: directorul general – pentru 6 ani, doi directori – pentru patru ani și doi directori – pentru 2 ani.

Noi venim doar cu un proiect de Hotărîre privind abrogarea hotărîrilor de numire, deoarece considerăm că atunci ele au fost luate cu încălcarea legislației și anume cu încălcarea acestui mecanism prevăzut în articolul 4² din Legea cu privire la energetică.

Și de aceea am găsit unica soluție privind remedierea acelor greșeli și în punctul 3 din hotărîre, Comisia economie, buget și finanțe, ca și comisia de fond, da, care trebuie să se ocupe cu această problemă, în termen de o lună să organizeze un concurs public, la care să participe doritorii și să desemnăm noi directori ai ANRE, conform acestui mecanism care este prevăzut în articolul 4 sub indicele 2.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

Domnule Creangă,
În continuare. Vă rog frumos a doua întrebare.

Domnul Ștefan Creangă:

Da. Eu vreau aici doar să fac o precizare, pentru că n-am primit răspunsul în partea ce ține de temeiul legal de încetare a raporturilor de revocare a directorilor, cum ați spus dumneavoastră, că acest proiect de hotărâre nu se încadrează în articolul 4². Pentru că este expres în lege stabilit temeiul pentru care poate fi revocat directorul unei astfel de instituții.

Mulțumesc.

Domnul Vasile Bolea:

Domnule președinte,
Noi nu vorbim despre revocare, vorbim despre abrogarea ...

Domnul Andrian Candu:

La microfon, vă rog frumos.

Vă rog frumos, domnul Bolea. Încă o dată dacă ați putea să menționați. Mai tare la microfon, domnule Bolea, că pentru stenogramă e foarte important.

Domnul Vasile Bolea:

Noi nu vorbim acum despre revocare, noi vorbim acum despre abrogarea unor hotărâri ale Parlamentului prin care acești domni au fost numiți în funcție.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Dacă permiteți, să vă adresez și eu două întrebări.

Domnul Vasile Bolea:

Da, poftim.

Domnul Andrian Candu:

Prima întrebare. Să înțeleagă plenul că, de fapt, dumneavoastră nu propuneți revocarea celor patru directori care sînt la ora actuală, directori la ANRE, ci abrogarea unor decizii prin care aceștia au fost numiți? Și dacă așa este, să confirmați. Și dacă așa este, să ne povestiți din punct de vedere al legislației, inclusiv a muncii, ce ar trebui să se întîmple cu salariile oamenilor și ce ar trebui să se întîmple cu deciziile luate de aceste patru persoane din 2013 pînă în prezent?

Vă mulțumesc.

Domnul Vasile Bolea:

Proiectul de hotărâre, care va fi adoptat de către Parlament, va avea efecte pe viitor. Ceea ce ați spus dumneavoastră. Da, ca și efect al abrogării acestor hotărâri, persoanele vor pleca din funcțiile respective. Și atît.

Domnul Andrian Candu:

Deci nu trebuie să întoarcă salariile și nu trebuie să anulăm restul deciziilor sau cum? Din 2013 încoace.

Domnul Vasile Bolea:

După părerea mea, nu.

Domnul Andrian Candu:

Bine. Și a doua întrebare ține de inamovibilitatea și independența regulatorului. Considerați că prin această hotărâre nu se încalcă principiile de independență a regulatorului în inamovibilitatea în funcție a celor patru? Și dacă, în general, vorbim despre numirea a cinci directori, inclusiv cel care nu există?

Domnul Vasile Bolea:

Repetăți, vă rog, încă o dată întrebarea.

Domnul Andrian Candu:

Deci întrebarea este: directorii la ora actuală se bucură de inamovibilitate, iar regulatorul de independență prin asta există și legislația și prin asta ... în condițiile legii. Nu considerați oare că prin adoptarea acestei hotărâri noi nu încălcăm independența regulatorului și inamovibilitatea în funcție a acestor directori?

Domnul Vasile Bolea:

Consider că nu. Consider că noi remediem o greșeală care a fost comisă în 2013, atunci când au fost numiți cu încălcarea legislației acești directori.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

În continuare, domnul Cobzac... nu mai are.

Da, vă mulțumim frumos.

Întrebări nu mai sînt.

Vă mulțumim.

În continuare, Comisia juridică, numiri și imunități vă rugăm frumos. Nu aveți raport pe respectivul ...? Da.

În continuare, vă rog frumos dacă sînt luări de cuvînt. Nu sînt luări de cuvînt.

Comisia, cu regret, la fel nu a făcut raport, ceea ce este foarte rău. (*Rumoare în sală.*)

În continuare, atunci, fracțiunile dacă nu au nimic împotriva, voi supune votului adoptarea acestui proiect de hotărâre.

Înainte, însă, de a supune votului, am să rog toți deputații să ia loc, pentru a trece în revistă și prezența în sală.

Și numărătorii am rugămintea să ne dea prezența.

Vă rugăm frumos.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 20.

Sectorul nr.2 – 25.

Sectorul nr.3 – 18.

Domnul Andrian Candu:

Sînt 63 de deputați în sală. 32 de voturi sînt necesare pentru ca această hotărîre să fie adoptată.

Înainte, însă, de a o supune votului, în calitate de Președinte al Parlamentului, dați-mi voie să precizez și să comentez că mi se pare ilegală o astfel de hotărîre în general, luînd în considerare că prin aprobarea acesteia chiar efectele juridice s-ar putea să fie chiar foarte stranii. Dar, în fine, plenul Parlamentului decide.

Cine este pentru adoptarea proiectului de Hotărîre nr.471 din 19 noiembrie 2015 privind abrogarea Hotărîrii Parlamentului privind desemnarea directorului Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, vă rog frumos să vă expuneți prin vot.

Vă rog frumos rezultatele pe sectoare, vă rog frumos să le dați.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 20.

Domnul Andrian Candu:

Sectorul nr.2? (*Rumoare în sală.*)

Sectorul nr.3,

Între timp dați-ne rezultatele, pînă sectorul nr.2 se numără.

N u m ă r ă t o r i i:

12 din 19. Pentru că a mai a intrat cineva în sală.

Domnul Andrian Candu:

Și, domnule Sîrbu,

Nu vreți să ne spuneți pe sectorul nr.2?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.2 – 14. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Cu 46 de voturi, proiectul de hotărîre a fost...

Vă rog frumos, rectificare pe sectorul nr.2.

Nu toți, Președintele Parlamentului n-a votat.

Vă rog frumos.

N u m ă r ă t o r i i:

– 18.

Domnul Andrian Candu:

Și cine încă n-a mai votat?

Voce din sală:

PLDM-ul n-a votat. N-am numărat ...

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos, sectorul nr.2. Haideți mai repejor.

N u m ă r ă t o r i i:

– 18.

Voce din sală:

Domnule Președinte,

Uitați-vă.

Domnul Andrian Candu:

Cu 50 de voturi, proiectul hotărîrii este adoptat.

Vă mulțumesc frumos.

În continuare, mai avem un proiect de lege. Vă rog frumos, încă nu este epuizată ordinea de zi.

În continuare, mai avem un proiect de lege. Este proiectul de Lege nr.334 din 25 septembrie 2015 care la rugămintea Comisiei juridice, numiri și imunități și a Guvernului a fost pus pe ordinea de zi astăzi, fiind extras din suplimentul din 10–11 decembrie, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr.113 privind executorii judecătorești.

Prezintă proiectul domnul Eșanu.

Vă rog frumos. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Nicolae Eșanu:

Stimate domnule Președinte,

Doamnelor și domnilor deputați,

Proiectul de lege supus atenției dumneavoastră vine să asigure implementarea prevederii din Strategia de reformare a sectorului de justiție care presupune perfecționarea cadrului legislativ care reglementează organizarea și funcționarea institutului executorilor judecătorești care, după cum cunoașteți, în anul 2010 a suferit o reformă cardinală prin trecerea de la executarea publică la executorii privați.

Proiectul de lege supus atenției dumneavoastră nu modifică conceptul legii care este păstrată la fel, dar vine cu modificări substanțiale în ceea ce privește toate aspectele ce țin de admiterea în profesia de executor judecătoresc, organizarea

funcționării acestora, organizarea activității organelor de licențiere și control asupra activității executorilor judecătorești. Și aceste modificări, în cea mai mare parte, țin de concretizarea corelației dintre diferite prevederi ale legislației.

Astfel, spre exemplu, legea prevede că activitatea executorilor este limitată la vârsta de 65 de ani, pe când licența se eliberează pe un termen, astfel existând incertitudine în practică privind faptul dacă executorul poate continua activitatea și după vârsta de 65. Noi excludem prevederea privind faptul că licența se eliberează pe un termen nelimitat, dar aceasta nu înseamnă că activitatea nu va înceta la atingerea vârstei de 65 de ani.

Una din modificări, cele mai substanțiale, ține de faptul că propunem transferul Comisiei de Licențiere și a Colegiului disciplinar de la Ministerul Justiției pe lângă Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești. Considerăm că aceasta va permite organizarea mai eficientă a activității, avînd în vedere că Ministerul Justiției care astăzi este responsabil de organizarea activității acestor două organe are capacități limitate privind organizarea activității acestora.

Se propun deci... nota informativă conține argumente detaliate în ceea ce privește toate amendamentele. Rugăm susținerea proiectului.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Întrebări nu sînt.

Domnul Eșanu, vă... ba sînt, ba nu sînt sau sînt?

Doamna Postoico,

Vă rog frumos.

Doamna Maria Postoico:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Nu, acest proiect aduce mai multe clarități, de fapt, la proiectul care a fost adoptat. Și Partidul Comuniștilor n-a fost de acord cu conceptul acestei legi, dar totodată, aș vrea să cunosc acele modificări care se propun în acest proiect.

La articolul 9 și completarea cu articolul 9¹, de fapt, nu este clar cum vor fi apreciați sau aplicate aceste prevederi, mă refer la stagiul profesional al executorului judecătoresc care conține, de fapt, două componente. Deci formarea, se are în vedere formarea inițială care durează o lună și stagiul practic, cel puțin, de 18 luni. Totuși, nu este clar de ce executorul judecătoresc stagiar este impus să încheie două contracte dacă formarea inițială intră în stagiul practic de 18 luni? Din care considerente? Articolul 9...

Domnul Nicolae Eșanu:

Dar nu este vorba despre încheierea a două contracte, deci nu se prevede încheierea a două contracte. În principiu, contractul de stagiere va reglementa relațiile dintre executor care asigură efectuarea stagiului și stagiar. În cadrul

institutului, persoana va fi înmatriculată și nu va exista un contract între institut și stagiar. *(Voce nedeslușită din sală.)*

Da, sigur.

Domnul Andrian Candu:

Da, sigur. Doamna Postoico,

Vă rog frumos, continuați, precizare sau a doua întrebare.

Doamna Maria Postoico:

Dar atunci trebuie ca să fie clar între cine va fi acest contract. Atunci reiese că Institutul Național al Justiției și Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești sau între Ministerul Justiției și Institutul Național al Justiției?

Uitați-vă la prevederea articolului 9¹, alineatul (2) „Formarea inițială a executorului” ș.a.m.d., ca să nu dau citire, să rețin.

Domnul Nicolae Eșanu:

Da. Formarea inițială durează o lună de zile și este organizată de institut, la cererea Uniunii, în bază de contract. Deci, Uniunea ...

Doamna Maria Postoico:

Între cine? Contractul între cine?

Domnul Nicolae Eșanu:

...Uniunea Națională va avea un contract cu institutul în care se va determina condițiile de organizare a instruirii inițiale dintre institut. În cadrul discuției și în Comisia juridică, numiri și imunități, doamna președinte al comisiei o să raporteze, au existat mai multe discuții cu privire la neclarități pentru lectura a doua și la acest capitol, și la altele. Sigur că noi vom veni cu toate clarificările necesare pentru a nu exista anumite probleme în interpretarea practică.

Doamna Maria Postoico:

Da eu, la fel, o să vin cu mai multe amendamente la acest proiect de lege, cu toate că, vă zic încă o dată, noi n-am susținut conceptual legea în fond.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

În continuare, domnul Sîrbu, poftiți.

Domnul Serghei Sîrbu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule ministru,

Am vorbit și la comisie, permiteți-mi să vă dau o întrebare conceptuală la acest proiect care, de fapt, vine cu mai multe reglementări într-o nouă redacție ce ține de procedurile disciplinare ale executorilor judecătorești. Și foarte mult s-a

discutat despre faptul că odată ce executorii au devenit în totalitate privați, se discută despre faptul cât de bine își vor executa aceștia atribuțiile lor, mai ales în cazul unor titluri executorii nepatrimoniale, da.

Deoarece sînt cazuri cînd executorii vin cu mai multă ardoare să execute un titlu executor oneros cu o sumă mare, deoarece au onorariu din acesta și sînt cazuri cînd mult mai dificil este să-i convingi să execute un titlu executoriu nepatrimonial, mai ales dacă ar putea să existe părți sau persoane social vulnerabile și ar putea acele persoane să fugă mult timp după acei executori și să-i roage: vă rugăm să ne executați un titlu executoriu.

De aceea întrebarea mea este: dacă acele modificări ce ține de procedurile disciplinare și sancționarea executorilor și responsabilizarea lor, totuși, va soluționa această problemă în practică și va aduce, ca și efect, o disciplină mai mare acelor executori și, totuși, să nu avem o discriminare în procesul de executare?

Vă mulțumesc.

Domnul Nicolae Eșanu:

Acest aspect a fost discutat expres în cadrul Comisiei juridice, numiri și imunități. Noi sperăm că amendamentele propuse vor veni să perfecționeze și, după cum ați văzut, au reacționat destul de dur executorii în partea ce ține de responsabilitatea pentru refuzul nemotivat de a asigura executarea. Noi înțelegem că este undeva naturală tendința de a acorda o atenție mai mare dosarelor care le vor aduce nemijlocit avantaje financiare, dar legea astăzi prevede mecanisme care ar trebui să asigure în practică executarea tuturor titlurilor executorii, în caz contrar executorii vor fi atrași la răspundere disciplinară, inclusiv vor fi lipsiți de dreptul de a profesa, dacă nu vor asigura executarea tuturor titlurilor executorii.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

În continuare, domnul Casian.

Vă rog frumos.

Domnul Ion Casian:

Da. Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule ministru,

Eu o să vă rog să precizați dacă la elaborarea proiectului în cauză aveți și opinia Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești.

Domnul Nicolae Eșanu:

Sigur. Sigur.

Domnul Ion Casian:

Fiindcă îi vizează și care este părerea lor față de aceste modificări?

Domnul Nicolae Eșanu:

În general, părerea este pozitivă. Sigur că există divergențe de opinii în ce privește anumite aspecte. În tabela de divergențe este explicația Ministerului Justiției, să spunem, a Guvernului, pentru că proiectul este al Guvernului, de ce nu se acceptă anumite poziții. Discuții contradictorii au existat și în cadrul Comisiei juridice, numiri și imunități. Vor fi prezentate încă o dată de către Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești opiniile direct în Parlament. Noi le vom examina încă o dată.

Orice proiect care se prezintă de către Ministerului Justiției este, în mod obligatoriu, discutat cu breasla. Asta este valabil pentru toate profesiile liberale. Dacă vreți, dumneavoastră aveți posibilitatea la avocați, să vedeți că noi și acum discutăm proiectul de lege cu avocații și ei chiar sînt implicați la elaborare. Deci executorii judecătorești au participat chiar la elaborarea proiectului.

Mulțumim.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

Nu mai sînt întrebări.

Vă mulțumim, domnule Eșanu și vă dorim succese în activitate și drum bun în deplasarea pe care o s-o aveți, legată de lucrările cu Comisia de la Veneția.

În continuare, doamna Raisa Apolschii.

Poftiți, prezentați raportul Comisiei juridice, numiri și imunități la acest subiect.

Doamna Raisa Apolschii:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi,

Ținînd cont de ziua, așa, mai încărcată și timpul deja tîrziu, n-am să mă opresc asupra reglementărilor ce prevede acest proiect de lege, dar vreau să zic că este un proiect care vine în... reiese, rezultă din Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei de reformare a sectorului justiției pentru anii 2011 – 2016 și aprobat prin Hotărîrea Parlamentului din 2012.

Cu adevărat, în cadrul comisiei au fost dezbateri, de fapt, acele întrebări care au sunat astăzi în plenul Parlamentului au fost obiect de discuții și în cadrul comisiilor.

Am convenit că și deputații, și cei interesați vor veni și vor contribui la îmbunătățirea acestui proiect prin amendamentele pe care urmează să le depună.

Și vreau să aduc la cunoștința plenului că membrii comisiei, cu unanimitate de voturi, au decis să propună Parlamentului examinarea și aprobarea proiectului de Lege nr.334 din 25 septembrie 2015 pentru modificarea și completarea Legii nr.113 din 17 iunie 2010 privind executorii judecătorești în primă lectură.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim, doamnă președinte.

Dacă există întrebări în adresa Comisiei juridice, numiri și imunități? Nu sînt.

Vă mulțumim foarte mult.

În continuare, voi propune votului și aprobării în prima lectură, dar pentru asta am să vă rog frumos, onorat plen, să atrageți atenția, în primul rînd, să vă așezați și să ...

Nu mai puteți. Încă un picuț, două minute.

Propun votului pentru aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.334 din 25 septembrie 2015 pentru modificarea și completarea Legii nr.113 din 17 iunie 2010 privind executorii judecătorești, pentru prima lectură.

Cine este pentru aprobarea acestuia, vă rog frumos să vă exprimați prin vot. Majoritatea celor prezenți în sală.

Proiectul de lege a fost votat, nr.334 din 25 septembrie 2015 a fost votat și aprobat în prima lectură și rugăm comisia să pregătească acest proiect și pentru a doua lectură.

Înainte de a pune punct ședinței de astăzi, dați-mi voie să vă menționez că ordinea de zi de bază pentru zilele 3 și 4 decembrie a fost examinată, dezbătută și aprobată în totalitate. La fel și suplimentul de pe ordinea de zi 3, 4 decembrie a fost examinat și dezbătut în totalitate.

Au rămas să fie supuse votului proiectele nr.336, nr.338, nr.406 și nr.470, primele patru de pe ordinea de zi și audierile parlamentare privind finanțarea în domeniul asigurărilor medicale și asigurării medicale în general au fost amîinate pentru săptămîna viitoare.

Ordinea de zi este epuizată pentru astăzi și pentru mîine. Iată de ce declar ședința de astăzi ... (*Rumoare în sală.*)

Da, aveți dreptate. (*Rumoare în sală.*) Caut un vicepreședinte și declarații.

Ședința nu este închisă. Următoarea ședință va fi săptămîna viitoare, data de 10 decembrie.

Între timp, Ora întrebărilor.

Domnul Cobzac,

Vă rog frumos.

Domnul Grigore Cobzac:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Întrebarea este către domnul Dorin Drăguțanu. Noi dorim ca dumnealui să ne informeze, în scris, care este termenul de executare a contractului privind investigațiile ce le efectuează Compania Kroll. Atît.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Întrebarea este primită.

Domnul Nesterovschi,
Vă rog frumos.

Domnul Alexandr Nesterovschi:

У меня вопрос к Министерству транспорта и к директору Железных дорог. В Бельцах долгое время работает единственная на весь север железнодорожная больница, которая обслуживала работников железной дороги всех северных районов Республики Молдова и граждан муниципия Бэлць и близлежащих районов.

На данный момент в больнице отключено отопление. Операции ведутся с камином в операционной, а больные лежат после операции в холодных палатах. Несколько дней назад в больнице отключили воду за долги.

И вопрос к министру и к директору Железных дорог. Какова судьба железнодорожной больницы Бельц, персонала и железнодорожников севера Молдовы?

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.
Domnul Lipskii,
Vă rog frumos.

Domnul Oleg Lipskii:

Mulțumesc frumos.

Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova”, directorul general domnul Iurie Topală. La momentul actual „Calea Ferată din Moldova” are datorii față de personalul întreprinderii privind retribuirea muncii. Mii de salariații nu au resurse financiare ca să-și întrețină familia.

În acest context, solicit instanței vizate să prezinte următoarele informații:

Raportul privind datoriile ce țin de retribuirea muncii a salariaților întreprinderii. Prima.

A doua. Prezentarea și explicarea detaliată a situației financiare la întreprindere.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Lebedinschi,
Vă rog frumos.

Domnul Adrian Lebedinschi:

Vă mulțumesc.

Ministrul agriculturii și industriei alimentare să raporteze cu privire la măsurile care au fost întreprinse pentru a reveni în posesia statului terenul aferent Școlii de Hipism aflat pe calea... pe strada Calea Orheiului, care, prin hotărârea

ilegală a Primăriei Chișinău, a fost atribuit unui agent economic în timp când se afla în posesia statului.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Labuneț,
Vă rog frumos.

Domnul Anatolie Labuneț:

У меня вопрос к министру транспорта. В Унгенском речном порту был снят начальник порта. Общее собрание и собрание профсоюзов Унгенского порта собрались на заседание и решили вынести этот вопрос, оказать недоверие новому директору, начальнику порта.

Я хотел бы узнать, на каком основании был снят предыдущий директор? Начальник порта – очень грамотный и с большим опытом работы человек.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.
Și ultima întrebare din partea domnului Mîndru.
Poftiți.

Domnul Victor Mîndru:

Da, vă mulțumesc.

În zilele de 1 și 2 decembrie curent mai mulți abonați ai operatorului național „Moldtelecom” au făcut sesizări în legătură cu sistarea serviciilor de televiziune digitală și internet.

În acest sens, solicit informații de la factorii de decizie ai SA „Moldtelecom” privind cauzele acestor defecțiuni tehnice, precum și dacă operatorul național va efectua recalculări la achitarea serviciilor care nu au fost prestate.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

În continuare, declar ședința închisă și ne revedem săptămîna viitoare, data de 10 decembrie.

Cetățenilor o seară cât mai bună și un bun sfîrșit de săptămîna, la fel și colegilor din Parlament.

Vă mulțumesc.

Ședința s-a încheiat la ora 19.34.

*Stenograma a fost pregătită spre publicare
în Secția pentru lucrările plenului Parlamentului
din cadrul Direcției generale documentare
parlamentară a Secretariatului Parlamentului.*